

Szanowni Akcjonariusze i Inwestorzy,

Minione dwa lata były dla ENEA S.A. i całej Grupy Kapitałowej okresem obfitującym w przełomowe wydarzenia. Ze struktury ENEA S.A. wydzielony został w lipcu 2007r Operator Systemu Dystrybucyjnego, w październiku grupa kapitałowa została powiększona o największą w Polsce elektrownię zasilaną węglem kamiennym- Elektrownię Kozienice i wreszcie w połowie listopada 2008r. nastąpił udany debiut ENEA S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Każde z tych wydarzeń poprzedzone było wielomiesięczną pracą, pełną wyrzeczeń i trudności. Dzięki tym wysiłkom możemy dzisiaj cieszyć się z sukcesów i z optymizmem patrzeć w przyszłość.

Wśród tych wydarzeń, szczególnie debiut giełdowy jest wieloaspektową wartością, pozycjonującą naszą Spółkę w gronie liderów przemian w sektorze elektroenergetycznym. ENEA S.A. jest bowiem pierwszą polską spółką z branży, notowaną na GPW, a biorąc pod uwagę wartość emisji, jej debiut był w ubiegłym roku nie tylko jednym z największych w Polsce, ale i w całej Europie. Debiut okazał się sukcesem w skali międzynarodowej, tym bardziej że nastąpił w momencie ogólnoświatowej recesji. ENEA S.A. jest dowodem potwierdzającym tezę, że mimo kryzysu na rynkach kapitałowych można i trzeba inwestować w spółki z potencjałem i perspektywami rozwoju.

U podstaw decyzji o rozpoczęciu procesu IPO i finalizującym go debiucie giełdowym znalazły się ambitne wizje rozwoju i świadomość konieczności uczestnictwa w procesach biznesowych, które pozwolą te plany zrealizować. Dzięki nim ENEA S.A. stanie się w pełni niezależnym organizmem, ukierunkowanym na rozwój i przynoszącym korzyści Klientom, którzy uzyskają pełne bezpieczeństwo dostaw energii i wysoką jakość usług. A droga do tego prowadzi poprzez inwestycje w budowę nowych mocy wytwórczych, odnawialne źródła energii, rozbudowę sieci dystrybucyjnej i uzupełnienie łańcucha wartości, poprzez uzyskanie udziałów w sektorze wydobywczym. To zapewni Spółce przewagę konkurencyjną na rynku i gotowość, by sprostać kolejnym wyzwaniom.

Plany rozwojowe ENEA S.A. na rok 2009 i kolejne lata są sprecyzowane. Jestem przekonany, że zostaną w pełni zrealizowane, gwarantując Spółce rozwój i umocnienie pozycji rynkowej, a Akcjonariuszom, Inwestorom i Klientom wiele korzyści.

ENEA Spółka Akcyjna
p.o. PREZES ZARZĄDU
Piotr Koczorowski

Wybrane skonsolidowane dane finansowe Grupy Kapitałowej ENEA S.A.

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	12 miesięcy zakończonych	12 miesięcy zakończonych	12 miesięcy zakończonych	12 miesięcy zakończonych
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Przychody ze sprzedaży netto	6 157 762	5 445 804	1 743 371	1 441 910
Zysk/strata z działalności operacyjnej	251 359	83 348	71 164	22 068
Zysk/strata przed opodatkowaniem	293 466	109 083	83 085	28 882
Zysk/strata netto okresu sprawozdawczego	215 367	521 676	60 974	138 126
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	825 491	650 469	233 711	172 228
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(899 524)	232 914	(254 671)	61 670
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	1 753 900	(294 310)	496 560	(77 926)
Przepływy pieniężne netto, razem	1 679 867	589 073	475 600	155 971
Średnioważona liczba akcji (w szt.)	359 016 443	250 042 308	359 016 443	250 042 308
Zysk netto na akcję (w zł na jedną akcję)	0,60	2,09	0,17	0,55
Rozwodniony zysk na akcję (w PLN / EUR)	0,60	2,09	0,17	0,55
	Stan na dzień	Stan na dzień	Stan na dzień	Stan na dzień
	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007
Aktywa razem	11 985 917	9 816 186	2 872 667	2 740 420
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	2 961 664	3 049 811	709 823	851 427
Zobowiązania długoterminowe	1 518 009	1 387 190	363 822	387 267
Zobowiązania krótkoterminowe	1 443 655	1 662 621	346 001	464 160
Kapitał własny	9 024 253	6 766 375	2 162 845	1 888 994
Kapitał zakładowy	588 018	494 796	140 930	138 134
Wartość księgowa na akcję (w PLN / EUR)	20,44	19,43	4,90	5,42
Rozwodniona wartość księgowa na akcję (w PLN / EUR)	20,44	19,43	4,90	5,42

Powyższe dane finansowe za rok 2008 i 2007 zostały przeliczone na EUR według następujących zasad:

- poszczególne pozycje aktywów i pasywów – według średniego kursu ogłoszonego na dzień 31 grudnia 2008 r. – 4,1724 PLN/EUR (na dzień 31 grudnia 2007 r. – 3,5820 PLN/EUR),
- poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych – według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego miesiąca okresu obrotowego od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. – 3,5321 PLN/EUR (dla okresu od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. – 3,7768 PLN/EUR).

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Walnego Zgromadzenia ENEA S.A.

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ENEA S.A. z siedzibą w Poznaniu („Grupa Kapitałowa”), na które składa się skonsolidowany bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2008 r., który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 11.985.917 tys. złotych, skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok obrotowy kończący się tego dnia wykazujący skonsolidowany zysk netto w kwocie 215.367 tys. złotych, skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym za rok obrotowy kończący się tego dnia wykazujące zwiększenie skonsolidowanego kapitału własnego o kwotę 2.257.878 tys. złotych, skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych netto o kwotę 1.679.867 tys. złotych oraz informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego zawierająca opis znaczących zasad rachunkowości oraz inne informacje objaśniające.

Odpowiedzialność Zarządu

Zarząd jednostki dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie i rzetelną prezentację tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i innymi obowiązującymi przepisami. Odpowiedzialność ta obejmuje: zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymanie kontroli wewnętrznej związanej ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją sprawozdań finansowych wolnych od nieprawidłowości powstałych wskutek celowych działań lub błędów, dobór oraz zastosowanie odpowiednich zasad rachunkowości, a także dokonywanie szacunków księgowych stosownych do zaistniałych okoliczności.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. nr 76, poz. 694 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”), norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać racjonalną pewność, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest wolne od istotnych nieprawidłowości.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur mających na celu uzyskanie dowodów badania dotyczących kwot i informacji ujawnionych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Wybór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości skonsolidowanego sprawozdania finansowego na skutek celowych działań lub błędów. Przeprowadzając ocenę tego ryzyka, bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną związaną ze sporządzeniem oraz rzetelną prezentacją skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w celu zaplanowania stosownych do okoliczności procedur badania, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w jednostce. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedniości stosowanych zasad rachunkowości, zasadności szacunków dokonanych przez Zarząd oraz ocenę ogólnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Uzasadnienie Opinii z zastrzeżeniem

Zgodnie z informacjami ujawnionymi w nocie 22 załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Uprawnieni Pracownicy Grupy Kapitałowej ENEA S.A., na podstawie Ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji („Ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji”), są uprawnieni do bezpłatnego nabycia 15% akcji ENEA S.A. Grupa ujmuje koszty usług (świadczenie pracy) otrzymanych w ramach transakcji płatności w formie akcji ENEA S.A. oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w momencie, gdy otrzymuje te usługi. Z uwagi na fakt, że wartości godziwej świadczeń pracowników nie da się bezpośrednio ustalić, ich wartość wycenia się w oparciu o wartość godziwą przyznanych instrumentów kapitałowych (akcji ENEA S.A.) na Dzień Przyznania, to jest na dzień, w którym wszystkie istotne warunki przydziału akcji dla pracowników zostaną określone. Ustalenie Dnia Przyznania, uzależnione jest od momentu sprzedaży pierwszej akcji przez Skarb Państwa na zasadach ogólnych. Do dnia 31 grudnia 2008 r. nie dokonano takiej sprzedaży. W związku z tym Grupa powinna na każdy dzień bilansowy przed Dniem Przyznania ustalić wartość godziwą akcji należnych Uprawnionym Pracownikom w celu aktualizacji kosztu świadczonych przez nich usług. Na dzień 31 grudnia 2008 r. Zarząd ENEA S.A. nie dokonał aktualizacji wyceny wartości programu akcji pracowniczych uznając, że aktualne na dzień kończący rok obrotowy notowanie praw do akcji na poziomie 14 zł nie odzwierciedla rzeczywistej wartości godziwej akcji ENEA S.A. W związku z tym na dzień 31 grudnia 2008 r. skumulowany koszt usług świadczonych przez Uprawnionych Pracowników został ujęty w oparciu o wycenę akcji ENEA S.A. przyjętą do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 30 czerwca 2008 r., to jest 27,48 zł za jedną akcję. Naszym zdaniem, Zarząd ENEA S.A. powinien dokonać aktualizacji wyceny akcji ENEA S.A., należnych Uprawnionym Pracownikom, na dzień 31 grudnia 2008 r. w celu zaktualizowania kosztów świadczonych przez nich usług. Ewentualne korekty z tego tytułu w odniesieniu do kosztów świadczeń pracowniczych, zysku netto oraz kapitału związanego z płatnościami w formie akcji nie zostały ustalone.

Opinia z zastrzeżeniem

Naszym zdaniem, za wyjątkiem wpływu ewentualnych korekt wynikających z kwestii opisanej w akapicie „Uzasadnienie Opinii z zastrzeżeniem” załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ENEA S.A., przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2008 r., wynik finansowy oraz przepływy pieniężne za rok obrotowy kończący się tego dnia, zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz jest zgodne z wpływającymi na treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego przepisami prawa obowiązującymi Grupę Kapitałową.

Inne kwestie

Ponadto, zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości, stwierdzamy, że sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej uwzględnia, we wszystkich istotnych aspektach, informacje, o których mowa w art. 49 ustawy o rachunkowości oraz w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2009 r., nr 33, poz. 259) i są one zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

.....
Biegły rewident nr 10176/7521
Michał Karwatka

.....
Za KPMG Audyt Sp. z o.o.
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa
Biegły rewident nr 90061/7541
Marek Gajdziński, Członek Zarządu

Poznań, 17 kwietnia 2009 r.

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Grupy Kapitałowej ENEA S.A.
za rok obrotowy kończący się
31 grudnia 2008 r.**

Poznań, 17 kwietnia 2009 r.

Indeks do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowany bilans.....	5
Skonsolidowany rachunek zysków i strat.....	7
Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym	8
Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych.....	10
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	11
1. Informacje ogólne.....	11
1.1. Informacje ogólne dotyczące ENEA S.A. i Grupy Kapitałowej ENEA S.A.....	11
1.2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej	12
2. Oświadczenie zgodności.....	13
3. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości.....	14
3.1. Podstawa sporządzenia.....	14
3.2. Zasady konsolidacji.....	14
3.3. Połączenia / nabycia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą.....	15
3.4. Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych.....	16
3.5. Rzeczowe aktywa trwałe	16
3.6. Prawo wieczystego użytkowania gruntów.....	18
3.7. Wartości niematerialne	18
3.8. Koszty prac badawczych i rozwojowych.....	19
3.9. Koszty finansowania zewnętrznego	20
3.10. Leasing	20
3.11. Utrata wartości aktywów	20
3.12. Nieruchomości inwestycyjne.....	21
3.13. Aktywa finansowe	21
3.14. Zapasy	24
3.15. Świadczenia pochodzenia energii.....	24
3.16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26
3.17. Kapitał zakładowy	26
3.18. Kredyty i pożyczki	26
3.19. Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)	26
3.20. Świadczenia pracownicze.....	28
3.21. Rezerwy.....	30
3.22. Ujmowanie przychodów.....	30
3.23. Dotacje.....	30
3.24. Rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych powstałych w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (KDT).....	31
3.25. Opłaty przyłączeniowe	31
3.26. Wypłata dywidend.....	31
3.27. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności.....	31
3.28. Nowe standardy rachunkowości i interpretacje	32
4. Ważne oszacowania i założenia.....	38
5. Skład Grupy Kapitałowej – wykaz jednostek zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych	39
6. Informacje dotyczące segmentów działalności	43
7. Rzeczowe aktywa trwałe	47
8. Użytkowanie wieczyste gruntów	50
9. Wartości niematerialne	51
10. Nieruchomości inwestycyjne.....	52
11. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych	53
12. Aktywa finansowe	55
13. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	55
14. Ograniczenia w dysponowaniu i zabezpieczenia ustanowione na aktywach Grupy.....	56
15. Zapasy.....	59
16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	59
17. Rozliczenie nabycia nowych spółek zależnych i stowarzyszonych.....	60
18. Kapitał własny	61
19. Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	63
20. Kredyty i pożyczki.....	63
21. Rozliczenie dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych.....	64

22.	Kapitał związany z płatnościami w formie akcji oraz zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji.....	64
23.	Instrumenty finansowe.....	66
23.1.	Zasady zarządzania ryzykiem finansowym	66
23.2.	Ryzyko kredytowe.....	67
23.3.	Ryzyko utraty płynności finansowej	69
23.4.	Ryzyko rynkowe.....	71
23.5.	Ryzyko walutowe	72
23.6.	Ryzyko stóp procentowych	72
23.7.	Zarządzanie kapitałami.....	74
23.8.	Wartość godziwa	75
24.	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	76
25.	Odroczony podatek dochodowy	76
26.	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	78
27.	Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii	82
28.	Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia.....	82
29.	Przychody ze sprzedaży netto.....	84
30.	Koszty według rodzaju	84
31.	Koszty świadczeń pracowniczych	84
32.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	86
33.	Przychody finansowe.....	87
34.	Koszty finansowe.....	87
35.	Podatek dochodowy	87
36.	Dywidenda.....	88
37.	Zysk na akcję.....	89
38.	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	90
39.	Umowy koncesyjne na świadczenie usług publicznych	91
40.	Kontrakty długoterminowe na sprzedaż mocy i energii elektrycznej (KDT)	94
41.	Przyszłe płatności tytułem korzystania z nabytego odpłatnie i nieodpłatnie prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego.....	96
42.	Przyszłe zobowiązania wynikające z kontraktów zawartych na dzień bilansowy	96
43.	Zatrudnienie.....	96
44.	Objaśnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności działalności Grupy Kapitałowej.....	96
45.	Zobowiązania warunkowe oraz postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	97
45.1.	Postępowania toczące się przed sądami powszechnymi.....	97
45.2.	Postępowania arbitrażowe	97
45.3.	Postępowania toczące się przed organami administracji publicznej	98
45.4.	Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Grupę	99
45.5.	Ryzyko związane z partycypacją w kosztach korzystania z gruntów leśnych będących w zarządzie Lasów Państwowych na potrzeby linii elektroenergetycznych.....	100
46.	Prawa do emisji CO ₂	101
47.	Rozpoczęcie rozmów w sprawie nabycia Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.	101
48.	Zmiany w podatku akcyzowym.....	102
49.	Zdarzenia po dacie bilansu	102
49.1.	Rejestracja podwyższenia kapitału	102
49.2.	Działania zmierzające do nabycia podmiotu zajmującego się wydobywaniem węgla kamiennego	102

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i zostało zaakceptowane przez Zarząd ENEA S.A.

Członkowie Zarządu

p.o. Prezesa Zarządu   **Piotr Koczorowski**   .....

Członek Zarządu   **Sławomir Jankiewicz**   .....

Członek Zarządu   **Czesław Koltermann**   .....

Członek Zarządu   **Marek Malinowski**   .....

Poznań, 17 kwietnia 2009 r.

Sporządził: Robert Kiereta   .....

Kierownik Biura Konsolidacji Sprawozdań

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***Skonsolidowany bilans**

	Nota	Stan na dzień	
		31.12.2008	31.12.2007
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	7	7 944 815	7 871 161
Użytkowanie wieczyste gruntów	8	15 321	13 366
Wartości niematerialne	9	36 606	40 518
Nieruchomości inwestycyjne	10	5 034	4 332
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych wyceniane metodą praw własności	11	189 941	5 207
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	12	8 965	14 981
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	12	1 033	1 379
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	13	2 316	129
		8 204 031	7 951 073
Aktywa obrotowe			
Zapasy	15	270 044	149 065
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	13	780 098	715 110
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		5 538	7 531
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	12	4 806	3 292
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	12	100 741	49 323
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	16	2 620 659	940 792
		3 781 886	1 865 113
Aktywa razem		11 985 917	9 816 186

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

PASYWA	Nota	Stan na dzień	
		31.12.2008	31.12.2007
Kapitał własny			
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej			
Kapitał zakładowy	18	588 018	494 796
Akcje własne	18	(17 396)	-
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną	18	3 632 464	1 801 078
Kapitał związany z płatnościami w formie akcji	18, 22	1 144 336	901 110
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych	18	(1 099)	1 552
Pozostałe kapitały	17, 18	(28 226)	-
Zyski zatrzymane	18	3 675 078	3 564 675
		8 993 175	6 763 211
Udziały mniejszości	18	31 078	3 164
Razem kapitał własny		9 024 253	6 766 375
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	20	152 785	184 376
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	19	708	19
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	24	1 515	453
Rozliczenie dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych	21	767 514	684 593
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	25	123 480	170 747
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	26	438 796	335 766
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	28	33 211	11 236
		1 518 009	1 387 190
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty i pożyczki	20	52 605	69 244
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	19	865 581	787 702
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	24	877	296
Rozliczenie dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych	21	26 079	28 426
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		18 705	22 945
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	26	129 880	102 023
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji	22	163 799	514 920
Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii	27	101 403	66 638
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	28	84 726	70 427
		1 443 655	1 662 621
Razem zobowiązania		2 961 664	3 049 811
Razem kapitał własny i zobowiązania		11 985 917	9 816 186

Skonsolidowany bilans należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	12 miesięcy	12 miesięcy
		zakończonych	zakończonych
		31.12.2008	31.12.2007
Przychody ze sprzedaży		6 376 006	5 508 919
Podatek akcyzowy		(218 244)	(63 115)
Przychody ze sprzedaży netto	29	6 157 762	5 445 804
Pozostałe przychody operacyjne	32	80 914	69 020
Amortyzacja	30	(631 364)	(470 557)
Koszty świadczeń pracowniczych	30, 31	(940 080)	(619 974)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	30	(1 223 245)	(467 631)
Zakup energii na potrzeby sprzedaży	30	(1 893 710)	(2 644 120)
Usługi przesyłowe	30	(670 930)	(806 395)
Inne usługi obce	30	(348 436)	(187 831)
Podatki i opłaty	30	(159 507)	(154 539)
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych		(9 340)	(7 149)
Pozostałe koszty operacyjne	32	(110 705)	(73 280)
Zysk operacyjny		251 359	83 348
Koszty finansowe	34	(51 178)	(19 394)
Przychody finansowe	33	92 871	44 982
Udział w (stratach)/zyskach jednostek stowarzyszonych i wspólnokontrolowanych wycenianych metodą praw własności	11	414	147
Zysk przed opodatkowaniem		293 466	109 083
Podatek dochodowy	35	(78 099)	412 593
Zysk netto okresu sprawozdawczego		215 367	521 676
Z tego:			
przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej		215 361	521 514
przypadający na udziały mniejszości		6	162
Zysk netto przypisany do akcjonariuszy Jednostki Dominującej		215 361	521 514
Średnioważona liczba akcji zwykłych		359 016 443	250 042 308
Zysk netto na akcję (w zł na jedną akcję)	37	0,60	2,09
Zysk rozdzielony na akcję (w zł na jedną akcję)	37	0,60	2,09

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym**

		Kapitał zakładowy (wartość nominalna)	Przeszacowanie kapitału zakładowego	Kapitał zakładowy razem	Akcje własne	Kapitał związany z płatnościami w formie akcji	Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Kapitał przypadający na udziały mniejszości	Razem kapitał własny
	Nota											
Stan na 01.01.2008		348 221	146 575	494 796	-	901 110	1 801 078	1 552	-	3 564 675	3 164	6 766 375
Zysk netto okresu sprawozdawczego									215 361		6	215 367
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży							(1 099)					(1 099)
Sprzedaż aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży							(1 552)					(1 552)
Suma zysków i strat rozpoznanych w okresie								(2 651)	215 361		6	212 716
Dywidendy	36								(115 552)		(269)	(115 821)
Umorzenie akcji	18	(10 594)		(10 594)					10 594			-
Zamiana ekwiwalentu pieniężnego na akcje	22					224 042						224 042
Zmiana wartości godziwej programu akcyjnego	22					19 184						19 184
Emisja akcji	18	103 816		103 816			1 836 419					1 940 235
Akcje nabyte w ramach opcji stabilizacyjnej	18				(17 396)							(17 396)
Nabycie jednostek zależnych											28 226	28 226
Opcja put dotycząca udziałów mniejszościowych w nabytych jednostkach zależnych	17								(28 226)			(28 226)
Inne	36						(5 033)				(49)	(5 082)
Stan na 31.12.2008		441 443	146 575	588 018	(17 396)	1 144 336	3 632 464	(1 099)	(28 226)	3 675 078	31 078	9 024 253

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	Nota	Kapitał zakładowy (wartość nominalna)	Przeszacowanie kapitału zakładowego	Kapitał zakładowy razem	Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał związany z płatnościami w formie akcji	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych	Zyski zatrzymane	Kapitał przypadający na udziały mniejszości	Razem kapitał własny
Stan na 01.01.2007		221 595	146 575	368 170	-	901 110	-	3 088 596	6 002	4 363 878
Sprzedaż aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży							1 552			1 552
Zysk netto okresu sprawozdawczego							521 514	162		521 676
Suma zysków i strat rozpoznanych w okresie							1 552	521 514	162	523 228
Podwyższenie kapitału zakładowego	18	126 626		126 626	1 801 078					1 927 704
Zmiana struktury własnościowej	18							(2 195)		(2 195)
Dywidendy	36						(45 435)	(805)		(46 240)
Stan na 31.12.2007		348 221	146 575	494 796	1 801 078	901 110	1 552	3 564 675	3 164	6 766 375

Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

		12 miesięcy zakończonych 31.12.2008	12 miesięcy zakończonych 31.12.2007
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	Nota		
Zysk netto okresu sprawozdawczego		215 367	521 676
Korekty:			
Podatek dochodowy w rachunku zysków i strat	35	78 099	(412 593)
Amortyzacja	30	631 364	470 557
Koszty świadczeń z tytułu płatności w formie akcji (Zysk)/strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych		19 433	-
Odpis z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych (Zysk)/strata na sprzedaży aktywów finansowych	7	9 340	7 149
Przychody z tytułu odsetek		7 784	-
Przychody z tytułu dywidend		(1 469)	(1 683)
Koszty z tytułu odsetek		(89 784)	(43 963)
Udział w (zyskach)/stratach jednostek stowarzyszonych (Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych na kredytach i pożyczkach		(478)	-
Inne korekty		15 673	9 316
		(414)	(147)
		13 963	(1 497)
		(494)	2 869
		683 017	30 008
Podatek dochodowy zapłacony		(126 108)	(130 018)
Odsetki otrzymane		82 536	47 484
Odsetki zapłacone		(16 514)	(9 261)
Zmiany stanu kapitału obrotowego			
Zapasy		(114 356)	(2 811)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe		(77 049)	31 973
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		40 791	(8 921)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych		128 239	71 252
Rozliczenie dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych		66 283	19 786
Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii		34 757	61 515
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji		(127 328)	-
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia		35 856	17 786
		(12 807)	190 580
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		825 491	650 469
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych		(631 650)	(334 092)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych		19 011	15 182
Nabycie aktywów finansowych		(49 446)	-
Wpływ ze zbycia aktywów finansowych		3 722	191 615
Nabycie jednostek zależnych, stowarzyszonych i jednostki współkontrolowanej skorygowane o nabyte środki pieniężne		(241 672)	360 305
Dywidendy otrzymane		1 322	-
Inne wydatki		(811)	(96)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(899 524)	232 914
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Otrzymane kredyty i pożyczki		2 924	977
Spłata kredytów i pożyczek		(67 859)	(253 832)
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej		(100 629)	(39 828)
Wydatki związane z płatnością zobowiązań leasingu finansowego		(2 339)	(1 378)
Wpływy z emisji akcji		1 940 235	-
Nabycie akcji własnych w ramach opcji stabilizacyjnej	18	(17 396)	-
Inne korekty		(1 036)	(249)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		1 753 900	(294 310)
Zwiększenie / (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych		1 679 867	589 073
Stan środków pieniężnych na początek okresu sprawozdawczego	16	940 792	351 719
Stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego	16	2 620 659	940 792

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

1.1. Informacje ogólne dotyczące ENEA S.A. i Grupy Kapitałowej ENEA S.A.

Nazwa (firma):	ENEA Spółka Akcyjna
Forma prawna:	spółka akcyjna
Kraj siedziby:	Rzeczpospolita Polska
Siedziba:	Poznań
Adres:	ul. Nowowiejskiego 11, 60-967 Poznań
KRS:	0000012483
Numer telefonu:	(+48 61) 856 10 00
Numer faksu:	(+48 61) 856 11 17
E-mail:	enea@enea.pl
Strona internetowa:	www.enea.pl
Numer klasyfikacji statystycznej (REGON):	630139960
Numer klasyfikacji podatkowej (NIP):	777-00-20-640

Głównym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej ENEA S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) jest:

- produkcja energii elektrycznej (Elektrownia ”Kozienice” S.A., Elektrownie Wodne Sp. z o.o.),
- obrót energią elektryczną (ENEA S.A.),
- dystrybucja energii elektrycznej (ENEA Operator Sp. z o.o.).

Na dzień 31 grudnia 2008 r. struktura akcjonariuszy Jednostki Dominującej przedstawia się następująco (po uwzględnieniu podwyższenia kapitału podstawowego w wyniku emisji akcji w ramach oferty publicznej, które zarejestrowane zostało w KRS 13 stycznia 2009 r.): Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej posiada 76,48% akcji, Vattenfall AB 18,67 %, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju 2,50%, ENEA S.A. 0,26% (akcje nabyte w ramach opcji stabilizacyjnej), pozostali akcjonariusze 2,09%.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku statutowy kapitał zakładowy ENEA S.A. był równy 441 443 tys. zł (588 018 tys. zł po przekształceniu na MSSF UE z uwzględnieniem hiperinflacji i innych korekt) i dzielił się na 441 442 578 akcji (po uwzględnieniu podwyższenia kapitału zakładowego w wyniku emisji akcji w ofercie publicznej, które zostało zarejestrowane w KRS 13 stycznia 2009 r.).

Na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa Kapitałowa składała się z jednostki dominującej ENEA S.A. („Spółka”, „Jednostka Dominująca”), 25 spółek zależnych, trzech spółek stowarzyszonych oraz jednej spółki współkontrolowanej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości, nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

1.2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Na dzień 31 grudnia 2008 roku Członkami Zarządu byli:

Paweł Mortas – Prezes Zarządu

Marek Hermach – Członek Zarządu ds. Handlowych

Czesław Koltermann - Członek Zarządu wybierany przez pracowników Spółki

Sławomir Jankiewicz – Członek Zarządu ds. Ekonomicznych

Piotr Koczorowski – Członek Zarządu ds. Korporacyjnych

Marek Malinowski – Członek Zarządu ds. Strategii i Rozwoju

Rada Nadzorcza ENEA S.A. na posiedzeniu w dniu 26 marca 2009 roku podjęła uchwałę nr 14/VI/2009 o odwołaniu Pana Pawła Mortasa ze stanowiska Prezesa Zarządu oraz podjęła uchwałę nr 15/VI/2009 o odwołaniu Pana Marka Hermacha ze stanowiska Członka Zarządu ds. Handlowych. Jednocześnie uchwałą nr 16/VI/2009 pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu ENEA S.A. powierzono tymczasowo Panu Piotrowi Koczorowskiemu.

W trakcie roku obrotowego objętego niniejszym sprawozdaniem finansowym w skład Zarządu wchodził również:

Zbigniew Piętka – Członek Zarządu ds. Infrastruktury – odwołany w dniu 3 czerwca 2008 r., uchwałą Rady Nadzorczej nr 47/VI/2008.

Renata Czech – Członek Zarządu ds. Ekonomicznych – odwołana w dniu 15 lipca 2008 r., uchwałą Rady Nadzorczej nr 55/VI/2008.

W dniu 29 listopada 2008 r. w wyniku przeprowadzonych postępowań kwalifikacyjnych, Rada Nadzorcza podjęła Uchwały nr 106/VI/2008 do nr 108/VI/2008 w przedmiocie powołania w skład Zarządu VI kadencji następujących osób:

Sławomir Jankiewicz – Członek Zarządu ds. Ekonomicznych

Piotr Koczorowski – Członek Zarządu ds. Korporacyjnych

Marek Malinowski – Członek Zarządu ds. Strategii i Rozwoju

Na dzień 31 grudnia 2008 r. Członkami Rady Nadzorczej VI kadencji byli:

Michał Łagoda - Przewodniczący Rady Nadzorczej

Wiesław Alfred Pawliotti

Marian Janas

Piotr Krzysztof Begier

Marzena Gajda

Tadeusz Dachowski – Członek Rady Nadzorczej wybrany przez pracowników

Andrzej Łopuszko – Członek Rady Nadzorczej wybrany przez pracowników

Mieczysław Pluciński – Członek Rady Nadzorczej wybrany przez pracowników

W dniu 25 lutego 2009 roku, Pani Marzena Gajda złożyła rezygnację z pełnienia od tego dnia funkcji Członka Rady Nadzorczej ENEA S.A.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. w dniu 25 lutego 2009 r. podjęło uchwałę w przedmiocie powołania do składu Rady Nadzorczej VI kadencję następujących osób :

Wojciech Chmielewski

Marcin Bruszewski

Graham Wood

W trakcie roku obrotowego objętego niniejszym sprawozdaniem finansowym dokonano następujących zmian w składzie Rady Nadzorczej:

W dniu 28 lutego 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy powołało na członka Rady Nadzorczej ENEA S.A.:

Michał Łagoda

Marian Kłysz

Wiesław Alfred Pawliotti

Marcin Lemkowski

Marian Janas

Piotr Krzysztof Begier

i odwołało następujące osoby:

Krzysztof Misiołek

Mirosław Rawa

Piotr Meteniowski

Tomasz Karusewicz

Jacek Jastrzębski

W dniu 13 maja 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy odwołało ze składu Rady Pana Marcina Lemkowskiego.

2. Oświadczenie zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i zostało zaakceptowane przez Zarząd ENEA S.A.

Zarząd Jednostki Dominującej wykorzystał swoją najlepszą wiedzę co do zastosowania standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny poszczególnych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ENEA zgodnie z MSSF UE na dzień 31 grudnia 2008 r. Przedstawione zestawienia i objaśnienia zostały ustalone przy dołożeniu należytej staranności. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe podlegało badaniu przez biegłego rewidenta.

3. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawione zostały poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły.

3.1. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży oraz płatności w formie akcji.

3.2. Zasady konsolidacji

(a) Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejęcia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

W odniesieniu do transakcji nabycia spółek, które nie znajdują się pod wspólną kontrolą, koszt przejęcia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany, powiększoną o koszty bezpośrednio związane z przejęciem. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejęcia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów mniejszości. Nadwyżkę kosztu przejęcia nad wartością godziwą udziału Grupy w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach, zobowiązaniach i zobowiązaniach warunkowych ujmuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy od wartości godziwej aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione tam, gdzie było to konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

(b) Jednostki stowarzyszone i współkontrolowane

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według kosztu. Inwestycja Grupy w jednostkach stowarzyszonych obejmuje wartość firmy (pomniejszoną o ewentualne skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości), określoną w dniu nabycia.

Jednostki współkontrolowane to wszystkie jednostki, w których na podstawie ustaleń umownych ENEA S.A. sprawuje kontrolę wspólnie z innymi podmiotami.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych i/lub współkontrolowanych od dnia nabycia ujmuje się w rachunku zysków i strat, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia – w innych kapitałach. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany stanu kapitału własnego od dnia nabycia. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub współkontrolowanej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej lub współkontrolowanej, obejmującego ewentualne inne niezabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba, że wzięła na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej lub współkontrolowanej.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą a jej jednostkami stowarzyszonymi lub współkontrolowanymi, eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych lub współkontrolowanych. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone lub współkontrolowane zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

3.3. Połączenia / nabycia jednostek gospodarczych znajdujących się pod wspólną kontrolą

Zasady (polityka) rachunkowości

Transakcje połączenia/nabycia jednostek znajdujących się pod wspólną kontrolą są wyłączone spod zakresu uregulowań standardów MSSF. W tej sytuacji, zgodnie z zaleceniem zawartym w MSR 8 „*Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów*”, wobec braku szczegółowych uregulowań wewnątrz MSSF, jednostka powinna sama opracować odpowiednie zasady rachunkowości dla tego typu transakcji.

Zgodnie z zaleceniem, Grupa przyjęła politykę rachunkowości polegającą na ujmowaniu takich transakcji według wartości księgowych.

Przyjęte zasady rachunkowości są następujące:

Jednostka przejmująca rozpoznaje aktywa, kapitały i zobowiązania jednostki przejmowanej począwszy od dnia nabycia według ich bieżącej wartości księgowej, skorygowanej jedynie w celu ujednoczenia zasad

rachunkowości łączonych jednostek. Wartość firmy oraz ujemna wartość firmy nie są rozpoznawane. Ewentualna różnica między wartością księgową przejmowanych aktywów netto a wartością godziwą kwoty zapłaty w formie wyemitowanych przez jednostkę instrumentów kapitałowych i/lub wydanych aktywów jest rozpoznawana w kapitale własnym Grupy.

Przy zastosowaniu metody bazującej na wartościach księgowych dane porównawcze, dotyczące prezentowanych okresów historycznych, nie są przekształcane.

Połączenia / nabycia jednostek gospodarczych znajdujących się poza wspólną kontrolą rozlicza się metodą nabycia zgodnie z MSSF 3.

3.4. Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

(a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność (w walucie funkcjonalnej). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), które stanowią walutę funkcjonalną i walutę prezentacji wszystkich jednostek Grupy Kapitałowej.

(b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na moment początkowego ujęcia na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Na dzień bilansowy wyrażone w walucie obcej pozycje pieniężne przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia (kurs zamknięcia - jest to średni kurs NBP obowiązujący na dzień wyceny).

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych powstałe w wyniku rozliczenia transakcji w walucie obcej oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat.

3.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o zakumulowaną amortyzację oraz zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Grupa Kapitałowa ENEA wybrała fakultatywne wyłączenie MSSF 1 i przyjęła, na dzień przejścia na MSSF UE, wartość godziwą wybranych pozycji rzeczowych aktywów trwałych za zakładany koszt.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć.

Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

W przypadku wymiany części środka trwałego w jego wartości bilansowej ujmuje się koszt wymienianej części składowej tego środka; Jednocześnie wartość bilansowa wymienionej części składowej jest usuwana z bilansu niezależnie, czy była osobno amortyzowana i ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową przez oszacowany okres użytkowania. Podstawę naliczania amortyzacji stanowi wartość początkowa pomniejszona o wartość końcową, jeżeli jest istotna. Każda istotna część składowa pozycji środka trwałego o różnym okresie użytkowania amortyzowana jest osobno.

Okresy użytkowania środków trwałych wynoszą:

- budynki i budowle	25 – 80 lat
w tym sieci energetyczne	33 lata
- urządzenia techniczne i maszyny	4 – 50 lat
- środki transportu	5 – 20 lat
- pozostałe środki trwałe	5 – 15 lat

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania środków trwałych dokonuje się co najmniej raz w roku.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania. Zakończenie amortyzacji następuje wtedy, gdy składnik aktywów zostanie przeznaczony do sprzedaży lub gdy zostanie usunięty z bilansu.

W ramach swojej działalności Grupa otrzymuje częściowy lub pełny zwrot nakładów poniesionych na środki trwałe w związku z przyłączeniami nowych klientów do sieci energetycznej. Przyjęte środki trwałe wyceniane są wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, a odpowiadająca im kwota zwrotu części nakładów odnoszona jest jednocześnie na rozliczenia dochodu z tytułu opłat przyłączeniowych i podlega rozliczeniu w czasie odpowiednio do amortyzacji tych środków trwałych.

Grupa otrzymuje nieodpłatnie od gmin urządzenia oświetlenia ulicznego i rozpoznaje te środki trwałe zgodnie z MSR 20 *Dotacje rządowe*, tj. wykazuje w rzeczowych aktywach trwałych według wartości godziwej, a także ujmuje w bilansie jako rozliczenie dochodu z tytułu dotacji, rozliczane w czasie w ciężar przychodów, proporcjonalnie do naliczanych kosztów amortyzacji z tego tytułu, przez okres 35 lat.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych, stanowiące różnice pomiędzy przychodami ze sprzedaży i wartością bilansową zbywanego środka trwałego, ujmowane są w rachunku zysków i strat.

3.6. Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków, mogą być oddane w użytkowanie wieczyste (PWUG). Użytkowanie wieczyste jest szczególnym prawem rzeczowym uprawniającym do: korzystania z nieruchomości z wyłączeniem innych osób oraz rozporządzania tym przedmiotem (prawem).

W zależności od sposobu nabycia praw Grupa dokonuje następującej klasyfikacji:

1. PWUG uzyskane nieodpłatnie z mocy prawa na podstawie decyzji wojewody lub zarządu jednostki samorządu terytorialnego – traktuje się jako leasing operacyjny.
2. PWUG nabyte odpłatnie od osób trzecich – wykazuje się jako aktywa w PWUG w cenie nabycia po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne.
3. PWUG nabyte na podstawie umowy o oddaniu gruntu w użytkowanie wieczyste, zawartej ze Skarbem Państwa lub jednostkami samorządu terytorialnego – przyjmuje się jako nadwyżkę pierwszej opłaty nad opłatą roczną i zalicza się jako aktywo do PWUG i amortyzuje.

Amortyzacja prawa wieczystego użytkowania gruntu odbywa się przez okres, na który to prawo zostało przyznane (od 62 do 99 lat).

3.7. Wartości niematerialne

(a) Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę ceny przejęcia nad wartością godziwą udziału jednostek Grupy w możliwych do zidentyfikowania aktywach, zobowiązaniach oraz zobowiązaniach warunkowych nabytej jednostki zależnej na dzień przejęcia lub jednostki stowarzyszonej na dzień objęcia znaczącego wpływu. Wartość firmy z przejęcia jednostek zależnych ujmuje się w wartościach niematerialnych. Wartość firmy powstałą na nabyciu inwestycji w jednostkach stowarzyszonych ujmuje się w wartości bilansowej tej inwestycji.

Wartość firmy podlega corocznie testowi na utratę wartości i jest wykazywana w bilansie według wartości początkowej pomniejszonej o skumulowane odpisy z tytułu utraty wartości. W celu przeprowadzenia testu na utratę wartości, wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które czerpią korzyści z synergii połączenia.

Zyski i straty ze zbycia jednostki zależnej lub stowarzyszonej uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej jednostki.

(b) Inne wartości niematerialne

Do innych wartości niematerialnych zaliczane są: oprogramowanie komputerowe, licencje oraz inne wartości niematerialne. Wartości niematerialne wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja naliczana jest metodą liniową, według oszacowanego okresu użytkowania, który wynosi:

- dla licencji i oprogramowania serwerowego 2 -7 lat,
- dla licencji i oprogramowania stacji roboczych oraz oprogramowania antywirusowego 4- 7 lat,
- dla innych wartości niematerialnych 2 -7 lat.

(c) Prawa do emisji CO₂

Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie w Krajowym Planie Rozdziału, jak również prawa zakupione stanowią, wartości niematerialne i prawne, z tym że prawa otrzymane nieodpłatnie ujmowane są w wartości zerowej, natomiast prawa nabyte w cenie zakupu.

Rezerwa na rzeczywistą emisję CO₂ rozpoznana jest w wartości zerowej, pod warunkiem że rzeczywista emisja nie przekracza posiadanych przez Grupę ilości praw do emisji przypadających na dany rok. Jeżeli rzeczywista emisja przekracza posiadaną przez Grupę ilość praw do emisji CO₂ przypadających na dany rok, Grupa tworzy rezerwę na zakup brakujących praw według aktualnej na dzień bilansowy wartości rynkowej praw do emisji CO₂.

Przychody z tytułu sprzedaży nadwyżki praw emisji rozpoznawane są w momencie sprzedaży tych praw.

3.8. Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym są ponoszone.

Koszty prac rozwojowych spełniające kryteria ich kapitalizacji, opisane poniżej podobnie jak inne wartości niematerialne i prawne, wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Amortyzacja naliczana jest metodą liniową według oszacowanego okresu użytkowania, który wynosi 2-7 lat.

Kryteria kapitalizacji:

- Możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- Zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- Zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- Sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne. Między innymi jednostka gospodarcza powinna udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi wartości niematerialnych lub na sam składnik lub – jeśli składnik ma być użytkowany przez jednostkę – użyteczność składnika wartości niematerialnych,
- Dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- Możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

3.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są w rachunku zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

3.10. Leasing

Umowa leasingu, w ramach której zasadniczo całość ryzyka i wszystkie pożytki z tytułu własności przysługują Grupie, klasyfikuje się jako leasing finansowy. Leasing inny niż leasing finansowy uznaje się za leasing operacyjny.

Przedmiot leasingu finansowego ujmuje się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Każdą opłatę w ramach leasingu finansowego dzieli się na kwotę pomniejszającą saldo zobowiązania i kwotę kosztów finansowych w taki sposób, aby utrzymywać stałą stopę odsetek w stosunku do nieuregulowanej części zobowiązania. Element odsetkowy raty leasingowej ujmuje się w kosztach finansowych w rachunku zysków i strat przez okres leasingu w taki sposób, aby uzyskać za każdy okres stałą okresową stopę procentową w stosunku do nieuregulowanej części zobowiązania. Podlegające amortyzacji aktywa nabyte w ramach leasingu finansowego amortyzowane są przez okres użytkowania aktywów.

Opłaty leasingowe wnoszone w ramach leasingu operacyjnego (po pomniejszeniu o ewentualne specjalne oferty promocyjne uzyskane od leasingodawcy) rozliczane są w koszty metodą liniową przez okres leasingu.

3.11. Utrata wartości aktywów

Aktywa Grupy analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć wystąpią przesłanki wskazujące na to, iż składnik aktywów mógł stracić na wartości.

Aktywa niefinansowe

Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwaną ustala się jako wyższą z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży lub wartości użytkowej (tj. bieżącej szacunkowej wartości przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne).

Wszystkie odpisy z tytułu utraty wartości są odnoszone w ciężar rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości mogą zostać odwrócone w następnych okresach (z wyjątkiem odpisów dotyczących wartości firmy), jeżeli nastąpiły zdarzenia uzasadniające brak lub zmianę utraty wartości aktywów.

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe analizuje się na każdy dzień bilansowy w celu ustalenia, czy nie istnieją przesłanki wystąpienia utraty wartości tych aktywów. Uznaje się, że nastąpiła utrata wartości aktywów, jeżeli istnieją obiektywne przesłanki, że jedno lub więcej zdarzeń miało ujemny wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu tego aktywa.

Utrata wartości instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży jest kalkulowana w odniesieniu do ich wartości godziwej.

Pojedyncze instrumenty finansowe istotne pod względem wartościowym są oceniane indywidualnie pod względem utraty wartości. Pozostałe aktywa finansowe są w celu oceny utraty wartości dzielone na grupy o podobnym poziomie ryzyka kredytowego.

Zasady dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych zostały szczegółowo opisane w nocie 3.13.

3.12. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są utrzymywane w celu uzyskiwania przychodów z tytułu najmu, z tytułu wzrostu ich wartości lub z obu przyczyn. Do wyceny po początkowym ujęciu Grupa wybrała model ceny nabycia.

Inwestycje w nieruchomości amortyzowane są metodą liniową. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w następnym miesiącu po przyjęciu inwestycji w nieruchomości do użytkowania. Szacunkowy okres użytkowania jest następujący:

Budynki	25 – 33 lat
---------	-------------

3.13. Aktywa finansowe

Grupa zalicza instrumenty finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki i należności, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Klasyfikacja opiera się na kryterium celu nabycia inwestycji. Klasyfikacji dokonuje się na moment początkowego ujęcia, a następnie poddaje się ją weryfikacji na każdy dzień bilansowy, jeśli jest to wymagane lub dopuszczone przez MSR 39.

(a) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie (np. portfel akcji zarządzanych przez biuro maklerskie);
- aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia, jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (np. jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych).

Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu lub oczekuje się ich realizacji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

(b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niestanowiące instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne, dostarcza towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, bez intencji zaklasyfikowania tych należności do przeznaczonych do obrotu.

Pożyczki i należności zalicza się do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności wykazuje się w bilansie w pozycji „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności”.

(c) Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to niestanowiące instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu wymagalności.

(d) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niestanowiące instrumentów pochodnych instrumenty finansowe wyznaczone jako „dostępne do sprzedaży” albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii. Do tej kategorii zaliczane są udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile Grupa nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – tj. na dzień, w którym Grupa zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, za wyjątkiem inwestycji zaliczanych do kategorii wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, które ujmowane są początkowo w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji.

Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub prawa te zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, jeżeli nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej i nie posiadają one ustalonego terminu wymagalności, wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Należności i pożyczki oraz aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Skutki wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstały. Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w kapitale własnym, za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości oraz tych zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych. W momencie usunięcia z ksiąg rachunkowych składnika aktywów zaliczonego do „dostępnych do sprzedaży”, łączne dotychczasowe zyski i straty uprzednio ujęte w kapitale ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Wartość godziwa inwestycji, dla których istnieje aktywny rynek, wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Jeżeli nie istnieje aktywny rynek dla aktywów finansowych (lub jeśli papiery wartościowe są nienotowane), Grupa ustala wartość godziwą stosując odpowiednie techniki wyceny, które obejmują wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, porównanie do innych instrumentów, które są w swojej istocie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki/modeli wyceny powszechnie stosowane na rynku, dostosowane do konkretnej sytuacji wystawcy.

Grupa dokonuje na każdy dzień bilansowy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość.

Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe straty ujęte w kapitale – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia a aktualną wartością godziwą, pomniejszone o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w rachunku zysków i strat – wyłącza się z kapitału własnego i ujmuje w rachunku zysków i strat. Straty z tytułu utraty wartości ujęte w rachunku zysków i strat, a dotyczące instrumentów kapitałowych, nie podlegają odwróceniu w korespondencji z rachunkiem zysków i strat. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości dłużnych instrumentów finansowych ujmuje się w rachunku zysków i strat, jeżeli w kolejnych okresach, po ujęciu odpisu, wartość godziwa tych instrumentów finansowych wzrosła w wyniku zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu.

Jeżeli występują dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w wysokości zamortyzowanego kosztu, kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych oryginalną efektywną stopą procentową dla tych aktywów (tj. efektywną stopą procentową wyliczoną na moment początkowego ujęcia dla aktywów opartych na stałej stopie procentowej oraz efektywną stopą procentową ustaloną na moment ostatniego

przeszacowania dla aktywów opartych na zmiennej stopie procentowej). Odpis z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat. Odwrócenie odpisu ujmuje się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości ulega zmniejszeniu i zmniejszenie to może być przypisane do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. W wyniku odwrócenia odpisu wartość bilansowa aktywów finansowych nie może przekraczać wysokości zamortyzowanego kosztu, jaki zostałby ustalony, gdyby uprzednio nie ujęto odpisu z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Jeżeli występują przesłanki wskazujące na utratę wartości nienotowanych instrumentów kapitałowych, które są wyceniane w cenie nabycia (ze względu na brak możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej), kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywa a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu podobnych aktywów finansowych. Odpisu takiego nie odwraca się.

3.14. Zapasy

Zapasy wyceniane są w cenie nabycia lub w koszcie wytworzenia nie wyższym od ceny sprzedaży netto.

Koszt ustala się z zastosowaniem metody „pierwsze przyszło-pierwsze wyszło” („FIFO”) za wyjątkiem węgla produkcyjnego, biomasy i mączki wapiennej, których koszt ustala się z zastosowaniem metody średniej ważonej ceny nabycia.

3.15. Świadectwa pochodzenia energii

Zgodnie z art. 9 a Ustawy Prawo energetyczne ENEA S.A., jako przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem energią i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązana:

- a) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE określoną liczbę świadectw pochodzenia lub
- b) uiścić opłatę zastępczą.

Świadectwo pochodzenia jest potwierdzeniem wytworzenia energii elektrycznej w odnawialnym źródle energii oraz energii wytworzonej w kogeneracji (w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła). Wydaje je Prezes URE na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii (energia pochodząca z wiatru, wody, słońca, biomasy) i kogeneracji. Świadectwa pochodzenia są zbywalne i stanowią towar giełdowy.

Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia powstają z chwilą zapisania w rejestrze świadectw pochodzenia prowadzonym przez Towarową Giełdę Energii S.A. („TGE”). Przeniesienie praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia następuje z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu w rejestrze świadectw pochodzenia.

ENEA S.A. ma obowiązek uzyskać i przedstawić do umorzenia świadectwa odpowiadające wielkościom ustalonym w rozporządzeniach do Prawa energetycznego jako procent ogólnej sprzedaży energii dla

odbiorców finalnych. Termin wykonania obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia lub poniesienia opłat zastępczych za dany rok upływa z dniem 31 marca roku następnego.

Opłatę zastępczą stanowi iloczyn ceny określonej w Prawie energetycznym oraz różnicy pomiędzy ilością energii elektrycznej wynikającą z obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia a ilością energii elektrycznej wynikającą ze świadectw pochodzenia, które przedsiębiorstwo energetyczne przedstawiło do umorzenia za dany rok.

W zależności od celu nabycia świadectwa pochodzenia klasyfikowane są jako:

- długo- lub krótkoterminowe aktywa finansowe jeśli świadectwa pochodzenia zostały nabyte w celu późniejszej odsprzedaży;
- wyodrębniona kategoria aktywów długo- lub krótkoterminowych („świadectwa pochodzenia”) jeśli świadectwa pochodzenia zostały nabyte w celu umorzenia.

Świadectwa pochodzenia energii wytworzone we własnym zakresie rozpoznawane są w momencie wytworzenia energii (lub na dzień, w którym ich wydanie stało się prawdopodobne), chyba że istnieje uzasadniona wątpliwość co do możliwości ich wydania przez Prezesa URE.

Świadectwa pochodzenia wyceniane są początkowo według ceny nabycia, natomiast świadectwa pochodzenia wytworzone we własnym zakresie wyceniane są według cen rynkowych z ostatniego dnia miesiąca, w którym wytworzono energię, której świadectwa dotyczą.

W ciągu roku obrotowego oraz do 31 marca roku następnego Grupa przedstawia świadectwa pochodzenia do umorzenia – umorzenie świadectw pochodzenia w księgach rachunkowych następuje z zastosowaniem rozchodu według metody szczegółowej identyfikacji świadectwa pochodzenia.

Na dzień bilansowy świadectwa pochodzenia, za wyjątkiem nabytych w celu późniejszej odsprzedaży, wycenia się według ceny nabycia, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości, natomiast świadectwa pochodzenia wytworzone we własnym zakresie wyceniane są według cen rynkowych z ostatniego dnia miesiąca, w którym wytworzono energię, której świadectwa dotyczą.

Na dzień bilansowy świadectwa pochodzenia nabyte w celu późniejszej odsprzedaży, wycenia się według wartości godziwej a skutki ich wyceny ujmuje się w rachunku zysków i strat.

W przypadku braku na dzień bilansowy wystarczającej ilości świadectw pochodzenia Grupa tworzy rezerwę na opłatę zastępczą lub zakup świadectw na TGE w celu zaspokojenia obowiązków nałożonych przez Prawo energetyczne. Rezerwa obejmuje ilość świadectw stanowiącą różnicę między ilością świadectw umorzonych za dany rok obrotowy, a ilością wymaganą do umorzenia zgodnie z wymogami Prawa energetycznego. Rezerwy wyceniane są w pierwszej kolejności w oparciu o cenę nabycia dla ilości posiadanych a nie umorzonych na dzień bilansowy świadectw pochodzenia; w drugiej kolejności w oparciu o jednostkową opłatę zastępczą lub (jeśli wolumeny transakcji na TGE są wystarczające dla zrealizowania odpowiednich transakcji w okresie umożliwiającym umorzenie świadectw do 31 marca kolejnego roku obrotowego) według

średnioważonej wartości indeksów publikowanych przez TGE z czterech ostatnich sesji przed końcem kwartału.

Rezerwa pomniejsza wartość świadectw pochodzenia posiadanych przez Grupę.

3.16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy oraz o dużej płynności. Środki pieniężne wyceniane są na dzień bilansowy według wartości godziwej, a różnice z przeszacowania powiększają koszty lub przychody finansowe okresu.

3.17. Kapitał zakładowy

Kapitałem podstawowym Grupy Kapitałowej jest kapitał zakładowy jednostki dominującej wykazywany w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym, skorygowany odpowiednio o skutki hiperinflacji i rozliczenie skutków transakcji połączenia i nabycia spółek. Podwyższenie kapitału akcyjnego, które na dzień bilansowy zostało pokryte przez akcjonariuszy, a które oczekuje na rejestrację w Krajowym Rejestrze Sądowym, jest również prezentowane jako kapitał zakładowy.

3.18. Kredyty i pożyczki

Zobowiązania finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

3.19. Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)

Na obowiązkowe obciążenie wyniku składają się: podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe obliczane jest na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego okresu sprawozdawczego. Zysk/strata podatkowa różni się od księgowego zysku/straty netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe wyliczane są w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym okresie sprawozdawczym.

Rezerwę z tytułu podatku odroczonego wynikającego z tytułu dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w pełnej wysokości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który umożliwi potrącenie różnic przejściowych lub wykorzystanie strat podatkowych.

Nie ujmuje się rezerwy z tytułu podatku odroczonego ani aktywa z tytułu podatku odroczonego, jeżeli wynikają one z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań pochodzących z transakcji, jeżeli transakcja ta nie jest transakcją połączenia jednostek gospodarczych oraz w czasie wystąpienia nie ma wpływu na wynik finansowy brutto ani na dochód podlegający opodatkowaniu. Rezerwy z tytułu podatku odroczonego nie ujmuje się również od różnic przejściowych wynikających z początkowego ujęcia wartości firmy lub wartości firmy, której amortyzacja nie jest uznawana za koszt podatkowy.

Aktywo i rezerwę z tytułu podatku odroczonego tworzy się od wszystkich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach powiązanych z wyjątkiem sytuacji, w których spełnione są łącznie następujące dwa warunki:

- Grupa jest w stanie kontrolować terminy odwracania się różnic przejściowych, oraz
- jest prawdopodobne, że różnice przejściowe nie odwrócą się w dającej się przewidzieć przyszłości.

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek (i przepisów) podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać wtedy, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozliczona, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy.

Podatek odroczonego ujmuje się w rachunku zysków i strat danego okresu, za wyjątkiem przypadku, gdy podatek odroczonego:

1. dotyczy transakcji czy zdarzeń, które ujmowane są bezpośrednio w kapitale własnym – wówczas podatek odroczonego również ujmowany jest w odpowiednim składniku kapitału własnego, lub
2. wynika z połączenia jednostek gospodarczych – wówczas podatek odroczonego wpływa na wartość firmy lub nadwyżkę udziału w wartości godziwej aktywów netto nad kosztem przejęcia.

Kompensaty aktywa i rezerwy z tyt. podatku odroczonego dokonuje się, gdy spółki Grupy posiadają możliwość do wyegzekwowania tytułu do przeprowadzenia kompensat należności i zobowiązań z tyt. bieżącego podatku dochodowego oraz gdy aktywa i rezerwy z tyt. podatku odroczonego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową.

3.20. Świadczenia pracownicze

W Grupie Kapitałowej występują następujące rodzaje świadczeń pracowniczych:

A. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Do krótkoterminowych świadczeń pracowniczych Grupa zalicza między innymi: wynagrodzenia miesięczne, wynagrodzenia z tytułu premii rocznej, prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii, krótkoterminowe płatne nieobecności wraz z należnymi składkami na ubezpieczenia społeczne.

Zobowiązanie z tytułu krótkoterminowych (kumulowanych) płatnych nieobecności (wynagrodzenie za niewykorzystany urlop) jest ujmowane, nawet jeżeli płatne nieobecności nie uprawniają do ekwiwalentu pieniężnego. Grupa ustala przewidywany koszt kumulowanych płatnych nieobecności jako dodatkową kwotę, którą zgodnie z przewidywaniami zapłaci w wyniku niewykorzystanego uprawnienia ustalonego na dzień bilansowy.

B. Programy określonych świadczeń

Do programów określonych świadczeń Grupa zalicza:

1) Odprawy emerytalne

Pracownicy przechodzący na emeryturę (rentę) uprawnieni są do otrzymania odpraw emerytalnych w formie gratyfikacji pieniężnych. Wysokość tych odpraw zależy od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Do oszacowania zobowiązań z tego tytułu stosuje się metody aktuarialne.

2) Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę

Pracownikom, którzy przepracowali w Grupie co najmniej rok, przechodzącym na emeryturę, przysługuje prawo do ulgowej odpłatności za wykorzystanie energii w ilości 3000 kWh rocznie. Prawo to, w przypadku zgonu pracownika przechodzi na małżonka w przypadku pobierania przez małżonka renty rodzinnej.

Emeryci i renciści mają prawo do ekwiwalentu pieniężnego w wysokości 3000 kWh x 80% ceny energii elektrycznej i składnika zmiennego opłaty przesyłowej oraz 100% wartości opłaty stałej sieciowej i opłaty abonamentowej według taryfy jednostrefowej ogólnie obowiązującej dla gospodarstw domowych. Ekwiwalent pieniężny wypłacany jest dwa razy w roku: do 31 maja i do 30 listopada w wysokości stanowiącej każdorazowo połowę rocznego ekwiwalentu.

3) Nagrody jubileuszowe

Do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych Grupa zalicza nagrody jubileuszowe. Wysokość tych nagród zależy od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Do oszacowania zobowiązań z tego tytułu stosuje się metody aktuarialne.

4) Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytów

Zgodnie z Układem Zbiorowym Pracy Grupa Kapitałowa, naliczając wysokość rocznego odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) uwzględnia również emerytów uprawnionych do korzystania ze świadczeń funduszu. Zobowiązanie ujmowane jest proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia pracy przez pracowników. Wysokość rezerwy szacowana jest przy wykorzystaniu metod aktuarialnych.

Szacowanie zobowiązań z tytułu tych świadczeń, o których mowa w punktach 1 - 4 dokonywane jest przez aktuarusza metodą „Projected Unit Credit Metod”. Zyski i straty aktuarialne są w całości odnoszone w rachunek zysków i strat.

C. Program określonych składek

Zgodnie z załącznikiem nr 18 do Układu ZUZP Grupa prowadzi Pracowniczy Program Emerytalny w formie grupowego ubezpieczenia pracowników z funduszem kapitałowym na zasadach określonych w ustawie i wynegocjowanych ze stroną związkową.

Z Pracowniczego Programu Emerytalnego mogą korzystać pracownicy Grupy po roku pracy niezależnie od rodzaju umowy o pracę.

Pracownicy przystępują do Pracowniczego Programu Emerytalnego na warunkach określonych poniżej:

- a) ubezpieczenie zawiera się w formie ubezpieczenia grupowego na życie z ochroną ubezpieczeniową,
- b) poziom składki podstawowej ustala się w wysokości 7% wynagrodzenia uczestnika,
- c) 90% składki podstawowej przeznaczają się na składkę inwestycyjną, a 10% na ochronę ubezpieczeniową.

D. Płatność w formie akcji własnych

Płatności w formie akcji odnoszą się do transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych lub ich ekwiwalencie, w których Grupa w zamian za własne instrumenty kapitałowe (akcje) lub ich ekwiwalent otrzymuje usługi (świadczenie pracy przez pracowników).

Grupa ujmuje usługi otrzymane w ramach transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w momencie, gdy otrzymuje te usługi. Jeżeli usługi otrzymane w ramach transakcji płatności w formie akcji nie kwalifikują się do ujęcia jako aktywa, Grupa ujmuje je jako koszt.

Wysokość kosztu ocenia się na podstawie wartości godziwej i dokonuje się wyceny na dzień przyznania instrumentów. Z uwagi na fakt, że wartości godziwej świadczeń pracowników nie da się bezpośrednio ocenić, ich wartość ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych instrumentów kapitałowych.

W transakcjach płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych Grupa wycenia zobowiązanie w wartości godziwej na każdy dzień sprawozdawczy, jak i na dzień rozliczenia a ewentualne zmiany wartości ujmuje w rachunku zysków i strat danego okresu.

3.21. Rezerwy

Rezerwy tworzone są, gdy na spółkach Grupy ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Kwota, na którą tworzona jest rezerwa, stanowi najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku na dzień bilansowy.

3.22. Ujmowanie przychodów

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty.

Przychody ze sprzedaży energii i usług dystrybucyjnych ujmuje się w momencie dostawy energii lub usług przesyłu do odbiorcy.

Dla celów ustalenia wielkości przychodów za okres pomiędzy datą ostatniego fakturowania a datą bilansową dokonywany jest szacunek przychodów, który wykazywany jest w bilansie w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe.

Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów ujmuje się, gdy jednostka przekazała znaczące ryzyko i korzyści wynikające z własności towarów i materiałów oraz istnieje prawdopodobieństwo uzyskania korzyści ekonomicznych z tytułu transakcji.

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania umowy.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są memoriałowo przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, jeśli ich uzyskanie nie jest wątpliwe.

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności.

3.23. Dotacje

Grupa otrzymuje dotacje w formie środków trwałych oraz w formie refundacji wydatków poniesionych na środki trwałe. Grupa rozpoznaje te dotacje zgodnie z MSR 20 *Dotacje rządowe*.

Dotacje ujmowane są w bilansie jako przychody przyszłych okresów, jeśli istnieje wystarczająca pewność ich otrzymania oraz Grupa spełni warunki z nimi związane. Dotacje otrzymane jako zwrot już poniesionych kosztów przez Grupę są systematycznie ujmowane jako przychód w rachunku zysków i strat w okresach, w których ponoszone są związane z nimi koszty. Dotacje otrzymywane jako zwrot poniesionych przez Grupę nakładów inwestycyjnych, są systematycznie, proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych, ujmowane jako pozostałe przychody operacyjne w rachunku zysków i strat przez okres użytkowania aktywa.

3.24. Rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych powstałych w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (KDT)

Rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych ujmowane są jako przychód w rachunku zysków i strat w okresach, w których ponoszone są związane z nimi koszty osierocone.

Rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych ujmowane są w wysokości zaliczek należnych za dany okres obrotowy wykazanych w Załączniku nr 4 do Ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej z dnia 29 czerwca 2007 r. skorygowanych o szacowaną wysokość korekty za dany okres. Rozliczenie rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych za dany rok jest dokonywane przez Prezesa URE do 31 lipca kolejnego roku oraz do 31 sierpnia po ostatnim roku obowiązywania KDT.

3.25. Opłaty przyłączeniowe

Grupa otrzymuje od kontrahentów, dla których wykonywała przyłączenia do sieci, zwrot części lub całości poniesionych kosztów związanych z tym przyłączeniem. Wartość zrefundowanych kosztów przyłączeniowych rozpoznaje się w zobowiązaniach Grupy i rozlicza się w przychody przez okres amortyzacji przyłączy, czyli 35 lat.

3.26. Wypłata dywidend

Płatność dywidend na rzecz akcjonariuszy (w tym akcjonariuszy mniejszościowych w przypadku dywidend spółek zależnych) ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym Grupy w okresie, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie przez akcjonariuszy Jednostki Dominującej.

Jako dywidendę traktuje się również wpłatę z zysku od Jednoosobowych Spółek Skarbu Państwa, która wynosi 15% od zysku brutto pomniejszonego o należny podatek dochodowy.

3.27. Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Podstawowym wzorem sprawozdawczości stosowanym do segmentów jest segment branżowy. Segment branżowy to grupa aktywów i zobowiązań zaangażowana w dostarczanie produktów i usług, które podlegają ryzykom i zwrotom z poniesionych nakładów inwestycyjnych innym niż pozostałe segmenty branżowe. W Grupie Kapitałowej wyodrębnia się cztery segmenty branżowe:

- obrót – sprzedaż finalnemu odbiorcy energii elektrycznej,
- dystrybucja – usługi przesyłu energii elektrycznej,
- wytwarzanie – wytwarzanie energii elektrycznej,
- działalność pozostała.

Grupa działa w jednym środowisku gospodarczym – na terenie Polski, w związku z tym nie wydziela segmentów geograficznych.

3.28. Nowe standardy rachunkowości i interpretacje

(i) Dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2008 r. lub późniejszych obowiązują nowe standardy, zatwierdzone przez UE, dla których Grupa nie skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania:

- **Zmiany do MSSF 2 – Płatności w formie akcji**

Zmiana wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub późniejszych. Zmiany do standardu precyzują definicję warunków nabywania uprawnień (*vesting conditions*) i wprowadzają pojęcie warunków innych niż warunki nabywania uprawnień (*non-vesting conditions*).

Grupa oczekuje, że zmiana nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

- **MSSF 8 – Segmenty operacyjne**

MSSF 8 wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub późniejszych. Standard wymaga ujawnienia informacji o segmentach w oparciu o elementy składowe jednostki, które zarządzający monitorują w zakresie podejmowania decyzji operacyjnych. Segmenty operacyjne to elementy składowe jednostki, dla których oddzielna informacja finansowa jest dostępna i regularnie oceniana przez osoby podejmujące kluczowe decyzje odnośnie alokacji zasobów i oceniające działalność.

Grupa oczekuje, że nowy standard nie będzie miał znaczącego wpływu na prezentację i ujawnienie informacji o segmentach operacyjnych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

- **Zaktualizowany MSR 1 – Prezentacja sprawozdań finansowych**

Zaktualizowany standard wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub późniejszych. Standard wymaga agregacji informacji w sprawozdaniach finansowych w oparciu o kryterium cech wspólnych i wprowadzał sprawozdanie z całkowitych dochodów. Pozycje przychodów i kosztów oraz pozycje składające się na pozostałe całkowite dochody będą mogły być prezentowane albo w pojedynczym sprawozdaniu z całkowitych dochodów pokazującym sumy częściowe albo w dwóch oddzielnych sprawozdaniach (oddzielnie rachunek zysków i strat oraz sprawozdanie z całkowitych dochodów).

Grupa nie podjęła jeszcze decyzji, co do sposobu wprowadzenia zmian prezentacyjnych, zgodnie ze zaktualizowanym standardem.

- **Zaktualizowany MSR 23 – Koszty finansowania zewnętrznego**

Zaktualizowany standard wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub późniejszych. Standard wymaga aktywowania kosztów finansowania zewnętrznego odnoszących się do składników aktywów, które wymagają znacznego okresu czasu niezbędnego do przygotowania ich do użytkowania lub sprzedaży.

Grupa zastosuje zaktualizowany MSR 23 w odniesieniu do dostosowanych składników aktywów, dla których kapitalizacja kosztów finansowania zewnętrznego nastąpi po 1 stycznia 2009. Z tego powodu zmiana nie będzie miała wpływu na okresy porównawcze w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy za rok 2009.

- **Zmiany do MSR 27 – Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe**

Zmiany do MSR 27 wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub późniejszych. Zmiany eliminują definicję „metody ceny nabycia” wcześniej występującą w MSR 27, w zamian wprowadzając wymóg, by wszystkie dywidendy od jednostek zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych były ujmowane w przychodach w jednostkowych sprawozdaniach finansowych inwestora, gdy ustalone jest prawo do otrzymania dywidendy. Zmiany określają również sposób ujęcia w jednostkowych sprawozdaniach finansowych nowo tworzonych jednostek, które stają się jednostką dominującą innej jednostki w grupie przy spełnieniu określonych warunków.

Nie oczekuje się, aby zmiany do MSR 27 miały wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, ponieważ będą one stosowane prospektywnie.

- **Zmiany do MSR 32 – Instrumenty finansowe – prezentacja i MSR 1 – Prezentacja sprawozdań finansowych**

Zmiany wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub późniejszych. Zmiany wprowadzają zwolnienie od zasady wynikającej z MSR 32 odnośnie klasyfikacji instrumentów finansowych z opcją sprzedaży, dopuszczając klasyfikację niektórych z nich jako składnik kapitału. Zgodnie z wymogami wynikającymi ze zmian, określone instrumenty finansowe, reprezentujące udziały końcowe (rezydualne) w aktywach netto jednostki, które inaczej byłyby zaklasyfikowane jako zobowiązania finansowe, będą klasyfikowane jako składniki kapitału, jeśli zarówno te instrumenty finansowe, jak i ogólna struktura kapitałowa jednostki wystawiającej te instrumenty będą spełniały określone warunki.

Zmiany nie mają zastosowania do skonsolidowanego sprawozdania finansowego, ponieważ żadna ze spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ENEA S.A. nie emitowała w przeszłości instrumentów z opcją sprzedaży, do których miałyby zastosowanie zmiany standardu.

- **Udoskonalenia do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2008**

Udoskonalenia wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub późniejszych, a – w przypadku zmian do MSSF 5 *Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży* – dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. lub późniejszych. Udoskonalenia do MSSF 2008 zawierają 35 zmian i podzielone zostały na dwie części:

1. część I zawiera 24 zmiany do 15 standardów, które skutkują w zmianach zasad prezentacji, ujmowania i wyceny,
2. część II zawiera 11 zmian terminologii i edytorskich do 9 standardów, w odniesieniu do których Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oczekuje, iż nie będą miały wpływu na zasady rachunkowości lub zmiany te będą minimalne.

Grupa nie ukończyła jeszcze analizy dotyczącej wpływu zaktualizowanego standardu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **KIMSF 12 – Umowy koncesyjne**

Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji Europejskiej interpretacja wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 29 marca 2009 r. Interpretacja określa wskazówki dla podmiotów sektora prywatnego w odniesieniu do zagadnień rozpoznawania i wyceny, które powstają przy rozliczaniu transakcji związanych z koncesjami na świadczenie usług udzielanymi podmiotom prywatnym przez podmioty sektora publicznego.

Spółka nie spodziewa się, że interpretacja będzie miała jakikolwiek wpływ na sprawozdanie finansowe Spółki.

- **KIMSF 13 – Programy lojalnościowe**

Interpretacja weszła w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2008 r. lub późniejszych. Wyjaśnia ona jak jednostki, które udzielają klientom kupującym od nich towary i usługi nagród w programach lojalnościowych powinny zaksięgować swoje zobowiązania do realizacji tych nagród w postaci sprzedaży towarów i usług za darmo lub po obniżonych cenach. Takie jednostki są zobowiązane alokować część swoich przychodów ze sprzedaży do nagród w programach lojalnościowych. Ta część przychodów ze sprzedaży jest rozpoznawana tylko wtedy, kiedy jednostki wypełnią swoje zobowiązania.

Spółka nie spodziewa się, że interpretacja będzie miała jakikolwiek wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

- **KIMSF 14 – MSR 19 – Limit wyceny aktywów z tytułu określonych świadczeń, minimalne wymogi finansowania oraz ich wzajemne zależności**

Zgodnie z Rozporządzeniem Komisji Europejskiej interpretacja wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się po 31 grudnia 2008 r. Interpretacja dotyczy warunków uznania zwrotu lub obniżenia przyszłych składek za dostępne zgodnie z MSR 19.58, w jaki sposób minimalne wymogi finansowania mogą wpływać na dostępność obniżki przyszłych składek, oraz kiedy minimalne wymogi finansowania mogą doprowadzić do powstania zobowiązania.

Grupa nie ukończyła jeszcze analizy dotyczącej wpływu interpretacji na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

(i) Zmiany do standardów, które weszły w życie, lecz oczekują na zatwierdzenie przez UE:

- **Zmiany do MSR 39 – Przekwalifikowanie Instrumentów Finansowych: Efektywna data i przepisy przejściowe**

Zmiany doprecyzowują datę, kiedy możliwe jest dokonanie przeklasyfikowania instrumentów finansowych z kategorii wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy oraz z kategorii dostępne do sprzedaży w wyjątkowych okolicznościach, które przewidują zmiany do MSR 39 opublikowane 27 listopada 2008 r. Zmiany, o których mowa wyżej mają zastosowanie począwszy od 1 lipca 2008 r. i żadne zmiany nie mogą zostać wprowadzone retrospektywnie. Zmiana klasyfikacji dokonana 1 listopada 2008 r. i później powinna mieć zastosowanie od dnia dokonania przekwalifikowania i nie może zostać dokonana retrospektywnie.

Zmiana nie ma zastosowania do skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy, ponieważ Grupa nie dokonała przekwalifikowania instrumentów finansowych

(ii) Dla okresów rocznych rozpoczynających się po 1 stycznia 2008 r. lub późniejszych obowiązują nowe standardy oraz interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE:

- **Zmiany do MSR 27 – Skonsolidowane i jednostkowe sprawozdania finansowe**

Zmiany wejdą w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. lub późniejszych. W zmienionym standardzie termin „udziały mniejszości” został zamieniony terminem „udziały niekontrolowane” (*non-controlling interests*), który został zdefiniowany jako „kapitał spółki zależnej, którego nie można, w sposób bezpośredni lub pośredni, przypisać spółce dominującej”. Zmieniony standard również zmienia sposób ujęcia udziałów niekontrolowanych, utraty kontroli w spółce zależnej oraz przypisania zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów do udziałów kontrolowanych lub niekontrolowanych.

Grupa nie ukończyła jeszcze analizy dotyczącej wpływu zaktualizowanego standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Zaktualizowany MSSF 1 – Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej po raz pierwszy**

Zaktualizowany MSSF 1 wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub późniejszych. Aktualizacja standardu polega na zmianie jego struktury (bez zmieniania jego technicznej zawartości) w ten sposób, że wszystkie wyjątki, które wcześniej znajdowały się w treści standardu zostały przeniesione do odpowiednich załączników.

Zmiana nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Zmiany do MSSF 7 – Udoskonalenia ujawnień dotyczących instrumentów finansowych**

Zmiany wejdą w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub późniejszych. Zmiany wymagają ujawnień dotyczących ustalania wartości godziwej przy użyciu trzystopniowej skali, która odzwierciedla znaczenie danych wejściowych użytych przy ustalaniu wartości godziwej (Poziom 1 – wartość godziwa ustalana na podstawie notowań rynkowych, Poziom 2 – inne dane wejściowe możliwe do zaobserwowania na rynku, Poziom 3 – dane wejściowe nie oparte na informacjach możliwych do zaobserwowania na rynku). Zmiany wprowadzają również dodatkowe wskazówki dotyczące formy ujawnień dotyczących ustalania wartości godziwej oraz wymagają specyficznych ujawnień dotyczących wyceny w zakresie poziomu 3 oraz ujawnień wszelkich zmian klasyfikacji między poziomami. Ponadto zmieniono definicję ryzyka płynności. Zmiany wymagają ujawnienia analizy wymagalności zobowiązań finansowych będących instrumentami pochodnymi (nie jest wymagane ujawnienie analizy umownych terminów wymagalności). Dodatkowo zmiana wymaga wyjaśnienia jak zostały ustalone wartości wykazane w tych ujawnieniach oraz w jaki sposób jednostka zarządza ryzykiem płynności.

Spółka nie ukończyła jeszcze analizy dotyczącej wpływu zmienionego standardu na sprawozdanie finansowe Spółki.

• **Zaktualizowany MSSF 3 – Połączenia jednostek gospodarczych**

Zaktualizowany standard wejdzie w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. lub późniejszych. Zmieniono zakres zaktualizowanego standardu oraz rozszerzono definicję przedsięwzięcia (*business*). Zaktualizowany standard zawiera również inne potencjalnie istotne zmiany, w tym:

- Wszystkie świadczenia, z uwzględnieniem świadczeń warunkowych, przekazane przez nabywcę rozpoznaje się i wycenia według wartości godziwej na dzień przejęcia.
- Późniejsza zmiana wartości świadczeń warunkowych powinna zostać ujęta w rachunku zysków i strat.
- Koszty transakcji, inne niż koszty emisji udziałów lub długu, powinny zostać rozpoznane w rachunku zysków i strat.
- Przejmujący może wycenić udziały mniejszości według wartości godziwej na dzień przejęcia (pełna wartość firmy), lub jako jego proporcjonalny udział w wartości godziwej możliwych do określenia aktywów i zobowiązań dla każdej transakcji.

Grupa nie ukończyła jeszcze analizy dotyczącej wpływu zaktualizowanego standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

• **Zmiany do MSR 39 – Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena**

Zmiany wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. lub późniejszych. Zmiany zawierają doprecyzowanie, które z ryzyk lub części przepływów pieniężnych, które można uznać za spełniające kryteria transakcji zabezpieczanej rozpoznawanej zgodnie z MSR 39 i wprowadzają dodatkowe objaśnienia stosowania.

Zmiany do MSR 39 nie mają zastosowania do skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy, ponieważ Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

• **Zmiany do KIMSF 9 oraz MSR 39 – Wbudowane instrumenty pochodne – ujmowanie i wycena**

Zmiany wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 30 czerwca 2009 r. lub późniejszych. Zmiany wymagają, aby jednostka dokonała oceny czy wbudowany instrument finansowy powinien zostać oddzielony od umowy zasadniczej w momencie, gdy jednostka dokonuje przekwalifikowania hybrydowego (łącznego) aktywa finansowego z kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Ocena ta powinna zostać dokonana w oparciu o warunki obowiązujące w późniejszej z dwóch dat:

- gdy jednostka staje się po raz pierwszy stroną umowy; i
- gdy do warunków umowy wprowadzono zmiany, które w sposób znaczący modyfikują przepływy pieniężne, które w byłyby wymagane zgodnie z umową.

Jeżeli jednostka nie jest w stanie ustalić odrębnie wartości godziwej wbudowanego instrumentu pochodnego, który zostałby wyodrębniony w momencie przekwalifikowania z kategorii wycenianej w wartości godziwej przez wynik finansowy, wówczas przekwalifikowanie nie jest możliwe i cały hybrydowy (łączny) instrument finansowy powinien nadal być wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zmiana nie ma zastosowania do skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy, ponieważ Grupa nie dokonała przekwalifikowania instrumentów finansowych.

- **KIMSF 15 - Umowy budowlane dotyczące nieruchomości**

Interpretacja wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2009 r. lub późniejszych. Interpretacja zajmuje się określeniem, który standard (MSR 11 *Umowy o usługę budowlaną* lub MSR 18 *Przychody*) powinien być zastosowany do umów budowlanych dotyczących nieruchomości, oraz określeniem momentu ujęcia przychodów.

KIMSF 15 nie ma zastosowania do działalności Grupy, ponieważ Grupa nie jest stroną umów budowlanych dotyczących nieruchomości.

- **KIMSF 16 - Zabezpieczenia udziałów w aktywach netto w podmiocie zagranicznym**

Interpretacja wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 października 2008 r. lub późniejszych. Interpretacja dotyczy wszystkich jednostek stosujących zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w podmiotach zagranicznych. Interpretacja wyjaśnia, iż ten rodzaj zabezpieczeń może być zastosowany tylko, gdy aktywa netto podmiotu zagranicznego są ujęte w sprawozdaniach jednostki.

KIMSF 16 nie ma zastosowania do działalności Grupy, ponieważ Grupa nie posiada zabezpieczeń udziałów w aktywach netto w podmiotach zagranicznych.

- **KIMSF 17 – Wydanie udziałowcom aktywów niepieniężnych**

Interpretacja wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. lub późniejszych. Interpretacja dotyczy wydania udziałowcom dywidendy w formie aktywów niepieniężnych.

Ponieważ interpretację stosuje się prospektywnie, nie będzie miała wpływu na skonsolidowane sprawozdania finansowe za okresy sprzed jej pierwszego zastosowania. Ponadto, ponieważ interpretacja dotyczy przyszłych dywidend, o których zadecyduje zarząd/ walne zgromadzenie, nie jest możliwe ustalenie z góry jej wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

- **KIMSF 18 – Aktywa otrzymane od odbiorców**

Interpretacja wchodzi w życie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2009 r. lub późniejszych. Interpretacja dotyczy umów, na podstawie których jednostka otrzymuje od swojego odbiorcy rzeczowe aktywa trwałe, które następnie używa albo w celu przyłączenia klienta do sieci albo aby umożliwić mu ciągły dostęp do dóbr lub usług lub w obu tych celach. Interpretacja dotyczy również umów, na podstawie których jednostka otrzymuje od odbiorcy środki pieniężne, a środki te zostaną przeznaczone na wytworzenie lub nabycie składnika rzeczowych aktywów trwałych. Jednostka otrzymująca środki rozpoznaje składnik aktywów trwałych, jeżeli spełnia on definicję aktywa. Drugostronnie rozpoznaje się przychody. Moment rozpoznania przychodów jest zależny od szczegółowych faktów i okoliczności zawartej umowy.

Grupa nie ukończyła jeszcze analizy dotyczącej wpływu nowej interpretacji.

4. Ważne oszacowania i założenia

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu przyjęcia pewnych założeń i dokonania szacunków, które wpływają na przyjęte zasady rachunkowości oraz na wielkości wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz w notach do tego sprawozdania finansowego. Założenia i szacunki oparte są na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących i przyszłych zdarzeń i działań. Rzeczywiste wyniki mogą się jednak różnić od przewidywanych.

Podstawowe obszary, w których szacunki Zarządu mają istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe to:

- **świadczenia pracownicze w trakcie i po okresie zatrudnienia** – przyjęto wycenę rezerw na świadczenia pracownicze sporządzoną poprzez określenie salda początkowego zobowiązań na dzień bilansowy z tytułu przewidywanych przyszłych wypłat świadczeń, obliczoną w sposób aktuarialny; wzrost stopy dyskontowej oraz zmiana tempa długookresowego wzrostu wynagrodzeń mają wpływ na dokładność dokonanego szacunku (nota 26),
- **odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe** – wysokość odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową, a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanej według efektywnej stopy procentowej; zmiana wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych spowoduje zmianę oszacowania wielkości odpisów aktualizujących należności (nota 13),
- **niezafakturowane przychody ze sprzedaży na koniec okresu obrotowego** – oszacowanie wielkości sprzedaży energii nierozliczonej odbywa się na podstawie szacowanego zużycia energii elektrycznej w okresie od dnia ostatniego odczytu rozliczeniowego do końca okresu obrotowego (nota 13),
- **okresy ekonomicznej użyteczności** – szacowanie obejmuje pozostały okres użytkowania środków trwałych na podstawie aktualnej wiedzy dotyczącej przewidywanego okresu korzystania z danego środka trwałego; podlega okresowej weryfikacji z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawnych (nota 7),
- **odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości** – szacowanie obejmuje potencjalną wypłatę odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu i czynszu dzierżawnego i dokonywane jest przez służby techniczne Grupy w oparciu o indywidualne analizy zgłoszonych roszczeń (nota 28, 45.4),
- **rezerwa na rekultywację środowiska** - Elektrownia "Kozienice" S.A. po wypełnieniu lub zamknięciu składowiska żużla i popiołu ma obowiązek dokonania rekultywacji terenu. Ze względu na fakt, iż spółka posiada duże, niezapełnione obszary składowiska przewidywany termin rekultywacji będzie miał miejsce w 2060 r. Przyszłe oszacowane koszty rekultywacji składowiska zostały zdyskontowane do wartości bieżącej na dzień 31 grudnia 2008 r. przy użyciu stopy dyskontowej w wysokości 5,7 % (nota 28),
- **rezerwa na koszty wydania lub składowania mieszanki popiołowo-żużlowej** - w procesie spalania węgla Elektrownia "Kozienice" S.A. uzyskuje dwa rodzaje odpadów: popiół oraz mieszankę popiołowo-żużlową. W związku z faktem, iż spółka ponosi koszt wydania mieszanki, spółka tworzy odpowiednią rezerwę. Przyszłe oszacowane koszty wydania lub składowania mieszanki popiołowo-

zużłowej zostały zdyskontowane do wartości bieżącej na dzień 31 grudnia 2008 r. przy użyciu stopy dyskontowej w wysokości 5,7 % (nota 28),

- **płatności w formie akcji własnych** - Grupa ujmuje usługi (świadczenie pracy) otrzymane w ramach transakcji płatności w formie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w momencie, gdy otrzymuje te usługi. Z uwagi na fakt, że wartości godzinowej świadczeń pracowników nie da się bezpośrednio ocenić, ich wartość ustala się w oparciu o wartość godzinową przyznanych instrumentów kapitałowych. Grupa na każdy dzień bilansowy, jak i na Dzień Przyznania, ustala wartość godzinową przyznanych instrumentów kapitałowych, a ewentualne zmiany wartości ujmuje w rachunku zysków i strat. Na dzień 31 grudnia 2008 r. Zarząd nie zdecydował się na dokonanie aktualizacji wartości programu akcji pracowniczych uznając, że aktualne na dzień kończący rok obrotowy notowanie akcji nie odzwierciedla rzeczywistej wartości godzinowej Spółki (nota 22),
- **rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych**, powstałych w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (KDT) – Grupa ujmuje rekompensaty w wysokości zaliczek należnych za dany okres skorygowanych o szacowaną wysokość korekty, która będzie obliczona przez Prezesa URE, która zależy od wielu czynników, w tym w szczególności od wyniku działalności wytwórcy, wolumenu sprzedaży energii oraz średnich cen rynkowych energii elektrycznej (nota 40),
- **utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych** – Grupa przeprowadziła test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych związanych z dystrybucją. Istnieje niepewność, co do przyjętego założenia dotyczącego okresu zrównania wartości regulacyjnej aktywów (WRA) z wartością bilansową tych aktywów, która podlega zatwierdzeniu przez Prezesa URE i jest podstawą do kalkulowania obowiązujących Grupę taryf sprzedaży (nota 7).

5. Skład Grupy Kapitałowej – wykaz jednostek zależnych, stowarzyszonych i współkontrolowanych

Lp	Nazwa i adres spółki	Udział ENEA S.A. w całkowitej liczbie głosów w % 31.12.2008	Udział ENEA S.A. w całkowitej liczbie głosów w % 31.12.2007
1.	ENERGOMIAR Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	100	100
2.	BHU S.A. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	87,97	87,77
3.	Energetyka Poznańska Biuro Usług Technicznych S.A. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	100	100
4.	Energetyka Poznańska Hotel „EDISON” Sp. z o.o. Baranowo k/Poznania	100	100
5.	Energetyka Wysokich i Najwyższych Napięć „EWiNN” Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	100	100
6.	Energetyka Poznańska Zakład Transportu Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	100	100
7.	COGEN Sp. z o.o. Poznań, ul. Nowowiejskiego 11	100	95
8.	EnergoPartner Sp. z o.o. Poznań, ul. Warszawska 43	100	100

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

9.	Energetyka Poznańska Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych Energobud Leszno Sp. z o.o. <i>Lipno, Gronówko 30</i>	100	99,05
10.	Energetyka Poznańska Zakład Obsługi Socjalnej ENERGO-TOUR Sp. z o.o. <i>Poznań, ul. Marcinkowskiego 27</i>	99,92	99,92
11.	ENEOS Sp. z o.o. <i>Szczecin, ul. Ku Słońcu 34</i>	100	100
12.	ENTUR Sp. z o.o. <i>Szczecin, ul. Malczewskiego 5/7</i>	100	100
13.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Rehabilitacyjno – Wczasowe ENERGETYK Sp. z o.o. <i>Inowrocław, ul. Wilkońskiego 2</i>	99,92	99,92
14.	STEREN Sp. z o.o. <i>Bydgoszcz, ul. Lenartowicza 33-35</i>	100	100
15.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o. <i>Samociążek, 86-010 Koronowo</i>	100	100
16.	Zakład Usług Przewozowych ENERGOTRANS Sp. z o.o. <i>Gorzów Wlkp., ul. Energetyków 4</i>	100	100
17.	Zakład Usług Motoryzacyjnych ENERGOAUTO Sp. z o.o. <i>Gorzów Wlkp., ul. Energetyków 4</i>	-	100
18.	IGG Zachód Sp. z o.o. w likwidacji <i>Zielona Góra, ul. Zacisze 15</i>	-	50,35
19.	„PWE Gubin” Sp. z o.o. <i>Sękowice 100 gm. Gubin</i>	50	-
20.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach <i>Oborniki, ul. Wybudowanie 56</i>	87,99	-
21.	Zakład Usług Teleinformatycznych ZZE S.A. „IT Serwis” Sp. z o.o. <i>Zielona Góra, ul. Zacisze 28</i>	100	100
22.	Zakład Handlowo – Usługowy „Auto – Styl” Zielonogórskich Zakładów Energetycznych S.A. Sp. z o.o. <i>Zielona Góra, ul. Zacisze 15</i>	100	100
23.	FINEA Sp. z o.o. <i>Poznań, ul. Warszawska 43</i>	100	100
24.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej –Gozdnicza Sp. z o.o. <i>Gozdnicza, ul. Świerczewskiego 30</i>	100	50,35
25.	ENEA Operator Sp. z o.o. <i>Poznań, ul. Strzeszyńska 58</i>	100	100
26.	Elektrownia „Kozienice” S.A. <i>Świerże Górne, gmina Kozienice, Kozienice 1</i>	100	100
27.	Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Pile <i>64-920 Piła, ul. Kaczorska 20</i>	64,997	-
28.	Kozienice II Sp. z o.o. <i>Świerże Górne, gmina Kozienice, Kozienice 2</i>	100	-
29.	Przedsiębiorstwo Produkcji Strunobetonowych Żerdzi Wirowanych WIRBET S.A. <i>Ostrów Wlkp., ul. Chłapowskiego 51</i>	49	49
30.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Śremie S.A. <i>Śrem, ul. Staszica 6</i>	41,65	-
31.	Elektrociepłownia Białystok S.A. <i>Białystok, ul. Gen. Andersa 3</i>	30,36	-

Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej w okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

W spółce Energetyka Poznańska Biuro Usług Technicznych S.A. z dniem 1 lipca 2007 r. wszczęto postępowanie likwidacyjne. Zwyczajne Walne Zgromadzenie uchwałą nr 17/2008 z dnia 30 czerwca 2008 r. zaprotokołowaną aktem notarialnym Rep. A. 7097/2008, działając na podstawie art. 460 § 31 lit. H Statutu Spółki postanowiło o uchyleniu likwidacji i o dalszym istnieniu Spółki.

Finea Sp. z o.o. od dnia 1 lutego 2007 roku została postawiona w stan likwidacji (Uchwała nr 3 NZW Spółki z 1 lutego 2007 r.). Wpisu do KRS dokonano 23 lutego 2007 r. Dnia 27 lutego 2008 r. uchwałą nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników FINEA Sp. z o.o. postanowiono o wstrzymaniu likwidacji i dalszym istnieniu Spółki.

W dniu 18 czerwca 2008 r. ENEA S.A. nabyła od spółki zależnej IGG Zachód Sp. z o.o. w likwidacji zorganizowaną część przedsiębiorstwa, w skład której wchodziło m.in. 100% udziałów w spółce Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Gozdnicza Sp. z o.o. (PEC – Gozdnicza Sp. z o.o.). W wyniku tej transakcji Grupa zwiększyła swój udział w kapitale PEC – Gozdnicza Sp. z o.o. z 50,35% do 100%.

W dniu 8 sierpnia 2008 r. ENEA S.A. oraz Elektrownia „Kozienice” S.A. podpisały umowę o utworzeniu spółki Kozienice II Sp. z o.o. z siedzibą w Świerżach Górnych. Zgodnie z umową spółki 30% udziałów objęła ENEA S.A. a 70% udziałów Elektrownia „Kozienice” S.A. Spółka została utworzona w celu budowy nowego bloku energetycznego. Czas trwania spółki jest oznaczony. Spółka zostanie rozwiązana po zakończeniu wszystkich prac nad realizacją projektu stanowiącego cel jej utworzenia. Wpisu do KRS dokonano w dniu 7 października 2008 r. pod numerem KRS 0000315037.

W dniu 23 lutego 2009 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Kozienice II Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę 34 000 tys. zł. ENEA S.A. objęła 17 200 nowych udziałów o wartości nominalnej 1 000 zł każdy. Pozostałe udziały zostały objęte przez Elektrownie „Kozienice” S.A. Po przeprowadzeniu podwyższenia kapitału udział ENEA S.A. oraz Elektrowni „Kozienice” S.A. w kapitale zakładowym oraz w ogólnej liczbie głosów na zgromadzeniu wspólników wynosi po 50%.

W dniu 8 września 2008 r. ENEA S.A. oraz Kopalnia Węgla Brunatnego „KONIN” w Kleczewie S.A. („KWB Konin”) zawiązały spółkę PWE Gubin Sp. z o.o. Podstawowym przedmiotem działalności spółki jest wydobywanie węgla brunatnego. Utworzona spółka stanowi wspólne przedsięwzięcie, w którym ENEA S.A. i KWB Konin objęły po 50% udziałów. Wpisu do KRS dokonano w dniu 13 listopada 2008 r. pod numerem KRS 0000317521.

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W dniu 6 października 2008 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie dwóch spółek zależnych ENEA – Zakład Usług Przewozowych Energotrans Sp. z o.o. („Energotrans”) oraz Zakład Usług Motoryzacyjnych Energoauto Sp. z o.o. („Energoauto”) podjęły uchwały o połączeniu tych spółek poprzez przeniesienie całego majątku spółki Energoauto na spółkę Energotrans. Połączenie spółek zostało wpisane do KRS w dniu 31 października 2008 r.

W dniu 3 grudnia 2008 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Finea Sp. z o.o. Uchwałą nr 1 podwyższyło kapitał zakładowy spółki o 423 000 zł tj. do kwoty 5 323 000 zł. Wszystkie nowe udziały zostały objęte przez jedynego wspólnika ENEA S.A. Zostały one pokryte aportem – częścią wierzytelności przysługującej ENEA S.A.

W dniu 3 grudnia 2008 r. ENEA S.A. nabyła 100 akcji zwykłych imiennych BHU S.A. od EP Biuro Usług Technicznych S.A. oraz 100 akcji zwykłych imiennych BHU S.A. od EP Zakład Transportu Sp. z o.o. ENEA S.A. posiada obecnie 89 184 akcje BHU S.A. o wartości 100 zł każda, stanowiących 87,97% kapitału zakładowego.

W dniu 22 grudnia 2008 r. ENEA S.A. nabyła 100 udziałów spółki COGEN sp. z o.o. od spółki Baltic Sustainable Technology B.V. i tym samym ENEA S.A. posiada obecnie 100% udziałów.

W dniu 11 grudnia 2008 r. ENEA S.A. nabyła od Gminy Oborniki 9.120 udziałów spółki Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą w Obornikach, o wartości nominalnej każdego udziału wynoszącej 500 zł za łączną kwotę 11 628 tys. zł. Nabyte udziały stanowią łącznie 87,99% kapitału zakładowego spółki.

W dniu 29 grudnia 2008 r. ENEA S.A. nabyła od Gminy Piła 17.375 udziałów spółki Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. z siedzibą w Pile, o wartości nominalnej każdego udziału wynoszącej 1.000 zł za łączną kwotę 48 650 tys. zł. Nabyte udziały stanowią łącznie 64,997% kapitału zakładowego spółki.

W dniu 18 grudnia 2008 r. ENEA S.A. nabyła od Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej 6.860 akcji zwykłych imiennych Serii A spółki Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Śremie S.A. z siedzibą w Śremie, o wartości nominalnej 1.000 zł każda za łączną kwotę 9 055 tys. zł. Nabyte akcje stanowią łącznie 41,65% kapitału zakładowego spółki.

W dniu 30 grudnia 2008 r. ENEA S.A. nabyła od Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej 560.000 akcji zwykłych imiennych serii A Elektrociepłowni Białystok S.A. z siedzibą w Białymstoku za łączną kwotę 173 600 tys. zł. Nabyte akcje stanowią 30,36% kapitału zakładowego spółki.

W dniu 16 października 2008 r. spółka IGG Zachód Sp. z o.o. w likwidacji została wykreślona z rejestru sądowego.

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***6. Informacje dotyczące segmentów działalności**

Podstawowy układ sprawozdawczy – segmenty branżowe

Wyniki segmentów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Pozostała działalność	Wyłączenia	Razem
Przychody ze sprzedaży netto	3 393 620	2 278 735	202 819	282 588	-	6 157 762
Sprzedaż między segmentami	287 027	-	1 531 763	454 758	(2 273 548)	-
Przychody ze sprzedaży netto ogółem	3 680 647	2 278 735	1 734 582	737 346	(2 273 548)	6 157 762
Koszty ogółem*	(3 436 479)	(2 209 614)	(1 666 610)	(731 179)	2 259 101	(5 784 781)
Wynik segmentu	244 168	69 121	67 972	6 167	(14 447)	372 981
Nieprzypisane koszty całej Grupy (koszty zarządu)						(121 622)
Zysk operacyjny						251 359
Koszty finansowe						(51 178)
Przychody finansowe						92 871
Udział netto w z/s jednostek stowarzyszonych						414
Podatek dochodowy						(78 099)
Zysk netto						215 367
Udział w zysku udziałowców mniejszościowych						6

Wyniki segmentów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Pozostała działalność	Wyłączenia	Razem
Przychody ze sprzedaży netto	2 614 661	2 206 634	332 583	291 926	-	5 445 804
Sprzedaż między segmentami	147 602	277	151 596	387 188	(686 663)	-
Przychody ze sprzedaży netto ogółem	2 762 263	2 206 911	484 179	679 114	(686 663)	5 445 804
Koszty ogółem*	(2 686 368)	(2 126 989)	(472 385)	(640 159)	679 790	(5 246 111)
Wynik segmentu	75 895	79 922	11 794	38 955	(6 873)	199 693
Nieprzypisane koszty całej Grupy (koszty zarządu)						(116 345)
Zysk operacyjny						83 348
Koszty finansowe						(19 394)
Przychody finansowe						44 982
Udział netto w z/s jednostek stowarzyszonych						147
Podatek dochodowy						412 593
Zysk netto						521 676
Udział w zysku udziałowców mniejszościowych						162

* - w tym pozostałe przychody i pozostałe koszty operacyjne

Noty przedstawione na stronach 11-102 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Podstawowy układ sprawozdawczy – segmenty branżowe (cd.)

Pozostałe informacje dotyczące segmentów na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz za okres 12 miesięcy kończący się tego dnia przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Pozostała działalność	Wyłączenia	Razem
Rzeczowe aktywa trwałe	18 439	4 546 657	2 777 132	386 527	(29 356)	7 699 399
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	381 685	332 397	309 470	146 052	(403 066)	766 538
Razem	400 124	4 879 054	3 086 602	532 579	(432 422)	8 465 937
AKTYWA wyłączone z segmentacji						3 519 980
- w tym rzeczowe aktywa trwałe						245 416
- w tym należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe						15 876
RAZEM: AKTYWA						11 985 917
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	508 560	244 077	280 232	109 904	(403 066)	739 707
Kapitał własny i zobowiązania wyłączone z segmentacji						11 246 210
- w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania						126 582
RAZEM: KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA						11 985 917
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe i wartości niematerialne	-	410 282	212 272	20 184	(22 632)	620 106
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe i wartości niematerialne wyłączone z segmentacji						24 813
Amortyzacja	321	350 454	237 001	27 469	(4 059)	611 186
Amortyzacja wyłączona z segmentacji						20 178
Odpisy aktualizujące należności na dzień 31.12.2008	92 751	2 762	22 597	6 122	-	124 232

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Podstawowy układ sprawozdawczy – segmenty branżowe (cd.)

Pozostałe informacje dotyczące segmentów na dzień 31 grudnia 2007 r. oraz za okres 12 miesięcy kończący się tego dnia przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Pozostała działalność	Wyłączenia	Razem
Rzeczowe aktywa trwałe	18 759	4 510 804	2 814 058	306 070	(10 815)	7 638 876
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	278 163	245 079	137 190	142 635	(174 035)	629 032
Razem:	296 922	4 755 883	2 951 248	448 705	(184 850)	8 267 908
AKTYWA wyłączone z segmentacji						1 548 278
- w tym rzeczowe aktywa trwałe						232 285
- w tym należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe						86 207
RAZEM: AKTYWA						9 816 186
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	236 308	215 327	253 726	108 442	(174 035)	639 768
Kapitał własny i zobowiązania wyłączone z segmentacji						9 176 418
- w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania						147 953
RAZEM: KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA						9 816 186
Nakłady inwestycyjne na środki trwałe i wartości niematerialne	2 064	345 598	28 784	20 996	(4 973)	392 469
Amortyzacja	3 427	377 052	56 919	21 846	(4 911)	454 333
Amortyzacja wyłączona z segmentacji						16 224
Odpisy aktualizujące należności na dzień 31.12.2007	83 413	-	19 790	20 615	-	123 818

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi ze sprzedaży zewnętrznym klientom oraz transakcji z innymi segmentami, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu wraz z odpowiednią częścią przychodów Grupy, jaką w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do tego segmentu.

Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów sprzedaży zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami w ramach Grupy, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu wraz z odpowiednią częścią kosztów Grupy, które w oparciu o racjonalne przesłanki można przypisać do danego segmentu.

W transakcjach międzysegmentowych stosowane są ceny rynkowe, zapewniające poszczególnym jednostkom uzyskanie marży właściwej do samodzielnego funkcjonowania na rynku. W zakresie obrotu energią i świadczenia usług przesyłowych obowiązują ceny określone przepisami prawa energetycznego, tj. ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne* oraz aktami wykonawczymi wydanymi na jej podstawie.

Uzupełniający układ sprawozdawczy – segmenty geograficzne

Grupa działa w jednym środowisku gospodarczym - na terenie Polski, w związku z tym nie wydziela segmentów geograficznych.

7. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Stan na 01.01.2008							
Wartość brutto	27 303	5 940 932	3 859 461	91 116	342 153	164 970	10 425 935
Umorzenie	-	(1 391 220)	(909 496)	(36 780)	(217 278)	-	(2 554 774)
Wartość księgową netto	27 303	4 549 712	2 949 965	54 336	124 875	164 970	7 871 161
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2008							
Przeniesienia	-	20 281	153 494	1 592	1 344	(177 246)	(535)
Nabycie	2 306	286 788	80 748	10 735	21 812	222 387	624 776
Nabycie jednostek zależnych (wartość początkowa)	-	77 941	51 028	1 272	699	579	131 519
Nabycie jednostek zależnych (umorzenie)	-	(20 788)	(28 526)	(856)	(595)	-	(50 765)
Zbycie (wartość początkowa)	(8)	(1 426)	(2 493)	(626)	(1 001)	-	(5 554)
Zbycie (umorzenie)	-	247	1 835	682	905	-	3 669
Amortyzacja	-	(335 878)	(259 922)	(7 055)	(14 121)	-	(616 976)
Odpis aktualizujący	-	(3 901)	(3 809)	(9)	(65)	-	(7 784)
Likwidacje (wartość początkowa)	-	(14 497)	(5 663)	(1 876)	(3 164)	-	(25 200)
Likwidacje (umorzenie)	-	6 500	3 722	1 276	2 972	-	14 470
Pozostałe (wartość początkowa)	(5)	12 201	(1 092)	696	(1 795)	(6 401)	3 604
Pozostałe (umorzenie)	-	(109)	1 144	93	1 302	-	2 430
Stan na 31.12.2008							
Wartość brutto	29 596	6 322 220	4 135 483	102 909	360 048	204 289	11 154 545
Umorzenie	-	(1 741 248)	(1 191 243)	(42 640)	(226 815)	-	(3 201 946)
Odpis aktualizujący	-	(3 901)	(3 809)	(9)	(65)	-	(7 784)
Wartość księgową netto	29 596	4 577 071	2 940 431	60 260	133 168	204 289	7 944 815

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Stan na 01.01.2007							
Wartość brutto	24 733	4 916 141	1 414 646	74 465	321 984	92 630	6 844 599
Umorzenie	-	(987 813)	(305 071)	(28 249)	(207 194)	-	(1 528 327)
Wartość księgowa netto	24 733	3 928 328	1 109 575	46 216	114 790	92 630	5 316 272
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2007							
Przeniesienia	471	89 174	18 498	930	414	(109 487)	-
Nabycie	2 209	159 994	37 348	6 411	20 193	164 386	390 541
Nabycie Elektrowni "Kozienice" S.A. (wartość początkowa)	196	789 079	2 392 612	10 396	9 273	24 186	3 225 742
Nabycie Elektrowni "Kozienice" S.A. (umorzenie)	-	(102 121)	(478 188)	(2 466)	(2 216)	-	(584 991)
Zbycie (wartość początkowa)	(306)	(16 153)	(2 856)	(1 226)	(4 227)	(39)	(24 807)
Zbycie (umorzenie)	-	2 856	750	1 036	4 173	-	8 815
Amortyzacja	-	(303 116)	(124 427)	(6 996)	(16 524)	-	(451 063)
Likwidacje (wartość początkowa)	-	2 697	(787)	140	(5 484)	(6 706)	(10 140)
Likwidacje (umorzenie)	-	(1 026)	(2 560)	(105)	4 483	-	792
Stan na 31.12.2007							
Wartość brutto	27 303	5 940 932	3 859 461	91 116	342 153	164 970	10 425 935
Umorzenie	-	(1 391 220)	(909 496)	(36 780)	(217 278)	-	(2 554 774)
Wartość księgowa netto	27 303	4 549 712	2 949 965	54 336	124 875	164 970	7 871 161

Zabezpieczenia ustanowione na rzeczowych aktywach trwałych Grupy zostały wykazane w notcie 14.

Test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych

Na dzień 30 czerwca 2008 r. Grupa przeprowadziła test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych. Na podstawie przeprowadzonego testu nie stwierdzono na dzień 30 czerwca 2008 r. utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych związanych z dystrybucją.

W wyniku zmian w otoczeniu regulacyjnym dotyczących dystrybucji energii, które były niespójne z założeniami przyjętymi do przeprowadzonego na dzień 30 czerwca 2008 r. testu, Grupa na dzień 31 grudnia 2008 r. dokonała powtórnego testu na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych związanych z dystrybucją.

W stosunku do analizy na dzień 30 czerwca 2008 r. dostosowano do nowej sytuacji prognozy kosztów operacyjnych, uwzględniając podjęte przez Grupę działania zmierzające do zminimalizowania wpływu zmian regulacyjnych na wynik finansowy Grupy.

Do obliczenia zwrotu z zaangażowanego kapitału począwszy od roku 2010 zastosowano nową metodologię ustalenia wartości regulacyjnej aktywów, która zgodnie z oczekiwaniem Grupy wejdzie w życie wraz z Taryfą na rok 2010. Wiąże się to z przyjęciem założenia, że w przyszłych decyzjach Prezesa URE dotyczących wysokości taryf sprzedaży obowiązujących Grupę w latach 2010-2013 i w następnych okresach zostanie uwzględniona korzystniejsza wartość regulacyjna aktywów (WRA) w porównaniu do poziomu WRA przyjętego przez Prezesa URE przy ustalaniu taryfy na rok 2009. Punktem wyjścia było zatem oszacowanie wartości regulacyjnej aktywów w wysokości równej księgowej wartości netto rzeczowych aktywów trwałych związanych z dystrybucją, uwzględniającej przeszacowanie tych aktywów do ich wartości godziwej na dzień przejścia na MSSF UE. Zakłada się przy tym 4-letni okres dochodzenia do tej wartości tj. w okresie 2010-2013.

W wyniku przeprowadzonego testu nie stwierdzono na dzień 31 grudnia 2008 r. utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych związanych z dystrybucją.

Przyjęta przez Prezesa URE obecna wartość WRA jest znacząco niższa od wartości księgowej rzeczowych aktywów trwałych związanych z dystrybucją. W przypadku zastosowania obecnej metody liczenia WRA przez Prezesa URE dla lat 2010-2013 oraz następnych okresów istnieje ryzyko, że dokonanie odpisu z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych związanych z dystrybucją może okazać się konieczne.

Leasing finansowy

Grupa jako leasingobiorca używa na podstawie umowy leasingu finansowego następujące rzeczowe aktywa trwałe:

	31.12.2008			31.12.2007		
	Wartość początkowa	Umorzenie	Wartość bilansowa netto	Wartość początkowa	Umorzenie	Wartość bilansowa netto
Urządzenia techniczne i maszyny	461	(364)	97	461	(228)	233
Środki transportu	3 509	(522)	2 987	903	(238)	665
Pozostałe środki trwałe	-	-	-	-	-	-
Razem	3 970	(886)	3 084	1 364	(466)	898

Grupa nie występuje jako strona finansująca w umowach leasingu finansowego.

8. Użytkowanie wieczyste gruntów

	31.12.2008	31.12.2007
Wartość brutto na początek okresu	13 577	10 468
Nabywanie	1 062	3 132
Nabywanie jednostek zależnych	1 611	-
Zbywanie (wartość początkowa)	(12)	-
Likwidacja wartość początkowa	-	(23)
Wartość brutto na koniec okresu	16 238	13 577
Wartość umorzenia na początek okresu	(211)	(178)
Zbywanie (umorzenie)	-	-
Nabywanie jednostek zależnych (umorzenie)	(670)	-
Likwidacja (umorzenie)	-	24
Umorzenie za okres	(36)	(57)
Wartość umorzenia na koniec okresu	(917)	(211)
Wartość netto na początek okresu	13 366	10 290
Wartość netto na koniec okresu	15 321	13 366

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***9. Wartości niematerialne**

2008	Koszty prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie komputerowe, licencje, koncesje, patenty	Ogółem
Stan na 01.01.2008				
Wartość brutto	212	385	107 862	108 459
Umorzenie	(151)	-	(67 790)	(67 941)
Odpis aktualizujący	-	-	-	-
Wartość netto	61	385	40 072	40 518
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2008				
Przeniesienia	-	-	1 346	1 346
Nabycie	-	-	6 500	6 500
Nabycie jednostek zależnych (wartość początkowa)	-	-	540	540
Nabycie jednostek zależnych (umorzenie)	-	-	(264)	(264)
Zbycie (wartość początkowa)	-	-	(464)	(464)
Zbycie (umorzenie)	-	-	464	464
Amortyzacja	(42)	-	(11 992)	(12 034)
Odpis aktualizujący	-	-	55	55
Likwidacje (wartość początkowa)	-	-	(67)	(67)
Likwidacje (umorzenie)	-	-	12	12
Pozostałe (wartość początkowa)	-	-	(437)	(437)
Pozostałe (umorzenie)	-	-	437	437
Stan na 31.12.2008				
Wartość brutto	212	385	115 280	115 877
Umorzenie	(193)	-	(79 133)	(79 326)
Odpis aktualizujący	-	-	55	55
Wartość księgowa netto	19	385	36 202	36 606

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

2007	Koszty prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogramowanie komputerowe, licencje, koncesje, patenty	Ogółem
Stan na 01.01.2007				
Wartość brutto	185	385	77 639	78 209
Umorzenie	(121)	-	(52 352)	(52 473)
Wartość netto	64	385	25 287	25 736
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2007				
Nabycie	27	-	1 902	1 929
Nabycie Elektrowni "Kozienice" S.A. (wartość początkowa)	-	-	28 651	28 651
Nabycie Elektrowni "Kozienice" S.A. (umorzenie)	-	-	(5 969)	(5 969)
Zbycie (wartość początkowa)	-	-	(291)	(291)
Zbycie (umorzenie)	-	-	289	289
Amortyzacja	(30)	-	(9 804)	(9 834)
Likwidacje (wartość początkowa)	-	-	(39)	(39)
Likwidacje (umorzenie)	-	-	46	46
Stan na 31.12.2007				
Wartość brutto	212	385	107 862	108 459
Umorzenie	(151)	-	(67 790)	(67 941)
Wartość księgowa netto	61	385	40 072	40 518

Na wartościach niematerialnych i prawnych nie ustanowiono zabezpieczeń.

10. Nieruchomości inwestycyjne

	31.12.2008	31.12.2007
Wartość brutto na początek okresu	4 839	-
Nabycie	415	4 833
Przeniesienie do/z rzeczowych aktywów trwałych	457	6
Wartość brutto na koniec okresu	5 711	4 839
Wartość umorzenia na początek okresu	(507)	-
Nabycie Elektrowni "Kozienice" S.A.	-	(466)
Umorzenie za okres	(170)	(41)
Wartość umorzenia na koniec okresu	(677)	(507)
Wartość netto na początek okresu	4 332	-
Wartość netto na koniec okresu	5 034	4 332

Na nieruchomościach inwestycyjnych nie ustanowiono zabezpieczeń.

11. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych

	31.12.2008	31.12.2007
Stan na początek okresu	5 207	5 060
Udział w zmianie stanu aktywów netto	(430)	147
Nabycie inwestycji	185 164	-
Stan na dzień bilansowy	189 941	5 207

W 2008 r. Spółka dokonała nabycia udziałów w dwóch jednostkach stowarzyszonych Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Śremie S.A. oraz Elektrociepłownia Białystok S.A. na łączną kwotę 184.664 tys. zł.

W 2008 r. ENEA S.A. zawiązała również spółkę z Kopalnią Węgla Brunatnego „KONIN” w Kleczewie S.A. („KWB Konin”) PWE Gubin Sp. z o.o. Utworzona spółka stanowi wspólne przedsięwzięcie, w którym ENEA S.A. i KWB Konin objęły po 50% udziałów o wysokości 500 tys. zł.

Udział w wyniku netto jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych konsolidowanych metodą praw własności za rok 2008 wyniósł 414 tys. zł (za rok 2007 było to 147 tys. zł).

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W poniższej tabeli przedstawiono podstawowe dane finansowe dotyczące jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych konsolidowanych metodą praw własności:

31.12.2008	Udział w własności	Aktywa obrotowe	Aktywa trwałe	Aktywa razem	Zobowiązania krótkoterminowe	Zobowiązania długoterminowe	Zobowiązania razem	Przychody	Koszty	Zysk netto
Wirbet S.A. (jednostka stowarzyszona)	49,00%	8 093	7 991	16 084	4 588	1 532	6 120	25 810	(24 470)	1 340
Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Śremie S.A. (jednostka stowarzyszona)	41,65%	9 900	8 590	18 490	1 232	217	1 449	8 600	(8 296)	304
Elektrociepłownia Białystok S.A. (jednostka stowarzyszona)	30,36%	98 973	383 002	481 975	42 946	43 973	86 919	208 324	(182 630)	25 694
PWE Gubin Sp. z o.o. (jednostka współkontrolowana)	50,00%	926	5	931	140	-	140	2	(211)	(209)
		117 892	399 588	517 480	48 906	45 722	94 628	242 736	(215 607)	27 129
31.12.2007	Udział w własności	Aktywa obrotowe	Aktywa trwałe	Aktywa razem	Zobowiązania krótkoterminowe	Zobowiązania długoterminowe	Zobowiązania razem	Przychody	Koszty	Zysk netto
Wirbet S.A. (jednostka stowarzyszona)	49,00%	8 709	6 238	14 947	3 844	475	4 319	24 822	(22 814)	2 008
		8 709	6 238	14 947	3 844	475	4 319	24 822	(22 814)	2 008

Noty przedstawione na stronach 11-102 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

12. Aktywa finansowe

	31.12.2008	31.12.2007
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych)	8 965	14 981
Długoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 033	1 379
Długoterminowe aktywa finansowe razem	9 998	16 360
Krótkoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	4 806	3 292
Krótkoterminowe aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	100 741	49 323
Krótkoterminowe aktywa finansowe razem	105 547	52 615
Razem	115 545	68 975

13. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	31.12.2008	31.12.2007
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Należności finansowe z tytułu leasingu finansowego	-	107
Przedpłaty	-	22
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług	2 203	-
Inne należności	113	-
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	2 316	129
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Należności z tytułu dostaw i usług	594 753	541 784
Należności z tytułu podatków (z wyłączeniem podatku dochodowego) oraz innych podobnych świadczeń	46 482	35 784
Inne należności	39 612	76 473
Zaliczki	1 202	310
Naliczone należności z tytułu niezafakturowanej sprzedaży	219 073	181 726
Przedpłacone ubezpieczenia majątkowe	3 208	2 851
	904 330	838 928
Minus: odpis aktualizujący wartość należności	(124 232)	(123 818)
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	780 098	715 110
Razem należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	782 414	715 239

Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług i pozostałych należności:

	31.12.2008	31.12.2007
Odpis aktualizujący wartość należności na początek okresu	123 818	106 476
Nabycie Elektrowni "Kozienice" S.A.	-	29 521
Utworzony	17 306	18 127
Rozwiązany	(15 426)	(28 643)
Wykorzystany	(1 466)	(1 663)
Odpis aktualizujący wartość należności na koniec okresu	124 232	123 818

Zabezpieczenia i ograniczenia w dysponowaniu należnościami zostały wykazane w nocie 14.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

14. Ograniczenia w dysponowaniu i zabezpieczenia ustanowione na aktywach Grupy

Rzeczowe aktywa trwałe, do których jednostka ma ograniczony tytuł własności oraz stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań

Nazwa jednostki	Tytuł zabezpieczenia	Rodzaj zabezpieczenia	Podmiot na rzecz którego ustanowiono zabezpieczenie	Zadłużenie na 31.12.2008 r.	Zadłużenie na 31.12.2007 r.	Okres na jaki zostało ustanowione zabezpieczenie
BHU S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	Hipoteka kaucyjna do kwoty 5 250 tys. zł	Bank Zachodni WBK S.A.	-	-	listopad 2009 r.
EP PUE ENERGOBUD Leszno Sp. z o.o.	Kredyt inwestycyjny	Hipoteka zwykła do kwoty 3 500 tys. zł hipoteka kaucyjna do kwoty 225 tys. zł	Bank Zachodni WBK S.A. Oddział w Lesznie	505	1 500	czerwiec 2009 r.
EP PUE ENERGOBUD Leszno Sp. z o.o.	Kredyt w rachunku bieżącym	Hipoteka kaucyjna do kwoty 530 tys. zł	Bank Zachodni WBK S.A. Oddział w Lesznie	-	-	marzec 2008 r. złożono wniosek o wykreślenie hipoteki
Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	Kredyt Odsetki i koszty ewentualnego postępowania	Hipoteka zwykła w kwocie 3 500 tys. zł Hipoteka kaucyjna do kwoty 1 440 tys. zł	Bank Ochrony Środowiska S.A. w Warszawie O/Poznań	1 670	2 500	grudzień 2010 r.
Energetyka Wysokich i Najwyższych Napięć „EWiNN” Sp. z o.o.	Kredyt inwestycyjny	Hipoteka zwykła w wysokości 4 000 tys. zł	Nordea Bank Polska S.A.	2 573	2 932	luty 2016 r.
Energetyka Poznańska Hotel „EDISON” Sp. z o.o.	Kredyt w rachunku bieżącym	Hipoteka kaucyjna do kwoty 400 tys.	BZ WBK S.A.	-	149	wrzesień 2009 r.
Zakład Handlowo-Usługowy Auto-Styl Sp. z o.o.	Kredyt inwestycyjny	Zastaw rejestrowy na maszynach i urządzeniach o wartości 329 tys. zł	BGŻ S.A.	224	293	marzec 2012 r.
PEC Sp. z o.o. w Obornikach	Leasing	Hipoteka kaucyjna, cesja wierzytelności	BZ WBK Finanse & Leasing S.A.	438	-	listopad 2012 r.
PEC Sp. z o.o. w Obornikach	Kredyt obrotowy	Cesja wierzytelności	BZ WBK Finanse & Leasing S.A.	960	-	kwiecień 2009 r.
MEC Sp. z o.o. w Pile	Kredyt w rachunku bieżącym	Zastaw rejestrowy	PKO BP S.A.	-	-	sierpień 2010 r.
Elektrownia „Kozienice” S.A.	Kredyt długoterminowy	Zastaw rejestrowy na środkach trwałych	BOŚ S.A.	-	856	czerwiec 2008 r. wykreślony postanowieniem sądu 15.10.2008 r.
Elektrownia „Kozienice” S.A.	Pożyczka długoterminowa	Cesja wierzytelności	NFOŚiGW	19 907	27 907	czerwiec 2011 r.
Elektrownia „Kozienice” S.A.	Kredyt długoterminowy	Zastaw rejestrowy na środkach trwałych oraz 16 weksli In blanco	Nordic Bank S.A.	94 666	94 486	listopad 2014 r.
Elektrownia „Kozienice” S.A.	Kredyt długoterminowy	Zastaw rejestrowy na środkach trwałych oraz cesja wierzytelności do wysokości zobowiązania	PKO BP S.A.	72 817	91 021	grudzień 2012 r.

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Inne zabezpieczenia, w tym dotyczące kredytów i pożyczek prezentowanych również w tabeli na poprzedniej stronie:

Lp	Nazwa jednostki	Tytuł zabezpieczenia	Rodzaj zabezpieczenia	Podmiot na rzecz którego ustanowiono zabezpieczenie	Zadłużenie na 31.12.2008 r.	Zadłużenie na 31.12.2007 r.	Okres na jaki ustanowiono zabezpieczenie
1.	Energobud Leszno	Kredyt inwestycyjny	Cesja praw z polisy ubez. maj., pełnomocnictwo do obciążania rachunku kredytobiorcy	BZ WBK S.A.	505	1 500	czerwiec 2009 r.
2.	Energobud Leszno	Zabezpieczenie roszczeń z umowy na zakupy produktów i usług dokonywane przy użyciu Kart Flotowych	Weksle In blanco	PKN Orlen S.A.	Niesprecyzowane	Niesprecyzowane	bezterminowo
3.	Energobud Leszno	Kredyt w rachunku bieżącym	Weksle In blanco	BZ WBK S.A.	-	300	1 marca 2008 r. złożono wniosek o zwrot weksla
4.	Energobud Leszno	Zabezpieczenie umów leasingowych	Weksle In blanco	Pekao Leasing Sp. z o.o.	163	282	lipiec 2012 r.
5.	Energobud Leszno	Zabezpieczenie umowy na udzielanie gwarancji przetargowych	Weksle In blanco	PZU S.A.	Niesprecyzowane	Niesprecyzowane	bezterminowo
6.	EWiNN	Kredyt inwestycyjny	Pełnomocnictwo do rachunku, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej ww nieruchomości	NORDEA BANK POLSKA S.A.	2 573	2 932	luty 2016 r.
7.	EWiNN	Zabezpieczenie roszczeń z zawartych umów	Gwarancja ubezpieczeniowa należytego wykonania umowy i usunięcia wad	MTP Sp. z o.o. Poznań	42	42	31 sierpnia 2010 r.
8.	EWiNN	Zabezpieczenie roszczeń z zawartych umów	Gwarancja ubezpieczeniowa należytego wykonania umowy i usunięcia wad	PSE Zachód Poznań	42	-	styczeń 2010 r.
9.	Elektrownie Wodne	Kredyt inwestycyjny	Pełnomocnictwo do rachunku, Cesja wierzytelności z umowy sprzedaży energii elektrycznej, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości elektrowni wodnej w Dobrzycy, na której ustanowiono zabezpieczenie hipoteki oraz weksel In blanco	Bank Ochrony Środowiska S.A. w Warszawie O/Poznań	1 670	2 500	grudzień 2010 r.
10.	Elektrownie Wodne	Zabezpieczenie umów leasingowych	Weksel In blanco	Europejski Fundusz Leasingowy	45	81	sierpień 2010 r.
11.	Eneos	Kredyt inwestycyjny	Cesja umowy oraz weksle In blanco	PKO BP S.A.	3 935	2 317	listopad 2017 r.
12.	Auto-Styl	Kredyt w rachunku bieżącym	Weksle In blanco	Volkswagen Bank Polska S.A.	715	1 000	czerwiec 2009 r.
13.	Auto-Styl	Kredyt odnawialny	Weksle In blanco i cesja praw z polisy	Volkswagen Bank Polska S.A.	2 072	2 500	luty 2009 r.
14.	Auto-Styl	Gwarancja bankowa	Cesja praw z polisy	BGŻ S.A.	388	380	czerwiec 2009 r.
15.	BHU	Zabezpieczenie limitu zakupów	Weksel In blanco, gwarancja wekslowa	Philips Lighting Farel Mazury Sp. z o.o.	400	400	Okres obowiązywania umowy

Noty przedstawione na stronach 11-102 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

16.	BHU	Zabezpieczenie umów leasingowych	Weksle In blanco	BRE Leasing Sp. z o.o.	170	340	Grudzień 2010 r.
17.	ENEA.	Zabezpieczenie wierzytelności	Weksel In blanco	PSE Operator S.A.	15 000	15 000	Okres obowiązywania umowy
18.	ENEA	Umowa najmu pomieszczeń	Gwarancja bankowa	RONDO PROPERTY INVESTMENT Sp. z o.o.	120	104	13 grudnia 2009 r.
19.	ENEA	Kredyt obrotowy	Pełnomocnictwo do rachunku	PKO BP S.A.	-	20 112	1 sierpnia 2008 r.
20.	Energomiar	Zabezpieczenie umów leasingowych	Weksel In blanco	Raiffeisen-Leasing Polska S.A.	19	46	30 maja 2010 r.
21.	Energomiar	Zabezpieczenie umów leasingowych	Weksel In blanco	Volkswagen Leasing Polska Sp. z o.o.	33	32	wrzesień 2010 r.
22.	Zakład Transportu	Zabezpieczenie usuwania szkód w umowie ubezpieczeniowej	Weksel na sumę 50 tys. zł	PZU S.A.	Niesprecyzowane	Niesprecyzowane	25 maja 2009 r.
23.	Zakład Transportu	Zabezpieczenie roszczeń z tytułu wynagrodzenia za prowadzenie promocji produktu	Weksel na sumę 58 tys. zł	Castol Lubricant Sp.z o.o.	Niesprecyzowane	Niesprecyzowane	25 lipca 2010 r.
24.	IT Serwis	Zabezpieczenie roszczeń z tytułu umowy agencyjnej	Weksel In blanco do wysokości 2 950 tys. zł	Polkomtel S.A.	1 110	1 367	Okres obowiązywania umowy
25.	IT Serwis	Zabezpieczenie umów leasingowych	Weksele In blanco	BZ WBK Leasing S.A.	86	132	20 grudnia 2010 r.
26.	IT Serwis	Kredyt w rachunku bieżącym	Weksle In blanco i pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem	BRE Bank S.A.	588	351	12 września 2009 r.
27.	IT Serwis	Kredyt w rachunku bieżącym	Weksle In blanco	BZ WBK S.A.	781	427	15 września 2009 r.
28.	Hotel Edison	Umowa handlowa	Weksel in blanco do kwoty 5 tys. zł	FEDRUS S.A.	-	-	Okres obowiązywania umowy
29.	MEC	Pożyczka	Weksle In blanco i cesja wierzytelności	WFOŚiGW	1 783	-	5 lipca 2011 r.
30.	ENEA Operator	Kredyt inwestycyjny	Pełnomocnictwo do rachunku	PKO BP S.A.	4 000	-	22 marca 2009 r.

Ponadto, zgodnie z podpisanymi przez ENEA S.A. umowami kredytowymi, zabezpieczeniem otwartych i niewykorzystanych linii kredytowych są pełnomocnictwa do rachunków bieżących w bankach, w których ENEA S.A. posiada rachunki bieżące oraz oświadczenia o dobrowolnym poddaniu się egzekucji.

15. Zapasy

	31.12.2008	31.12.2007
Materiały	252 347	121 479
Półprodukty i produkty w toku	2 291	2 122
Produkty gotowe	214	326
Towary	20 058	30 425
	274 910	154 352
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(4 866)	(5 287)
Razem:	270 044	149 065

Na zapasach nie ustanowiono zabezpieczeń.

16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2008	31.12.2007
Środki pieniężne w kasie i w banku	2 528 625	533 426
- środki pieniężne w kasie	814	790
- środki pieniężne w banku	2 527 811	532 636
Inne środki pieniężne	92 034	407 366
- środki pieniężne w drodze	746	1 044
- lokaty	91 279	406 322
- inne	9	-
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 620 659	940 792
Środki pieniężne wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	2 620 659	940 792

Zabezpieczenia ustanowione na środkach pieniężnych zostały wykazane w nocie 14.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. Grupa posiadała środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w kwocie 1.946.250 tys. zł w związku z uzyskanymi wpływami z emisji nowych akcji, które na dzień 31 grudnia 2008 r. nie zostały jeszcze zarejestrowane.

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania na dzień 31 grudnia 2008 to środki pieniężne:

- na rachunku zastrzeżonym (środki zablokowane do czasu przedstawienia oryginału decyzji sądu o dokonaniu wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego podwyższenia kapitału wynikającego z emisji akcji oraz rejestracji akcji w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych): 1.939.615 tys. zł,
- na rachunku zastrzeżonym opcji (środki zablokowane na wykonanie opcji stabilizacyjnej): 6.635 tys. zł.

W związku z rejestracją podwyższenia kapitału w Krajowym Rejestrze Sądowym dokonaną w dniu 13 stycznia 2009 r. oraz rejestracją akcji w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych w dniu 30 stycznia 2009 r., na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego ograniczenie możliwości dysponowania zostało zniesione.

17. Rozliczenie nabycia nowych spółek zależnych i stowarzyszonych

W grudniu 2008 roku Jednostka Dominująca nabyła dwie spółki zależne: Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach („PEC Oborniki”) i Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Pile („MEC Piła”) oraz dwie spółki stowarzyszone: Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Śremie S.A. oraz Elektrociepłownia Białystok S.A. (szczegóły nabycia ujęto w nocie 5). Na dzień sporządzenia niniejszego skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa nie zakończyła procesu alokacji ceny nabycia na możliwe do zidentyfikowania nabyte aktywa netto. W związku z tym Grupa zdecydowała dokonać początkowego rozliczenia ustalonego wstępnie. Grupa Kapitałowa przyjęła, że różnice pomiędzy ceną nabycia poszczególnych spółek a wartością księgową aktywów netto przypadającą na nabyte udziały wynika głównie z różnicy pomiędzy wartością godziwą rzeczowych aktywów trwałych a ich wartością księgową na dzień nabycia poszczególnych spółek. Ewentualne korekty wartości szacunkowych wynikające z zakończenia początkowego wstępnego rozliczenia zostaną dokonane w ciągu 12 miesięcy od dnia nabycia tych podmiotów.

W umowach o nabycie udziałów PEC Oborniki i MEC Piła zawarte zostały nieodwołalne oferty odkupienia pozostałych udziałów ważne w okresie odpowiednio 6 i 5 lat od dnia zawarcia umowy. W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Spółka ujęła wynikające z powyższych opcji zobowiązanie finansowe w wysokości 28.226 tys. zł w korespondencji z pozostałymi kapitałami.

Rozliczenie nabycia jednostek zależnych

	"MEC Piła"	"PEC Oborniki"
Ilość akcji/udziałów (w %)	64,997%	87,99%
Ilość głosów (w %)	64,997%	87,99%
Wartość księgową aktywów netto	41 581	8 034
Korekta do wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych	34 394	5 586
Cena nabycia, w tym:	49 384	11 986
koszty transakcji	734	358
Opcja put dotycząca udziałów mniejszościowych	26 591	1 634
Udziały mniejszości	26 591	1 634

Rozliczenie nabycia jednostek stowarzyszonych

	Elektrociepłownia Białystok S.A.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Śremie S.A.
Ilość akcji (w %)	30,36%	41,45%
Ilość głosów (w %)	30,36%	41,45%
Wartość księgową dotyczącą nabytej części udziałów	119 939	7 093
Korekta do wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych odpowiadająca nabytej części udziałów	55 495	2 137
Cena nabycia, w tym:	175 434	9 230
koszty transakcji	1 834	175

18. Kapitał własny**Stan na dzień 31.12.2008 r.**

Seria akcji	Liczba akcji (w sztukach)	Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	Wartość
Seria „A”	295 987 473	1	295 988
Seria „B”	41 638 955	1	41 639
Seria „C” *	103 816 150	1	103 816
Liczba akcji razem	441 442 578		
Kapitał zakładowy razem			441 443
Kapitał zakładowy (wartość nominalna)			441 443
Kapitał z rozliczenia połączenia			38 810
Kapitał zakładowy z tytułu przeszacowania o efekt hiperinflacji			107 765
RAZEM KAPITAŁ ZAKŁADOWY			588 018
Akcje własne			(17 396)
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji			3 632 464
Kapitał związany z płatnościami w formie akcji			1 144 336
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych			(1 099)
Pozostałe kapitały z tytułu opcji nabycia pozostałych udziałów w jednostkach zależnych			(28 226)
Zyski zatrzymane			3 675 078
Udziały mniejszości			31 078
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY			9 024 253

* - podwyższenie kapitału w drodze emisji akcji serii „C”, które były przedmiotem oferty publicznej, zostało zarejestrowane w KRS w dniu 13 stycznia 2009 r.

Stan na dzień 31 grudnia 2007 r.

Seria akcji	Liczba akcji (w sztukach)	Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	Wartość
Seria „A”	13 224 510	1	13 225
Seria „B”	5 116 410	1	5 116
Seria „C”	3 770 835	1	3 771
Seria „D”	3 276 750	1	3 277
Seria „E”	7 850 730	1	7 851
Seria „F”	74 938 890	1	74 939
Seria „G”	28 992 990	1	28 993
Seria „H”	21 368 065	1	21 368
Seria „I”	18 568 250	1	18 568
Seria „J”	44 487 470	1	44 487
Seria „K”	126 625 657	1	126 626
Liczba akcji razem	348 220 557		
Kapitał zakładowy razem			348 221
Kapitał zakładowy (wartość nominalna)			348 221
Kapitał z rozliczenia połączenia			38 810
Kapitał zakładowy z tytułu przeszacowania o efekt hiperinflacji			107 765
RAZEM KAPITAŁ ZAKŁADOWY			494 796
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji			1 801 078
Kapitał związany z płatnościami w formie akcji			901 110
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych			1 552
Zyski zatrzymane			3 564 675
Udziały mniejszości			3 164
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY			6 766 375

W dniu 16 maja 2008 r. Walne Zgromadzenie dokonało zmiany statutu Jednostki Dominującej, na mocy której wszystkie dotychczasowe serie akcji zostały połączone w dwie serie A i B. Jednocześnie w związku z planowaną emisją publiczną akcji Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o kwotę nie wyższą niż 149.237 tys. zł poprzez emisję nie więcej niż 149 237 382 akcji zwykłych na okaziciela serii C o wartości nominalnej 1 zł każda. Zmiana statutu Spółki została zarejestrowana w KRS w dniu 5 czerwca 2008 r.

W dniu 1 sierpnia 2008 r. Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę w sprawie umorzenia 10.594.129 Akcji zwykłych imiennych serii B o wartości nominalnej 1 zł każda, oraz uchwałę w sprawie obniżenia kapitału zakładowego Spółki o 10.594.129 zł tj. z kwoty 348.220.557 zł do kwoty 337.626.428 zł. Umorzenie Akcji przewidziane powyższą uchwałą miało charakter umorzenia ustawowego i związane było z wypłatą Uprawnionym Pracownikom ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji (nota 22). Obowiązek przeprowadzenia umorzenia akcji wynikał z art. 38b ust. 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji z dnia 30 sierpnia 1996 r. Obniżenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 5 września 2008 r.

W związku ze zmianą struktury planowanej oferty publicznej Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie z dnia 3 listopada 2008 r. podjęło uchwałę zmieniającą wcześniejsze decyzje z dnia 16 maja 2008 r. dotyczące podwyższenia kapitału w drodze oferty publicznej uchwalając ostatecznie emisję 103.816.150 akcji serii C na okaziciela o wartości nominalnej 1 złoty każda. Kapitał zakładowy został podwyższony z kwoty 337.626.428 zł do 441.442.578 zł. Rejestracja tego podwyższenia w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nastąpiła w dniu 13 stycznia 2009 r.

W związku z publiczną emisją akcji oraz dopuszczeniem do publicznego obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie praw do akcji Spółka nabyła do dnia 31 grudnia 2008 r. 1.129.608 praw do akcji własnych w ramach opcji stabilizacyjnej za łączną kwotę 17.396 tys. zł.

19. Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	31.12.2008	31.12.2007
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Inne zobowiązania finansowe	-	19
Inne	708	-
	708	19
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	604 316	588 225
Zaliczki otrzymane na poczet dostaw, robót i usług	26 921	21 457
Zobowiązania z tytułu podatków i podobnych świadczeń (z wyłączeniem podatku dochodowego)	154 439	132 007
Zobowiązania z tytułu wpłaty z zysku	8 464	-
Fundusze specjalne	9 955	9 481
Zobowiązania z tytułu opcji nabycia pozostałych udziałów w jednostkach zależnych	28 226	-
Inne	33 260	36 532
Razem krótkoterminowe	865 581	787 702
Razem	866 289	787 721

20. Kredyty i pożyczki

	31.12.2008	31.12.2007
Długoterminowe		
Kredyty bankowe	151 310	184 140
Pożyczki	1 475	236
	152 785	184 376
Krótkoterminowe		
Kredyty bankowe	52 031	69 204
Pożyczki	574	40
	52 605	69 244
Razem	205 390	253 620

Harmonogram spłaty długoterminowych kredytów i pożyczek

	31.12.2008	31.12.2007
Od 1 do 3 lat	84 906	46 643
Od 3 do 5 lat	51 305	109 553
Powyżej 5 lat	16 574	28 180
Razem	152 785	184 376

21. Rozliczenie dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych

	31.12.2008	31.12.2007
Długoterminowe		
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu dotacji	229 900	224 902
Rozliczenie przychodów z tytułu opłat przyłączeniowych	537 614	459 691
	767 514	684 593
Krótkoterminowe		
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu dotacji	14 020	16 057
Rozliczenie przychodów z tytułu opłat przyłączeniowych	12 059	12 369
	26 079	28 426
Harmonogram rozliczenia międzyokresowego przychodów		
	31.12.2008	31.12.2007
Do jednego roku	26 079	28 426
Od jednego roku do pięciu lat	97 322	96 952
Powyżej pięciu lat	670 192	587 641
	793 593	713 019

22. Kapitał związany z płatnościami w formie akcji oraz zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji

Pracownicy Grupy, na podstawie Ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. *o komercjalizacji i prywatyzacji* („Ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji”), są uprawnieni do bezpłatnego nabycia 15% akcji Spółki. Powyższe prawo przysługuje tzw. Uprawnionym Pracownikom to jest osobom zatrudnionym w Spółce i w Elektrowni “Kozienice” S.A. na dzień komercjalizacji (przekształcenie przedsiębiorstwa państwowego w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa) Spółki i Elektrowni “Kozienice” S.A. oraz osobom, które przepracowały w przedsiębiorstwie państwowym przynajmniej 10 lat oraz osobom spełniającym inne szczególne kryteria, o których mowa w artykule 2 ustęp 5 Ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Prawo do nieodpłatnego nabycia akcji powstaje po upływie trzech miesięcy od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych.

Ponadto zgodnie z Ustawą o komercjalizacji i prywatyzacji Uprawnieni Pracownicy Elektrowni “Kozienice” S.A. w momencie wniesienia aportem 100% akcji spółki do ENEA S.A. nabyli prawo do pieniężnego ekwiwalentu. Ekwiwalent, któremu towarzyszy umorzenie przypadających na niego akcji ENEA S.A. posiadanych przez Skarb Państwa, jest wypłacany przez ENEA S.A.

W 2007 r. w związku z konsolidacją sektora energetycznego została przyjęta Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora elektroenergetycznego (Ustawa z 2007 r.). Powyższa ustawa, między innymi, nadaje Uprawnionym Pracownikom spółki konsolidowanej (Elektrownia “Kozienice” S.A.) możliwość zamiany prawa do ekwiwalentu na prawo do nieodpłatnego nabycia akcji spółki konsolidującej (ENEA S.A.).

Zgodnie z MSSF 2 koszt takiego programu powinien być rozpoznany w okresie, w którym odbywa się świadczenie pracy przez Uprawnionych Pracowników. Koszt świadczenia pracy jest ustalany na Dzień Przyznania to jest na dzień, w którym wszystkie istotne warunki przydziału akcji dla pracowników zostaną ustalone.

Dniem Przyznania prawa do akcji lub ekwiwalentu jest dzień ustalenia w drodze porozumienia Zarządu z działającymi w Spółce związkami zawodowymi liczby akcji przypadających na każdą z grup Uprawnionych Pracowników. Takie ustalenie odbywa się po zbyciu przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych.

Szczególne zasady mają zastosowanie do Uprawnionych Pracowników Elektrowni "Kozienice" S.A. Ustalanie liczby akcji przypadających na poszczególne grupy Uprawnionych Pracowników dokonuje się po wniesieniu akcji Elektrowni "Kozienice" S.A. aportem do ENEA S.A. Dnia 16 maja 2008 r. Zarząd Elektrowni "Kozienice" S.A. zawarł ze związkami zawodowymi ostateczne porozumienie co do ilości akcji przypadających poszczególnym grupom Uprawnionych Pracowników.

Całkowity ostateczny koszt programu akcyjnego w odniesieniu do Uprawnionych Pracowników Elektrowni „Kozienice” S.A. wynosi 515 milionów złotych (w całości ujęty w poprzednich latach).

Wartość programu akcji pracowniczych, przysługujących tzw. Uprawnionym Pracownikom, na dzień 31 grudnia 2008 r. została ustalona na podstawie wyceny użytej dla potrzeb sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za okres kończący się 30 czerwca 2008 r. i wynosi, z wyłączeniem Uprawnionych Pracowników Elektrowni "Kozienice" S.A., 921 milionów złotych (901 milionów złotych na dzień 31 grudnia 2007 r.).

Na przełomie 2008 i 2009 roku kurs notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie praw do akcji ENEA S.A. wykazywał dużą niestabilność. W związku z tym Zarząd Spółki zdecydował się nie dokonywać aktualizacji wyceny wartości programu akcji pracowniczych na dzień 31 grudnia 2008 r. uznając, że aktualne na dzień kończący rok obrotowy notowanie prawa do akcji na poziomie 14 zł nie odzwierciedla rzeczywistej wartości godziwej Spółki. W związku z tym Zarząd Spółki przyjął do wyceny programu akcji pracowniczych na dzień 31 grudnia 2008 r. cenę akcji ENEA S.A. wynikającą z wyceny przyjętej do sporządzenia sprawozdania finansowego na dzień 30 czerwca 2008 r. tj. 27,48 zł za jedną akcję.

Uprawnieni Pracownicy Elektrowni "Kozienice" S.A. na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o zasadach nabywania od Skarbu Państwa akcji w procesie konsolidacji spółek sektora energetycznego, mieli określony termin do dnia 18 stycznia 2008 r. na złożenie oświadczenia o zamiarze zamiany ekwiwalentu na prawo do nieodpłatnego nabycia akcji ENEA S.A. Po uwzględnieniu złożonych oświadczeń oraz wyniku postępowania reklamacyjnego wartość akcji podlegających rozliczeniu w formie ekwiwalentu wynosiła 291.127 tys. zł (514.920 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007 r.). Zamiana wartości ekwiwalentu na prawo do akcji w wysokości 224.042 tys. zł została ujęta w kapitałach Grupy w pozycji "Kapitał związany z płatnościami w formie akcji" w korespondencji ze zmniejszeniem zobowiązań z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji.

W listopadzie i grudniu 2008 r. dokonano wypłaty części ekwiwalentu Uprawnionym Pracownikom Elektrowni „Kozienice” S.A. Na dzień 31 grudnia 2008 r. pozostałe zobowiązanie z tytułu ekwiwalentu wynosi 163.799 tys. złotych (na dzień 31 grudnia 2007 r. zobowiązanie to wynosiło 514.920 tys. zł).

Akcje oraz ich ekwiwalent należne Uprawnionym Pracownikom Elektrowni "Kozienice" S.A.

Liczba uprawnionych pracowników	3 557
Łączna ilość akcji Elektrowni "Kozienice" S.A., do których prawa nabyli Uprawnieni Pracownicy	6 750 000
Wartość godziwa jednej akcji Elektrowni "Kozienice" S.A. przyjęta do wyceny programu (zł)	76,28
Łączna wartość programu odniesiona w koszty poprzednich okresów (tys. zł)	514 920
Wartość akcji podlegających rozliczeniu w formie ekwiwalentu pieniężnego (tys. zł)	290 878
Wartość akcji podlegających zamianie na akcje ENEA S.A. (tys. zł)	224 042

Akcje należne Uprawnionym Pracownikom Grupy Kapitałowej z wyłączeniem Uprawnionych Pracowników Elektrowni "Kozienice" S.A.

Liczba uprawnionych pracowników	8 665
Łączna ilość akcji ENEA S.A., do których prawa nabyli Uprawnieni Pracownicy	33 498 649
Wartość godziwa jednej akcji ENEA S.A. przyjęta do wyceny programu (zł)	27,48
Łączna wartość programu odniesiona w koszty poprzednich okresów (tys. zł)	920 543

23. Instrumenty finansowe**23.1. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym**

Działalność Grupy Kapitałowej podlega następującym kategoriom ryzyka związanego z instrumentami finansowymi:

- Ryzyko kredytowe
- Ryzyko płynności finansowej
- Ryzyko rynkowe
- Ryzyko walutowe
- Ryzyko stóp procentowych

Niniejsza nota zawiera informacje o ekspozycji Grupy na każdy rodzaj ryzyka wskazanego powyżej, a także opisuje cele, politykę oraz procedury związane z zarządzaniem ryzykiem oraz kapitałami. Ujawnienia danych liczbowych zostały zawarte w niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Odpowiedzialność za wyznaczenie oraz wypełnianie polityki zarządzania ryzykiem ponosi Zarząd Jednostki Dominującej.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej prowadzone jest jako proces ciągły. Grupa poddaje ryzyka ciągłej analizie z punktu widzenia oddziaływania środowiska zewnętrznego oraz zmian w swoich strukturach i działalności. Na tej podstawie podejmuje działania zmierzające do ograniczenia ryzyka lub jego transferu poza grupę kapitałową. Służy temu podnoszenie świadomości pracowników w zakresie możliwości powstania i oddziaływania ryzyka zarówno z punktu widzenia działalności jednostek organizacyjnych jak i całej Grupy.

Celem przyjęcia jednolitych standardów w zakresie zarządzania ryzykiem w całej Grupie Kapitałowej Jednostka Dominująca podjęła decyzje o przeprowadzeniu sformalizowanego procesu tworzenia procedur w zakresie zarządzania ryzykiem. Proces rozpoczął się przeprowadzeniem audytu wewnętrznego obejmującego identyfikację ryzyk w ENEA S.A., ENEA Operator Sp. z o.o. i Elektrowni „Kozienice” S.A. oraz ocenę obecnych metod ich kontroli, a także identyfikacji słabości i wskazanie obszarów, gdzie możliwe jest uzyskanie poprawy. Na podstawie audytu dokonano tzw. mapowania ryzyk, które w sposób graficzny pozwoliło na zobrazowanie rozmiaru ryzyk w oparciu o wspólnie przyjęte kryteria prawdopodobieństwa ich powstania i skutków. Dotychczas podjęte działania stworzyły fundamenty dla dalszego opracowania oraz wdrożenia sformalizowanego i zintegrowanego zarządzania ryzykiem zgodnie z międzynarodowymi standardami w ramach całej Grupy Kapitałowej.

W bieżącym okresie Jednostka Dominująca oraz spółki zależne nie zawierały transakcji dotyczących instrumentów finansowych zabezpieczających ryzyka, jedynie jedna ze spółek stowarzyszonych, Elektrownia Białystok S.A., jest stroną umowy opcji kupna waluty, która ma na celu zabezpieczenie ryzyka kursowego związanego z zakupem węgla w kontraktach denominowanych w USD. Wynik na tej transakcji na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego był dodatni, a na tle wyników Grupy nieistotny.

23.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia przez Grupę strat finansowych na skutek niewypełnienia przez klienta lub kontrahenta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań.

Ryzyko kredytowe wiąże się głównie ze ściągalnością należności. Główne czynniki mające wpływ na występowanie ryzyka kredytowego w przypadku Grupy to:

- duża liczba drobnych odbiorców wpływająca na wzrost kosztów kontrolowania spływu należności;
- konieczność dostarczania energii elektrycznej jednostkom budżetowym będącym w trudnej sytuacji finansowej;
- wymogi prawne regulujące zasady wstrzymywania dostaw energii elektrycznej na skutek braku płatności.

Zarząd stosuje politykę kredytową, zgodnie z którą ekspozycja na ryzyko kredytowe jest monitorowana na bieżąco. Ocena wiarygodności kredytowej jest przeprowadzana w stosunku do wszystkich klientów wymagających kredytowania powyżej określonej kwoty. Grupa nie wymaga zabezpieczenia majątkowego od swoich klientów w stosunku do aktywów finansowych.

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe:

	31.12.2008	31.12.2007
Krótkoterminowe i długoterminowe aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	100 741	49 323
Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe	782 414	715 239
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 620 659	940 792
Razem	3 503 814	1 705 354

W Grupie Kapitałowej ryzyko kredytowe w odniesieniu do należności różni się dla poszczególnych segmentów rynku, w których Grupa operuje:

- sprzedaż energii elektrycznej i usług dystrybucji indywidualnym odbiorcom – w segmencie tym występuje spora ilość należności przeterminowanych. Chociaż nie stanowią one znaczącego zagrożenia dla finansów Grupy, podjęto działania zmierzające do ich umniejszenia. Poprzez wprowadzenie jednolitych zasad prowadzenia windykacji osiągnięto skrócenie czasu reakcji i uniknięcie długiej i często nieskutecznej egzekucji sądowej. Do obsługi prawnej są przekazywane sprawy o wartości powyżej limitu opłacalności windykacji,
- sprzedaż energii elektrycznej i usług dystrybucji odbiorcom tzw. wielkiego odbioru oraz sektorowi uspołecznionemu, czyli małym podmiotom gospodarczym – kwoty należności przeterminowanych w tym segmencie są większe niż w przypadku indywidualnych odbiorców. Zasady windykacji są jednak podobne, podejmowane są one po upływie 4-5 dni roboczych od terminu zapłaty,
- pozostałe należności – w porównaniu z dwoma wcześniejszymi segmentami kwoty należności przeterminowanych są nieistotne.

Kluczową rolę w procesie odzyskiwania należności odgrywają pracownicy nadzorujący kontakt z klientami. Są to osoby monitorujące proces ściągania długu. Grupa stara się w drodze kontaktu bezpośredniego z klientem odzyskać należność, której termin zapłaty już minął. Współpraca z dłużnikiem, rozpoznanie jego obecnej i przyszłej sytuacji finansowej jest jednym z głównych zadań powołanych do tego celu służb.

Grupa monitoruje na bieżąco wysokość przeterminowanych należności, w uzasadnionych przypadkach występuje z roszczeniami prawnymi i dokonuje odpisów aktualizujących.

Grupa dokonuje krótkoterminowych inwestycji finansowych, które obejmują głównie lokaty bankowe oraz bony i obligacje skarbowe.

Grupa nie udziela poręczeń i gwarancji podmiotom zewnętrznym.

23.3. Ryzyko utraty płynności finansowej

Ryzyko utraty płynności finansowej jest to ryzyko wystąpienia braku możliwości spłaty przez Grupę jej zobowiązań finansowych w momencie ich wymagalności.

Polityka zarządzania ryzykiem utraty płynności finansowej polega na zapewnieniu środków finansowych niezbędnych do wywiązywania się Grupy ze zobowiązań finansowych i inwestycyjnych przy wykorzystaniu najbardziej atrakcyjnych źródeł finansowania np. emisji papierów dłużnych.

Zarządzanie płynnością Grupy koncentruje się na szczegółowej analizie splotu należności, bieżącym monitoringu rachunków bankowych jak również bieżącej koncentracji środków pieniężnych na rachunki skonsolidowane. Grupa podejmuje działania zmierzające do skrócenia okresu splotu należności oraz jednoczesnego wydłużenia okresu regulowania zobowiązań, a tym samym powstałe nadwyżki finansowe lokuje w aktywa obrotowe w formie lokat terminowych.

Stale zarządzanie ryzykiem w wymienionych obszarach oraz pozycja rynkowa i finansowa Grupy pozwala na stwierdzenie, że ryzyko utraty płynności finansowej utrzymuje się na poziomie minimalnym.

Grupa zarządza ryzykiem płynności również poprzez utrzymywanie otwartych i niewykorzystanych linii kredytowych w wysokości 107 916 tys. zł na dzień 31 grudnia 2008 r. (52 628 tys. zł na dzień 31 grudnia 2007 r.).

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniższa tabela przedstawia wymagalność aktywów i zapadalność zobowiązań finansowych Grupy:

	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Kredyty bankowe	Pożyczki	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Razem
31.12.2008								
Wartość bilansowa	866 289	2 392	203 341	2 049	(2 620 659)	(782 414)	(100 741)	(2 430 324)
Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne	(866 289)	(2 599)	(230 722)	(2 049)	2 620 770	782 414	104 745	2 394 667
do 6 m-cy	(863 409)	(550)	(32 682)	(561)	2 620 770	771 837	31 012	2 515 962
6 - 12 m-cy	(2 172)	(441)	(28 895)	(13)	-	8 261	73 733	50 473
1 – 2 lat	(708)	(1 065)	(52 400)	(52)	-	2 209	-	(53 164)
2 – 5 lat	-	(543)	(98 833)	(1 287)	-	107	-	(100 556)
Powyżej 5 lat	-	-	(17 912)	(136)	-	-	-	(18 048)
	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Kredyty bankowe	Pożyczki	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Razem
31.12.2007								
Wartość bilansowa	787 721	749	253 344	276	(940 792)	(715 239)	(49 323)	(663 264)
Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne	(787 721)	(749)	(292 380)	(399)	940 796	715 239	49 990	624 776
do 6 m-cy	(787 702)	(124)	(47 332)	(24)	940 796	715 110	49 990	870 714
6 - 12 m-cy	-	(173)	(35 105)	(29)	-	-	-	(35 307)
1 – 2 lat	(19)	(319)	(56 036)	(33)	-	129	-	(56 278)
2 – 5 lat	-	(133)	(124 028)	(101)	-	-	-	(124 262)
Powyżej 5 lat	-	-	(29 879)	(212)	-	-	-	(30 091)

Noty przedstawione na stronach 11-102 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

23.4. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest związane ze zmianami w zakresie popytu, podaży oraz cen a także innych czynników, które wpłyną na wyniki Spółki lub wartość posiadanych aktywów. Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest utrzymanie ekspozycji Spółki na to ryzyko w akceptowalnych ramach, przy jednoczesnej optymalizacji zwrotu z ryzyka.

Obrót energią elektryczną jest w wysokim stopniu obwarowany szeregiem szczegółowych i często zmienianych aktów prawnych, a ponadto podlega nadzorowi organów regulacyjnych, w tym w szczególności Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) oraz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Głównym ryzykiem w tym zakresie jest możliwość nagłych zmian aktów prawnych i decyzji organów regulacyjnych, zmieniających w znaczący sposób warunki prowadzenia działalności.

Głównym ryzykiem rynkowym ENEA S.A. związanym z podstawową działalnością w zakresie obrotu energią elektryczną jest obowiązek przedkładania Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki do zatwierdzania taryf dla energii elektrycznej dla gospodarstw domowych (grupy taryfowe G w pakietach: domowy, przedpłatowy) przyłączonych do sieci ENEA Operator Sp. z o.o. Prezes URE zatwierdza taryfy dla energii elektrycznej w oparciu o koszty uznane za uzasadnione oraz z uwzględnieniem akceptowanej marży w obrocie. Koszty uznane za uzasadnione przez Prezesa URE mogą nie pokrywać rzeczywistych kosztów ponoszonych przez przedsiębiorstwo na sprzedaży energii do odbiorców w tym segmencie rynku. W takim przypadku Spółka może złożyć do Prezesa URE wniosek o korektę taryfy. Zmiana taryfy uzależniona jest jednak od oceny Prezesa URE, czy nastąpiły obiektywne przesłanki do zmiany taryfy.

Począwszy od 1 lipca 2007 roku każdy odbiorca energii elektrycznej w Polsce ma prawo wyboru sprzedawcy energii elektrycznej. Efektem tego jest zwiększenie konkurencji wśród podmiotów prowadzących sprzedaż energii elektrycznej na rynku detalicznym. Dla ENEA S.A. wiąże się to z szansą na pozyskanie nowych klientów, ale również stanowi ryzyko utraty obecnych.

23.5. Ryzyko walutowe

Poniższa tabela prezentuje ekspozycję Grupy na ryzyko zmiany kursów walutowych.

31.12.2008	Wartość bilansowa	w tym wartość w walucie obcej wyrażona w walucie funkcjonalnej (zł)	Wpływ ryzyka walutowego na wynik	
			1%	-1%
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne i ekwiwalenty	2 620 659	17	0	(0)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	782 414	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	1 15 545	-	-	-
Zobowiązania finansowe				
Kredyty i pożyczki	(205 390)	(94 666)	(947)	947
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(866 289)	(211)	(2)	2
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(2 392)	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			(949)	949
Podatek 19%			180	(180)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu			(768)	768

31.12.2007	Wartość bilansowa	w tym wartość w walucie obcej wyrażona w walucie funkcjonalnej (zł)	Wpływ ryzyka walutowego na wynik	
			1%	-1%
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne i ekwiwalenty	940 792	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	715 239	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	68 975	-	-	-
Zobowiązania finansowe				
Kredyty i pożyczki	(253 620)	(94 486)	(945)	945
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(787 721)	-	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(749)	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			(945)	945
Podatek 19%			180	(180)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu			(765)	765

23.6. Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko zmiany stóp procentowych istnieje w stosunku do odsetek od zaciągniętych kredytów oraz odsetek od lokat bankowych. Stopa odsetkowa jest zmienna, gdyż obliczana jest na podstawie stawki WIBOR. Zmiany w oprocentowaniu aktywów i zobowiązań finansowych są zsynchronizowane zarówno pod względem procentu jak i terminu. Grupa wpływa na ryzyko stopy procentowej od kredytów poprzez wybór dogodnego dla Grupy okresu odsetkowego zależnego m.in. od wysokości stawki WIBOR, jak i zdolności do

spłaty zobowiązań. Części ryzyk nie można uniknąć, gdyż wpływ na to mają zmiany tendencji makroekonomicznych.

Poniższa tabela przedstawia profil podatności Grupy na ryzyko zmiany stóp procentowych poprzez prezentację aktywów i zobowiązań finansowych w podziale według zmiennych i stałych stóp procentowych:

Instrumenty o stałej stopie procentowej	31.12.2008	31.12.2007
Aktywa finansowe	793 184	1 469 327
Zobowiązania finansowe	(866 289)	(787 721)
Razem	(73 105)	681 606
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	2 710 630	236 027
Zobowiązania finansowe	(207 782)	(254 369)
Razem	2 502 848	(18 342)

W poniższej tabeli przedstawiona została efektywna stopa procentowa dotycząca aktywów i zobowiązań, od których naliczane jest oprocentowanie:

	31.12.2008		31.12.2007	
	Średnia ważona stopa procentowa (%)	Wartość bilansowa	Średnia ważona stopa procentowa (%)	Wartość bilansowa
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	5,75	2 620 659	5,01	940 792
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	5,26	(2 392)	7,50	(749)
Pożyczki	-	(2 049)	5,63	(276)
Kredyty bankowe o zmiennym oprocentowaniu	5,45	(203 341)	5,44	(253 344)
Razem		2 412 877		686 423

Efektywne stopy procentowe w tabeli powyżej są ustalane jako średnia ważona stóp procentowych.

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmiany stopy procentowej na wynik finansowy Grupy.

	Wartość bilansowa 31.12.2008	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik (okres 12 miesięcy)		Wartość bilansowa 31.12.2007	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik (okres 12 miesięcy)	
		+ 1 p.p.	- 1 p.p.		+ 1 p.p.	- 1 p.p.
Aktywa finansowe						
Środki pieniężne	2 620 659	26 207	(26 207)	940 792	9 408	(9 408)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	782 414	-	-	715 239	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	115 545	-	-	68 975	-	-
<hr/>						
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		26 207	(26 207)		9 408	(9 408)
Podatek 19%		(4 979)	4 979		(1 788)	1 788
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		21 227	(21 227)		7 620	(7 620)
<hr/>						
Zobowiązania finansowe						
Kredyty i pożyczki	(205 390)	(2 054)	2 054	(253 620)	(2 536)	2 536
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(866 289)	-	-	(787 721)	-	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(2 392)	(24)	24	(749)	(7)	7
<hr/>						
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		(2 078)	2 078		(2 544)	2 544
Podatek 19%		395	(395)		483	(483)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		(1 683)	1 683		(2 060)	2 060
<hr/>						
Razem		19 544	(19 544)		5 560	(5 560)

23.7. Zarządzanie kapitałami

Podstawowym założeniem polityki Grupy w zakresie zarządzania kapitałami jest utrzymanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu, zapewnienia dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy oraz zwiększałyby wartość dla jej akcjonariuszy. Istotne jest także utrzymanie silnej bazy kapitałowej, będącej podstawą budowania zaufania ze strony przyszłych inwestorów, kredytodawców oraz rynku i zapewniającej przyszły rozwój Grupy. Aby utrzymać lub skorygować strukturę kapitału, Grupa może emitować nowe akcje lub sprzedawać aktywa. Grupa monitoruje kapitał przy pomocy wskaźnika zadłużenia oraz wskaźników rentowności kapitału. Celem Grupy jest osiągnięcie optymalnego poziomu tych wskaźników.

23.8. Wartość godziwa

Poniższa tabela zawiera zestawienie wartości godziwych z wartościami bilansowymi

	31.12.2008		31.12.2007	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych)	8 965	*	14 981	*
Długoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 033	1 033	1 379	1 379
Krótkoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	4 806	4 806	3 292	3 292
Krótkoterminowe aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	100 741	100 741	49 323	49 323
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	782 414	782 414	715 239	715 239
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 620 659	2 620 659	940 792	940 792
Kredyty bankowe i pożyczki	205 390	204 648	253 620	252 353
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 392	2 392	749	749
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	866 289	866 289	787 721	787 721

* Grupa posiada udziały i akcje w jednostkach nieposiadających kwotowań cen rynkowych z aktywnego rynku, które są wyceniane według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy aktualizujące.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych, w których udział w kapitale do wartości nominalnej jest mniejszy niż 20%. Odstąpiono od oszacowania wartości godziwej tej grupy aktywów finansowych, a w konsekwencji także ujawnienia wartości godziwej, ponieważ instrumenty kapitałowe wyemitowane przez te jednostki nie są przedmiotem publicznego obrotu, stąd wiarygodne ustalenie wartości godziwej udziałów i akcji jest utrudnione. Ze względu na relatywnie niewielki udział tej pozycji aktywów w łącznej wartości aktywów, różnica pomiędzy wartością bilansową i wartością godziwą, zdaniem Zarządu, nie zniekształca w istotnych aspektach rzetelnego i jasnego obrazu sytuacji majątkowej i finansowej Grupy.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat to jednostki uczestnictwa Funduszu Inwestycyjnego Pioneer, na który istnieje aktywny rynek, co umożliwia wycenę ich wartości godziwej. Wartość godziwa tych aktywów została wyceniona według cen rynkowych jednostek uczestnictwa a jej zmiana w okresie obrotowym odniesiona do rachunku zysków i strat.

24. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	31.12.2008	31.12.2007
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego - minimalne opłaty leasingowe:		
Poniżej jednego roku	877	296
Od jednego do pięciu lat	1 515	453
Powyżej pięciu lat	-	-
Wartość bieżąca opłat leasingowych	2 392	749

25. Odroczonego podatek dochodowy

	31.12.2008	31.12.2007
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	238 991	207 350
- aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	134 722	92 067
	373 713	299 417
Kompensata aktywa i rezerw z tytułu podatku dochodowego odroczonego w ramach spółek Grupy	(373 713)	(299 417)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w bilansie	-	-
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
- rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego przypadająca do uregulowania po upływie 12 miesięcy	365 855	381 781
- rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego przypadająca do uregulowania w ciągu 12 miesięcy	131 338	88 383
	497 193	470 164
Kompensata aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w ramach spółek Grupy	(373 713)	(299 417)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w bilansie	123 480	170 747

Zmiany stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (po uwzględnieniu kompensaty aktywa i rezerwy) przedstawiają się w sposób następujący:

	31.12.2008	31.12.2007
Stan na początek roku	170 747	362 826
Obciążenie/(Uznanie) wyniku finansowego	(46 525)	(491 800)
Zmiana z tytułu nabycia jednostek zależnych	(484)	299 721
Zmiana rozpoznana w kapitałach własnych	(258)	-
Stan na koniec roku	123 480	170 747

Dnia 30 czerwca 2007 r. ENEA S.A. wniosła aportem do ENEA Operator Sp. z o.o. zorganizowaną część przedsiębiorstwa. W wyniku tej transakcji wartość podatkowa środków trwałych wzrosła o 2 256 037 tys. zł co spowodowało rozwiązanie rezerwy na odroczonego podatku dochodowy w wysokości 428 647 tys. zł.

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego w trakcie roku (przed uwzględnieniem ich kompensaty), przedstawia się w sposób następujący:

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Odpisy aktualizujące należności	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	Rozliczenie przychodów z opłat przyłączeniowych	Rezerwa na koszty umorzenia świadectw pochodzenia	Dotacje	Rezerwa na składowanie, rekultywację oraz zakup praw do emisji CO2	Koszty opodatkowane po zakończeniu okresu rozliczeniowego	Pozostałe	Ogółem
Stan na 01.01.2007 według stawki 19 %	3 825	53 295	71 332	3 633	37 038	-	25 348	18 073	212 544
Zmiana z tytułu nabycia jednostek zależnych	-	16 263	-	-	-	2 135	-	7 864	26 262
Uznanie/Obciążenie wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	(93)	14 399	8 820	13 520	8 078	18	4 696	13 715	63 153
Zmiana rozpoznana w kapitałach własnych	-	-	-	-	-	-	-	(2 542)	(2 542)
Stan na 31.12.2007 według stawki 19 %	3 732	83 957	80 152	17 153	45 116	2 153	30 044	37 110	299 417
Zmiana z tytułu nabycia jednostek zależnych	-	-	-	-	-	-	-	484	484
Uznanie/Obciążenie wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	(487)	34 770	13 519	13 531	(1 737)	4 511	16 348	(7 546)	72 909
Zmiana rozpoznana w kapitałach własnych	-	-	-	-	-	-	-	903	903
Stan na 31.12.2008 według stawki 19 %	3 245	118 727	93 671	30 684	43 379	6 664	46 392	30 951	373 713

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Przychód opodatkowany po zakończeniu okresu rachunkowego	Naliczona, niezafakturowana na sprzedaż	Wycena środków trwałych wg wartości godziwej	Pozostałe	Ogółem
Stan na 01.01.2007 według stawki 19 %	31 395	26 722	512 471	4 782	575 370
Zmiana z tytułu nabycia jednostek zależnych	-	-	317 125	8 857	325 982
Uznanie/Obciążenie wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	2 951	4 210	(445 452)	7 103	(431 188)
Stan na 31.12.2007 według stawki 19 %	34 346	30 932	384 144	20 742	470 164
Uznanie/Obciążenie wyniku finansowego z tytułu zmiany stanu różnic przejściowych	15 824	11 185	(6 277)	5 652	26 384
Zmiana rozpoznana w kapitałach własnych	-	-	-	645	645
Stan na 31.12.2008 według stawki 19 %	50 170	42 117	377 867	27 039	497 193

Noty przedstawione na stronach 11-102 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

26. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	31.12.2008	31.12.2007
Programy określonych świadczeń:		
Odprawy emerytalne		
- część długoterminowa	76 341	61 060
- część krótkoterminowa	11 659	9 927
	88 000	70 987
Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę		
- część długoterminowa	131 704	82 718
- część krótkoterminowa	6 269	5 533
	137 973	88 251
Nagrody jubileuszowe		
- część długoterminowa	196 169	165 885
- część krótkoterminowa	19 132	17 312
	215 301	183 197
Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników		
- część długoterminowa	19 696	11 245
- część krótkoterminowa	953	529
	20 649	11 774
Razem: Programy określonych świadczeń		
- część długoterminowa	423 910	320 908
- część krótkoterminowa	38 013	33 301
	461 923	354 209
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i pozostałe		
- część długoterminowa	14 886	14 858
- część krótkoterminowa	91 867	68 722
	106 753	83 580
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych razem		
- część długoterminowa	438 796	335 766
- część krótkoterminowa	129 880	102 023
	568 676	437 789

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy reprezentantami pracowników a reprezentantami Grupy pracownikom Grupy Kapitałowej przysługują określone świadczenia z innych tytułów niż wynagrodzenie za pracę, tj.:

- wypłaty nagród jubileuszowych,
- wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych,
- prawo do ulgowej odpłatności za energię elektryczną,
- opieka socjalna – odpis na ZFŚS.

Obecna wartość przyszłych zobowiązań z powyższych tytułów wyznaczona została na podstawie wyceny aktuarialnej. Do obliczeń przyjęto podstawowe dane indywidualnie dla poszczególnych pracowników zatrudnionych w Grupie Kapitałowej wg stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. (z uwzględnieniem płci zatrudnionego), z następujących obszarów:

- wiek zatrudnionego,
- staż pracy w Grupie,

- staż pracy ogółem,
- wynagrodzenie, stanowiące podstawę wymiaru wysokości nagrody jubileuszowej i odprawy emerytalno-rentowej.

Dodatkowo w analizie zastosowane zostały następujące założenia:

- ruchy kadrowe uwzględnione zostały na podstawie danych statystycznych spółek Grupy za okres 2002-2008,
- umieralność i prawdopodobieństwo otrzymania świadczeń przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia publikowanymi przez GUS,
- nie obliczono oddzielnie rezerwy na odprawy rentowe; w zamian nie uwzględniono osób, które przeszły na rentę przy obliczaniu prawdopodobieństw odejść pracowników,
- wiek przejścia na emeryturę określono: dla mężczyzn - 65 lat, dla kobiet – 60 lat (podobnie jak w latach poprzednich)
- stopę przyrostu płac określono na poziomie 6% (na dzień 31 grudnia 2007 r. – 6%)
- stopę procentową do dyskontowania przyszłych świadczeń określono w wysokości 5,70% (na dzień 31 grudnia 2007 r. – 6%),
- wartość bazową rocznego ekwiwalentu z tytułu ulgi w taryfie energetycznej dla emerytów, rencistów i innych uposażonych przyjęto na poziomie 1 147,46 zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 1 019,96 zł),
- stopę wzrostu ceny energii elektrycznej określono w roku 2008 na poziomie 14,20%, w roku 2009 – 21,00%, w roku 2010 – 25,40%, w roku 2011 – 4,20%, w roku 2012 – 9,00%, w latach kolejnych począwszy od roku 2013 – 3,00%, (na dzień 31 grudnia 2007 r. było to odpowiednio: w roku 2008 – 11,3%, w latach 2009-2010 – 4,4%, w pozostałym okresie prognozy – 2,5%),
- stopę wzrostu opłat dystrybucyjnych określono w roku 2008 na poziomie 1,36%, w roku 2009 - 0,00%, w roku 2010 – 5,78% oraz w 2011 – (-)0,36% (na dzień 31 grudnia 2007 r. było to odpowiednio: w roku 2008 – 2,42%, w roku 2009 – 2,93%, w pozostałym okresie prognozy – 2,5%),
- średni wzrost wartości ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego w ramach ulgowej odpłatności za energię elektryczną określono w roku 2009 – 18,50%, w roku 2010 – 23,40%, w roku 2011 – 3,80%, w roku 2012 – 8,50%, w roku 2013 – 3,00%, w pozostałym okresie prognozy na poziomie 3,00% (na dzień 31 grudnia 2007 r. było to odpowiednio: w roku 2008 – 10,10%, w roku 2009 – 4,20%, w roku 2010 – 4,15%, w pozostałym okresie prognozy – 2,5%).

Zmiana stanu wartości programów określonych świadczeń w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2008 r.

	Odprawy emerytalne	Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	Nagrody jubileuszowe	Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników	Razem
Stan na 01.01.2008	70 987	88 251	183 197	11 774	354 209
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2008					
Zobowiązania przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych	(2)	-	66	-	64
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat, w tym:	23 112	54 736	50 333	9 168	137 349
- Koszty bieżącego zatrudnienia	3 280	1 603	10 179	202	15 264
- Koszty przeszłego zatrudnienia	18	1 090	32	7 994	9 134
- Straty aktuarialne netto	16 311	46 121	30 520	626	93 578
- Koszty odsetek	3 503	5 922	9 602	346	19 373
Zmniejszenie zobowiązania z tytułu wypłaconych świadczeń	(6 069)	(5 008)	(18 142)	(290)	(29 509)
Inne zmniejszenia	(28)	(6)	(153)	(3)	(190)
Razem	17 013	49 722	32 104	8 875	107 714
Stan na 31.12.2008	88 000	137 973	215 301	20 649	461 923

Zmiana stanu wartości programów określonych świadczeń w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2007 r.

	Odpisy emerytalne	Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	Nagrody jubileuszowe	Odpis na ZFSŚ dla emerytowanych pracowników	Razem
Stan na 01.01.2007	32 820	72 392	107 201	9 000	221 413
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2007					
Zobowiązania przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych	19 517	10 216	41 001	2 537	73 271
Koszty ujęte w rachunku zysków i strat, w tym:	20 903	9 720	46 526	237	77 386
- Koszty bieżącego zatrudnienia	6 302	6 916	14 992	237	28 447
- Koszty przeszłego zatrudnienia	304	1 094	620	-	2 018
- Straty aktuarialne netto	13 350	(1 343)	27 680	-	39 687
- Koszty odsetek	947	3 053	3 234	-	7 234
Zmniejszenie zobowiązania z tytułu wypłaconych świadczeń	(1 836)	(3 701)	(9 821)	-	(15 358)
Inne zmniejszenia	(417)	(376)	(1 710)	-	(2 503)
Razem	38 167	15 859	75 996	2 774	132 796
Stan na 31.12.2007	70 987	88 251	183 197	11 774	354 209

27. Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii

	31.12.2008	31.12.2007
Świadectwa pochodzenia	(57 364)	(4 095)
Zaliczki na świadectwa pochodzenia	(2 985)	(19 547)
Rezerwa na koszty umorzenia świadectw pochodzenia	161 752	90 280
Rezerwa na świadectwa pochodzenia	101 403	66 638

28. Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia**Rezerwa na przewidywane straty z tytułu postępowań o odszkodowania**

	31.12.2008	31.12.2007
Stan na początek okresu	62 902	51 673
Zwiększenie istniejących rezerw	54 681	21 353
Zmniejszenie rezerw	(36 555)	(10 124)
Stan na dzień bilansowy	81 028	62 902

Rezerwy na zobowiązania wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Imiennie tworzone są rezerwy na przewidywane straty związane z sądowym powództwem zgłoszonym przeciwko Grupie. Rezerwy te tworzone są w wysokości roszczenia, z uwzględnieniem ustalonego na podstawie oceny prawnej prawdopodobieństwa przegranej. Koszt ich utworzenia ujmowany jest w pozostałych kosztach operacyjnych. Opis istotnych roszczeń oraz zobowiązania warunkowe z tego tytułu zostały przedstawione w notach 45.1, 45.4 i 45.5.

Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia obejmują głównie rezerwę na roszczenia osób władających nieruchomościami z tytułu bezumownego korzystania z gruntu. Roszczenia te dotyczą w większości przypadków żądania wypłaty odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu, ustanowienia czynszu dzierżawnego lub wyjątkowo, w pojedynczych przypadkach z żądaniami związanymi ze zmianą lokalizacji obiektu (przywrócenie gruntu do stanu pierwotnego). Na dzień 31 grudnia 2008 r. znacząca większość zgłoszonych roszczeń nie została jeszcze skierowana na drogę sądową. Grupa tworzy rezerwę z tego tytułu zarówno na roszczenia skierowane na drogę sądową, jak i na roszczenia przesądowe.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. Zarząd Jednostki Dominującej przeprowadził analizę zgłoszonych roszczeń, które nie zostały jeszcze skierowane na drogę sądową. Na podstawie przeprowadzonej analizy podjęto decyzję o częściowym rozwiązaniu rezerwy na roszczenia osób władających nieruchomościami z tytułu bezumownego korzystania z gruntów na kwotę 20 350 tys. zł.

Inne rezerwy

	31.12.2008	31.12.2007
Stan na początek okresu	18 761	1 667
Zwiększenie istniejących rezerw	24 441	7 173
Nabycie Elektrowni "Kozienice" S.A.	-	11 234
Zmniejszenie rezerw	(6 293)	(1 313)
Stan na dzień bilansowy	36 909	18 761

Rezerwa na rekultywację składowiska

Grupa po wypełnieniu lub zamknięciu składowiska żużla i popiołu ma obowiązek dokonania rekultywacji terenu. Ze względu na fakt, iż Grupa posiada duże, niezapełnione obszary składowiska, przewidywany termin rekultywacji będzie miał miejsce w 2060 r. Przyszłe oszacowane koszty rekultywacji składowiska zostały zdyskontowane do wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej w wysokości 5,7% (na dzień 31 grudnia 2007 r. – 6%).

Wartość rezerwy na dzień 31 grudnia 2008 r. wyniosła 8.716 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 8.877 tys. zł).

Rezerwa na koszt wydania lub składowania mieszanki popiołowo - żużlowej

W procesie spalania węgla Grupa uzyskuje dwa rodzaje odpadów: popiół oraz mieszankę popiołowo-żużlową. W związku z faktem, iż Grupa ponosi koszt wydania mieszanki, Grupa tworzy odpowiednią rezerwę. Przyszłe oszacowane koszty wydania lub składowania mieszanki popiołowo-żużlowej zostały zdyskontowane do wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej w wysokości 5,7% (na dzień 31 grudnia 2007 r. – 6%).

Wartość rezerwy na dzień 31 grudnia 2008 r. wyniosła 2.721 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. 2.456 tys. zł).

Rezerwa na zakup praw do emisji CO₂

W 2008 r. rzeczywista wielkość emisji CO₂ w Grupa przekroczyła przypadającą na ten rok wielkość limitu zgodnie z aktualnym projektem Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień na lata 2008 - 2012 z dnia 12 lutego 2008 r. zatwierdzonego przez Radę Ministrów. W związku z tym Grupa rozpoznała rezerwę na zakup brakujących praw do emisji CO₂ na dzień 31 grudnia 2008 r. według rynkowej wartości praw do emisji CO₂.

Wartość rezerwy na dzień 31 grudnia 2008 r. ustalona na podstawie rynkowej ceny praw do emisji CO₂ wyniosła 23.635 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2007 r. rezerwa nie była tworzona).

Rezerwa na zobowiązania i inne obciążenia razem w podziale na część długo- i krótkoterminową

	31.12.2008	31.12.2007
Długoterminowe	33 211	11 236
Krótkoterminowe	84 726	70 427
Stan na dzień bilansowy	117 937	81 663

29. Przychody ze sprzedaży netto

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	3 475 324	2 938 409
Przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych	2 279 868	2 202 634
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	172 908	249 390
Przychody ze sprzedaży pozostałych usług	140 611	53 642
Rekompensata na pokrycie kosztów osieroconych	80 976	-
Przychody ze sprzedaży energii ciepłej	8 075	1 729
Razem przychody ze sprzedaży netto	6 157 762	5 445 804

30. Koszty według rodzaju

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Amortyzacja	(631 364)	(470 557)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów	(1 223 245)	(467 631)
- <i>zużycie materiałów i energii</i>	(999 668)	(231 346)
- <i> premia od dostawców</i>	(1 425)	820
- <i>wartość sprzedanych towarów i materiałów</i>	(222 152)	(237 105)
Usługi obce	(1 019 366)	(994 226)
- <i>usługi przesyłowe</i>	(670 930)	(806 395)
- <i>inne usługi obce</i>	(348 436)	(187 831)
Koszty świadczeń pracowniczych	(940 080)	(619 974)
- <i>wynagrodzenia</i>	(667 928)	(476 116)
- <i>ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia</i>	(272 152)	(143 858)
Podatki i opłaty	(159 507)	(154 539)
Wartość zakupionej energii na potrzeby sprzedaży	(1 893 710)	(2 644 120)
Łączne koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, sprzedaży i marketingu oraz koszty ogólnego zarządu	(5 867 272)	(5 351 047)

31. Koszty świadczeń pracowniczych

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Koszty wynagrodzeń, w tym:	(667 928)	(476 116)
- <i>bieżące wynagrodzenia</i>	(597 243)	(432 782)
- <i>nagrody jubileuszowe</i>	(43 611)	(28 215)
- <i>odprawy emerytalne</i>	(20 697)	(15 119)
Inne	(6 377)	-
Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	(272 152)	(143 858)
- <i>ZUS</i>	(112 016)	(77 468)
- <i>odpis na ZFŚS</i>	(43 147)	(16 060)
- <i>inne świadczenia społeczne</i>	(91 115)	(50 991)
- <i>pozostałe świadczenia po okresie zatrudnienia</i>	(7 898)	661
Inne	(17 976)	-
Razem	(940 080)	(619 974)

Gwarancje zatrudnienia

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Grupą a związkami zawodowymi przyznano określone gwarancje zatrudnienia dla pracowników zatrudnionych w Grupie (z wyłączeniem pracowników Elektrowni „Kozienice” S.A.) przed 29 czerwca 2007 roku, które wygasają 31 grudnia 2018 roku.

Ponadto, obowiązywanie postanowień powyższego porozumienia przedłużono w stosunku do pracowników, którym w chwili wygaśnięcia gwarancji będzie brakować nie więcej niż cztery lata do spełnienia przesłanek uprawniających ich do nabycia prawa do emerytury. Oznacza to, że pracodawca w przypadku niedotrzymania gwarancji nie może wypowiedzieć umowy o pracę bez konieczności wypłaty dodatkowej odprawy pracownikowi, któremu w momencie upływu gwarancji zatrudnienia brakuje nie więcej niż cztery lata do osiągnięcia wieku emerytalnego.

Gwarancje zatrudnienia oznaczają, że w razie rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę – Grupa będzie zobowiązana do zapłaty na rzecz pracownika kwoty stanowiącej iloczyn wynagrodzenia miesięcznego oraz okresu pozostającego do końca obowiązywania gwarancji.

Na mocy umowy społecznej zawartej w dniu 10 sierpnia 2007 r. pomiędzy Elektrownią „Kozienice” S.A. a organizacjami związkowymi pracownikom zatrudnionym w Elektrowni „Kozienice” S.A. na dzień wejścia w życie umowy przedłużono gwarancje zatrudnienia na kolejne 11 lat tj. do dnia 30 stycznia 2019 roku.

Porozumienia z pracownikami Grupy

W wyniku porozumień zbiorowych zawartych przez Grupę ze związkami zawodowymi w lutym 2005 r. oraz lipcu 2007 r. strony zobowiązały się do podjęcia działań w celu ewentualnych wypłat rekompensat dla pracowników Grupy, którzy z różnych przyczyn nie są uprawnieni do otrzymania akcji ENEA S.A. w ramach 15% pakietu przysługującego Uprawnionym Pracownikom. Strony powyższych porozumień postanowiły, że ustalenie ewentualnych rekompensat będzie przedmiotem osobnego porozumienia.

W związku z powyższymi porozumieniami w dniu 28 maja 2008 r. Zarząd Jednostki Dominującej zawarł porozumienie z organizacjami związkowymi działającymi w Grupie, które przewidywało wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 14,5 mln złotych. Świadczenie miało być wymagalne po upływie 24 miesięcy od dnia zbycia przez Skarb Państwa, co najmniej 1 akcji ENEA w trybie Ustawy o Komerccjalizacji i Prywatyzacji. Porozumienie to zastępowało wcześniejsze uzgodnienia w zakresie akcji dla pracowników i wypłaty rekompensat zawarte w porozumieniach, o których mowa powyżej, z roku 2005 i 2007. Zgodnie z treścią porozumienia, nie naruszało ono w żaden sposób praw nabytych przez pracowników na podstawie innych umów i porozumień. W przypadku rozbieżności między uregulowaniami porozumienia i innych umów lub porozumień zastosowanie miały mieć zasady korzystniejsze dla pracowników.

W związku z brakiem zatwierdzenia przez Ministra Skarbu powyższego porozumienia, pismem z dnia 18 sierpnia 2008 r. skierowanym do Prezesa Zarządu Jednostki Dominującej strona związkowa zakwestionowała zakończenie sporu zbiorowego w tej kwestii i wezwała Zarząd Spółki dalszych rokowań.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. rozpoznane przez Grupę zobowiązanie z tytułu powyższych rekompensat wyniosło 14 858 tys. złotych (na dzień 31 grudnia 2007 r. 14 858 tys. złotych), na które składa się kwota rekompensaty w wysokości 14 500 tys. złotych powiększona o ponoszone przez pracodawcę koszty składek ubezpieczeń społecznych i skorygowana o efekt dyskonta.

32. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Rozwiązanie rezerw z tytułu wszczętych postępowań sądowych o odszkodowania	36 555	10 124
Zwrot kosztów przez ubezpieczyciela	12 944	14 299
Inne pozostałe przychody operacyjne	12 314	14 220
Rozwiązanie niewykorzystanych odpisów aktualizujących	1 880	10 516
Rozliczenie dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych	12 606	12 983
Działalność mieszkaniowa	1 806	928
Otrzymane odszkodowania, kary grzywny	1 759	4 181
Premia od dostawców	580	-
Ujawnione składniki rzeczowych aktywów trwałych	468	-
Zapłata wcześniej umorzonych należności	2	1 019
Dywidendy i udziały w zyskach	-	750
Razem	80 914	69 020

Pozostałe koszty operacyjne

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Inne pozostałe koszty operacyjne	(15 845)	(16 200)
Koszt utworzenia rezerwy z tytułu wszczętych postępowań sądowych o odszkodowania	(54 681)	(21 353)
Koszty działalności socjalnej	(1 875)	(1 317)
Koszty sądowe	(2 058)	(4 245)
Koszty usuwania szkód losowych	(12 259)	(5 562)
Koszty związków zawodowych	(856)	(898)
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	(7 784)	-
Odpisanie należności nieściągalnych	(2 039)	(6 131)
Odpisy aktualizujące wartość udziałów i akcji	(289)	(1 006)
Pozostałe koszty rodzajowe	(10 197)	(14 176)
Przekazane darowizny	(2 133)	(374)
Składki na rzecz związków pracodawców i innych instytucji	(594)	(829)
Strata na sprzedaży środków trwałych	(95)	(1 189)
Razem	(110 705)	(73 280)

33. Przychody finansowe

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Odsetki od lokat	68 990	27 921
Odsetki za zwłokę	12 808	15 285
Rozwiązanie odpisu na odsetki należne	558	1 019
Przychody z tytułu dywidend	479	-
Pozostałe odsetki	7 986	757
Inne przychody finansowe	2 050	-
Razem	92 871	44 982

34. Koszty finansowe

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Koszty odsetek	(17 106)	(10 654)
- od kredytów bankowych	(13 727)	(8 961)
- odsetki od nieterminowo regulowanych zobowiązań	(1 846)	(483)
- odsetki od leasingu	(100)	(355)
- utworzenie odpisu na odsetki	(1 433)	(855)
Koszt dyskonta zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	(19 225)	(7 007)
Ujemne różnice kursowe z wyceny kredytu	(13 974)	-
Inne koszty finansowe	(873)	(1 733)
Razem	(51 178)	(19 394)

35. Podatek dochodowy

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Podatek bieżący	(124 624)	(80 821)
Podatek odroczony (nota 25)	46 525	491 800
Korekta podatku za rok 2003 i 2004	-	1 614
Razem	(78 099)	412 593

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem brutto Grupy różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by stosując nominalną stawkę podatku mającą zastosowanie do zysków konsolidowanych spółek:

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	293 466	109 083
Podatek wyliczony według stawki 19%	(55 759)	(20 726)
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów pomniejszone o dochody niepodlegające opodatkowaniu (różnice trwałe *19%)	(22 179)	(6 473)
Dochody niepodlegające opodatkowaniu (różnice trwałe * 19%)	41	-
Inne *19%	(202)	1 614
Rozwiązanie rezerwy na podatek odroczony w wyniku wzrostu wartości podatkowej środków trwałych	-	428 647
Utworzenie aktywa na podatek odroczony od opłat przyłączeniowych w wyniku zmiany ich wartości podatkowej	-	9 531
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	(78 099)	412 593

36. Dywidenda

W dniu 9 czerwca 2008 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. podjęło uchwałę nr 2 w sprawie podziału zysku netto za okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2007 r., zgodnie z którą przeznaczono na wypłatę dywidendy dla Skarbu Państwa kwotę 88.630 tys. zł (dywidenda na jedną akcję wyniosła 0,25 zł). Do dnia 31 grudnia 2008 r. dywidenda została wypłacona.

W dniu 28 czerwca 2007 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie ENEA S.A. podjęło uchwałę nr 2 w sprawie podziału zysku netto za okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2006 r. do 31 grudnia 2006 r., zgodnie z którą przeznaczono na wypłatę dywidendy dla Skarbu Państwa kwotę 38.550 tys. zł (dywidenda na jedną akcję wyniosła 0,17 zł). Do dnia 31 grudnia 2007 r. dywidenda została wypłacona.

Jednostka Dominująca, na mocy Ustawy z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa, dokonywała kwartalnie wpłaty z zysku (definiowanego jako zysk brutto pomniejszony o wartość bieżącego podatku dochodowego) w wysokości 15%, która prezentowana jest jako wypłata dywidendy. Spółka przestanie podlegać powyższemu obowiązkowi od końca miesiąca, w którym nastąpi rejestracja podwyższenia kapitału w wyniku przeprowadzonej w 2008 r. publicznej emisji akcji tj. miesiąca stycznia 2009 r.

Za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2008 r. naliczenie wpłaty z zysku, której podlegała ENEA S.A., wynosiło 29.151 tys. zł. W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa wykazała korektę naliczonej za rok 2007 obowiązkowej wpłaty z zysku ENEA S.A. w wysokości 2.229 tys. zł. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r. naliczenie wpłaty z zysku wyniosło 6.885 tys. zł. Wartość naliczonych i niezapłaconych na dzień 31 grudnia 2008 r. wpłat z zysku, wynosząca 8.464 tys. zł, prezentowana jest w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w pozycji zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Elektrownia "Kozienice" S.A. podlegała również powyższemu obowiązkowi wpłaty z zysku do ostatniego dnia miesiąca, w którym nastąpiło przeniesienie własności Elektrowni "Kozienice" S.A. tj. wniesienie akcji spółki aportem przez Skarb Państwa do spółki ENEA S.A. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2007 r. wykazane zostało zobowiązanie z tytułu wpłaty z zysku naliczone za okres do końca miesiąca listopada 2007 r., w którym zmiana własności Elektrowni "Kozienice" S.A. została wpisana postanowieniem właściwego sądu rejonowego do KRS (21 listopada 2007 r.). Kwota zobowiązania z tytułu obowiązkowych wpłat z zysku wykazana na dzień 31 grudnia 2007 r. została oszacowana przez Grupę, ponieważ do dnia zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2007 Elektrownia "Kozienice" S.A. nie sporządziła statutowego sprawozdania finansowego za rok 2007 według Ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r., które było podstawą do naliczenia obowiązkowej wpłaty z zysku. W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ostateczna kwota wpłaty z zysku za okres do końca miesiąca października 2007 r. została ustalona na podstawie złożonej w miesiącu sierpniu 2008 r. korekty deklaracji a różnica w wysokości 5.033 tys. złotych została ujęta, jako korekta kapitału z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji.

37. Zysk na akcję

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Zysk netto przypisany do akcjonariuszy Jednostki Dominującej	215 361	521 514
Liczba akcji zwykłych	359 016 443	250 042 308
Zysk netto na akcję (w zł na jedną akcję)	0,60	2,09
Zysk rozwodniony na akcję (w zł na jedną akcję)	0,60	2,09

38. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Spółki Grupy Kapitałowej zawierają transakcje z następującymi podmiotami powiązаныmi:

- Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej – transakcje te są eliminowane na etapie konsolidacji,
- Transakcje zawarte pomiędzy Grupą a Członkami Władz Grupy, które podzielić należy na trzy kategorie:
  - wynikające z zawartych umów o pracę z Członkami Zarządu Jednostki Dominującej oraz dotyczące powołania na Członków Rad Nadzorczych,
  - dotyczące udzielonych pożyczek z ZFŚS dla Członków Zarządu Jednostki Dominującej oraz Członków Rady Nadzorczej, będących pracownikami ENEA S.A.,
  - wynikające z innych umów o charakterze cywilno – prawnym.
- Transakcje z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.,

Transakcje z członkami Władz Grupy:

Tytuł	Zarząd Spółki		Rada Nadzorcza Spółki	
	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę	936	1 020		
Wynagrodzenia z tytułu powołania do organów zarządzających lub nadzorujących			336	313
Wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w radach nadzorczych jednostek zależnych	140	114		
Wynagrodzenia z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych (w tym ulgowa odpłatność za energię elektryczną)	164	52		
RAZEM	1 240	1 186	336	313

Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej w zakresie wysokości wynagrodzeń podlegają przepisom Ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (spółki z większościovym udziałem Skarbu Państwa). Zgodnie z jej zapisami maksymalne wynagrodzenie miesięczne nie może przekroczyć sześciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wysokość nagrody rocznej nie może przekroczyć trzykrotności ich przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku poprzedzającym przyznanie nagrody.

Transakcje dotyczące pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przedstawiono w tabeli poniżej:

Lp.	Organ Spółki	Stan na dzień	Udzielono od dnia	Spłaty do dnia	Stan na dzień
		01.01.2008	01.01.2008	31.12.2008	31.12.2008
1.	Zarząd	27	-	(9)	18
2.	Rada Nadzorcza	6	-	(6)	-
	RAZEM	33	-	(15)	18

Lp.	Organ Spółki	Stan na dzień	Udzielono od dnia	Spłaty do dnia	Stan na dzień
		01.01.2007	01.01.2007	31.12.2007	31.12.2007
1.	Zarząd	32	-	(5)	27
2.	Rada Nadzorcza	9	-	(3)	6
	RAZEM	41	-	(8)	33

Inne transakcje, wynikające z umów cywilno-prawnych zawartych pomiędzy Jednostką Dominującą a Członkami Władz Jednostki Dominującej dotyczą wyłącznie wykorzystania przez Członków Zarządu ENEA S.A. samochodów służbowych dla celów prywatnych.

Grupa zawiera również transakcje handlowe z jednostkami administracji państwowej i samorządowej oraz podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedmiotem tych transakcji są głównie:

- zakupy węgla, energii elektrycznej, praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii w zakresie energii odnawialnej oraz energii produkowanej w kogeneracji z ciepłem, usługi przesyłowej i dystrybucyjnej, które Grupa realizuje od podmiotu zależnego od Skarbu Państwa,
- sprzedaż energii elektrycznej, usługi dystrybucyjnej, przyłączenia do sieci i pozostałych powiązanych z tym opłat, którą Grupa realizuje zarówno dla organów administracji państwowej, samorządowej (sprzedaż odbiorcom końcowym) jak i spółek zależnych od Skarbu Państwa (sprzedaż hurtowa oraz detaliczna – odbiorcom końcowym),

Transakcje te przeprowadzane są na zasadach rynkowych a warunki nie odbiegają od stosowanych w transakcjach z innymi podmiotami. Grupa nie prowadzi ewidencji umożliwiającej agregowanie wartości wszystkich transakcji realizowanych ze wszystkimi instytucjami państwowymi oraz podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa.

39. Umowy koncesyjne na świadczenie usług publicznych

Przedmiotem prowadzonej przez Grupę Kapitałową działalności jest przede wszystkim wytwarzanie energii elektrycznej, dystrybucja energii elektrycznej oraz obrót energią elektryczną.

W świetle przepisów Ustawy „Prawo energetyczne” Jednostka Dominująca uzyskała w dniu 26 listopada 1998 r. dwie koncesje na prowadzenie działalności gospodarczej w poniższych zakresach, tj.:

- koncesję na obrót energią elektryczną, udzieloną na okres 10 lat, tj. do dnia 30 listopada 2008 r.,
- koncesję na przesyłanie i dystrybucję energii elektrycznej, udzieloną również na 10 lat – do dnia 30 listopada 2008 r.

Spółka ENEA Operator Sp. z o.o. posiada koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej obowiązującą do dnia 1 lipca 2017 roku.

Dnia 23 kwietnia 2007 r. ENEA S.A. wystąpiła do Prezesa URE z wnioskiem o przedłużenie ważności koncesji na obrót energią elektryczną. Dnia 5 października 2007 r. ENEA S.A. otrzymała decyzję o przedłużeniu koncesji na obrót energią elektryczną ważną do dnia 31 grudnia 2025 r.

Zgodnie z ustawą Prawo energetyczne za koncesjonowanie, regulację działalności przedsiębiorstw energetycznych i zatwierdzanie taryf odpowiada Prezes URE, który w drodze decyzji administracyjnej zatwierdza ceny energii oraz stawki opłat oraz zasady ich stosowania określone w taryfie.

Prezes URE zatwierdzając Taryfę stwierdza jej zgodność z następującymi aktami prawnymi:

- ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1504 i Nr 203, poz. 1966, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 34, poz. 293, Nr 91, poz. 875, Nr 96, poz. 959 i Nr 173, poz. 1808 oraz z 2005 r. Nr 62, poz. 552);
- rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie energią elektryczną (Dz. U. z 2004 r. Nr 105, poz. 1114);
- rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 20 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków przyłączenia podmiotów do sieci elektroenergetycznych, ruchu i eksploatacji tych sieci (Dz. U. z 2004 r. Nr 2, poz. 6).

W roku 2007 nastąpiło rozdzielenie taryf na:

- taryfę dla usług dystrybucji energii elektrycznej ENEA Operator Sp. z o.o.,
- taryfę dla energii elektrycznej ENEA S.A. dla grup taryfowych w pakietach: korporacyjny, klasyczny, ekonomiczny, uniwersalny, przedpłatowy (odbiorcy z grup taryfowych A,B,C),
- taryfę dla energii elektrycznej ENEA S.A. dla grup taryfowych w pakietach: domowy, przedpłatowy (odbiorcy z grup taryfowych G).

ENEA S.A. oraz ENEA Operator Sp. z o.o. kalkulują taryfę w oparciu o koszty uznane przez Prezesa URE za uzasadnione z uwzględnieniem kosztów operacyjnych i marży (w obrocie) oraz kosztów przeniesionych, operacyjnych, kosztów różnicy bilansowej i zwrotu z kapitału (w dystrybucji) planowanych na kolejny okres taryfowy.

Zgodnie z decyzją Prezesa URE, ENEA S.A. została zwolniona z obowiązku przekładania taryfy dla odbiorców z grup taryfowych A, B, C. Dnia 13 grudnia 2007 roku została podjęta uchwała Zarządu ENEA S.A. o wprowadzeniu od dnia 1 stycznia 2008 roku nowej taryfy dla odbiorców z grup taryfowych A, B, C.

Dnia 17 stycznia 2008 r. Prezes URE zatwierdził taryfę dla grupy taryfowej G w pakietach: domowy, przedpłatowy, która zaczęła obowiązywać od dnia 1 lutego 2008 roku. Do dnia 31 stycznia 2008 r. obowiązywała taryfa zatwierdzona przez Prezesa URE na rok 2007.

Elektrownia "Kozienice" S.A. prowadzi podstawową działalność gospodarczą, tj. wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła, na podstawie koncesji udzielonych przez Prezesa URE.

Koncesja na wytwarzanie energii elektrycznej:

- Nr WEE/1271/U/OT-4/98/JG z 12 października 1998 r., z późniejszymi zmianami, na wytwarzanie energii elektrycznej.

(Koncesja weszła w życie z dniem 12 października 1998 r. na okres do dnia 30 października 2008 r.)

- Nr WEE/11-ZTO/1271/W/OWA/2007/RW z 31 sierpnia 2007 r. na wytwarzanie energii elektrycznej w urządzeniach o łącznej mocy zainstalowanej 2820 MW.

(Koncesja weszła w życie z dniem 31 sierpnia 2007 r. na okres do dnia 31 grudnia 2025 r.)

- Nr WEE/11-ZTO-B/1271/W/3/2008/ARS z dnia 24 stycznia 2008 r. na wytwarzanie energii elektrycznej w źródle nazwie Elektrownia „Kozienice” S.A. o łącznej mocy elektrycznej zainstalowanej 2 820 MW i łącznej mocy osiągalnej 2 880 MW.

Koncesja rozszerza działalność gospodarczą Elektrowni „Kozienice” S.A. Zmiana dotyczy możliwości wytwarzania energii elektrycznej w kogeneracji na blokach o mocach osiągalnych 535 MW i 560 MW przy spalaniu paliw konwencjonalnych (węgiel kamienny i opałowy), oraz wytwarzania energii elektrycznej w kogeneracji na 8 blokach o mocach osiągalnych 1-215 MW, 1-220 MW, 6-225 MW przy wspólnym spalaniu paliw konwencjonalnych (węgiel kamienny i olej opałowy) i biomasy.

(Koncesja na okres od 24 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2025 r.)

Koncesja na obrót energią elektryczną:

- Nr OEE/334/1271/W/1/2002/MW z dnia 21 grudnia 2002 r. polegająca na obrocie energią elektryczną na potrzeby odbiorców znajdujących się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

(Koncesja na okres od 1 stycznia 2003 r. do dnia 1 stycznia 2013 r.)

Koncesja na wytwarzanie ciepła:

- Nr WCC/256/1271/U/OT-4/98/JG z dnia 12 października 1998 r. na wytwarzanie ciepła skojarzonego z wytwarzaniem energii elektrycznej w oparciu o spalanie węgla kamiennego.

(Koncesja za okres od 12 października 1998 r. do dnia 30 października 2008 r.)

- Nr WCC/256-ZTO/1271/W/OWA/2007/RW z dnia 31 sierpnia 2007 r. na wytwarzanie ciepła w kogeneracji w elektrowni zlokalizowanej w miejscowości Świerże Górne, o łącznej mocy cieplnej osiągalnej 266 MW (od 31 sierpnia 2007 r.)

(Koncesja weszła w życie z dniem 31 sierpnia 2007 r., na okres do dnia 31 grudnia 2025 r.)

- Nr WCC/256-ZTO-B/1271/W/3/2008/ARS z dnia 24 stycznia 2008r. na wytwarzanie ciepła w źródle o nazwie Elektrownia „Kozienice” S.A. o łącznej mocy cieplnej osiągalnej 266 MWt. Ciepło pochodzi ze spalania paliw konwencjonalnych (węgla kamiennego, oleju opałowego) w dwóch kotłach parowych, zasilających w parę dwa turbozespoły wytwarzające ciepło w kogeneracji oraz ze spalania paliw konwencjonalnych (węgla kamiennego, oleju opałowego) lub ze wspólnego spalania paliw i biomasy w ośmiu kotłach parowych, zasilających w parę osiem turbozespołów wytwarzających ciepło w kogeneracji.

Koncesja wynika z rozszerzenia działalności gospodarczej Elektrowni „Kozienice” S.A. o wytwarzanie ciepła przy spalaniu biomasy.

(Koncesja na okres od 24 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2025 r.)

Koncesja na przesył ciepła:

- Nr PCC/269/1271/U/OT-4/98 z dnia 12 października 1998 r. na przesyłanie i dystrybucję ciepła wytwarzanego w skojarzeniu z energią elektryczną w źródle o łącznej mocy cieplnej 105 MWt dwiema sieciami: wodną oraz parową.

(Koncesja za okres od 12 października 1998 r. do 30 października 2008 r.)

- Nr PCC/ 269-ZTO/1271/W/OWA/2007/RW z dnia 31 sierpnia 2007 r. na przesyłanie i dystrybucję ciepła, wytwarzanego we własnym źródle, dwiema sieciami ciepłowniczymi na terenie miejscowości Świerże Górne.

(Koncesja za okres od 31 sierpnia 2007 r. do 31 grudnia 2025 r.)

40. Kontrakty długoterminowe na sprzedaż mocy i energii elektrycznej (KDT)

Ze względu na fakt uznania przez Komisję Europejską, że kontrakty długoterminowe z państwową spółką PSE S.A. na sprzedaż mocy i energii elektrycznej są niedozwoloną pomocą publiczną, Polski Parlament przyjął ustawę zmierzającą do likwidacji wyżej wymienionych kontraktów. Zgodnie z zapisami Ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej z dnia 29 czerwca 2007 r. („Ustawa o rozwiązaniu KDT”) Grupa (Elektrownia „Kozienice” S.A.), począwszy od 1 kwietnia 2008 r. uprawniona jest do otrzymania rekompensaty z tytułu ponoszenia kosztów osieroconych wynikających z przedterminowego rozwiązania kontraktów długoterminowych. Zgodnie z tą ustawą Grupa będzie uprawniona do otrzymywania rekompensat w okresie do roku 2014.

Zgodnie z Załącznikiem nr 4 do Ustawy o rozwiązaniu KDT, Grupa za okres od 1 kwietnia do 31 grudnia 2008 r. otrzyma zaliczki na poczet kosztów osieroconych w łącznej wysokości 93.132 tys. zł. Do dnia 31 grudnia 2008 r. Grupa otrzymała zaliczki w wysokości 62.088 tys. zł. Zaliczka za ostatni kwartał 2008 r. w wysokości 31.044 tys. zł została wypłacona w styczniu 2009 r. Wysokość rekompensaty za rok 2008 będzie podlegała jednak korektom ustalonym przez Prezesa URE, o których mowa w rozdziale 5 Ustawy o rozwiązaniu KDT.

Wysokość korekty rocznej kosztów osieroconych za rok 2008 oraz korekty końcowej dokonywanej po zakończeniu okresu korygowania, tj. okresu, w którym obowiązywała rozwiązana umowa długoterminowa, zależy od wielu czynników, w tym w szczególności od wyniku działalności, jaki osiągnie wytwórca (dotyczy Elektrowni "Kozienice" S.A.) w 2008 r. i w latach kolejnych, wolumenu sprzedaży energii oraz od średnich cen rynkowych energii elektrycznej.

Jednocześnie niektóre zapisy Ustawy o rozwiązaniu KDT, w tym odnoszące się do zasad obliczania i korygowania kosztów osieroconych, nie są jednoznaczne i wymagają interpretacji, które są obecnie przedmiotem analizy przez wytwórców przy współpracy z Prezesem URE. Brak dotychczasowej praktyki w tym zakresie powoduje, że istnieje niepewność, co do ostatecznej wysokości rekompensaty za okres prezentowany w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. Grupa rozpoznała przychód z tytułu rekompensaty na pokrycie kosztów w wysokości zaliczki przypadającej na okres zakończony 31 grudnia 2008 r., zgodnie z Załącznikiem nr 4 do Ustawy o rozwiązaniu KDT, skorygowanej o oszacowaną część korekty rocznej odpowiadającą okresowi, za który sporządzane jest niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Ostateczna wysokość należnej rekompensaty przypadającej na okres kończący się 31 grudnia 2008 r. może istotnie odbiegać od wartości oszacowanej przez Grupę w związku ze zmianą czynników wpływających na jej obliczenie, o których mowa powyżej, oraz w wyniku ewentualnych różnic w interpretacji przepisów na podstawie, których korekta roczna i korekta końcowa są ustalane przez Prezesa URE.

Kwota rozpoznanych przychodów z tytułu rekompensaty poniesionych kosztów osieroconych w okresie 12 miesięcy kończącym się 31 grudnia 2008 r. wynosi 80.976 tys. zł (2007: 0 zł).

41. Przyszłe płatności tytułem korzystania z nabytego odpłatnie i nieodpłatnie prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego

Przyszłe minimalne zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntu dotyczy czasu, jaki pozostał do wygaśnięcia umów o korzystanie z gruntów i wynosi od 62 do 99 lat. Ujmowane są zgodnie z MSSF UE jako leasing operacyjny, gdzie Grupa jest leasingobiorcą:

	31.12.2008	31.12.2007
Poniżej jednego roku	2 949	4 021
Od jednego do pięciu lat	12 772	13 013
Powyżej pięciu lat	221 345	187 207
	237 066	204 241

42. Przyszłe zobowiązania wynikające z kontraktów zawartych na dzień bilansowy

Umowne zobowiązania zaciągnięte na dzień bilansowy, lecz jeszcze nie ujęte w bilansie wynoszą:

	31.12.2008	31.12.2007
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	370 857	91 351
Nabycie wartości niematerialnych	8 055	71
	378 912	91 422

43. Zatrudnienie

	12 miesięcy zakończonych	12 miesięcy zakończonych
	31.12.2008	31.12.2007
Stanowiska robotnicze	5 552	4 219
Stanowiska nierobotnicze	4 582	4 024
RAZEM	10 133	8 243

Dane zawarte w tabeli przedstawiają zatrudnienie w etatach. Stanowiska menedżerskie zostały zakwalifikowane do stanowisk nierobotniczych.

44. Objasnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności działalności Grupy Kapitałowej

Sprzedaż energii elektrycznej w ciągu roku podlega wahaniom sezonowym. Sprzedaż energii wzrasta w miesiącach zimowych i spada w miesiącach letnich. Uzależnione jest to od temperatury otoczenia oraz długości dnia. Zakres tych wahań wyznaczają niskie temperatury oraz krótsze dni zimą oraz wyższe temperatury i dłuższe dni latem. Sezonowość sprzedaży energii w znacznie większym stopniu dotyczy drobnych odbiorców (stanowią oni 40,52 % wartości sprzedaży), aniżeli odbiorców z sektora przemysłowego.

45. Zobowiązania warunkowe oraz postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

45.1. Postępowania toczące się przed sądami powszechnymi

Postępowania z powództwa Grupy

Postępowania wszczynane przed sądami powszechnymi z powództwa ENEA S.A. oraz ENEA Operator Sp. z o.o. dotyczą dochodzenia należności z tytułu dostarczania energii elektrycznej (tzw. sprawy za energię) oraz dochodzenia należności z innych tytułów – nielegalnego poboru energii elektrycznej, przyłączeń do sieci i innych usług specjalistycznych wykonywanych przez jednostkę dominującą (tzw. sprawy za nie energię).

Postępowania wszczynane przed sądami powszechnymi z powództwa Elektrowni „Kozienice” S.A. dotyczą przede wszystkim dochodzenia należności z tytułu niedotrzymania umów spedycyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. przed sądami powszechnymi toczyło się łącznie 8.277 spraw z powództwa Grupy na łączną kwotę 28.088 tys. zł (na 31 grudnia 2007 toczyło się 6.775 spraw o łącznej wartości 40.582 tys. zł).

Wynik żadnej ze spraw nie będzie miał istotnego wpływu na zysk netto Grupy Kapitałowej.

Postępowania przeciwko Grupie

Postępowania przeciwko Grupie wszczynane są zarówno z powództwa osób fizycznych, jak i prawnych. Dotyczą one m.in. kwestii takich jak: odszkodowania za przerwy w dostawach energii, ustalenie, czy miał miejsce nielegalny pobór energii oraz odszkodowania za korzystanie przez Grupę z nieruchomości, na których znajdują się urządzenia elektroenergetyczne. Za szczególnie istotne Grupa uznaje powództwa dotyczące bezumownego korzystania z nieruchomości niebędących własnością Grupy (nota 45.4).

Postępowania przeciwko Elektrowni „Kozienice” S.A. dotyczą m.in. kwestii takich jak: roszczenia o opłatę przewoźnego, przywrócenia do pracy oraz odszkodowania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji przysługującego pracownikom w wyniku komercjalizacji Elektrowni „Kozienice” S.A.

Na dzień 31 grudnia 2008 roku przed sądami powszechnymi toczyły się łącznie 251 spraw przeciwko Grupie na łączną kwotę 18.043 tys. zł (odpowiednio na 31 grudnia 2007 toczyło się 185 spraw o łącznej wartości 19.579 tys. zł). Rezerwy związane z tymi sprawami sądowymi prezentowane są w notce 28.

45.2. Postępowania arbitrażowe

Na dzień 31 grudnia 2008 r. nie toczyły się żadne postępowania przed organami właściwymi dla postępowań arbitrażowych.

45.3. Postępowania toczące się przed organami administracji publicznej

Decyzją Prezesa UOKiK z dnia 12 września 2008 r. kończącą postępowanie w sprawie obciążania odbiorców energii dwukrotną opłatą abonamentową za miesiąc styczeń 2008 roku, ENEA S.A. została zobowiązana do zapłaty kary pieniężnej w wysokości 160 tys. złotych. Spółka złożyła odwołanie od przedmiotowej decyzji w dniu 30 września 2008 r. Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego odwołanie nie zostało rozpatrzone.

Decyzją Prezesa UOKiK z dnia 30 września 2008 r. kończącą postępowanie w sprawie nadużywania pozycji dominującej poprzez rażące naruszanie terminów wydawania warunków przyłączania oraz określanie zakresu wpływu projektowanej farmy wiatrowej na system elektroenergetyczny, ENEA Operator Sp. z o.o. została zobowiązana do zapłaty kary pieniężnej w wysokości 11.626 tys. złotych. Od przedmiotowej decyzji ENEA Operator Sp. z o.o. złożyła odwołanie. Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego odwołanie nie zostało rozpatrzone. Na dzień 31 grudnia 2008 r. Grupa utworzyła rezerwę na powyższą karę w pełnej wysokości.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 27 listopada 2008 roku nr DPE-451-206(4)/2688/2008MOS po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wymierzył karę pieniężną w kwocie 7 594 613,28 zł tj. w wysokości 0,2771% przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego w 2006r. w związku z nie wywiązaniem się w roku 2006 z określonego w art.9a ust.8 Ustawy Prawo energetyczne obowiązku zakupu oferowanej energii elektrycznej wytworzonej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła w przyłączonych do sieci źródłach energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. ENEA S.A. w dniu 17 grudnia 2008 roku za pośrednictwem URE złożyła odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów - uzasadniając, iż ENEA S.A. dopełniła wymaganych przez prawo aktów staranności w celu wypełnienia obowiązku, określonego w art.9a ust. 8 Ustawy Prawo energetyczne.

Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego odwołanie nie zostało rozpatrzone. Grupa utworzyła rezerwę na całą wysokość wymierzonej kary.

Ze względu na charakter działalności Grupy na dzień 31 grudnia 2008 r. toczyło się wiele innych postępowań przed organami administracji publicznej.

Zdecydowana większość spośród tych postępowań wszczynana jest na wniosek Grupy, która występuje do stosownych organów administracyjnych m.in. o:

- wszczęcie egzekucji administracyjnej w celu odzyskania należności za nielegalny pobór energii elektrycznej,
- uzyskanie pozwolenia na budowę zarówno nowych obiektów, jak i modernizację istniejących,
- uzyskanie zezwolenia na zajęcia pasa drogowego przez urządzenia elektroenergetyczne,
- ustalenie stawek opłat za użytkowanie wieczyste gruntów,
- wydzielenie gruntów pod urządzenia elektroenergetyczne.

Część postępowań ma również charakter postępowań skargowych wnoszonych do organów administracji rządowej i samorządowej czy sądów administracyjnych w związku z decyzjami wydanymi w wyżej wskazanych sprawach.

Wynik tych postępowań nie powinien mieć istotnego wpływu na zysk netto Grupy.

W związku z przeprowadzoną kontrolą Najwyższej Izby Kontroli (NIK) w przedmiocie *Restrukturyzacja sektora elektroenergetyki od 2005 r. oraz bezpieczeństwo sieci elektroenergetycznych* w dniu 16 marca 2009 r. Spółka otrzymała wystąpienie pokontrolne. Zarząd ENEA S.A. w dniu 23 marca 2009 r. przedstawił zastrzeżenia formalne co do niespełnienia przez wystąpienie wymogów określonych w ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli oraz niezgodności stwierdzeń ze stanem faktycznym i wynikający z ustaleń opisanych w wystąpieniu pokontrolnym oraz zastrzeżenia merytoryczne co do zawartych w tym wystąpieniu ocen. Zastrzeżenia te są obecnie rozpatrywane przez Komisję Odwoławczą NIK.

Charakter działalności ENEA Operator Sp. z o.o. (działanie na rynku regulowanym w warunkach monopolu) powoduje, iż w stosunku do Spółki toczy się również szereg postępowań wszczynanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na wniosek odbiorców energii elektrycznej, których Grupa obsługuje.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki jako centralny organ administracji rządowej powołany do regulowania działalności przedsiębiorstw energetycznych rozstrzyga spory dotyczące odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, umowy świadczenia usług przesyłowych oraz ustalenia treści w/w umów.

Na dzień 31 grudnia 2008 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki prowadził przeciwko Grupie szereg postępowań wyjaśniających i administracyjnych.

Wynik tych postępowań nie powinien mieć istotnego wpływu na zysk netto Grupy.

45.4. Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Grupę

Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Grupę wynika z faktu, że Grupa nie dla wszystkich obiektów posiada tytuł prawny do korzystania z gruntów, na których są usytuowane sieci przesyłowe oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Grupa może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości.

Brak uregulowanego stanu prawnego nieruchomości powoduje zagrożenie powstania dodatkowych kosztów związanych z żądaniem wypłaty odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu, czynszu dzierżawnego lub wyjątkowo, w pojedynczych przypadkach z żądaniem związanymi ze zmianą lokalizacji obiektu (przywrócenie gruntu do stanu pierwotnego).

Roszczenia kierowane w stosunku do Grupy mają w tym przypadku charakter roszczeń o zapłatę (odszkodowanie za bezumowne korzystanie z nieruchomości, za zmniejszenie wartości nieruchomości, za utracone korzyści) oraz roszczeń o zaniechanie naruszeń posiadania (żądanie usunięcia urządzenia).

Rozstrzygnięcia zapadające w tych sprawach są o tyle istotne, że w znaczący sposób wpływają zarówno na kształtowanie postępowania Grupy wobec osób zgłaszających roszczenia przedsądowe w związku z urządzeniami zlokalizowanymi na ich nieruchomościach w przeszłości, jak i na sposób regulowania stanu prawnego tych urządzeń w przypadku nowych inwestycji.

Grupa utworzyła rezerwę na wszystkie zgłoszone roszczenia właścicieli nieruchomości, przy których znajdują się sieci przesyłowe i urządzenia z nimi związane uwzględniając najbardziej właściwy, w ocenie Zarządu szacunek nakładów niezbędnych do uregulowania roszczenia. Na dzień 31 grudnia 2008 r. Zarząd ENEA S.A. przeprowadził analizę zgłoszonych roszczeń, które nie zostały jeszcze skierowane na drogę sądową. Na podstawie przeprowadzonej analizy dokonano zmiany szacunku i podjęto decyzję o częściowym rozwiązaniu rezerwy na roszczenia osób władających nieruchomościami z tytułu bezumownego korzystania z gruntów (nota 28),

Grupa nie tworzy rezerwy na potencjalne niezgłoszone roszczenia właścicieli gruntów o nieuregulowanym statusie korzystania z tych gruntów. Potencjalne kwoty roszczeń z tego tytułu mogą być istotne dla Grupy, biorąc pod uwagę powierzchnię gruntów o nieuregulowanym statusie prawnym, przez które przebiegają sieci przesyłowe Grupy oraz związane z nimi urządzenia. Grupa nie posiada ewidencji oraz znajomości ich statusu prawnego i w związku z tym nie jest w stanie wiarygodnie oszacować maksymalnej kwoty potencjalnych roszczeń z tytułu bezumownego korzystania z obcych gruntów.

45.5. Ryzyko związane z partycypacją w kosztach korzystania z gruntów leśnych będących w zarządzie Lasów Państwowych na potrzeby linii elektroenergetycznych

Z powodu braku uregulowań prawnych na dzień 31 grudnia 2008 r. nie zostały ujęte w księgach rezerwy na potencjalne roszczenia z tytułu korzystania z gruntów leśnych będących w zarządzie Lasów Państwowych na potrzeby linii elektroenergetycznych stanowiących własność Grupy. W dniu 29 listopada 2006 r. odbyło się spotkanie zainicjowane przez Ministra Środowiska z udziałem przedstawicieli Lasów Państwowych, Ministerstwa Skarbu Państwa, PSE-Operator Sp. z o.o. oraz reprezentującego interes spółek dystrybucyjnych Polskiego Towarzystwa Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej. Propozycja Lasów Państwowych zmierzająca do zawierania umów dzierżawy terenów pod liniami nie została przyjęta i uznano za konieczne wypracowanie rozwiązania systemowego na gruncie stosownych zmian legislacyjnych. Oszacowanie wartości rezerwy na partycypowanie w kosztach Lasów Państwowych z tytułu podatku od nieruchomości od gruntów Skarbu Państwa na dzień dzisiejszy nie jest możliwe. Biorąc pod uwagę powierzchnię gruntów, ewentualne zobowiązania z tego tytułu mogą być istotne.

Niezależnie od wspomnianych powyżej działań w celu systemowego uregulowania stosunków prawnych nieruchomości Lasów Państwowych, pojedyncze nadleśnictwa zgłosiły roszczenia wobec Grupy o odszkodowania z tytułu bezumownego korzystania z gruntów przez Grupę. Roszczenia te są ujęte w rezerwie, o której mowa w nocie 28.

46. Prawa do emisji CO₂

Na dzień 31.12.2008 stan praw do emisji dwutlenku węgla kształtował się następująco:

	<i>Ilość w tysiącach ton</i>
Prawa do emisji CO ₂ na rok 2008	
przyznane	9 637
wykorzystane	(10 005)
Stan na dzień 31.12.2008	(368)

Na dzień 31.12.2007 stan praw do emisji dwutlenku węgla kształtował się następująco:

	<i>Ilość w tysiącach ton</i>
Prawa do emisji CO ₂ na rok 2007	
przeniesione z poprzedniego okresu	247
przyznane	10 539
wykorzystane	(10 547)
zakupione	175
sprzedane	(400)
Stan na dzień 31.12.2007	14

Informacja o wysokości utworzonych dzień 31 grudnia 2008 r. rezerw na zakup praw do emisji CO₂ została przedstawiona w nocie 28.

Ewentualny wzrost ograniczeń w zakresie redukcji emisji CO₂ w 2008 r. i latach następnych może w istotny sposób wpłynąć na rentowność działalności Grupy.

47. Rozpoczęcie rozmów w sprawie nabycia Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.

W 2008 roku Jednostka Dominująca rozpoczęła rozmowy z zarządcą masy upadłości Elektrim S.A. w sprawie nabycia 45,95% akcji Zespołu Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A. (ZE PAK). Złożenie przez Grupę oferty wiąże się jednak ze spełnieniem szeregu warunków, w tym między innymi przeprowadzenia satysfakcjonującego badania stanu prawnego, finansowego, podatkowego, technicznego, środowiskowego i operacyjnego ZE PAK i jego grupy kapitałowej, uzgodnienia wszystkich warunków umowy sprzedaży oraz satysfakcjonującego rozwiązania kwestii roszczeń złożonych przez wierzycieli Elektrim S.A. do akcji ZE PAK. Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego żadne wiążące decyzje nie zostały podjęte.

48. Zmiany w podatku akcyzowym

Z dniem 1 marca 2009 r. wchodzi w życie nowelizacja Ustawy z dnia 23 stycznia 2004 r. o podatku akcyzowym. Nowe regulacje w zakresie podatku akcyzowego spowodowane są koniecznością dostosowania polskich przepisów do uregulowań UE. Zgodnie z tą nowelizacją obowiązek podatkowy w zakresie podatku akcyzowego powstaje w momencie dostarczenia energii odbiorcom finalnym (wcześniej w momencie wytworzenia energii elektrycznej). W związku z tym począwszy od 1 marca 2009 r. podmiotem zobowiązanym do zapłaty akcyzy jest ENEA S.A. (wcześniej Elektrownia „Kozienice S.A.”)

Jednocześnie w dniu 12 lutego 2009 r. Europejski Trybunał Sprawiedliwości wydał wyrok orzekający, że wcześniej obowiązujące polskie przepisy określające moment powstania obowiązku podatkowego w akcyzie od energii elektrycznej były sprzeczne z regulacjami Dyrektywy energetycznej UE

W związku z powyższymi ustaleniami w lutym 2009 r. Elektrownia „Kozienice” S.A. złożyła wniosek do Naczelnika Urzędu Celnego w Radomiu o zwrot nadpłaty w podatku akcyzowym w wysokości 694.574 tys. zł za okres od stycznia 2006 r. do grudnia 2008 r. Ze względu na niepewność co do rozstrzygnięcia sprawy wnioskowany zwrot podatku akcyzowego nie został ujęty w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

49. Zdarzenia po dacie bilansu

49.1. Rejestracja podwyższenia kapitału

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie z dnia 3 listopada 2008 r. podjęło Uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Jednostki Dominującej w związku z planowaną publiczną ofertą 103.816.150 akcji serii C na okaziciela o wartości nominalnej 1 złoty każda. Kapitał zakładowy został podwyższony z kwoty 337.626.428 zł do 441.442.578 zł. Rejestracja tego podwyższenia w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła w dniu 13 stycznia 2009 r. W dniu 30 stycznia 2009 r. nastąpiła rejestracja nowych akcji w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych.

49.2. Działania zmierzające do nabycia podmiotu zajmującego się wydobywaniem węgla kamiennego

Spółka prowadzi działania zmierzające do nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Kopalni Węgla Kamiennego „Brzeszcze – Silesia” Ruch II Silesia i złożyła dotychczasowemu właścicielowi niewiążącą ofertę nabycia. Do dnia sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego żadne wiążące decyzje nie zostały podjęte.

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

Raport uzupełniający opinię
z badania
skonsolidowanego
sprawozdania finansowego
Rok obrotowy kończący się
31 grudnia 2008 r.

Raport uzupełniający opinię zawiera 22 strony
Raport uzupełniający opinię
z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego
za rok obrotowy kończący się
31 grudnia 2008 r.

Spis treści

1	Część ogólna raportu	3
1.1	Dane identyfikujące Grupę Kapitałową	3
1.1.1	Nazwa Grupy Kapitałowej	3
1.1.2	Nazwa i siedziba jednostki dominującej	3
1.1.3	Rejestracja jednostki dominującej w Krajowym Rejestrze Sądowym	3
1.1.4	Rejestracja jednostki dominującej w Urzędzie Skarbowym i Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym	3
1.2	Informacja o jednostkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej	3
1.2.1	Jednostki objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym	3
1.2.2	Jednostki nieobjęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym	5
1.3	Dane identyfikujące biegłego rewidenta	5
1.4	Podstawy prawne	5
1.4.1	Kapitał zakładowy	5
1.4.2	Kierownik jednostki dominującej	5
1.4.3	Przedmiot działalności	7
1.5	Informacje o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy	8
1.6	Zakres prac i odpowiedzialności	9
1.7	Informacja o przeprowadzonych badaniach sprawozdań finansowych jednostek objętych konsolidacją	10
1.7.1	Jednostka dominująca	10
1.7.2	Pozostałe jednostki objęte konsolidacją	10
2	Analiza finansowa Grupy Kapitałowej	14
2.1	Ogólna analiza skonsolidowanego sprawozdania finansowego	14
2.1.1	Skonsolidowany bilans	14
2.1.2	Skonsolidowany rachunek zysków i strat	16
2.2	Wybrane wskaźniki finansowe	17
2.3	Interpretacja wskaźników	17
3	Część szczegółowa raportu	19
3.1	Zasady rachunkowości	19
3.2	Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	19
3.3	Metodologia konsolidacji	20
3.4	Konsolidacja kapitałów i ustalenie udziałów mniejszości	20
3.5	Wyłączenia konsolidacyjne	20
3.6	Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	21
3.7	Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej	21
3.8	Informacja o opinii niezależnego biegłego rewidenta	21

1 Część ogólna raportu

1.1 Dane identyfikujące Grupę Kapitałową

1.1.1 Nazwa Grupy Kapitałowej

Grupa Kapitałowa ENEA S.A.

1.1.2 Nazwa i siedziba jednostki dominującej

ENEA S.A.
ul. Nowowiejskiego 11,
60-967 Poznań

1.1.3 Rejestracja jednostki dominującej w Krajowym Rejestrze Sądowym

Sąd rejestrowy: Sąd Rejonowy w Poznaniu, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru
Sądowego
Data: 21 maja 2001 r.
Numer rejestru: KRS 0000012483

1.1.4 Rejestracja jednostki dominującej w Urzędzie Skarbowym i Wojewódzkim Urzędzie Statystycznym

Numer NIP: 777-00-20-640
REGON: 630139960

1.2 Informacja o jednostkach wchodzących w skład Grupy Kapitałowej

1.2.1 Jednostki objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. następujące jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej zostały objęte konsolidacją:

Jednostka dominująca:

- ENEA S.A.

Jednostki zależne objęte konsolidacją metodą pełną:

- ENERGOMIAR Sp. z o.o.
- BHU S.A.
- Energetyka Poznańska Biuro Usług Technicznych S.A.
- Energetyka Poznańska Hotel „EDISON” Sp. z o.o.

- Energetyka Wysokich i Najwyższych Napięć „EWiNN” Sp. z o.o.
- Energetyka Poznańska Zakład Transportu Sp. z o.o.
- COGEN Sp. z o.o.,
- EnergoPartner Sp. z o.o.
- Energetyka Poznańska Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych
Energobud Leszno Sp. z o.o.
- Energetyka Poznańska Zakład Obsługi Socjalnej ENERGO-TOUR Sp. z o.o.
- ENEOS Sp. z o.o.
- ENTUR Sp. z o.o.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Rehabilitacyjno – Wczasowe
ENERGETYK Sp. z o.o.
- STEREN Sp. z o.o.
- Elektrownie Wodne Sp. z o.o.
- Zakład Usług Przewozowych ENERGOTRANS Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach
- Zakład Usług Teleinformatycznych ZZE S.A. „IT Serwis” Sp. z o.o.
- Zakład Handlowo – Usługowy „Auto - Styl Zielonogórskich Zakładów
Energetycznych S.A. Sp. z o.o.
- FINEA Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej – Gozdnicza Sp. z o.o.
- ENEA Operator Sp. z o.o.
- Elektrownia „Kozienice” S.A.
- Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Pile
- Kozienice II Sp. z o.o.

Następujące jednostki zależne zostały objęte konsolidacją po raz pierwszy w roku obrotowym kończącym się 31 grudnia 2008 r., w związku z objęciem nad nimi kontroli przez jednostkę dominującą:

- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach – jednostka objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za okres od 11 do 31 grudnia 2008 r.
- Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Pile – jednostka objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za okres od 29 do 31 grudnia 2008 r.
- Kozienice II Sp. z o.o. – jednostka objęta skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym od momentu utworzenia, tj. za okres od 8 sierpnia do 31 grudnia 2008 r.

Jednostki stowarzyszone:

- Przedsiębiorstwo Produkcji Strunobetonowych Żerdzi Wirowanych WIRBET S.A.
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Śremie S.A.
- Elektrociepłownia Białystok S.A.

Jednostka współkontrolowana:

- „PWE Gubin” Sp. z o.o.

Spółka utworzona wspólnie z Kopalnią Węgla Brunatnego „KONIN” w Kleczewie S.A. w dniu 8 września 2008 r.

Jednostki stowarzyszone i współkontrolowane wyceniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności.

1.2.2 Jednostki nieobjęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. wszystkie jednostki zależne, stowarzyszone i współkontrolowane wchodzące w skład Grupy Kapitałowej zostały objęte konsolidacją.

1.3 Dane identyfikujące biegłego rewidenta

Firma:	KPMG Audyt Sp. z o.o.
Siedziba:	Warszawa
Adres:	ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa
Numer rejestru:	KRS 0000104753
Sąd rejestrowy:	Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Kapitał zakładowy:	125.000 złotych
Numer NIP:	526-10-24-841

KPMG Audyt Sp. z o.o. jest wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod numerem 458.

1.4 Podstawy prawne

1.4.1 Kapitał zakładowy

Jednostka dominująca powstała w dniu 12 lipca 1993 r. w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład Energetyczny Poznań z siedzibą w Poznaniu w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą „Energetyka Poznańska S.A.” z siedzibą w Poznaniu (akt notarialny zarejestrowany w repertorium A pod numerem 2432/93).

W dniu 21 maja 2001 roku jednostka dominująca działając pod nazwą Energetyka Poznańska S.A. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w Sądzie Rejonowym w Poznaniu pod numerem KRS 0000012483.

W dniu 2 stycznia 2003 r. sąd zarejestrował połączenie spółek: Energetyka Poznańska S.A., Energetyka Szczecińska S.A., Zielonogórskie Zakłady Energetyczne S.A., Zakład Energetyczny

Gorzów S.A. i Zakład Energetyczny Bydgoszcz S.A. Połączenie spółek odbyło się w trybie przejścia, a spółką przejmującą była Energetyka Poznańska S.A.

W dniu 2 stycznia 2003 r. nastąpiła zmiana nazwy jednostki dominującej z Energetyka Poznańska S.A. na Grupa Energetyczna ENEA S.A.

W dniu 13 października 2004 roku jednostka dominująca zmieniała nazwę na ENEA S.A.

Zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 23 lipca 2007 r. kapitał zakładowy jednostki dominującej został podwyższony o kwotę 126.626 tys. zł w drodze emisji 126.625.657 akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 1 zł każda. Skarb Państwa w zamian za objęte akcje wniósł aportem 100% akcji Elektrowni "Kozienice" S.A. Rejestracja podwyższenia kapitału została dokonana w dniu 30 stycznia 2008 r.

W dniu 1 sierpnia 2008 r. Walne Zgromadzenie podjęło uchwałę w sprawie umorzenia 10.594.129 Akcji zwykłych imiennych serii B o wartości nominalnej 1 zł każda, oraz uchwałę w sprawie obniżenia kapitału zakładowego jednostki dominującej o 10.594.129 zł tj. z kwoty 348.220.557 zł do kwoty 337.626.428 zł. Umorzenie Akcji przewidziane powyższą uchwałą miało charakter umorzenia ustawowego i związane było z wypłatą Uprawnionym Pracownikom ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji. Obniżenie kapitału zakładowego zostało zarejestrowane w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 5 września 2008 r.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie z dnia 3 listopada 2008 roku podjęło Uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego jednostki dominującej w związku z publiczną ofertą 103.816.150 akcji serii C na okaziciela o wartości nominalnej 1 złoty każda. Kapitał zakładowy został podwyższony z kwoty 337.626.428 zł do 441.442.578 zł. Rejestracja tego podwyższenia w Krajowym Rejestrze Sądowym nastąpiła w dniu 13 stycznia 2009 roku.

Kapitał zakładowy jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2008 r. wynosił, zgodnie z KRS, 337.626 tys. złotych i dzielił się na 337.626.428 akcji o wartości nominalnej 1 złoty każda.

Kapitał zakładowy jednostki dominującej na dzień przejścia na Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (1 stycznia 2004 r.) został przeszacowany zgodnie z MSR 29 „Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji” o kwotę 107.765 tys. zł oraz skorygowany o kwotę 38.810 tys. zł z tytułu innych korekt.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r. (po uwzględnieniu podwyższenia kapitału podstawowego w wyniku emisji akcji, w ramach oferty publicznej, które zarejestrowane zostało w KRS w dniu 13 stycznia 2009 r.) struktura własnościowa w Spółce kształtowała się następująco:

Nazwa akcjonariusza	Ilość akcji	Ilość głosów (w %)	Wartość nominalna akcji (w tys. zł)	Udział w kapitale zakładowym (w %)
Skarb Państwa	337 626 428	76,48%	337 626	76,48%
Vattenfall AB	82 395 573	18,67%	82 396	18,67%
EBOiR	11 038 962	2,50%	11 039	2,50%
ENEA S.A.	1 129 608	0,26%	1 130	0,26%
Pozostali	9 252 007	2,09%	9 252	2,09%
	441 442 578	100,0%	441 443	100,00%
Kapitał z rozliczenia połączenia			38 810	
Kapitał zakładowy z tytułu przeszacowania o efekt hiperinflacji			107 765	
Kapitał zakładowy			588 018	

1.4.2 Kierownik jednostki dominującej

Funkcje kierownika jednostki dominującej sprawuje Zarząd jednostki dominującej.

W skład Zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2008 r. wchodziłi:

- Paweł Mortas – Prezes Zarządu,
- Marek Hermach – Członek Zarządu ds. Handlowych,
- Czesław Koltermann – Członek Zarządu wybierany przez pracowników Spółki,
- Sławomir Jankiewicz – Członek Zarządu ds. Ekonomicznych,
- Piotr Koczorowski – Członek Zarządu ds. Korporacyjnych,
- Marek Malinowski – Członek Zarządu ds. Strategii i Rozwoju.

Rada Nadzorcza uchwałą z dnia 26 marca 2009 r. odwołała Pana Pawła Mortasa ze stanowiska Prezesa Zarządu oraz Pana Marka Hermacha ze stanowiska Członka Zarządu ds. Handlowych. Uchwałą Rady Nadzorczej z tego dnia pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu ENEA S.A. powierzono tymczasowo Panu Piotrowi Koczorowskiemu.

W 2008 r. miały miejsce następujące zmiany w Zarządzie Spółki:

Uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 3 czerwca 2008 roku odwołano Członka Zarządu ds. Infrastruktury ENEA S.A. Pana Zbigniewa Piętkę z pełnionej przez niego funkcji.

W dniu 15 lipca 2008 r. uchwałą Rady Nadzorczej odwołana została z funkcji Członka Zarządu ds. Ekonomicznych Pani Renata Czech.

W dniu 29 listopada 2008 r. w wyniku przeprowadzonych postępowań kwalifikacyjnych, Rada Nadzorcza podjęła Uchwały w przedmiocie powołania w skład Zarządu następujących osób:

- Sławomir Jankiewicz – Członek Zarządu ds. Ekonomicznych,
- Piotr Koczorowski – Członek Zarządu ds. Korporacyjnych,
- Marek Malinowski – Członek Zarządu ds. Strategii i Rozwoju.

1.4.3 Przedmiot działalności

Przedmiotem prowadzonej przez jednostkę dominującą działalności jest obrót energią elektryczną.

Ponadto jednostka dominująca wykonywała szereg usług, w tym: konserwacja urządzeń oświetlenia drogowego, konserwacja sieci energetycznej, usługi elektroenergetyczne.

Przedmiotem działalności jednostek zależnych, wchodzących w skład Grupy Kapitałowej zgodnie z umową lub statutem jest w szczególności:

- wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej,
- dystrybucja energii elektrycznej,
- handel hurtowy i zaopatrzeniowy wyrobami wykorzystywanymi w przemyśle i dystrybucji energii elektrycznej,
- handel sprzętem oświetleniowym w zakresie oświetlenia ulicznego i przemysłowego,
- konserwacja sieci oświetlenia ulicznego,
- działalność związana z projektowaniem sieci energetycznej.

1.5 Informacje o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2007 r. zostało zbadane przez KPMG Audyt Sp. z o.o. i uzyskało w dniu 3 czerwca 2008r. opinię biegłego rewidenta bez zastrzeżeń, z następującym objaśnieniem uzupełniającym opinię:

„Nie zgłaszając zastrzeżeń do prawidłowości i rzetelności zbadanego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, pragniemy zwrócić uwagę na punkt 2.1. informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Stosownie do wymogów art. 55 ust. 6d w związku z art. 55 ust. 6b ustawy o rachunkowości Walne Zgromadzenie podjęło w 2005 r. uchwałę, że począwszy od dnia 1 stycznia 2005 roku Grupa Kapitałowa sporządzać będzie skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”). W związku ze zmianą koncepcji prywatyzacji energetyki zawodowej, ENEA S.A. utraciła w 2006 r. status emitenta ubiegającego się o dopuszczenie do obrotu na rynku regulowanym. W związku z powyższym regulacje określone w art. 55 ust. 6b ustawy o rachunkowości dotyczące sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF UE nie mają zastosowania. Ustawa o rachunkowości nie reguluje sytuacji opisanej powyżej. Zarząd ENEA S.A., uwzględniając przesłanki wskazane w punkcie 2.1. informacji

dotkającej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego podjął decyzję o kontynuacji przyjętych zasad rachunkowości i sporządził skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2007 r. zgodnie z MSSF UE.”

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone w dniu 9 czerwca 2008 r. przez Walne Zgromadzenie ENEA S.A.

Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 2007 r. został prawidłowo wprowadzony do dokumentacji konsolidacyjnej jako bilans otwarcia roku badanego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało złożone w Sądzie Rejestrowym w dniu 1 lipca 2008 r. oraz ogłoszone w Monitorze Polskim B nr 1908 w dniu 4 grudnia 2008 r.

1.6 Zakres prac i odpowiedzialności

Niniejszy raport został przygotowany dla Walnego Zgromadzenia ENEA S.A. z siedzibą w Poznaniu i dotyczy skonsolidowanego sprawozdania finansowego, na które składa się skonsolidowany bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2008 r., który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 11.985.917 tys. złotych, skonsolidowany rachunek zysków i strat za rok obrotowy kończący się tego dnia wykazujący skonsolidowany zysk netto w kwocie 215.367 tys. złotych, skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym za rok obrotowy kończący się tego dnia wykazujące zwiększenie skonsolidowanego kapitału własnego o kwotę 2.257.878 tys. złotych, skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych netto o kwotę 1.679.867 tys. złotych oraz informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego zawierająca opis znaczących zasad rachunkowości oraz inne informacje objaśniające.

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadzono zgodnie z umową z dnia 9 października 2008 r., zawartą na podstawie uchwały Rady Nadzorczej ENEA S.A. z dnia 6 września 2008 r. odnośnie wyboru podmiotu uprawnionego do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy o rachunkowości, norm wykonywania zawodu biegłego rewidenta, wydanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów w Polsce oraz Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej.

Badanie wstępne skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone w siedzibie jednostki dominującej i jej oddziałach w okresie od 17 listopada do 19 grudnia 2008 r.

Badanie końcowe skonsolidowanego sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone w siedzibie jednostki dominującej i jej oddziałach w okresie od 2 do 28 lutego 2009 r., a także od 7 do 8 kwietnia 2009 r. i 16 kwietnia 2009 r.

Zarząd jednostki dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie i rzetelną prezentację skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami

Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz z innymi obowiązującymi przepisami.

Naszym zadaniem było, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii i sporządzenie raportu uzupełniającego, odnośnie tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zarząd jednostki dominującej złożył w dniu wydania niniejszego raportu oświadczenie o rzetelności i jasności skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawionego do badania oraz o niezajściwieniu zdarzeń wpływających w sposób znaczący na dane wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok badany.

W trakcie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Zarząd jednostki dominującej udostępnił nam wszelkie dokumenty i informacje niezbędne do wydania opinii i przygotowania raportu.

KPMG Audyt Sp. z o.o., członkowie jej Zarządu i organów nadzorczych oraz inne osoby uczestniczące w badaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej spełniają wymóg niezależności od jednostek wchodzących w skład badanej Grupy Kapitałowej.

Zakres planowanej i wykonanej pracy nie został w żaden sposób ograniczony. Zakres i sposób przeprowadzonego badania wynika ze sporządzonej przez nas dokumentacji roboczej, znajdującej się w siedzibie KPMG Audyt Sp. z o.o.

1.7 Informacja o przeprowadzonych badaniach sprawozdań finansowych jednostek objętych konsolidacją

1.7.1 Jednostka dominująca

Sprawozdanie finansowe jednostki dominującej za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r. zostało zbadane przez KPMG Audyt Sp. z o.o., podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych nr 458, i uzyskało w dniu 17 kwietnia 2009 r. opinię z zastrzeżeniem.

Zastrzeżenie dotyczy nie dokonania aktualizacji wyceny programu akcyjnego na dzień 31 grudnia 2008 r.

1.7.2 Pozostałe jednostki objęte konsolidacją

Nazwa jednostki	Podmiot uprawniony do badania	Dzień bilansowy	Rodzaj opinii biegłego rewidenta
ENERGOMIAR Sp. z o.o.	Kancelaria Biegłych Rewidentów "K.B.R." Sp. z o.o., 60-856 Poznań, ul. Mylna 21/15-16	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
BHU S.A.	KPMG Audyt Sp. z o.o.	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Energetyka Poznańska Biuro Usług Technicznych S.A.	Audyt i Rachunkowość "UZR-CBR" Sp. z o.o., 60-152 Poznań, ul. Junacka 23	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Energetyka Poznańska Hotel "EDISON" Sp. z o.o.	Kancelaria Biegłych Rewidentów "K.B.R." Sp. z o.o., 60-856 Poznań, ul. Mylna 21/15-16	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Energetyka Wysokich i Najwyższych Napięć "EWiNN" Sp. z o.o.	Audyt i Rachunkowość "UZR-CBR" Sp. z o.o., 60-152 Poznań, ul. Junacka 23	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Energetyka Poznańska Zakład Transportu Sp. z o.o.	Kancelaria Biegłych Rewidentów "K.B.R." Sp. z o.o., 60-856 Poznań, ul. Mylna 21/15-16	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
COGEN Sp. z o.o.	nie badane	31 grudnia 2008 r.	nie dotyczy
EnergoPartner Sp. z o.o.	CGS-Audyt Sp. z o.o., 61-541 Poznań, ul. Przemysłowa 46A/141	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Energetyka Poznańska Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych Energobud Leszno Sp. z o.o.	KPMG Audyt Sp. z o.o.	31 grudnia 2008 r.	z zastrzeżeniem dotyczącym zapasów na 31 grudnia 2007 r.
Energetyka Poznańska Zakład Obsługi Socjalnej ENERGO-TOUR Sp. z o.o.	Kancelaria Biegłych Rewidentów "K.B.R." Sp. z o.o., 60-856 Poznań, ul. Mylna 21/15-16	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń

Nazwa jednostki	Podmiot uprawniony do badania	Dzień bilansowy	Rodzaj opinii biegłego rewidenta
Eneos Sp. z o.o.	KPMG Audyt Sp. z o.o.	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
STEREN Sp. z o.o.	nie badane	31 grudnia 2008 r.	nie dotyczy
ENTUR Sp. z o.o.	Firma Audytorsko-Konsultingowa "Per saldo" Sp. z o.o., 70-900 Szczecin, ul. H.Pobożnego 5	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Rehabilitacyjno - Wczasowe ENERGETYK Sp. z o.o.	"Controlling" - Kancelaria Biegłych Rewidentów Sp. z o.o., 62-400 Słupca, ul. Plac Szkolny 11	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	KPMG Audyt Sp. z o.o.	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Zakład Usług Przewozowych ENERGOTRANS Sp. z o.o.	Biuro audytorskie Łucja Frelich, 74-300 Myślibórz, ul. Północna 26	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Zakład Usług Teleinformatycznych ZZE SA "IT Serwis" Sp. z o.o.	Euro-Profit Sp. z o.o., 60-548 Poznań, ul. Kadłubka 9/1	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Zakład Handlowo-Usługowy "Auto-Styl" Zielonogórskich Zakładów Energetycznych S.A. Sp. z o.o.	Firma Auditingu i Rachunkowości "Fair" Sp. z o.o., 65-484 Zielona Góra, ul. Sikorskiego 4	31 grudnia 2008 r.	nie dotyczy
FINEA Sp. z o.o.	nie badane	31 grudnia 2008 r.	nie dotyczy
Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej – Gozdnicza Sp. z o.o.	nie badane	31 grudnia 2008 r.	nie dotyczy
ENEA Operator Sp. z o.o.	KPMG Audyt Sp. z o.o.	31 grudnia 2008 r.	z zastrzeżeniem dotyczącym ujęcia podatku od czynności cywilno- prawnych
Elektrownia „Kozienice” S.A.	Deloitte Audyt Sp. z o.o., 00-549 Warszawa, ul. Piękna 18	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach	Biuro Usług Rachunkowych "Alwex" Alicja Wekwert, 62-100 Wągrowiec, ul. M. Reja 39	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń

Nazwa jednostki	Podmiot uprawniony do badania	Dzień bilansowy	Rodzaj opinii biegłego rewidenta
Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Pile	Biuro doradztwa finansowo - księgowego i badania sprawozdań finansowych Kazimierz Kluska, 64-730 Wieleń, ul. Strzelecka 1C/3	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Przedsiębiorstwo Produkcji Strunobetonowych Żerdzi Wirowanych WIRBET S.A.	Audyt i Rachunkowość "UZR-CBR" Sp. z o.o., 60-152 Poznań, ul. Junacka 23	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Elektrociepłownia Białystok S.A.	PricewaterhouseCoopers Sp. z o.o., 00- 638 Warszawa, Al. Armii Ludowej 14	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Śremie S.A.	KPMG Audyt Sp. z o.o.	31 grudnia 2008 r.	bez zastrzeżeń
"PWE Gubin" Sp. z o.o.	nie badane	31 grudnia 2008 r.	nie dotyczy

Objęte konsolidacją sprawozdania finansowe 15 jednostek zależnych, były badane przez inne niż KPMG Audyt Sp. z o.o., podmioty uprawnione do badania. Udział sum bilansowych tych jednostek w skonsolidowanej sumie bilansowej Grupy Kapitałowej przed eliminacjami wewnątrzgrupowymi na dzień 31 grudnia 2008 r. wyniósł odpowiednio 30%, a udział przychodów tych jednostek w przychodach Grupy Kapitałowej, przed eliminacjami transakcji wewnątrzgrupowych, za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r. wyniósł 31%.

Sprawozdania finansowe 2 jednostek stowarzyszonych były badane przez inne niż KPMG Audyt Sp. z o.o. podmioty uprawnione do badania.

Sprawozdania finansowe pozostałych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej nie podlegały obowiązkowi badania za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2008 r.

2 Analiza finansowa Grupy Kapitałowej

2.1 Ogólna analiza skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.1.1 Skonsolidowany bilans

AKTYWA	31.12.2008	% sumy	31.12.2007	% sumy
	(zł '000)	bilansowej	(zł '000)	bilansowej
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	7 944 815	66,3	7 871 161	80,2
Użytkowanie wieczyste gruntów	15 321	0,1	13 366	0,1
Wartości niematerialne	36 606	0,3	40 518	0,4
Nieruchomości inwestycyjne	5 034	0,0	4 332	0,0
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych wyceniane metodą praw własności	189 941	1,6	5 207	0,1
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	8 965	0,1	14 981	0,2
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 033	0,0	1 379	0,0
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	2 316	0,0	129	0,0
Aktywa trwałe razem	8 204 031	68,4	7 951 073	81,0
Aktywa obrotowe				
Zapasy	270 044	2,3	149 065	1,5
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	780 098	6,6	715 110	7,3
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	5 538	0,0	7 531	0,1
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	4 806	0,0	3 292	0,0
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	100 741	0,8	49 323	0,5
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 620 659	21,9	940 792	9,6
Aktywa obrotowe razem	3 781 886	31,6	1 865 113	19,0
RAZEM AKTYWA	11 985 917	100,0	9 816 186	100,0

PASYWA	31.12.2008 (zł '000)	% sumy bilansowej	31.12.2007 (zł '000)	% sumy bilansowej
Kapitał własny				
Kapitał zakładowy	588 018	4,9	494 796	5,0
Akcje własne	(17 396)	0,1	-	-
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną	3 632 464	30,3	1 801 078	18,3
Kapitał związany z płatnościami w formie akcji	1 144 336	9,5	901 110	9,2
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych	(1 099)	0,0	1 552	0,0
Pozostałe kapitały	(28 226)	0,2	-	-
Zyski zatrzymane	3 675 078	30,8	3 564 675	36,4
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	8 993 175	75,9	6 763 211	69,0
Udziały mniejszości	31 078	0,3	3 164	0,0
Kapitał własny razem	9 024 253	76,1	6 766 375	69,0
Zobowiązania				
Kredyty i pożyczki	152 785	1,3	184 376	1,9
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	708	0,0	19	0,0
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 515	0,0	453	0,0
Rozliczenie dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych	767 514	6,5	684 593	7,1
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	123 480	1,0	170 747	1,7
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	438 796	3,7	335 766	3,4
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	33 211	0,3	11 236	0,1
Zobowiązania długoterminowe razem	1 518 009	12,8	1 387 190	14,2
Kredyty i pożyczki	52 605	0,4	69 244	0,7
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	865 581	7,3	787 702	8,1
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	877	0,0	296	0,0
Rozliczenie dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych	26 079	0,2	28 426	0,3
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	18 705	0,2	22 945	0,2
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	129 880	1,1	102 023	1,0
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji	163 799	1,4	514 920	5,2
Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii	101 403	0,8	66 638	0,7
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	84 726	0,7	70 427	0,7
Zobowiązania krótkoterminowe razem	1 443 655	12,1	1 662 621	16,9
Zobowiązania razem	2 961 664	24,9	3 049 811	31,1
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	11 985 917	100,0	9 816 186	100,0

2.1.2 Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	1.01.2008 - 31.12.2008 (zł '000)	% przychodów netto ze sprzedaży	1.01.2007 - 31.12.2007 (zł '000)	% przychodów netto ze sprzedaży
Przychody netto ze sprzedaży i związane z nimi				
Przychody ze sprzedaży	6 376 006	103,5	5 508 919	101,2
Podatek akcyzowy	(218 244)	3,5	(63 115)	1,2
Przychody ze sprzedaży netto	6 157 762	100,0	5 445 804	100,0
Pozostałe przychody operacyjne	80 914	1,3	69 020	1,3
Amortyzacja	(631 364)	10,2	(470 557)	8,6
Koszty świadczeń pracowniczych	(940 080)	15,3	(619 974)	11,6
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	(1 223 245)	19,9	(467 631)	8,6
Zakup energii na potrzeby sprzedaży	(1 893 710)	30,7	(2 644 120)	48,6
Usługi przesyłowe	(670 930)	10,9	(806 395)	14,8
Inne usługi obce	(348 436)	5,6	(187 831)	3,4
Podatki i opłaty	(159 507)	2,6	(154 539)	2,8
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	(9 340)	0,2	(7 149)	0,1
Pozostałe koszty operacyjne	(110 705)	1,8	(73 280)	1,3
Zysk operacyjny	251 359	4,1	83 348	1,5
Koszty finansowe	(51 178)	0,8	(19 394)	0,3
Przychody finansowe	92 871	1,5	44 982	0,8
Udział w (stratach)/zyskach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych wycenianych metodą praw własności	414	0,0	147	0,0
Zysk przed opodatkowaniem	293 466	4,8	109 083	2,0
Podatek dochodowy	(78 099)	1,3	412 593	7,6
Zysk netto okresu sprawozdawczego	215 367	3,5	521 676	9,6
w tym przypadający na:				
Akcjonariuszy jednostki dominującej	215 361	3,5	521 514	9,6
Udziały mniejszości	6	0,0	162	0,0

2.2 Wybrane wskaźniki finansowe

	2008	2007	2006
1. Rentowność sprzedaży netto			
$\frac{\text{zysk netto} \times 100\%}{\text{przychody ze sprzedaży netto}}$	3,5%	9,6%	3,8%
2. Rentowność kapitału własnego			
$\frac{\text{zysk netto} \times 100\%}{\text{kapitał własny} - \text{zysk netto}}$	2,4%	8,4%	4,9%
3. Szybkość obrotu należności			
$\frac{\text{średni stan należności z tytułu dostaw i usług brutto} \times 365 \text{ dni}}{\text{przychody ze sprzedaży netto}}$	34 dni	36 dni	35 dni
4. Stopa zadłużenia			
$\frac{\text{zobowiązania} \times 100\%}{\text{suma kapitału własnego i zobowiązań}}$	24,7%	31,1%	31,8%
5. Wskaźnik płynności			
$\frac{\text{aktywa obrotowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$	2,6	1,1	1,3

- Przychody netto obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.
- Średni stan należności z tytułu dostaw i usług brutto stanowi średnią arytmetyczną należności z tytułu dostaw i usług z bilansu otwarcia oraz bilansu zamknięcia, bez uwzględnienia odpisów aktualizujących ich wartość.

2.3 Interpretacja wskaźników

Rentowność sprzedaży netto i rentowność kapitału własnego

W 2008 r. Grupa osiągnęła znacznie niższe wskaźniki rentowności, niż w roku 2007. Spadek ten spowodowany jest głównie rozwiązaniem w 2007 r. rezerwy na odroczone podatki dochodowe, wynikającej ze wzrostu wartości podatkowej rzeczowych aktywów trwałych w związku z wniesieniem tych aktywów w 2007 r. aportem do spółki zależnej ENEA Operator Sp. z o.o.

Szybkość obrotu należności

Wskaźnik obrotu należności pozostał na zbliżonym poziomie w porównaniu do ubiegłego roku oraz roku 2006.

Stopa zadłużenia

Stopa zadłużenia Grupy, spadła w porównaniu do lat poprzednich, głównie w wyniku podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji nowych akcji.

Wskaźnik płynności

Wskaźnik płynności zwiększył się w porównaniu do roku ubiegłego. Znaczący wzrost salda środków pieniężnych, w wyniku wpływu środków pieniężnych z emisji akcji dokonanej w roku 2008, spowodował wzrost wskaźnika płynności w porównaniu do roku ubiegłego z 1,1 do 2,6.

3 Część szczegółowa raportu

3.1 Zasady rachunkowości

Jednostka dominująca posiada aktualną dokumentację opisującą stosowane w Grupie Kapitałowej zasady rachunkowości, przyjęte przez Zarząd jednostki dominującej.

Przyjęte zasady rachunkowości zostały przedstawione w informacjach dodatkowych do skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w zakresie wymaganym przez Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

Ze względu na fakt, iż nie wszystkie jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej stosują jednakowe zasady rachunkowości, zgodne z zasadami stosowanymi przez jednostkę dominującą, dla potrzeb sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego dokonano odpowiednich przekształceń sprawozdań finansowych tych jednostek, dostosowując dane do zasad rachunkowości stosowanych w jednostce dominującej.

Sprawozdania finansowe jednostek objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zostały sporządzone na ten sam dzień bilansowy, co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej.

3.2 Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej ENEA S.A. zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i innymi obowiązującymi przepisami.

Podstawę sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego stanowiła dokumentacja konsolidacyjna sporządzona na podstawie wymogów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania przez jednostki inne niż banki i zakłady ubezpieczeń sprawozdania finansowego jednostek powiązanych (Dz. U. z 2001 r., nr 152, poz. 1729).

3.3 Metodologia konsolidacji

Zastosowana metodologia konsolidacji została przedstawiona w nocy 3.2 informacji dodatkowych do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3.4 Konsolidacja kapitałów i ustalenie udziałów mniejszości

Kapitałem zakładowym Grupy Kapitałowej jest kapitał zakładowy jednostki dominującej.

Kapitałem z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną Grupy Kapitałowej jest kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną jednostki dominującej skorygowany o różnicę pomiędzy wartością godziwą aportu wniesionego na poczet podwyższenia kapitału a wartością księgową aktywów netto Elektrowni „Kozienice” S.A. ujętych w skonsolidowanych kapitałach własnych Grupy Kapitałowej.

Wyliczenia pozostałych składników kapitału własnego Grupy Kapitałowej dokonano poprzez dodanie do poszczególnych składników kapitału własnego jednostki dominującej odpowiednich składników kapitału własnego jednostek zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, odpowiadających procentowemu udziałowi jednostki dominującej w kapitale własnym jednostek zależnych według stanu na dzień bilansowy.

Do kapitału własnego Grupy Kapitałowej włączono tylko te części odpowiednich składników kapitału własnego jednostek zależnych, które powstały od dnia objęcia kontroli nad nimi przez jednostkę dominującą.

Wyliczenia udziałów mniejszości w jednostkach zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym dokonano na podstawie procentowego udziału udziałowców mniejszościowych w kapitale własnym jednostek zależnych według stanu na dzień bilansowy.

3.5 Wyłączenia konsolidacyjne

Dokonano wyłączeń konsolidacyjnych dotyczących wewnątrzgrupowych rozrachunków.

Podczas konsolidacji dokonano wyłączeń dotyczących sprzedaży pomiędzy jednostkami Grupy, pozostałych wewnątrzgrupowych przychodów i kosztów operacyjnych oraz kosztów i przychodów finansowych.

Dane, stanowiące podstawę do wyłączeń, uzyskano z ksiąg rachunkowych ENEA S.A. (lub jednostek zależnych) i uzgodniono z informacjami uzyskanymi od jednostek zależnych.

3.6 Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Dane zawarte w informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego zawierającej opis znaczących zasad rachunkowości oraz inne informacje objaśniające, zostały przedstawione we wszystkich istotnych aspektach kompletnie i prawidłowo. Dane te stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

3.7 Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej uwzględnia, we wszystkich istotnych aspektach, informacje, o których mowa w art. 49 ustawy o rachunkowości oraz w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2009 r., nr 33, poz. 259) i są one zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

3.8 Informacja o opinii niezależnego biegłego rewidenta

W oparciu o przeprowadzone badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej sporządzonego na dzień 31 grudnia 2008 r. wydaliśmy opinię z następującym zastrzeżeniem:

„Zgodnie z informacjami ujawnionymi w nocie 22 załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Uprawnieni Pracownicy Grupy Kapitałowej ENEA S.A., na podstawie Ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji („Ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji”), są uprawnieni do bezpłatnego nabycia 15% akcji ENEA S.A. Grupa ujmuje koszty usług (świadczenie pracy) otrzymanych w ramach transakcji płatności w formie akcji ENEA S.A. oraz odpowiadający im wzrost w kapitale własnym w momencie, gdy otrzymuje te usługi. Z uwagi na fakt, że wartości godziwej świadczeń pracowników nie da się bezpośrednio ustalić, ich wartość wycenia się w oparciu o wartość godziwą przyznaną instrumentów kapitałowych (akcji ENEA S.A.) na Dzień Przyznania, to jest na dzień, w którym wszystkie istotne warunki przydziału akcji dla pracowników zostaną określone. Ustalenie Dnia Przyznania, uzależnione jest od momentu sprzedaży pierwszej akcji przez Skarb Państwa na zasadach ogólnych. Do dnia 31 grudnia 2008 r. nie dokonano takiej sprzedaży. W związku z tym Grupa powinna na każdy dzień bilansowy przed Dniem Przyznania ustalić wartość godziwą akcji należnych Uprawnionym Pracownikom w celu aktualizacji kosztu świadczonych przez nich usług. Na dzień 31 grudnia 2008 r. Zarząd ENEA S.A. nie dokonał aktualizacji wyceny wartości programu akcji pracowniczych uznając, że aktualne na dzień kończący rok obrotowy notowanie praw do akcji na poziomie 14 zł nie odzwierciedla rzeczywistej wartości godziwej akcji ENEA S.A. W związku z tym na dzień 31 grudnia 2008 r. skumulowany koszt

usług świadczonych przez Uprawnionych Pracowników został ujęty w oparciu o wycenę akcji ENEA S.A. przyjętą do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego na dzień 30 czerwca 2008 r., to jest 27,48 zł za jedną akcję. Naszym zdaniem, Zarząd ENEA S.A. powinien dokonać aktualizacji wyceny akcji ENEA S.A., należnych Uprawnionym Pracownikom, na dzień 31 grudnia 2008 r. w celu zaktualizowania kosztów świadczonych przez nich usług. Ewentualne korekty z tego tytułu w odniesieniu do kosztów świadczeń pracowniczych, zysku netto oraz kapitału związanego z płatnościami w formie akcji nie zostały ustalone.”

.....
Biegły rewident nr 10176/7521
Michał Karwatka

.....
Za KPMG Audyt Sp. z o.o.
ul. Chłodna 51, 00-867 Warszawa
Biegły rewident nr 90061/7541
Marek Gajdziński, Członek Zarządu

Poznań, 17 kwietnia 2009 r.

Sprawozdanie Zarządu z działalności **Grupy Kapitałowej ENEA**

Poznań, 17 kwietnia 2009 r.

Spis treści

1. Organizacja Grupy Kapitałowej ENEA.....	4
1. Opis Grupy Kapitałowej ENEA.....	4
2. Opis zmian w obrębie Grupy Kapitałowej.....	9
3. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej.....	10
4. Opis struktury głównych lokat i inwestycji kapitałowych	10
5. Inne inwestycje kapitałowe.....	11
6. Opis zmian w organizacji oraz zasadach zarządzania Grupą Kapitałową	11
7. Informacja o oddziałach	11
2. Opis działalności Grupy Kapitałowej ENEA	12
1. Informacje o podstawowych produktach, towarach lub usługach	12
2. Rynki zbytu	12
3. Rynki zaopatrzenia	15
4. Informacje o zawartych umowach	16
1. Umowy znaczące dla działalności Grupy Kapitałowej ENEA	16
2. Informacje o istotnych transakcjach z podmiotami powiązаныmi	18
3. Zaciągnięte i wypowiedziane umowy kredytów i pożyczek	21
4. Udzielone pożyczki	22
5. Udzielone i otrzymane poręczenia i gwarancje.....	22
3. Prezentacja sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej ENEA	24
1. Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych, ujawnionych w rocznym sprawozdaniu finansowym.....	24
1. Wyniki finansowe	24
2. Sytuacja majątkowa - struktura aktywów i pasywów skonsolidowanego bilansu.....	26
3. Sytuacja pieniężna.....	28
4. Analiza wskaźnikowa	28
2. Prognozy wyników finansowych.....	29
3. Zarządzanie zasobami finansowymi	30
4. Informacja o instrumentach finansowych	30
5. Czynniki i zdarzenia nietypowe mające wpływ na wynik	31
6. Ważniejsze zdarzenia mające lub mogące mieć w przyszłości znaczący wpływ na działalność oraz wyniki finansowe.....	31
7. Opis istotnych pozycji pozabilansowych.....	31
4. Perspektywy rozwoju oraz opis ryzyk i zagrożeń	31
1. Istotne czynniki prawne i makroekonomiczne	31
1. Ogólny stan gospodarki	31
2. Regulacje prawne i taryfy.....	33
3. Ceny hurtowe energii elektrycznej	34
4. Dostawy i ceny węgla kamiennego oraz innych paliw	34
5. Obowiązki w zakresie uzyskania świadectw pochodzenia energii	35
6. Limity uprawnień do emisji dwutlenku węgla i ich ceny rynkowe.....	35
7. Kontrakty długoterminowe.....	36
8. Wartość regulacyjna aktywów.....	37
9. Obsługa klientów	37
10. Proces wytwarzania i dystrybucji energii	37
11. Liberalizacja rynku	38
12. Nabywanie energii od podmiotów zewnętrznych.....	38
13. Dominująca pozycja na rynku lokalnym	38
14. Koncesje	38
15. Transport węgla kamiennego	39
16. Realizacja strategii.....	39
17. Rezultat synergii	39

18.	Modernizacja aktywów wytwórczych	40
19.	Wystąpienie siły wyższej i awarie	40
20.	Ubezpieczenie działalności.....	41
21.	Kadra kierownicza	41
22.	Spory i porozumienia zbiorowe.....	41
23.	Postępowania sądowe i administracyjne	42
24.	Ochrona środowiska	42
25.	Nieruchomości	43
26.	Modernizacja i rozwój	44
27.	Czynniki związane z działalnością gospodarczą.....	45
2.	Strategia rozwoju	45
3.	Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych	48
4.	Opis wykorzystania przez emitenta wpływów z emisji.....	48
5.	Władze ENEA S.A.	49
1.	Skład osobowy, zasady powoływania oraz opis zakresu uprawnień	49
2.	Zasady wynagradzania	49
3.	Wysokość wynagrodzeń	50
4.	Wykaz akcji i udziałów podmiotów z Grupy Kapitałowej ENEA w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	51
6.	Struktura kapitału zakładowego oraz akcjonariatu ENEA S.A.	51
1.	Struktura kapitału zakładowego	51
2.	Akcje własne.....	52
3.	Struktura akcjonariatu	52
4.	Potencjalne zmiany w strukturze akcjonariatu.....	54
7.	Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego.....	54
1.	Określenie stosowanego zbioru zasad.....	54
2.	Zasady od stosowania których odstąpiono.....	54
3.	Akcjonariusze posiadający znaczne pakiety akcji	55
4.	Posiadacze papierów wartościowych dających specjalne uprawnienia kontrolne.....	55
5.	Ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu	55
6.	Ograniczenia dotycząc przenoszenia prawa własności papierów wartościowych.....	55
7.	Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających.....	55
8.	Uprawnienia osób zarządzających.....	56
9.	Opis zasad zmiany statutu ENEA S.A.....	57
10.	Sposób działania i zasadnicze uprawnienia walnego zgromadzenia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania	57
11.	Skład osobowy i jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących ENEA S.A.	59
8.	Pozostałe informacje.....	63
1.	Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem	63
2.	Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych.....	65
3.	Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych	65
4.	Osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju	65
5.	Zagadnienia dotyczące środowiska naturalnego.....	66
6.	Informacja o zatrudnieniu.....	68

1. Organizacja Grupy Kapitałowej ENEA

1. Opis Grupy Kapitałowej ENEA

Na dzień 31 grudnia 2008 roku Grupa Kapitałowa składała się z jednostki dominującej ENEA S.A. („Spółka”, „Jednostka Dominująca”), 25 spółek zależnych, trzech spółek stowarzyszonych oraz spółki współkontrolowanej. W obrębie Grupy Kapitałowej ENEA („Grupa”) są trzy wiodące podmioty, tj. spółki: ENEA S.A. (obróć energią elektryczną), ENEA Operator Sp. z o.o. (dystrybucja energii elektrycznej) oraz Elektrownię Kozienice S.A. (wytwarzanie energii elektrycznej). Pozostałe podmioty świadczą działalność pomocniczą w odniesieniu do wymienionych spółek. Szczegółowy opis działalności podstawowych podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej ENEA znajduje się w pkt 2 niniejszego sprawozdania.

Informacje ogólne o ENEA S.A.:

Nazwa (firma):	ENEA Spółka Akcyjna
Forma prawna:	Spółka Akcyjna
Kraj siedziby:	Rzeczpospolita Polska
Siedziba:	Poznań
Adres:	ul. Nowowiejskiego 11, 60-967 Poznań
Krajowy Rejestr Sądowy – Sąd Rejonowy w Poznaniu	KRS 0000012483
Numer telefonu:	(+48 61) 856 10 00
Numer faksu:	(+48 61) 856 11 17
E-mail:	enea@enea.pl
Strona internetowa:	www.enea.pl
Numer klasyfikacji statystycznej (REGON):	630139960
Numer klasyfikacji podatkowej (NIP):	777-00-20-640

Poza działalnością podstawową (obejmującą obróć, dystrybucję i wytwarzanie energii elektrycznej) Grupa Kapitałowa ENEA prowadzi następujące działalności:

1. **ENEA Operator Sp. z o.o.** z siedzibą w Poznaniu. Podstawowym przedmiotem działalności jest dystrybucja energii elektrycznej prowadzona od dnia 1 lipca 2007r. w oparciu o koncesję wydaną w dniu 28 czerwca 2007r. przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na okres od 1 lipca 2007r. do 1 lipca 2017 r. Jednocześnie w dniu 30 czerwca 2007r. Prezes URE wyznaczył ENEA Operator Sp. z o.o. na operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego na okres obowiązywania koncesji.
2. **Elektrownia Kozienice S.A.** z siedzibą w Świerżach Górnych. Podstawowym przedmiotem działalności Elektrowni „Kozienice” S.A. jest wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła skojarzonego z wytwarzaniem energii elektrycznej.
3. **ENERGOMIAR Spółka z o.o.** z siedzibą w Poznaniu zajmująca się produkcją, naprawami, konserwacją, montażem, wzorcowaniem, legalizacją liczników energii elektrycznej i zegarów sterujących.
4. **Energetyka Poznańska Biuro Usług Technicznych S.A.** z siedzibą w Poznaniu zajmująca się usługami związanymi z doradztwem, projektowaniem, budową, eksploatacją, serwisem, pomiarami i handlem w zakresie teleinformatyki.
5. **BHU Spółka Akcyjna** z siedzibą w Poznaniu prowadząca handel urządzeniami, sprzętem i materiałami elektroenergetycznymi.
6. **Energetyka Poznańska HOTEL EDISON Sp. z o.o.** z siedzibą w Baranowie prowadząca działalność hotelarską, gastronomiczną, szkoleniową, wczasową i rekreacyjno-sportową.
7. **Energetyka Poznańska Zakład Transportu Sp. z o.o.** z siedzibą w Poznaniu, powołana do prowadzenia samochodowych usług transportowych i warsztatowych.
8. **Energetyka Wysokich i Najwyższych Napięć EWiNN Sp. z o.o.** z siedzibą w Poznaniu świadcząca kompleksowe usługi eksploatacyjne, remontowe, modernizacyjne oraz inwestycyjne w zakresie urządzeń oraz sieci energetycznych wysokich i najwyższych napięć.
9. **COGEN Sp. z o.o.** z siedzibą w Poznaniu, zajmująca się wytwarzaniem skojarzonej energii elektrycznej i ciepłej, przy wykorzystaniu bloków siłowniano - ciepłowniczych.

10. **EnergPartner Sp. z o.o.** z siedzibą w Poznaniu, zajmująca się świadczeniem usług doradztwa i usług deweloperskich w zakresie pozyskiwania i rozwoju projektów farm wiatrowych (inwestycje w odnawialne źródła energii).
11. **Energetyka Poznańska Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych ENERGOBUD Leszno Sp. z o.o.**, z siedzibą w Gronówku, spółka zajmująca się projektowaniem, budową, modernizacją i eksploatacją sieci elektroenergetycznych i związanych z nimi urządzeń.
12. **ENERGO-TOUR Sp. z o.o.** z siedzibą w Poznaniu, oferująca usługi hotelarskie, gastronomiczne, organizowanie wczasów, obozów, kolonii, usługi turystyczne oraz związane z ochroną zdrowia.
13. **STEREN Sp. z o.o.** z siedzibą w Bydgoszczy, powołana do prowadzenia działalności w obszarze teleinformatyki oraz świadczenia usług inkasenckich.
14. **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Rehabilitacyjno-Wczasowe ENERGETYK Sp. z o.o.** z siedzibą w Inowrocławiu, prowadząca działalność w zakresie ochrony zdrowia i rehabilitacji, a także usług hotelowych.
15. **Elektrownie Wodne Sp. z o.o.** z siedzibą w Samociążku, zajmująca się wytwarzaniem energii elektrycznej i usługami w zakresie eksploatacji elektrowni wodnych.
16. **Zakład Usług Przewozowych ENERGOTRANS Sp. z o.o.** z siedzibą w Gorzowie Wlkp., świadcząca usługi transportowe i serwisowe, obsługę i naprawę pojazdów mechanicznych.
17. **ENEOS Sp. z o.o.** z siedzibą w Szczecinie, zajmująca się eksploatacją i konserwacją oświetlenia ulicznego.
18. **ENTUR Sp. z o.o.** z siedzibą w Szczecinie, prowadząca działalność wypoczynkową, hotelarską, turystyczną, gastronomiczną oraz świadcząca usługi w zakresie ochrony zdrowia.
19. **Zakład Usług Teleinformatycznych ZZE S.A. „IT SERWIS” Sp. z o.o.** z siedzibą w Zielonej Górze, prowadząca sprzedaż hurtową i detaliczną maszyn, urządzeń biurowych, sprzętu telekomunikacyjnego, komputerowego, a także działalność związaną z wykonawstwem instalacji elektrycznych oraz usługami w zakresie informatyki i telekomunikacji.
20. **Zakład Handlowo-Usługowy „AUTO STYL” Zielonogórskich Zakładów Energetycznych S.A. Sp. z o.o.** z siedzibą w Zielonej Górze, zajmująca się sprzedażą detaliczną pojazdów mechanicznych, akcesoriów, paliw, obsługą i naprawą pojazdów mechanicznych oraz towarowym transportem drogowym.
21. **FINEA Sp. z o.o.** z siedzibą w Poznaniu, świadcząca usługi związane z windykacją należności na rzecz podmiotów GK ENEA.
22. **Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.** z siedzibą w Pile zajmująca się wytwarzaniem, przesyłem oraz dystrybucją energii cieplnej.
23. **Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach** z siedzibą w Obornikach zajmująca się wytwarzaniem, przesyłem oraz dystrybucją energii cieplnej.
24. **Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „Gozdnica” Sp. z o.o.** z siedzibą w Gozdnicy, zajmująca się wytwarzaniem energii cieplnej oraz jej przesyłaniem i dystrybucją.
25. **„Kozienice II” Sp. z o.o.** z siedzibą w Świerżach Górnych. Spółka utworzona w 2008 roku, której głównym przedmiotem działalności jest budowa dwóch bloków energetycznych o łącznej mocy do 2000 MW dla Elektrowni „Kozienice” S.A.

W odniesieniu do podmiotów stowarzyszonych prowadzona jest działalność w następującym zakresie:

1. **Przedsiębiorstwo Produkcji Strunobetonowych Żerdzi Wirowanych „WIRBET” S.A.** z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim, w **Ostrowie Wlkp.** Spółka zajmująca się produkcją prefabrykowanych elementów betonowych a w szczególności żerdzi betonowych oraz galanterii betonowej jak również produkcją i sprzedażą energii cieplnej i usług komunalnych.
2. **Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Śremie S.A.** z siedzibą w Śremie - zajmujące się produkcją i dystrybucją energii cieplnej.
3. **Elektrociepłownia Białystok S.A.** z siedzibą w Białymstoku - zajmuje się produkcją energii cieplnej i elektrycznej.

„PWE GUBIN” Sp. z o.o. z siedzibą w Sękowicach, została powołana w celu poszukiwanie złóż węgla brunatnego na terenie gmin Gubin i Brody położonych w bliskim sąsiedztwie granicy polsko-niemieckiej, a w dalszej kolejności do budowy kopalni odkrywkowej oraz elektrowni. Spółka ta stanowi wspólne przedsięwzięcie ENEA S.A. oraz Kopalni Węgla Brunatnego „KONIN” w Kleczewie S.A.

Spółki zależne

Grupa Kapitałowa ENEA obejmuje 25 spółek zależnych, w których ENEA S.A. posiada udziały lub akcje o łącznej nominalnej wartości 5 460 081,6 tys. zł, co stanowiło na dzień 31.12.2008 roku 99,8% łącznej nominalnej wartości kapitałów zakładowych tych spółek, wynoszącej 5 472 032,6 tys. zł.

Udział ENEA S.A. w kapitale zakładowym spółek zależnych.

L.P.	Nazwa i adres Spółki	Kapitał zakładowy Spółki - wartość nominalna [w tys.zł]	Udział ENE A S.A. [w tys. zł]	Udział % ENE A S.A. w kapitale i prawie głosu
1	BHU Spółka Akcyjna ul. Strzeszyńska 58, 60-479 Poznań	10 138,40	8 918,40	87,97
2	Energetyka Poznańska Biuro Usług Technicznych S.A. ul. Strzeszyńska 58, 60-479 Poznań	1 973,70	1 973,70	100,00
3	Energetyka Poznańska Hotel EDISON Sp. z o.o. Baranowo k/Poznania, 62-081 Przeźmierowo	21 236,50	21 236,50	100,00
4	"Energetyka Poznańska Zakład Transportu" Sp. z o.o. ul. Strzeszyńska 58, 60-479 Poznań	4 975,50	4 975,50	100,00
5	"Energetyka Wysokich i Najwyższych Napięć EWiNN" Sp. z o.o. ul. Strzeszyńska 58, 60-479 Poznań	2 447,00	2 447,00	100,00
6	ENERGOMIAR Sp. z o.o. ul. Strzeszyńska 58, 60-479 Poznań	2 344,00	2 344,00	100,00
7	"COGEN" Sp. z o.o. ul. Nowowiejskiego 11, 60-967 Poznań	1 000,00	1 000,00	100,00
8	Energetyka Poznańska Przedsiębiorstwo Usług Energetycznych "ENERGOBUD" Leszno Sp. z o.o. Gronówko 30, 64-111 Lipno k/Leszna	3 524,50	3 491,00	100,00
9	EnergoPartner Sp. z o.o. ul. Warszawska 43, 61-028 Poznań	8 000,00	8 000,00	100,00
10	ENERGO-TOUR Sp. z o.o. ul. Marcinkowskiego 27, 61-745 Poznań	9 543,00	9 535,00	99,92
11	ENE A Operator Sp. z o.o. ul. Strzeszyńska 58, 60-479 Poznań	4 678 050,00 *	4 678 050,00	100,00
12	Elektrownia "Kozienice" S.A. Świerże Górne, gmina Kozienice, 26-900 Kozienice 1	450 000,00**	450 000,00	100,00
13	Zakład Usług Teleinformatycznych ZZE S.A. „IT SERWIS” Sp. z o.o. ul. Zacisze 28, 65-775 Zielona Góra	100,00	100,00	100,00
14	Zakład Handlowo-Usługowy „AUTO-STYL” Zielonogórskich Zakładów Energetycznych S.A. Sp. z o.o. ul. Zacisze 15, 65-775 Zielona Góra	2 200,00	2 200,00	100,00
15	FINEA Sp. z o.o. ul. Warszawska 43, 60-028 Poznań	5 323,00	5 323,00	100,00
16	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „Gozdnicza” Sp. z o.o. ul. Świerczewskiego 30, 68-130 Gozdnicza	340,00	340,00	100,00
17	"Eneos" Sp. z o.o. ul. Ku Słońcu 34, 71-080 Szczecin	19 559,00	19 559,00	100,00
18	ENTUR Sp. z o.o. ul. Malczewskiego 5/7 71-616 Szczecin	100,00	100,00	100,00
19	Elektrownie Wodne Sp. z o.o. Samociążek 92, 86-010 Koronowo	204 690,50	204 690,50	100,00
20	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Rehabilitacyjno – Wczasowe Energetyk Sp. z o.o. ul. Wilkońskiego 2, 88-100 Inowrocław	12 488,00	12 478,00	99,92
21	STEREN Sp. z o.o. ul. Lenartowicza 33-35, 85-133 Bydgoszcz	200,00	200,00	100,00

22	Zakład Usług Przewozowych "ENERGOTRANS" Sp. z o.o. ul. Energetyków 4, 66-400 Gorzów Wielkopolski	885,00	885,00	100,00
23	PEC Oborniki Sp. z o.o. ul. Wybudowanie 56, 64-600 Oborniki	5 182,50	4 560,00	87,99
24	Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. ul. Kaczorska 20, 64-920 Piła	26 732,00	17 375,00	64,997
25	„Kozienice II” Sp. z o.o.	1 000,00	300,00	30,00
OGÓLEM		5 472 032,60	5 460 081,60	99,80

* - Kapitał zakładowy zgodnie ze statutem i KRS. W sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF UE kapitał zakładowy wykazany jest po korektach kapitału z rozliczenia aportu.

** - Kapitał zakładowy zgodnie ze statutem i KRS. W sprawozdaniu finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF UE kapitał zakładowy wykazany jest po korektach z tytułu hiperinflacji.

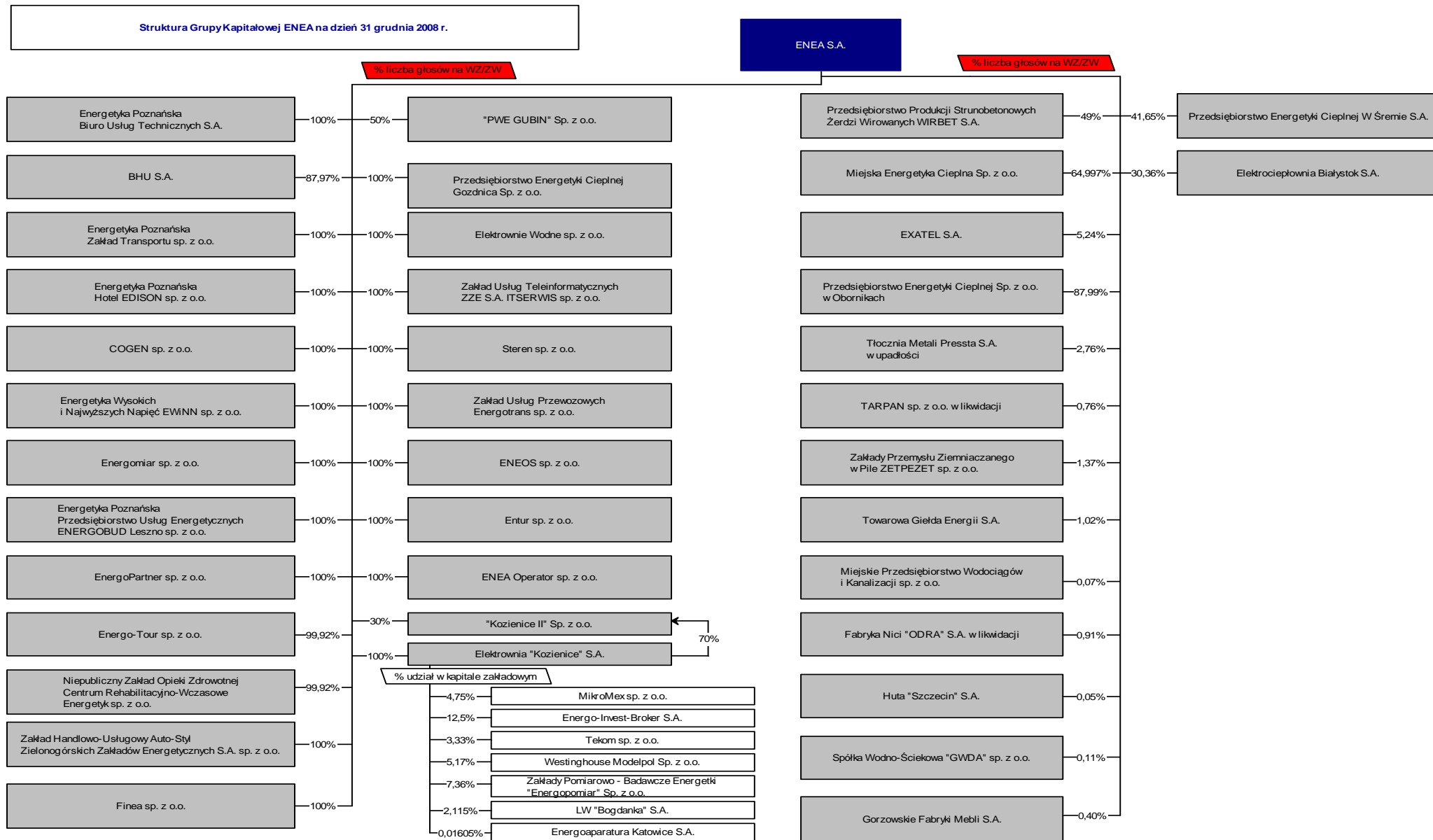
Spółka współkontrolowana

1	"PWE Gubin" Sp. z o.o. 66-620 Sękowice 100 gm. Gubin	1 000,00	500,00	50,00
---	---	----------	--------	-------

Spółki powiązane (powyżej 10% udziału w kapitale zakładowym)

	Nazwa i adres Spółki	Kapitał zakładowy [w tys. zł]	Udział ENEA S.A. - wartość nominalna [w tys. zł]	Udział % ENEA S.A. w kapitale zakładowym i prawie głosu
1	Przedsiębiorstwo Produkcji Strunobetonowych Żerdzi Wirowanych WIRBET S.A. ul. Chłapowskiego 51, 63-400 Ostrów Wlkp.	5 490,00	2 690,00	49,00
2	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Śremie S.A. ul. Staszica 6, 63-100 Śrem	16 470,00	6 860,00	41,65
3	Elektrociepłownia Białystok S.A. ul. Gen. Andersa 3, 15-124 Białystok	18 442,75	5 600,00	30,36

2. Opis zmian w obrębie Grupy Kapitałowej

Przesłanki reorganizacji struktury Grupy Kapitałowej

Kluczowym pod względem przekształceń organizacyjnych w Grupie był rok 2007, kiedy to realizując obowiązki wynikające z art. 9d ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 nr 89, poz. 625 z późn. zm.), w związku z art.22 ustawy z dnia 4 marca 2005r. o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. nr 62 poz. 552 z późn. zm.) w zakresie prawnego wydzielenia Operatora Systemu Dystrybucyjnego nie później niż od dnia 1 lipca 2007r., ENEA S.A. zawiązała spółkę ENEA Operator Sp. z o.o.

Ponadto, zgodnie z założeniami polityki energetycznej stworzono pionowo zintegrowane grupy energetycznych. Jedną z decyzji dotyczyła włączenia w październiku 2007 r. Elektrowni Kozienice S.A. do Grupy Kapitałowej ENEA.

Pozostała część spółek zależnych powstała w ramach prowadzonej polityki outsourcingu, która polegała na wydzieleniu niektórych funkcji realizowanych przez określone jednostki organizacyjne poza przedsiębiorstwo Spółki i utworzeniu, na bazie własnego majątku, spółek prawa handlowego. Nowe samodzielne podmioty gospodarcze, skoncentrowane na swoich zasadniczych specjalnościach, mają na celu wykreowanie nowych rynków i dywersyfikację działalności, a w tym zapewnienie konkurencyjności oraz zwiększenie efektywności działania. Tworzenie spółek uzasadnione było pod względem ekonomicznym przede wszystkim:

- potrzebą zwiększenia efektywności ekonomicznej prowadzonych poszczególnych rodzajów działalności,
- zwiększeniem samodzielności w podejmowaniu decyzji gospodarczych,
- koniecznością dostosowania działalności do wymagań rynkowych,
- stworzeniem warunków i możliwości lepszego wykorzystania wysoko kwalifikowanych kadr i eksploatowanego majątku, głównie przez rozwój dostaw, robót i usług na rynek zewnętrzny,
- możliwością stworzenia prawidłowej ewidencji i rozliczania przychodów, kosztów oraz nakładów,
- potrzebą wydzielenia płac i uzależnienia wynagrodzeń pracowników od efektów działalności Spółek.

Restrukturyzacja majątkowa w 2008 r.

Po dokonaniu w 2007 r. głównych zmian organizacyjnych w obrębie Grupy w roku obrotowym 2008 dokonywana była dalsza restrukturyzacja majątkowa:

W dniu 27 lutego 2008 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników FINEA Sp. z o.o. w likwidacji Uchwałą nr 1 podjęło decyzję w sprawie uchylenia likwidacji i o dalszym istnieniu Spółki.

W dniu 18 czerwca 2008 r. ENEA S.A. nabyła od Spółki Infrastruktura Gminna Grupa Zachód Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Zielonej Górze 100 % udziałów (tj. 680 udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł każdy) w spółce Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „Gozdnicza” Sp. z o.o. z siedzibą w Gozdnicy, stając się jedynym udziałowcem Spółki.

W dniu 30 czerwca 2008 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki Energetyka Poznańska Biuro Usług Technicznych S.A. z siedzibą w Poznaniu, Uchwałą nr 17 podjęło decyzję w sprawie uchylenia likwidacji i o dalszym istnieniu Spółki.

W dniu 19 września 2008 r. Sąd Rejonowy w Zielonej Górze dokonał wpisu do KRS o wykreśleniu Spółki Infrastruktura Gminna Grupa Zachód Sp. z o.o. w likwidacji z siedzibą w Zielonej Górze. W dniu 16 października 2008 r. spółka IGG Zachód Sp. z o.o. w likwidacji została wykreślona z rejestru sądowego.

W dniu 5 marca 2009 r. została podpisana umowa sprzedaży udziałów Spółki Wodno – Ściekowej „GWDA” sp. z o.o., na mocy, której ENEA S.A. sprzedała Gminie Piła 45 udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł za kwotę 514,00 zł za jeden udział. Własność udziałów przeszła na rzecz Gminy Piła w dniu 17 marca 2009 r. po dokonaniu zapłaty za cały pakiet udziałów.

3. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej

Zgodnie z założoną strategią opisaną w Prospekcie Emisyjnym długoterminowym celem strategicznym Spółki jest uzyskanie dostępu do własnych źródeł wytwarzania energii o potencjale, który umożliwiłby, co najmniej zaspokojenie zapotrzebowania na energię elektryczną wszystkich klientów Grupy.

Pierwszym krokiem w celu realizacji tej strategii było włączenie w październiku 2007 r. do Grupy Kapitałowej ENEA Elektrowni Kozienice, największej w Polsce pod względem mocy osiągalnej elektrowni opalanej węglem kamiennym. Obecnie analizujemy możliwości dotyczące nabycia kolejnych podmiotów prowadzących działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w oparciu o źródła konwencjonalne. Ponadto prowadzone są działania zmierzające do nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa Kopalni Węgla Kamiennego „Brzeszcze – Silesia” Ruch II Silesia (KWK Silesia).

Niezależnie od możliwości pozyskania dodatkowych mocy wytwórczych poprzez przejęcia istniejących podmiotów, planujemy zwiększenie naszych mocy wytwórczych poprzez budowę nowych bloków, w tym na terenie Elektrowni Kozienice, gdzie do 2014 roku planujemy wybudowanie nowego bloku o łącznej mocy osiągalnej około 1 000 MW, a do roku 2015 – kolejnego bloku o łącznej mocy osiągalnej około 1 000 MW.

W związku z przewidywanymi zwiększającymi się obowiązkami w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz energii wytwarzanej w kogeneracji, podejmujemy działania mające na celu zwiększenie kontroli kosztów związanych z realizacją obowiązków wynikających z przepisów prawa w tym zakresie. W tym celu planujemy kontynuować zawieranie długoterminowych kontraktów zakupu świadectw potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii oraz w kogeneracji od podmiotów zewnętrznych oraz dokonywać bezpośrednich inwestycji w takie źródła. Naszym zamiarem jest inwestowanie w projekty farm wiatrowych już rozpoczęte o różnym stopniu zaawansowania poprzez przejmowanie istniejących podmiotów lub inwestowanie we współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Ponadto w najbliższych latach Spółka planuje selektywne nabywanie lokalnych ciepłowni oraz elektrociepłowni. Nabywane ciepłownie mają być modernizowane i przekształcane w elektrociepłownie, które będą wytwarzać energię elektryczną w kogeneracji, co umożliwi nam uzyskanie dodatkowych świadectw pochodzenia energii.

4. Opis struktury głównych inwestycji kapitałowych

Realizując strategię Spółki w zakresie rozwoju Grupy Kapitałowej ENEA dokonała w roku 2008 szeregu inwestycji kapitałowych. Pośród głównych inwestycji kapitałowych na uwagę zasługuje zakup:

PEC Oborniki

W ramach zadania dokonano nabycia 9 120 udziałów spółki Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą w Obornikach, stanowiących łącznie 87,99% kapitału zakładowego (raport bieżący nr 24/2008 z dnia 12 grudnia 2008r.).

MEC Piła

W ramach zadania dokonano również nabycia 17 375 udziałów spółki Miejskiej Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą w Pile stanowiących łącznie 64,997% kapitału zakładowego. (raport bieżący nr 32/2008 z dnia 29 grudnia 2008r.).

Zakup akcji Elektrociepłowni Białystok S.A.

W ramach zadania dokonano nabycia 560 000 akcji zwykłych, imiennych spółki Elektrociepłownia Białystok S.A. z siedzibą w Białymstoku, stanowiących łącznie 30,36% kapitału zakładowego spółki (reprezentujących 30,36% głosów na Walnym Zgromadzeniu). Nabycie akcji było zgodne z koncepcją restrukturyzacji obszaru ciepłownictwa w Grupie Kapitałowej ENEA. (raport bieżący nr 33/2008 z dnia 30 grudnia 2008r.).

Zakup akcji PEC w Śremie

W ramach zadania dokonano nabycia 6 860 akcji zwykłych, imiennych spółki Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Śremie, stanowiących łącznie 41,65% kapitału zakładowego spółki (reprezentujących 41,65% głosów na Walnym Zgromadzeniu). Nabycie akcji było zgodne z koncepcją restrukturyzacji obszaru ciepłownictwa w Grupie Kapitałowej ENEA. (raport bieżący nr 29/2008 z dnia 19 grudnia 2008r.).

5. Inne inwestycje kapitałowe

Obok ww. głównych inwestycji kapitałowych w podmioty wytwarzające energię w kogeneracji Spółka dokonała w 2008 r. następujących inwestycji kapitałowych:

W dniu 7 lipca 2008 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki EnergoPartner Sp. z o.o. Uchwałą nr 1 podwyższyło kapitał zakładowy spółki z kwoty 1.000.000 zł (jeden milion złotych) do kwoty 8.000.000 zł (osiem milionów złotych), tj. o kwotę 7.000.000 zł (siedem milionów złotych), poprzez utworzenie 7.000 (siedmiu tysięcy) nowych udziałów o wartości nominalnej 1.000 zł (jeden tysiąc złotych) każdy. Udziały te zostały objęte i pokryte gotówką przez dotychczasowego Wspólnika – ENEA S.A. Podwyższenie kapitału zakładowego spółki EnergoPartner Sp. z o.o. zostało zarejestrowane przez Sąd Rejonowy w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 29.09.2008r.

W dniu 8 sierpnia 2008 r. ENEA S.A. oraz Elektrownia „Kozienice” S.A. zawiązały spółkę „Kozienice II Sp. z o.o. z siedzibą w Świerżach Górnych. Zgodnie z umową spółki 30% udziałów objęła ENEA S.A. a 70% udziałów Elektrownia „Kozienice” S.A. Spółka została utworzona w celu budowy nowego bloku energetycznego. Czas trwania spółki jest oznaczony. Spółka zostanie rozwiązana po zakończeniu wszystkich prac nad realizacją projektu stanowiącego cel jej utworzenia. Wpisu do KRS dokonano w dniu 7 października 2008 r. pod numerem KRS 0000315037.

W dniu 8 września 2008 r. ENEA S.A. oraz Kopalnia Węgla Brunatnego „KONIN” w Kleczewie S.A. („KWB Konin”) zawiązały spółkę PWE Gubin Sp. z o.o. Podstawowym przedmiotem działalności spółki jest wydobywanie węgla brunatnego. Utworzona spółka jest współkontrolowaną, w którym ENEA i KWB Konin objęły po 50% udziałów. Wpisu do KRS dokonano w dniu 13 listopada 2008 r. pod numerem KRS 0000317521.

W dniu 6 października 2008 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie dwóch spółek zależnych ENEA S.A. – Zakład Usług Przewozowych Energotrans Sp. z o.o. („Energotrans”) oraz Zakład Usług Motoryzacyjnych Energoauto Sp. z o.o. („Energoauto”) podjęły uchwały o połączeniu tych spółek poprzez przeniesienie całego majątku spółki Energoauto na spółkę Energotrans. Połączenie spółek zostało wpisane do KRS w dniu 31 października 2008 r.

W dniu 3 grudnia 2008 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Finea Sp. z o.o. Uchwałą nr 1 podwyższyło kapitał zakładowy spółki o 423 000 zł tj. do kwoty 5 323 000 zł. Wszystkie nowe udziały zostały objęte przez jedynego wspólnika ENEA S.A. Zostały one pokryte aportem – częścią wierzytelności przysługującej ENEA S.A.

W dniu 3 grudnia 2008 r. ENEA S.A. nabyła 100 akcji zwykłych imiennych BHU S.A. od EP Biuro Usług Technicznych S.A. oraz 100 akcji zwykłych imiennych BHU S.A. od EP Zakład Transportu Sp. z o.o. ENEA S.A. posiada obecnie 89 184 akcje BHU S.A. o wartości 100 zł każda, stanowiących 87,97% kapitału zakładowego.

W dniu 22 grudnia 2008 r. ENEA S.A. nabyła 100 udziałów spółki COGEN sp. z o.o. od spółki Baltic Sustainable Technology B.V. i tym samym ENEA S.A. posiada obecnie 100% udziałów.

W dniu 05 marca 2009 r. została podpisana umowa sprzedaży udziałów Spółki Wodno – Ściekowej „GWDA” sp. z o.o., na mocy, której ENEA S.A. sprzedała Gminie Piła 45 udziałów o wartości nominalnej 500,00 zł za kwotę 514,00 zł za jeden udział. Własność udziałów przeszła na rzecz Gminy Piła w dniu 17 marca 2009 r. po dokonaniu zapłaty za cały pakiet udziałów.

6. Opis zmian w organizacji oraz zasadach zarządzania Grupą Kapitałową

W 2008 r. nie nastąpiły istotne zmiany w organizacji ani zasadach zarządzania Grupą Kapitałową ENEA. Kluczowym pod tym względem był rok 2007, kiedy w ramach struktury organizacyjnej Grupy doszło do wyodrębnienia spółki ENEA Operator Sp. z o.o. (z dniem 30.06.2007 roku nastąpiło wydzielenie działalności dystrybucyjnej w drodze aportu zorganizowanej części przedsiębiorstwa do ENEA Operator Sp. z o.o.) oraz podwyższenie kapitału poprzez przejęcie akcji Elektrowni Kozienice S.A.

7. Informacja o oddziałach

Spółka ENEA S.A. nie posiada oddziałów. Poza Poznaniem funkcjonują natomiast Biura Sprzedaży Klientom Kluczowym, które usytuowane są w Bydgoszczy, Gorzowie Wlkp, Zielonej Górze i Szczecinie.

2. 2. Opis działalności Grupy Kapitałowej ENEA

1. Informacje o podstawowych produktach, towarach lub usługach

W ramach działalności podstawowej Grupa Kapitałowa ENEA (dalej: „Grupa”) zajmuje się wytwarzaniem energii elektrycznej, jej dystrybucją i obrotem. Powyższą działalność spółki z naszej Grupy prowadzą na podstawie koncesji udzielonych im przez Prezesa URE – organ powołany do wykonywania zadań z zakresu spraw regulacji gospodarki paliwami i energią oraz promowania konkurencji w sektorze energetycznym.

Wytwarzanie

Wytwarzaniem energii elektrycznej w naszej Grupie zajmuje się głównie Elektrownia „Kozienice” S.A. (dalej „Elektrownia”, „Elektrownia Kozienice”), która weszła w jej skład w październiku 2007 r. Elektrownia posiada moc osiągalną brutto 2.880 MW i jest największą w Polsce elektrownią opalaną węglem kamiennym. Od stycznia 2008 r. Elektrownia Kozienice rozpoczęła także wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych (poprzez współpalanie biomasy). Elektrownia Kozienice wyprodukowała w 2008 r. 11.790.882,425 MWh energii elektrycznej brutto.

Wytwarzaniem energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych zajmuje się przede wszystkim nasza spółka zależna – Elektrownie Wodne Sp. z o.o. Uzyskała ona w 2008 r. 144.072.563 świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych. Roczna moc osiągalna dwudziestu należących do nas elektrowni wodnych wynosi 56 MW. Energia wprowadzona do sieci wytworzona z elektrowni wodnych w 2008 r. wynosiła 142.612,087 MWh.

Dystrybucja

W naszej Grupie za dystrybucję energii elektrycznej odpowiada ENEA Operator Sp. z o.o. (dalej „ENEA Operator”), która pełni funkcję operatora systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego. Sieć dystrybucyjna ENEA Operator obejmuje swym zasięgiem obszar około 20% powierzchni kraju, zlokalizowany w północno-zachodniej części Polski. ENEA Operator dysponuje liniami energetycznymi o długości ponad 124.500 km (wraz z przyłączami) oraz około 34.000 stacjami elektroenergetycznymi (stan na dzień 31.12.2008 r.)

Obrót

W ramach naszej Grupy obrotem energią elektryczną na rynku hurtowym oraz na rynku detalicznym zajmuje się ENEA S.A. W 2008 roku całkowita sprzedaż w ramach obrotu energią wyniosła 19.978,8 GWh. Sprzedaż odbiorcom na rynku detalicznym wyniosła 17.453,2 GWh, w tym klientom przyłączonym do sieci OSD innych niż ENEA Operator 952,9 GWh. Liczba odbiorców wg stanu na 31.12.2008 r. wyniosła 2.326.948.

Pozostała działalność

Ponadto spółki z naszej Grupy prowadzą działalność dodatkową wobec podstawowej działalności wymienionej powyżej, w tym, między innymi, zajmują się:

- budową, rozbudową, modernizacjami i remontami sieci oraz urządzeń energetycznych;
- projektowaniem, konstruowaniem, produkcją i sprzedażą urządzeń i aparatury elektrycznej i energetycznej;
- usługami związanymi z konserwacją oświetlenia ulicznego i sieci niskiego napięcia;
- usługami transportowymi (w tym sprzedażą oraz serwisem i naprawą pojazdów mechanicznych oraz wynajmem środków transportu); oraz
- działalnością socjalną (obiekty turystyczne, ochrona zdrowia).

2. Rynki zbytu

Portfel klientów, którym sprzedajemy energię elektryczną jest w znacznym stopniu zdywersyfikowany. Obecnie sprzedajemy energię elektryczną ponad 2,3 mln odbiorców, w tym ponad 2,0 mln klientów indywidualnych oraz około 0,3 mln klientów biznesowych. W 2008 r. wartość sprzedaży energii elektrycznej największemu z naszych odbiorców wyniosła 4,7% łącznej wartości sprzedaży energii elektrycznej, a udział 10 największych odbiorców nieznacznie przekroczył 15%.

W 2008 roku całkowita sprzedaż w ramach obrotu energią wyniosła 19.978,8 GWh. Sprzedaż odbiorcom na rynku detalicznym wyniosła 17.453,2 GWh, w tym klientom przyłączonym do sieci OSD

innych niż ENEA Operator 952,9 GWh. Liczba odbiorców wg stanu na 31.12.2008 r. wyniosła 2.326.948.

Sprzedaż odbiorcom usług kompleksowych

Oferujemy swoim klientom kompleksowe usługi (sprzedaż energii oraz usługi dystrybucji) w ramach następujących zespołów grup taryfowych określonych w taryfach dla energii elektrycznej:

Zespół grup taryfowych	Opis
zespół grup taryfowych A	energia sprzedawana i dostarczana klientom przyłączonym do sieci wysokiego napięcia
zespół grup taryfowych B	energia sprzedawana i dostarczana klientom przyłączonym do sieci średniego napięcia
zespół grup taryfowych C	energia sprzedawana i dostarczana klientom przyłączonym do sieci niskiego napięcia, z wyłączeniem odbiorców zużywających energię elektryczną na potrzeby gospodarstw domowych
zespół grup taryfowych G	energia sprzedawana i dostarczana odbiorcom zużywającym energię elektryczną na potrzeby gospodarstw domowych przyłączonych do sieci niezależnie od poziomu napięcia

Oferta w zakresie usług kompleksowych kierowana jest do klientów na rynku krajowym przyłączonym do sieci ENEA Operator.

W praktyce w zespołach grup taryfowych A i B są rozliczane głównie duże przedsiębiorstwa, działające m.in. w branży chemicznej, cementowej, hutniczej, samochodowej, papierniczej, przetwórstwa drewna, przetwórstwa metali, usług komunalnych oraz usług portowych. W zespole grup C rozliczane są obiekty przyłączone do sieci niskiego napięcia niebędące gospodarstwami domowymi, jak np. sklepy, punkty usługowe, hotele, miasta i gminy na potrzeby oświetlenia ulic, natomiast w zespole grup taryfowych G rozliczani są odbiorcy zużywający energię elektryczną na potrzeby gospodarstw domowych oraz związanych z nimi pomieszczeń gospodarczych.

Z reguły ENEA S.A. zawiera umowy kompleksowe na czas nieokreślony, natomiast umowy sprzedaży energii (bez usługi dystrybucji energii), w tym umowy z odbiorcami przyłączonymi do sieci operatorów systemów dystrybucyjnych innych niż ENEA Operator, są najczęściej zawierane na czas określony wynoszący najczęściej 12 miesięcy, przy czym o ile strony uzgodnią ceny na kolejne lata, okres obowiązywania może być przedłużony. Okresy wypowiedzenia są najczęściej ustalane na jeden miesiąc (około 2,2 mln umów), rzadziej na dwa, trzy lub sześć miesięcy (około 0,1 mln umów).

Sprzedaż pozostałym odbiorcom

Uczestnicząc w krajowym obrocie energią elektryczną realizujemy również sprzedaż na rynku hurtowym m.in. w ramach sprzedaży Towarowej Giełdy Energii, sprzedaży innym przedsiębiorstwom obrotu, które równoważą w ten sposób własne pozycje kontraktowe. Wolumen sprzedaży wynika głównie z naszych działań zmierzających do zrównoważenia zapotrzebowania na energię elektryczną z zawartymi wcześniej kontraktami w każdej godzinie, przy równoczesnej optymalizacji ekspozycji na rynku bilansującym.

Sprzedaż w ujęciu liczbowym

Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom finalnym w roku 2008 wzrosły w porównaniu do roku 2007 o 26,8%. Przyrosty były zauważalne w każdym z minionych kwartałów do analogicznie minionych w roku poprzedzającym. Odnosząc sprzedaż energii elektrycznej odbiorcom finalnym w trzecim oraz czwartym kwartale 2008 roku odpowiednio do roku poprzedniego w tym samym zakresie działalności zauważyć można najwyższy wzrost z minionych kwartałów. Przyrost w obu wspomnianych kwartałach przekraczał 30 procent. Wartość sprzedaży energii elektrycznej w roku 2008 dla każdego z w/w okresów kształtowała się powyżej 800.000 tys. zł. Dynamika sprzedaży w poszczególnych kwartałach kształtuje się następująco:

Wyszczególnienie	Przychody ze sprzedaży energii		
	[w tys. zł]		
	2007r.	2008r.	Dynamika [%]
I kwartał	675 030,1*	785 348,6	116,34
II kwartał	616 812,7*	796 169,7	129,08
III kwartał	614 189,4	803 681,7	130,85
IV kwartał	674 091,1	886 909,9	131,57
RAZEM	2 580 123,3	3 272 109,9	126,82

Dynamikę sprzedaży energii w poszczególnych zespołach grup taryfowych kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Sprzedaż energii		
	[MWh]		
	2007r.	2008r.	Dynamika [%]
Zespół grup taryfowych A	2 019 758	2 262 937	112,0
Zespół grup taryfowych B	7 208 127	7 188 358	99,7
Zespół grup taryfowych C	3 593 018	3 706 147	103,1
Zespół grup taryfowych G	4 187 616	4 295 743	102,6
RAZEM	17 008 519	17 453 185	102,6

W roku 2008 prawie we wszystkich zespołach grup taryfowych wystąpił przyrost sprzedaży energii. Spadek sprzedaży o 0,3 % wystąpił wyłącznie w zespole grup taryfowych B. Największy przyrost sprzedaży energii zanotowano w zespole grup taryfowych A na poziomie 112,0% w stosunku do ilości sprzedanej energii w 2007 roku. Sprzedaż energii w zespole grup taryfowych C w roku 2008 wzrosła w stosunku do roku poprzedniego o 3,2%. Natomiast sprzedaż energii w roku 2008 w zespole grup taryfowych G również wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o 2,6%. W 2008 r. łączna sprzedaż była większa o 444 666 MWh tj. o 2,6 % w stosunku do 2007 roku.

3. Rynki zaopatrzenia

Zakup energii od Elektrowni Kozienice

Po wejściu Elektrowni Kozienice w skład Grupy 88% energii elektrycznej, z wyjątkiem energii elektrycznej sprzedawanej na rynku bilansującym, rezerw mocy w ramach regulacyjnych usług systemowych oraz znikomych ilości sprzedawanych lokalnym odbiorcom końcowym, jest sprzedawana ENEA S.A.

Łączna osiągalna moc wytwórcza energii elektrycznej w Grupie wynosi 2.936 MW, z czego 2.880 MW przypada na Elektrownię Kozienice, a 56 MW przypada na 20 elektrowni wodnych wchodzących w skład Grupy. Techniczny potencjał wytwórczy Elektrowni Kozienice wynosi 14,1 TWh netto (15,0 TWh brutto) rocznie. W latach 2005-2007 Elektrownia wytworzyła odpowiednio 11,4, 12,5 oraz 11,6 TWh energii elektrycznej netto (odpowiednio 12,1, 13,2 oraz 12,4 TWh brutto). Elektrownia Kozienice w 2008 r. wyprodukowała blisko 11,8 TWh brutto. Przy uwzględnieniu obecnej wielkości i sprawności mocy wytwórczych Elektrowni Kozienice oraz poziomu planowanego przydziału uprawnień do emisji dwutlenku węgla na lata 2008-2012 (9,6 mln ton rocznie), Elektrownia Kozienice może obecnie wytwarzać bez konieczności zakupu dodatkowych uprawnień jedynie około 11 TWh brutto rocznie.

Zakup energii na rynku hurtowym

ENEA S.A. w celu optymalizacji portfela dokonuje zakupu pozostałej ilości energii elektrycznej przede wszystkim na podstawie umów dwustronnych (z wytwórcami, przedsiębiorstwami obrotu i na platformach obrotu), a także poprzez zawieranie transakcji zakupów na Towarowej Giełdzie Energii oraz na rynku bilansującym. Ponadto ENEA zawiera transakcje o charakterze arbitrażowym na poszczególnych segmentach rynku.

Zakup usług przesyłowych od PSE Operator

W roku 2008 ENEA Operator Sp. z o.o. dokonała zakupu usług przesyłowych od PSE Operator stanowiącego 11,5% przychodów ze sprzedaży netto Grupy Kapitałowej ENEA. PSE Operator nie jest podmiotem powiązany w stosunku do ENEA S.A.

Zaopatrzenie w węgiel

Węgiel kamienny jest podstawowym paliwem używanym do wytwarzania energii elektrycznej przez podstawowe aktywa wytwórcze Emitenta, tj. Elektrownię Kozienice (sytuacja u innych wiodących firm energetycznych w Polsce wygląda analogicznie). W 2008 r. koszty węgla stanowiły około 53% kosztów operacyjnych.

W zakresie dostaw węgla podmioty z Grupy Kapitałowej Emitenta uzależnione są od Lubelskiego Węgla „Bogdanka” S.A., Katowickiego Holdingu Węglowego S.A., Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. oraz Kompanii Węglowej S.A. Polski rynek dostaw węgla jest wysoce zmonopolizowany przez spółki należące do Skarbu Państwa, które kontrolują zdecydowaną większość krajowych dostaw węgla w ujęciu ilościowym.

Głównym dostawcą węgla kamiennego do Elektrowni jest Lubelski Węgiel „Bogdanka”, który w 2007 roku dostarczył w przybliżeniu 2,8 mln ton, a w 2008 r. w przybliżeniu również 2,8 mln ton, co stanowi odpowiednio ponad 57% i 54% tego surowca w ujęciu ilościowym. Główną przyczyną dla wyboru Lubelskiego Węgla Bogdanka S.A. jako głównego dostawcy jest jego niedaleka odległość od Elektrowni wynosząca około 100 km, podczas gdy większość polskich kopalni zlokalizowana jest na terenie Górnego Śląska w odległości około 300 km. Węgiel z kopalni Bogdanka charakteryzuje się wysoką zawartością siarki, a jego samodzielne spalanie powodowałoby, z uwagi na obecną wydajność instalacji odsiarczania w Elektrowni Kozienice, przekroczenie dopuszczalnych norm emisji siarki. Z tego powodu, a także w celu dywersyfikacji dostaw, Elektrownia zawarła umowy na dostawę węgla kamiennego z dostawcami z Górnego Śląska, tj. z Katowickim Holdingiem Węglowym S.A., Jastrzębską Spółką Węglową S.A. oraz Kompanią Węglową S.A. Z wszystkimi ww. (oprócz Kompanii Węglowej S.A.) dostawcami Elektrownia ma zawarte umowy ramowe na dostawy węgla, w ramach których każdego roku ustalane są ceny oraz ilość dostarczanego węgla. Ponadto w celu dywersyfikacji dostaw oraz otwarcia importu w 2008 r. została zawarta umowa na dostawy węgla z SUEK Polska Sp. z o.o. z faktycznym okresem realizacji w I kwartale 2009 roku.

Transport węgla

Podstawowym środkiem transportu, wykorzystywanym dla dostaw węgla kamiennego do Elektrowni Kozienice, jest transport kolejowy. Ponad 90% dostaw tego surowca do Elektrowni Kozienice jest

realizowanych przez państwowego przewoźnika PKP Cargo, największego przewoźnika kolejowego w Polsce.

4. Informacje o zawartych umowach

1. Umowy znaczące dla działalności Grupy Kapitałowej ENEA

Poniżej przedstawione zostały istotne umowy zawarte przez naszą Grupę, tj. umowy, których zamieszczenie jest w ocenie Spółki uzasadnione ze względu na znaczenie tych umów dla prowadzonej przez nas działalności. Za wyjątkiem umów o świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej zawartych z PSE – Operator oraz umowy na wykonanie usługi przewozu węgla zawartej z PKP Cargo nie jesteśmy uzależnieni od innych umów przemysłowych, handlowych lub finansowych. W przypadku rozwiązania umów z PSE – Operator będziemy zmuszeni do zawarcia umów o świadczenie usług przesyłania energii elektrycznej na nowych warunkach, natomiast w przypadku rozwiązania umowy z PKP Cargo, który jest największym przewoźnikiem kolejowym w Polsce, możemy mieć trudności z zapewnieniem ciągłości dostaw węgla do Elektrowni Kozienice. W zakresie dostaw węgla jesteśmy uzależnieni od czterech dostawców: Lubelskiego Węgla „Bogdanka” S.A., który dostarczył nam w 2007 roku ponad 57% a w 2008 r. 54% węgla w ujęciu ilościowym, Katowickiego Holdingu Węglowego S.A., Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. oraz Kompanii Węglowej S.A. Wszystkie umowy opisane w niniejszym punkcie zostały zawarte w toku normalnej działalności.

Umowy na dostawy węgla kamiennego

Umowa sprzedaży węgla energetycznego z dnia 24 stycznia 2008 r. zawarta pomiędzy Elektrownią Kozienice, a Kompanią Węglową S.A.

Przedmiotem umowy jest określenie zasad dostaw węgla energetycznego na rzecz Elektrowni Kozienice przez kopalnie/zakłady górnicze należące do Kompanii Węglowej S.A., w szczególności terminów dostaw, podstawowych ilości i parametrów jakościowych węgla. Umowa określa również szczegółowe warunki dostaw i odbioru węgla, sposób obliczania ceny, tryb i zasady obiegu dokumentów, zasady pomiaru węgla, rozliczeń ilościowych i jakościowych oraz graniczne parametry jakości dostarczanego węgla dla każdej z kopalń/zakładów górniczych należących do Kompanii Węglowej S.A. i każdej klasy zbytu. Za dostarczenie partii węgla o parametrach jakościowych gorszych niż parametry graniczne sprzedawca udzieli Elektrowni Kozienice bonifikaty cenowej według zasad określonych w umowie. Ponadto strony przewidziały kary umowne za niedostarczenie lub nieodebranie ilości węgla określonej w harmonogramie dostaw. Zapłata kary umownej nie wyklucza odpowiedzialności odszkodowawczej stron na zasadach ogólnych określonych w Kodeksie Cywilnym. Każda ze stron może rozwiązać umowę z zachowaniem 1-miesięcznego okresu wypowiedzenia, którego początek przypada na pierwszy dzień miesiąca następującego po dniu wypowiedzenia. Umowa (wraz z aneksem z dn. 05.12.2008) obowiązuje do dnia 31 grudnia 2008 r.

Umowa sprzedaży węgla energetycznego z dnia 29 lutego 2008 r. zawarta pomiędzy Elektrownią Kozienice a Jastrzębską Spółką Węglową S.A.

Przedmiotem umowy jest sprzedaż i dostawa węgla przez Jastrzębską Spółkę Węglową S.A. na rzecz Elektrowni Kozienice. Ceny i szczegółowe warunki oraz wielkości dostaw negocjowane są przy podpisywaniu umów rocznych. Każda ze stron może rozwiązać umowę z zachowaniem 6-miesięcznego okresu wypowiedzenia. Umowa została zawarta na okres do 31 grudnia 2010 r. Umowa roczna na sprzedaż i dostawę węgla energetycznego na rok 2008 została zawarta 29 lutego 2008 r.

Umowa Roczna z dnia 05.12.2007 na dostawę węgla energetycznego na rok 2008 stanowiąca Załącznik nr 3 do Umowy Wieloletniej nr UW/LW/01/04 oraz Umowa Roczna z dnia 26.06.2008 na dostawę węgla energetycznego na rok 2009 stanowiąca Załącznik nr 4 do Umowy Wieloletniej nr UW/LW/01/04, zawarte między Elektrownią „KOZIENICE” S.A., a Lubelskim Węgłem S.A.

Przedmiotem obu Umów Rocznych są dostawy węgla energetycznego o określonych parametrach jakościowych, dokonane w okresie obowiązywania umowy tj: 01.01.2008-12.31.2008 (UR 2008) oraz 01.01.2009-12.31.2009 (UR2009), realizowane z kopalni należącej do LW S.A. – KWK „Bogdanka” Umowy roczne określają cenę węgla, wielkość podstawową dostaw, parametry graniczne węgla (po przekroczeniu, których w rozliczeniu miesięcznym Elektrownia może zastosować naliczenie kar umownych), sposób przewozu, sposób rozliczeń finansowych oraz szczegółowe warunki rozliczeń ilościowych i jakościowych węgla. Umowy mogą być rozwiązane przez każdą ze Stron z rocznym

okresem wypowiedzenia, którego początek przypada na pierwszy dzień kwartału, bądź też – w każdej chwili - za porozumieniem Stron.

Obie Strony mogą naliczyć kary umowne za niedostarczenie lub nieodebranie ilości węgla na zasadach określonych w Umowie.

Umowa Roczna z dnia 17.12.2007 na dostawę węgla energetycznego na rok 2008 stanowiąca Załącznik nr 6 do Umowy Wieloletniej nr UW/KHW/02/04, zawarta między Elektrownią „KOZIENICE” S.A., a Katowickim Holdingiem Węglowym S.A.

Przedmiotem Umowy Rocznej są dostawy węgla energetycznego dokonane przez Sprzedającego na rzecz Elektrowni „KOZIENICE” S.A. w okresie obowiązywania Umowy tj: 01.01.2008-31.12.2008.

Umowa Roczna określa wielkość podstawową wraz ze wstępnym harmonogramem dostaw w podziale na kwartały i kopalnie wyznaczone do realizacji wysyłek, ceny węgla dla poszczególnych klas, graniczne parametry jakościowe (po przekroczeniu których w rozliczeniu miesięcznym Elektrownia może zastosować naliczenie kar umownych), sposób przewozu, sposób rozliczeń finansowych oraz szczegółowe warunki rozliczeń ilościowych i jakościowych węgla. Umowy mogą być rozwiązane przez każdą ze Stron z rocznym okresem wypowiedzenia, którego początek przypada na pierwszy dzień kwartału. W przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy obie Strony mogą zastosować naliczenie kar Umownych na zasadach określonych w Umowie.

Umowa na przewóz węgla

Umowa na wykonanie usługi przewozu węgla energetycznego z dnia 12 marca 2008 r. zawarta pomiędzy Elektrownią Kozienice, a PKP Cargo

Umowa reguluje wykonywanie przez PKP Cargo usług przewozu węgla energetycznego dla Elektrowni Kozienice z kopalń regionu śląskiego Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. i Kompanii Węglowej S.A. oraz kopalni Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. w okresie od 5 marca 2008 r. do 4 marca 2010 r. Umowa określa przewidywaną do przewozu ilość węgla, cenę maksymalną oraz ceny za przewóz jednej tony węgla od poszczególnych dostawców w poszczególnych latach jej obowiązywania. Umowa określa miesięczne harmonogramy przewozów, zasady odbierania przesyłek z węglem, zasady rozliczania należności za przewóz, w tym zasady postępowań reklamacyjnych. PKP Cargo ustanowił zabezpieczenie pieniężne należytego wykonania umowy. Umowa przewiduje kary umowne dla PKP Cargo za niezrealizowanie przewozów w ilości większej niż 10% ilości zgłoszonej do przewozu z przyczyn zależnych od PKP Cargo oraz kary umowne dla Elektrowni Kozienice, jeżeli odstąpi ona od umowy z przyczyn leżących po jej stronie. Elektrownia Kozienice może rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym w przypadku rażącego jej naruszenia przez PKP Cargo oraz może żądać różnicy wynikającej ze zwrotu kosztów wykonania usługi przewozu przez nowego przewoźnika. Umowa nie przewiduje natomiast możliwości jej wypowiedzenia przez żadną ze stron bez podawania przyczyn przed upływem okresu jej obowiązywania.

Inne istotne umowy zawarte przez podmioty zależne

Poniżej zaprezentowano inne istotne z punktu widzenia działalności Grupy Kapitałowej ENEA umowy zawarte przez podmioty z Grupy:

1. Umowa pomiędzy Elektrownią „Kozienice” S.A. a PSE Operator S.A. zawarta w dniu 31.12.2008 r. - porozumienie w sprawie warunków świadczenia usług systemowych, (szacowana wartość sprzedaży netto w roku 2009 – 28 684 068,84 zł).

2. Umowa sprzedaży węgla energetycznego pomiędzy Jastrzębską Spółką Węglową S.A. a Elektrownią „Kozienice” S.A., wspomniana powyżej, zawarta w dniu 29.02.2008 r. o wartości węgla netto 47 141 000,00 zł. (z transportem 53 641 000 zł netto).

3. Umowa sprzedaży węgla energetycznego pomiędzy Kompanią Węglową S.A. a Elektrownią „Kozienice” S.A. zawarta w dniu 24.01.2008 r., o której była mowa powyżej, o wartości netto 127 753 964,50 zł.

4. Umowa na dostawę węgla energetycznego pomiędzy SUEK Polska Sp. z o.o. a Elektrownią „Kozienice” S.A. zawarta w dniu 18.12.2008 r. o wartości netto węgla 45 570 000,00 zł. (z transportem 54 970 000 zł netto).

5. Umowy sprzedaży paliw pomiędzy Lotos Jasło S.A. a Elektrownią „Kozienice” S.A. zawarte w dniach 23.01.2008 i 06.03.2008 r., o łącznej wartości netto oleju opałowego 10 642 497,04 zł (z transportem 11 272 909,69 zł netto).

2. Informacje o istotnych transakcjach z podmiotami powiązаныmi

Spółki Grupy Kapitałowej objęte konsolidacją zawierają transakcje z następującymi podmiotami powiązаныmi:

- a) Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej, objęte konsolidacją – transakcje te są eliminowane na etapie konsolidacji;
- b) Transakcje zawarte pomiędzy Grupą a Członkami Władz Grupy, które podzielić należy na trzy kategorie:
  - wynikające z zawartych umów o pracę z Członkami Zarządu Jednostki Dominującej oraz dotyczące powołania na Członków Rad Nadzorczych,
  - dotyczące udzielonych pożyczek z ZFŚS dla Członków Zarządu Jednostki Dominującej oraz Członków Rady Nadzorczej, będących pracownikami ENEA S.A.,
  - wynikające z innych umów o charakterze cywilno – prawnym;

Transakcje z członkami Władz Grupy

Lp.	Tytuł	Zarząd Spółki		Rada Nadzorcza Spółki	
		01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
1.	Wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę	936	1 020		
2.	Wynagrodzenia z tytułu powołania do organów zarządzających lub nadzorujących			336	313
3.	Wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w radach nadzorczych jednostek zależnych	140	114		
4.	Wynagrodzenia z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych (w tym ulgowa odpłatność za energię elektryczną)	164	52		
	RAZEM	1 240	1 186	336	313

Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej w zakresie wysokości wynagrodzeń podlegają przepisom Ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (spółki z większościowym udziałem Skarbu Państwa). Zgodnie z jej zapisami maksymalne wynagrodzenie miesięczne nie może przekroczyć sześciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wysokość nagrody rocznej nie może przekroczyć trzykrotności ich przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w roku poprzedzającym przyznanie nagrody.

Transakcje dotyczące pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przedstawiono w tabeli poniżej:

Organ Spółki	Stan na dzień 01.01.2008	Udzielono od dnia 01.01.2008	Splaty do dnia 31.12.2008	Stan na dzień 31.12.2008
Zarząd	27	-	(9)	18
Rada Nadzorcza	6	-	(6)	-
RAZEM	33	-	(15)	18

Organ Spółki	Stan na dzień 01.01.2007	Udzielono od dnia 01.01.2007	Splaty do dnia 31.12.2007	Stan na dzień 31.12.2007
Zarząd	32	-	(5)	27
Rada Nadzorcza	9	-	(3)	6
RAZEM	41	-	(8)	33

Inne transakcje, wynikające z umów cywilno-prawnych zawartych pomiędzy Jednostką Dominującą, a Członkami Władz jednostki dotyczą wyłącznie wykorzystania samochodów służbowych dla celów prywatnych przez Członków Zarządu ENEA S.A.

Grupa zawiera również transakcje handlowe z jednostkami administracji państwowej i samorządowej oraz podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej. Przedmiotem tych transakcji są głównie: zakupy węgla, energii elektrycznej, praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii w zakresie energii odnawialnej oraz energii produkowanej w kogeneracji z ciepłem, usługi przesyłowej i dystrybucyjnej, które Grupa realizuje od podmiotu zależnego od Skarbu Państwa. Sprzedaż energii elektrycznej, usługi dystrybucyjnej, przyłączenia do sieci i pozostałych powiązanych z tym opłat, którą Grupa realizuje zarówno dla organów administracji państwowej, samorządowej (sprzedaż odbiorcom końcowym) jak i spółek zależnych od Skarbu Państwa (sprzedaż hurtowa oraz detaliczna – odbiorcom końcowym),

Transakcje te przeprowadzane są na zasadach rynkowych a warunki nie odbiegają od stosowanych w transakcjach z innymi podmiotami. Grupa nie prowadzi ewidencji umożliwiającej agregowanie wartości wszystkich transakcji realizowanych ze wszystkimi instytucjami państwowymi oraz podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa.

Zestawienie istotnych transakcji pomiędzy ENEA S.A., a podmiotami powiązanymi w 2008r zawiera poniższa tabela. Dla wyróżnienia istotnych transakcji pomiędzy spółką a podmiotami powiązanymi przyjęto kryterium wartości netto umowy zawartej lub zrealizowanej w 2008r. Wartość progowa umowy została określona na kwotę 1 mln złotych netto.

L.p.	Kontrahent – nazwa spółki zależnej	Data zawarcia umowy	Przedmiot umowy	Wartość umowy netto [w tys.zł]
1.	ENEA Operator Sp. z o.o.	11.02.2008	Świadczenie usług finansowo – księgowych	5 306,44
2.	ENEA Operator Sp. z o.o.	23.09.2008	Świadczenie usług w zakresie obsługi klienta	56 505,60
3.	ENEA Operator Sp. z o.o.	01.07.2008	Rozliczanie pracowników Pracodawcy korzystających z prawa do ulgowej odpłatności za energię elektryczną dla potrzeb gospodarstwa domowego na zasadach określonych w Ponadzakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla pracowników Przemysłu Energetycznego z dnia 13.05.1993 roku	5 985,03
4.	ENEA Operator Sp. z o.o.	19.03.2008	Utrzymanie i konserwacja elementów oświetlenia drogowego. *Wartość umowy podana jest w EURO.	5 000,00*

5.	ENEA Operator Sp. z o.o.	24.12.2007	Umowa nr ENEA/OSD/S/2008: umowa sprzedaży energii elektrycznej na pokrycie strat energii elektrycznej w sieci ENEA Operator Sp. z o.o., która obowiązywała na czas określony od 1 stycznia 2008r. do 31 grudnia 2008r. Podana wartość umowy jest wartością zrealizowaną w 2008 roku.	277 236,81
6.	ENEA Operator Sp. z o.o.	30.06.2007	Umowa nr OSD/PO/ENEA/2007 o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, która obowiązywała na czas określony od 1 stycznia 2008r. do 31 grudnia 2008r. Okres jej obowiązywania został przedłużany kolejnymi aneksami: Aneksem nr 2 z dnia 08.02.2008 r. do 31 marca 2009 r. Aneksem nr 5 z dnia 08.12.2008 r. do 30 czerwca 2009 r. Podana wartość umowy jest wartością netto z umowy za 2008 rok.	2 214 126,40
7.	Eneos Sp. z o.o.	07.12.2007	Współpraca gospodarcza przy realizacji usługi poprawy jakości i efektywności oświetlenia drogowego na terenie Miasta Stargard Szczeciński.	2 054,00
8.	Eneos Sp. z o.o.	17.12.2007	Realizacja unowocześnienia oświetlenia drogowego na terenie Gminy Inowrocław.	1 272,62
9.	Eneos Sp. z o.o.	10.01.2008	Realizacja unowocześnienia oświetlenia drogowego na terenie Miasta Inowrocław.	1 558,27
10.	Eneos Sp. z o.o.	12.02.2008	Realizacja konserwacji urządzeń oświetlenia drogowego na Terenie Miasta Poznania stanowiących majątek ENEA S.A.	4 465,49
11.	Eneos Sp. z o.o.	25.07.2008	Dzierżawa kompletu urządzeń oświetleniowych służących do poprawy jakości i efektywności oświetlenia drogowego i ulicznego na Terenie Miasta Stargard Szczeciński – etap I.	1 260,66
12.	Eneos Sp. z o.o.	12.03.2008	Dzierżawa kompletu urządzeń oświetleniowych służących do poprawy jakości i efektywności oświetlenia drogowego i ulicznego na Terenie Gminy Stargard Szczeciński.	1 196,22
13.	Eneos Sp. z o.o.	20.11.2008	Realizacja zadania inwestycyjnego – usługa poprawy jakości i efektywności oświetlenia drogowego na terenie Gminy Września.	1 100,00
14.	Eneos Sp. z o.o.	22.12.2008	Realizacja zadania inwestycyjnego – usługa poprawy jakości i efektywności oświetlenia drogowego na terenie Gminy Barcin.	1 425,00
15.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	31.01.2008	energia elektryczna	1 016,26
16.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	04.01.2008	świadcstwa pochodzenia	2 966, 67
17.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	29.02.2008	energia elektryczna	1 031,30
18.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	03.03.2008	świadcstwa pochodzenia	1 543,53
19.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	31.03.2008	świadcstwa pochodzenia	1 562,72
20.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	31.03.2008	energia elektryczna	1 257,34
21.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	30.04.2008	energia elektryczna	1 367,85

22.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	06.05.2008	świadcstwa pochodzenia	2 110,09
23.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	31.05.2008	energia elektryczna	1 034,40
24.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	10.06.2008	świadcstwa pochodzenia	2 336,23
25.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	01.07.2008	świadcstwa pochodzenia	1 448,02
26.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	01.09.2008	świadcstwa pochodzenia	1 421,58
27.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	31.08.2008	energia elektryczna	1 077,38
28.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	30.09.2008	świadcstwa pochodzenia	1 388,49
29.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	30.09.2008	energia elektryczna	1 138,46
30.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	31.10.2008	energia elektryczna	1 318,73
31.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	03.11.2008	świadcstwa pochodzenia	1 471,08
32.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	30.11.2008	energia elektryczna	1 481,56
33.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	01.12.2008	świadcstwa pochodzenia	1 423,75
34.	Elektrownie Wodne Sp. z o.o.	23.12.2008	świadcstwa pochodzenia	1 403,92
35.	Entur Sp. z o.o.	20.03.2008	administrowanie ośrodkami wczasowymi należącymi do ENEA S.A.	1 359,00
36.	Elektrownia „Kozienice” S.A.	09.11.2007 (Umowa obowiązująca w 2008 r.)	Sprzedaż energii elektrycznej	1 372 196,00
37.	Elektrownia „Kozienice” S.A.	10.10.2006 (umowa na czas nieokreślony obowiązująca w 2008 r.)	Handel energią elektryczną	115 282,67
38.	Elektrownia „Kozienice” S.A.	02.10.2008 (umowa obowiązująca w 2009 r.)	Sprzedaż energii elektrycznej	-----
39.	Elektrownia „Kozienice” S.A.	11.12.2008	Sprzedaż praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej z OZE uzyskanych w 2008 r. Realizacja umowy nastąpi w 2009 r.	38 672,00 (wartość szacowana)
40.	EnergPartner Sp. z o.o.	2008	Nadzór inwestorski nad budową farmy wiatrowej Wiśniewo	do 6 801,00

3. Zaciągnięte i wypowiedziane umowy kredytów i pożyczek

ENEA S.A. w 2008r. posiadała pięć otwartych linii kredytów obrotowych: dwa kredyty w BZ WBK S.A. i analogicznie w Pekao S.A., ponadto limit kredytowy w PKO BP S.A.

Łączny niewykorzystany limit z tytułu kredytów obrotowych na dzień 31.12.2008r. wynosił 100.000 tys. zł,

Stan kredytów na dzień 31.12.2008r. przedstawia poniższa tabela.

I.p.	Kredytobiorca	Kwota udzielonego kredytu [w tys. zł]	Koszty kredytu [w tys. zł]	Zadłużenie z tytułu kredytów na dzień 31.12.2008 tys. zł	Data początkowa	Data zakończenia	Okres spłaty
Kredyty obrotowe zaciągnięte przez ENEA S.A. w 2008 r.							
1	PKO BP S.A.	50 000,00	0,00	0,00	2006.04.25	x	5 lat od momentu pierwszego wykorzystania kredytu
2	Bank Pekso S.A.	10 000,00	0,00	0,00	2007.04.12	2011.11.17	2011.11.17
3	Bank Zachodni WBK S.A.	40 000,00	0,0	0,00	2007.04.12	2011.11.17	2011.11.17
RAZEM			0,00	0,00			

4. Udzielone pożyczki

W okresie roku obrotowego 2008 Enea S.A. udzieliła pożyczki w wysokości 500 tys. zł dla spółki zależnej Cogen Sp. z o.o. Okres obowiązywania umowy wynosi od 31.08.2008 r. do 31.08.2011 r. Pożyczka oprocentowana jest w oparciu o WIBOR 1M powiększony o marżę w wysokości 1%.

5. Udzielone i otrzymane poręczenia i gwarancje

W 2008 roku Spółka odnowiła następującą gwarancję bankową:

Lp.	Data udzielenia zabezpieczenia	Data obowiązywania zabezpieczenia	Podmiot na rzecz którego udzielono zabezpieczenie	Rodzaj umowy	Forma zabezpieczenia	Kwota zabezpieczenia
1	13-12-2008	13-12-2009	RONDO PROPERTY INVESTMENT Sp. z o.o. w Warszawie	umowa najmu pomieszczeń	gwarancja bankowa	28.692,24 EUR

Łączna wartość pozycji pozabilansowych z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na dzień 31.12.2008r. wynosiła 204 tys. zł.

W 2008 roku ENEA S.A. nie udzielała żadnych poręczeń i gwarancji.

Poręczenia i gwarancje udzielone przez ENEA S.A., które wygasły w 2008 roku:

- udzielona gwarancja z dnia 23.04.1999r dla Energopartner Sp. z o.o. jako zabezpieczenie ewentualnych zobowiązań w stosunku do osób trzecich na skutek niewłaściwego prowadzenia działalności objętej koncesją na obrót energią elektryczną (w tym szkód w środowisku) na terenie województw: wielkopolskiego, zachodniopomorskiego, lubuskiego i dolnośląskiego.

Wśród udzielonych poręczeń i gwarancji nie występują tzw. „gwarancje i poręczenia zagrożone”. Udzielone przez ENEA S.A. poręczenia i gwarancje mieszczą się w limitach określonych w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne” (Dz.U. z 2003r. Nr 174, poz.1689 ze zm.)

Stan udzielonych poręczeń i gwarancji na dzień 31.12.2008r. przedstawia poniższa tabela.

L.p.	Data udzielenia poręczenia/gwarancji	Data obowiązywania poręczenia/gwarancji	Podmiot, za który udzielono poręczenia/gwarancji	Podmiot, na rzecz którego udzielono poręczenia/gwarancji	Numer umowy	Kwota poręczenia/gwarancji	Realne zadłużenie na 31.12.2008r. [w tys. zł]
1	Celem spełnienia ustawowego warunku dla uzyskania licencji na prowadzenie zarobkowej działalności transportowej						
	26-08-2003	31-08-2017	EP Zakład Transportu Sp. z o.o.	Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Poznaniu	Oświadczenie Poręczyciela z dnia 02.09.2003	204 tys. zł 49 tys. EUR*	-
Suma:						204 tys. zł	-

Inne zobowiązania warunkowe udzielone przez ENEA S.A. na dzień 31 grudnia 2008r.				
	Rodzaj zobowiązania	Podmiot na rzecz którego udzielono zabezpieczenie	Wartość zabezpieczenia	Okres obowiązywania zabezpieczenia
1.	Weksel In blanco	Zabezpieczenie wierzycelności PSE Operator S.A. z tytułu rozliczeń płatności ze energię	15.000 tys. zł	Bezterminowo

*Średni kurs EUR na 31.12.2008r wynosił 4,1724 tabela NBP nr 254/A/NBP/2008 z dnia 2008-12-31

Inne zobowiązania warunkowe Grupy Kapitałowej ENEA zostały opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w notce nr 45.

3. Prezentacja sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej ENEA

1. Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych, ujawnionych w rocznym sprawozdaniu finansowym

1. Wyniki finansowe

Skonsolidowany Rachunek Zysków i Strat

Rachunek zysków i strat w tys. zł	2007	2008	Dynamika 2008/2007	Zmiana 2008-2007
Przychody ze sprzedaży netto	5 445 804	6 157 762	113,1%	711 958
Koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	-5 351 047	-5 867 272	109,6%	-516 225
Pozostałe przychody operacyjne	69 020	80 914	117,2%	11 894
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	-7 149	-9 340	130,6%	-2 191
Pozostałe koszty operacyjne	-73 280	-110 705	151,1%	-37 425
Zysk (strata) operacyjny	83 348	251 359	301,6%	168 011
Koszty finansowe	-19 394	-51 178	263,9%	-31 784
Przychody finansowe	44 982	92 871	206,5%	47 889
Udział w (stratach)/zyskach jednostek stowarzyszonych i współkontrolowanych wycenianych metodą praw własności	147	414	281,6%	267
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	109 083	293 466	269,0%	184 383
Podatek dochodowy	412 593	-78 099	-18,9%	-490 692
Zysk (strata) netto okresu sprawozdawczego	521 676	215 367	41,3%	-306 309

Prezentowane wielkości za 2008 rok różnią się od wykonania 2007 roku, a tym samym wpływają na dynamikę przychodów i kosztów. Spowodowane jest to przejściem od Ministerstwa Skarbu Państwa akcji Elektrowni Kozienice S.A. w dniu 10 października 2007 roku. Wyniki Grupy Kapitałowej ENEA w 2007 roku zawierają wyniki działalności Spółki Elektrownie Kozienice S.A. osiągnięte od momentu przejścia tj. za IV kwartał 2007 roku, natomiast zaprezentowane wyniki 2008 roku uwzględniają pełen rok działalności tej spółki.

Przychody ze sprzedaży Grupy wyniosły w okresie sprawozdawczym 6.157.762 tys. zł, co w stosunku do 2007 roku stanowi wzrost o 711.958 tys. zł, a więc o 13,1%.

Zamieszczone poniżej zestawienie obrazuje wartość i strukturę przychodów ze sprzedaży, jakie zostały osiągnięte w 2008 roku.

Wyszczególnienie	2007		2008		Dynamika 2008/2007
	[w tys. zł]	%	[w tys. zł]	%	
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	2 938 409	54,0	3 475 324	56,5	118,3%
Przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych	2 202 634	40,4	2 279 868	37,0	103,5%
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	249 390	4,6	172 908	2,8	69,3%
Przychody ze sprzedaży pozostałych usług	53 642	1,0	140 611	2,3	262,1%
Rekompensata na pokrycie kosztów osieroconych	0	0,0	80 976	1,3	x
Przychody ze sprzedaży energii cieplnej	1 729	0,0	8 075	0,1	467,0%
Razem przychody ze sprzedaży netto	5 445 804	100,0	6 157 762	100,0	113,1%

Na przychody Grupy składają się głównie przychody ze sprzedaży energii elektrycznej oraz przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych, które stanowią odpowiednio 56,5% i 37,0% przychodów ze sprzedaży. Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej wyniosły w 2008 roku 3.475.324 tys. zł i wzrosły w stosunku do ubiegłego roku o 18,3%. Wynika to głównie z uwzględnienia przychodów Elektrowni Kozienice oraz ze wzrostu ilości sprzedanej energii elektrycznej o 2,6% i wzrostu średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej o 25,9% w ENEA S.A. Przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych w 2008 roku ukształtowały się na poziomie 2.279.868 tys. zł i uległy zwiększeniu w porównaniu do roku poprzedniego o 3,5%. Wzrost ten był spowodowany zwiększeniem ilości dostarczonej energii elektrycznej o 2,0% oraz średniej ceny sprzedanych usług dystrybucyjnych o 2,6%.

Na obniżenie przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów o 30,7% wpłynęło głównie obniżenie sprzedaży zewnętrznej w spółce BHU spowodowane spadkiem inwestycji w gospodarce krajowej oraz zwiększenie obrotów wewnątrz Grupy.

Na poziom przychodów ze sprzedaży w 2008 roku wpływa rekompensata kosztów osieroconych, która wyniosła 80.976 tys. zł i wynika z uwzględnienia rozpoznanych rekompensat na pokrycie kosztów osieroconych (różnica pomiędzy zaliczkami na poczet kosztów osieroconych, a szacowaną korektą roczną kosztów osieroconych na 2008 r.) przez Elektrownię Kozienice w związku z przedterminowym rozwiązaniem umowy KDT z dniem 1 kwietnia 2008 roku.

Przychody ze sprzedaży energii cieplnej w 2008 roku ukształtowały się na poziomie 8.075 tys. zł i stanowiły zaledwie 0,1% przychodów ze sprzedaży. Wzrost tych przychodów wynika głównie z uwzględnienia przychodów Elektrowni Kozienice.

W 2008 roku łączne koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, sprzedaży wyniosły 5.867.272 tys. zł i wzrosły o 9,6% w stosunku do roku poprzedniego.

Zamieszczone poniżej zestawienie obrazuje wartość i strukturę kosztów sprzedanych produktów, towarów i materiałów, jakie zostały osiągnięte w 2008 roku.

Wyszczególnienie	2007		2008		Dynamika 2008/2007
	[w tys. zł]	%	[w tys. zł]	%	
Amortyzacja	470 557	8,8	631 364	10,8	134,2%
Koszty świadczeń pracowniczych	619 974	11,6	940 080	16,0	151,6%
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	467 631	8,7	1 223 245	20,8	261,6%
Zakup energii na potrzeby sprzedaży	2 644 120	49,4	1 893 710	32,3	71,6%
Usługi przesyłowe	806 395	15,1	670 930	11,5	83,2%
Inne usługi obce	187 831	3,5	348 436	5,9	185,5%
Podatki i opłaty	154 539	2,9	159 507	2,7	103,2%
Razem koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży	5 351 047	100,0	5 867 272	100,0	109,6%

W kosztach Grupy Kapitałowej główną pozycję stanowią koszty zakupu energii elektrycznej i zużycie materiałów, surowców oraz wartość sprzedanych towarów, które stanowią odpowiednio 32,3% i 20,8% kosztów uzyskania przychodów.

Zakup energii na potrzeby sprzedaży wyniósł w 2008 roku 1.893.710 tys. zł i zmniejszył się w stosunku do roku ubiegłego o 28,4%, co wynika z większych zakupów wewnątrz Grupy, a tym samym większych korekt konsolidacyjnych. Zakup energii elektrycznej dokonywany był od Elektrowni Kozienice, jako spółki zależnej w całym 2008 roku, podczas gdy w 2007 roku realizowany był tylko w IV kwartale.

Znaczny wzrost zużycia materiałów, surowców, wartości sprzedanych towarów w 2008 roku (dynamika 261,6%) wynika głównie z uwzględnienia kosztów Elektrowni Kozienice, które dotyczą przede wszystkim kosztów zużycia węgla.

W 2008 roku koszt usług przesyłowych zmniejszył się o 16,8% i wyniósł 670.930 tys. zł, co wynika przede wszystkim ze spadku średniej ceny przesyłu energii elektrycznej z 57,2 zł/MWh w 2007 roku do 51,6 zł/MWh w 2008 roku.

Wzrost pozostałych pozycji kosztów, wynika głównie z uwzględnienia w 2008 roku kosztów Elektrowni Kozienice. Reasumując można stwierdzić, że struktura kosztów w 2008 roku uległa istotnej zmianie w porównaniu do 2007 roku, na co wpływ miała sytuacja zaistniała w IV kwartale 2007 roku (objęcie akcji Elektrowni Kozienice S.A.).

W 2008 roku Grupa Kapitałowa ENEA osiągnęła zysk operacyjny wynoszący 251.359 tys. zł, który był wyższy od wyniku osiągniętego w roku ubiegłym o 201,6%, tj. o 168.011 tys. zł.

Skonsolidowany zysk przed opodatkowaniem, a więc po uwzględnieniu działalności finansowej wyniósł w 2008 roku 293.466 tys. zł i był wyższy o 184.383 tys. zł, to jest o 169,0% niż w roku ubiegłym.

Zysk netto wypracowany przez Grupę w 2008 roku wyniósł 215.367 tys. zł i był niższy od zysku osiągniętego w roku ubiegłym o 306.309 tys. zł. Obniżenie zysku netto było spowodowane rozwiązaniem rezerwy na podatek odroczoney w 2007 roku w kwocie 428.647 tys. zł dotyczącej środków trwałych przekazanych aportem do ENEA Operator Sp. z o.o.

2. Sytuacja majątkowa - struktura aktywów i pasywów skonsolidowanego bilansu

Skonsolidowany Bilans

Bilans aktywa w tys. zł	Na dzień:		Dynamika 2008/2007	Zmiana 2008- 2007
	31 grudnia 2007	31 grudnia 2008		
Aktywa trwałe	7 951 073	8 204 031	103,2%	252 958
Rzeczowe aktywa trwałe	7 871 161	7 944 815	100,9%	73 654
Użytkowanie wieczyste gruntów	13 366	15 321	114,6%	1 955
Wartości niematerialne	40 518	36 606	90,3%	-3 912
Nieruchomości inwestycyjne	4 332	5 034	116,2%	702
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i współkontrolowanych wyceniane metodą praw własności	5 207	189 941	3647,8%	184 734
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	14 981	8 965	59,8%	-6 016
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 379	1 033	74,9%	-346
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	129	2 316	1795,3%	2 187
Aktywa obrotowe	1 865 113	3 781 886	202,8%	1 916 773
Zapasy	149 065	270 044	181,2%	120 979
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	715 110	780 098	109,1%	64 988
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	7 531	5 538	73,5%	-1 993
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	3 292	4 806	146,0%	1 514
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	49 323	100 741	204,2%	51 418
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	940 792	2 620 659	278,6%	1 679 867
Razem aktywa	9 816 186	11 985 917	122,1%	2 169 731

Bilans pasywa w tys. zł	Na dzień:		Dynamika 2008/2 007	Zmiana 2008- 2007
	31 grudnia 2007	31 grudnia 2008		
Razem kapitał własny	6 766 375	9 024 253	133,4%	2 257 878
Kapitał zakładowy	494 796	588 018	118,8%	93 222
Akcje własne	-	-17 396	X	-17 396
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną	1 801 078	3 632 464	201,7%	1 831 386
Kapitał związany z płatnościami w formie akcji	901 110	1 144 336	127,0%	243 226
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych	1 552	-1 099	X	-2 651
Pozostałe kapitały	-	-28 226	X	-28 226
Zyski zatrzymane	3 564 675	3 675 078	103,1%	110 403
Udziały mniejszości	3 164	31 078	982,2%	27 914
Razem zobowiązania	3 049 811	2 961 664	97,1%	-88 147
Zobowiązania długoterminowe	1 387 190	1 518 009	109,4%	130 819
Zobowiązania krótkoterminowe	1 662 621	1 443 655	86,8%	-218 966
Razem pasywa	9 816 186	11 985 917	122,1%	2 169 731

Na dzień 31 grudnia 2008 roku suma bilansowa Grupy Kapitałowej ENEA wynosiła 11.985.917 tys. zł i zwiększyła się o 2.169.731 tys. zł, tj. o 22,1% w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku.

Aktywa trwałe na koniec 2008 roku wyniosły 8.204.031 tys. zł i uległy zwiększeniu o 252.958 tys. zł (o 3,3%) w porównaniu do roku ubiegłego. Wzrost aktywów trwałych wynika głównie z inwestycji w jednostkach stowarzyszonych i zależnych, w związku z nabyciem przez ENEA S.A. następujących udziałów i akcji spółek : PEC Oborniki, MEC Pila, PEC w Śremie i Elektrociepłowni Białystok.

W 2008 roku aktywa obrotowe ukształtowały się na poziomie 3.781.886 tys. zł i wzrosły w porównaniu do 2007 roku o 1.916.773 tys. zł (o 102,8%). Spowodowane jest to głównie posiadaniem przez ENEA S.A. środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania w kwocie 1.946.250 tys. zł w związku z uzyskanymi wpływami z emisji nowych akcji. Dodatkowo na poziom aktywów obrotowych wpływa wzrost zapasów o 120.979 tys. zł, co wynika przede wszystkim ze zwiększenia zapasów węgla w Elektrowni Koźienice.

Dominującym źródłem finansowania majątku Grupy jest kapitał własny. Kapitał własny na koniec 2008 roku wyniósł 9.024.253 tys. zł i był wyższy od stanu na koniec 2007 roku (6.766.375 tys. zł) o 2.257.878 tys. zł tj. o 33,4%. Wzrost kapitału własnego wynika głównie ze wzrostu kapitału z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną w związku z publiczną emisją akcji ENEA S.A.

Wartość zobowiązań długoterminowych Grupy wyniosła na dzień 31 grudnia 2008 roku 1.518.009 tys. zł i uległa zwiększeniu o 130.819 tys. zł tj. o 9,4% w relacji do stanu na koniec 2007 roku. Wynika to głównie ze wzrostu rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych, w związku z przeprowadzoną wyceną aktuarialną.

Zobowiązania krótkoterminowe ukształtowały się na poziomie 1.443.655 tys. zł i zmniejszyły się o 218.966 tys. zł (o 13,2%) w porównaniu do roku ubiegłego, głównie w związku z wypłatą części ekwiwalentu uprawnionym pracownikom Elektrowni Koźienice.

3. Sytuacja pieniężna

Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych w tys. zł	Na dzień			
	31 grudnia 2007	31 grudnia 2008	Dynamika 2008/2 007	Zmiana 2008- 2007
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	650 469	825 491	126,9%	175 022
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	232 914	-899 524	-386,2%	-1 132 438
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-294 310	1 753 900	-595,9%	2 048 210
Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych	589 073	1 679 867	285,2%	1 090 794
Stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego	940 792	2 620 659	278,6%	1 679 867

Stan środków pieniężnych Grupy Kapitałowej ENEA S.A. na koniec 2008 roku wyniósł 2.620.659 tys. zł i był wyższy o 1.679.867 tys. zł od poziomu osiągniętego w 2007 roku (940.792 tys. zł).

Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej wyniosły 825.491 tys. zł w 2008 r. i są wyższe o 175.022 tys. zł niż za rok 2007 (650.469 tys. zł). Wzrost ten był spowodowany przede wszystkim uzyskaniem wyższego zysku z działalności operacyjnej w segmencie obrotu.

Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej wyniosły -899.524 tys. zł za 2008 rok i zmieniły się o 1.132.438 tys. zł w stosunku do 2007 roku, które wyniosły 232.914 tys. zł. Spowodowane to było poniesieniem w 2008 roku wyższych nakładów inwestycyjnych oraz nabyciem przez ENEA S.A. udziałów i akcji spółek: Elektrociepłowni Białystok, PEC Oborniki, MEC Pila oraz PEC w Śremie.

Przepływy pieniężne z działalności finansowej wyniosły 1.753.900 tys. zł za rok 2008, tj. o 2.048.210 tys. zł więcej niż w roku 2007 (-294.310 tys. zł). Wzrost ten był spowodowany głównie uzyskaniem wpływów z emisji akcji ENEA S.A.

4. Analiza wskaźnikowa

Wyszczególnienie	wyk. 2007r.	wyk. 2008r.
WSKAŹNIKI RENTOWNOŚCI		
ROE - stopa zwrotu z kapitału własnego		
<i>zysk (strata) brutto</i>	1,6%	3,3%
<i>kapitał własny</i>		
ROA - stopa zwrotu z aktywów		
<i>zysk (strata) operacyjny</i>	0,8%	2,1%
<i>aktywa całkowite</i>		
Rentowność netto		
<i>zysk (strata) netto</i>	9,6%	3,5%
<i>przychody ze sprzedaży</i>		
Rentowność operacyjna		
<i>zysk (strata) operacyjny</i>	1,5%	4,1%
<i>przychody ze sprzedaży</i>		
Rentowność EBITDA		
<i>zysk (strata) operacyjny + amortyzacja</i>	10,2%	14,3%
<i>przychody ze sprzedaży</i>		

WSKAŹNIKI PŁYNNOŚCI I STRUKTURY FINANSOWEJ		
Wskaźnik bieżącej płynności		
<i>aktywa obrotowe</i>	1,1	2,6
<i>zobowiązania krótkoterminowe</i>		
Pokrycie majątku trwałego kapitałami własnymi		
<i>kapitał własny</i>	85,1%	110,0%
<i>aktywa trwałe</i>		
Wskaźnik zadłużenia ogólnego		
<i>zobowiązania ogółem</i>	31,1%	24,7%
<i>aktywa całkowite</i>		
WSKAŹNIKI AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ		
Cykl rotacji należności krótkoterminowych w dniach		
<i>śr.stan należności z tyt. dostaw i usług netto i pozostałych x liczba dni przychody ze sprzedaży</i>	44	44
Cykl rotacji zobowiązań z tyt. dostaw i usług oraz pozostałych w dniach		
<i>śr.stan zobowiązań z tyt. dostaw i usług oraz pozostałych x liczba dni koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów</i>	58	69

W 2008 roku Grupa Kapitałowa ENEA wypracowała dodatni wynik finansowy i osiągnęła dodatnią wartość wskaźników rentowności. Rentowność EBITDA wyniosła 14,3% i jest wyższa w porównaniu do wykonania 2007 roku (10,2%), co wynika z wypracowania wyższego zysku operacyjnego.

Rentowność netto osiągnięta przez Grupę w 2008 roku wyniosła 3,5 i zmniejszyła się w stosunku do rentowności uzyskanej w roku 2007 o 6,1 punktów procentowych (9,6%), co jest konsekwencją osiągnięcia w okresie sprawozdawczym niższego zysku netto. Wynika to głównie z większego zysku netto w 2007 roku, w związku z rozwiązaniem rezerwy na podatek odroczony dotyczącej środków trwałych przekazanych aportem do ENEA Operator Sp. z o.o.

Nastąpił również wzrost efektywności działania Grupy mierzony wskaźnikami aktywności gospodarczej ROE i ROA. Wskaźnik ROE w 2007 wyniósł 1,6% i uległ zwiększeniu do 3,3% w 2008, co wynika z osiągnięcia wyższego zysku przed opodatkowaniem w 2008 roku niż w roku ubiegłym. Wskaźnik ROA zwiększył się z 0,8% w 2007 do 2,1% w 2008 roku, co jest konsekwencją osiągnięcia wyższego zysku operacyjnego.

Grupa Kapitałowa ENEA posiada zdolność do terminowego regulowania bieżących zobowiązań o czym świadczy poziom wskaźnika płynności bieżącej, który wyniósł w 2008 roku 2,6. Jego poziom wynika z wysokiego stanu środków pieniężnych posiadanego przez ENEA S.A. w związku uzyskanymi wpływami z emisji nowych akcji.

Obliczony na dzień 31 grudnia 2008 roku wskaźnik rotacji należności ukształtował się na poziomie roku ubiegłego i wyniósł 44 dni. Natomiast cykl rotacji zobowiązań w 2008 roku osiągnął poziom 69 dni, a więc o 11 dni więcej niż w roku ubiegłym. Należy zwrócić uwagę, że utrzymano prawidłową relację pomiędzy wskaźnikiem rotacji należności i zobowiązań (zobowiązania regulowane są po uzyskaniu należności), co z kolei korzystnie wpływa na płynność finansową Grupy.

Wskaźniki struktury finansowania majątku wskazują, iż Grupa Kapitałowa ENEA w stosunkowo niewielkim stopniu korzysta z finansowania dłużnego. Wskaźnik zadłużenia ogólnego wyniósł na koniec 2008 roku 24,7% (w 2007 roku 31,1%). Wskaźnik pokrycia majątku trwałego kapitałami własnymi wyniósł według stanu na dzień 31 grudnia 2008 roku 110,0% (w 2007 roku 85,1%).

2. Prognozy wyników finansowych

Zarząd ENEA S.A nie publikował prognoz wyników finansowych na rok 2008.

W dniu 5 lutego 2009 r., raportem bieżącym nr 11/2009, ENEA S.A. opublikowała wstępne szacunkowe wyniki Grupy za 2008 r., zgodnie, z którymi wstępnie przewidywano, iż wynik Grupy za miniony rok obrotowy mógł oscylować wokół 250 mln zł. Ostateczny wynik finansowy Grupy za rok 2008 wyniósł 215 mln zł.

3. Zarządzanie zasobami finansowymi

ENEA S.A. dysponuje środkami finansowymi gwarantującymi obsługę wszystkich bieżących i planowanych wydatków związanych z działalnością bieżącą oraz inwestycyjną. Saldo dostępnych środków pieniężnych umożliwia elastyczne realizowanie bieżących zobowiązań oraz planowanych inwestycji. Zarządzanie płynnością Spółki koncentruje się na szczegółowej analizie sływu należności, bieżącym monitoringu rachunków bankowych jak również bieżącej koncentracji środków pieniężnych na rachunki skonsolidowane. Spółka podejmuje działania zmierzające do skrócenia okresu sływu należności oraz jednoczesnego wydłużenia okresu regulowania zobowiązań, a tym samym powstałe nadwyżki finansowe lokuje w aktywa obrotowe w formie lokat terminowych. Środki pieniężne pochodzące z emisji zarządzane są przez wyspecjalizowaną firmę zewnętrzną. Inwestowane są w instrumenty o minimalnym ryzyku, tj. instrumenty dłużne emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa, oraz depozyty bankowe.

ENEA S.A. w 2008r. posiadała pięć kredytów obrotowych: dwa kredyty w BZ WBK S.A. i analogicznie w Pekao S.A., ponadto limit kredytowy w PKO BP S.A.

Łączny niewykorzystany limit z tytułu kredytów obrotowych Grupy Kapitałowej ENEA na dzień 31.12.2008r. wynosił 107.916 tys. zł,

ENEA S.A. w trakcie roku obrotowego nie korzystała z kredytów obrotowych na finansowanie bieżącej działalności, w związku z powyższym nie poniosła kosztów finansowych z tego tytułu. Spółka nie zaciągała kredytów pod zastaw, hipotekę, przewłaszczenie aktywów trwałych lub przewłaszczenie zorganizowanej części przedsiębiorstwa.

Zabezpieczeniami kredytów bankowych, które ENEA S.A. posiada są: pełnomocnictwa do rachunków bieżących w bankach, w których ENEA S.A. posiada rachunki bieżące oraz oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji.

4. Informacja o instrumentach finansowych

Efektywne zarządzanie finansowe musi uwzględniać zarówno ryzyko, jak i wyniki finansowe. Ryzyko finansowe wiąże się z nieoczekiwanymi zmianami przepływów pieniężnych, które wynikają z aktywności na rynkach finansowych lub działalności operacyjnej.

W ENEA S.A. można zidentyfikować następujące obszary występowania ryzyka:

- 1) *ryzyko kredytowe* – ryzyko kredytowe wiąże się z niewypełnieniem przez klienta lub kontrahenta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań. Główne czynniki mające wpływ na występowanie ryzyka kredytowego w przypadku Spółki to:
  - duża liczba drobnych odbiorców wpływająca na wzrost kosztów kontrolowania sływu należności,
  - konieczność dostarczania energii elektrycznej jednostkom budżetowym będącym w trudnej sytuacji finansowej,
  - wymogi prawne regulujące zasady wstrzymywania dostaw energii elektrycznej na skutek braku płatności.

Zarząd stosuje politykę kredytową, zgodnie, z którą ekspozycja na ryzyko kredytowe jest monitorowana na bieżąco. Ocena wiarygodności kredytowej jest przeprowadzana w stosunku do wszystkich klientów wymagających kredytowania powyżej określonej kwoty.

Spółka monitoruje na bieżąco wysokość przeterminowanych należności, w uzasadnionych przypadkach występuje z roszczeniami prawnymi i dokonuje odpisów aktualizujących.

- 2) *ryzyko utraty płynności finansowej* – ryzyko utraty płynności finansowej jest to ryzyko wystąpienia braku możliwości spłaty przez Spółkę jej zobowiązań finansowych w momencie ich wymagalności. Polityka zarządzania ryzykiem utraty płynności finansowej polega na zapewnieniu środków finansowych niezbędnych do wywiązywania się Spółki ze zobowiązań finansowych i inwestycyjnych przy wykorzystaniu najbardziej atrakcyjnych źródeł finansowania np. emisji papierów dłużnych.

Zarządzanie płynnością Spółki koncentruje się na szczegółowej analizie sływu należności, bieżącym monitoringu rachunków bankowych jak również bieżącej koncentracji środków pieniężnych na rachunki skonsolidowane. Spółka podejmuje działania zmierzające do skrócenia okresu sływu należności oraz jednoczesnego wydłużenia okresu regulowania zobowiązań, a tym samym powstałe nadwyżki finansowe lokuje w aktywa obrotowe w formie lokat terminowych.

- 3) *ryzyko walutowe* – Grupa jest narażona na ryzyko kursowe głównie ze względu na zaciągnięte przez Elektrownię Kozienice kredyty walutowe. Informacja na temat wpływu ryzyka walutowego została zaprezentowana w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2008 w nocie 23.5. .
- 4) *ryzyko stopy procentowej* – istnieje głównie w stosunku do odsetek od zaciągniętych kredytów oraz odsetek od lokat bankowych. Stopa odsetkowa jest zmienna, gdyż obliczana jest na podstawie stawki WIBOR. Informacja na temat wpływu ryzyka zmiany stóp procentowych została zaprezentowana w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2008 w nocie 23.6.

Części ryzyk nie można uniknąć, gdyż wpływ na to mają zmiany legislacyjne oraz zmiany tendencji makroekonomicznych.

5. Czynniki i zdarzenia nietypowe mające wpływ na wynik

Czynniki oraz zdarzenia nietypowe, mające wpływ na wynik finansowy w 2008 r. zaprezentowane zostały w pkt. 1 powyżej, w którym przedstawiona została analiza podstawowych wielkości ekonomiczno – finansowych przedstawionych w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

6. Ważniejsze zdarzenia mające lub mogące mieć w przyszłości znaczący wpływ na działalność oraz wyniki finansowe

Do zdarzeń mogących mieć w przyszłości wpływ na działalność i wyniki finansowe Grupy Kapitałowej można zaliczyć okoliczności czynniki decydujące o perspektywach rozwoju Spółki, opisane w pkt 4 niniejszego sprawozdania.

7. Opis istotnych pozycji pozabilansowych

Opis istotnych pozycji pozabilansowych zaprezentowany został w pkt 2.4.5 niniejszego sprawozdania.

4. Perspektywy rozwoju oraz opis ryzyk i zagrożeń

Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej ENEA zależą od szeregu wewnętrznych i zewnętrznych czynników prawnych i makroekonomicznych, które jednocześnie w przypadku wystąpienia istotnych odchyśleń od standardowych lub zakładanych parametrów (lub odpowiednio okoliczności związanych z tymi czynnikami) mogą jednocześnie stanowić ryzyka i zagrożenia dla realizacji pożądanych wyników lub rozwoju Grupy.

1. Istotne czynniki prawne i makroekonomiczne

1. Ogólny stan gospodarki

Kondycja Grupy w 2008 roku w pewnym stopniu była uwarunkowana ogólnymi trendami w gospodarce narodowej. Rok 2008 dla polskiej gospodarki był rokiem spowolnienia wzrostu gospodarczego, w szczególności w drugiej połowie 2008 roku. Poziom Produktu Krajowego Brutto (PKB) ukształtował się za miniony rok na poziomie 4,8%, przy niższym poziomie w stosunku do roku ubiegłego popytu krajowego oraz eksportu, który ostatecznie ukształtował się na poziomie 12,5%. Pod względem koniunktury makroekonomicznej rok ten nie był najlepszy dla polskiej gospodarki, zaznaczając, iż tempo wzrostu gospodarczego było niższe w porównaniu do roku poprzedniego. Niestety wraz ze spadkiem gospodarczym wzrósł poziom cen towarów i usług konsumpcyjnych do poziomu 4,2% średniorocznie (wobec odpowiednio 2,5% w 2007 r.). Pogorszeniu koniunktury gospodarczej w roku 2008 towarzyszyło spowolnienie w procesach inwestycyjnych. Miniony rok 2008 był kolejnym rokiem zmniejszenia wysokiej stopy bezrobocia. Dynamika podstawowych wskaźników makroekonomicznych w odniesieniu do roku ubiegłego kształtuje się następująco:

Wyszczególnienie	j.m.	2007r.	2008r.
PKB	wzrost w %	6,7	4,8
Wartość dodana w przemyśle	wzrost w %	9,9	3,7
Popyt krajowy	wzrost w %	8,6	4,8
Nakłady brutto na środki trwałe	wzrost w %	17,6	7,9
Produkcja sprzedana przemysłu	wzrost w %	11,2	3,3
Przeciętne wynagrodzenie brutto	wzrost w %	9,2	10,1
Stopa bezrobocia	%	11,2	9,5
Inflacja	%	2,5	4,2
Export (EUR)	wzrost w %	15,0	12,5
Import (EUR)	wzrost w %	17,8	15,7

Z przedstawionych wielkości wynika, że w 2008 roku tempo wzrostu popytu krajowego brutto spadło w stosunku do roku poprzedniego i osiągnęło taki sam poziom tempa wzrostu PKB, czyli 4,8%. Spowolnieniu uległo także tempo wzrostu nakładów inwestycyjnych na środki trwałe z 17,6% w roku 2007 do 7,9% w roku 2008. W roku 2008 w dalszym ciągu postępował wzrost wynagrodzeń tj., o 10,1%, co znalazło odzwierciedlenie w utrzymaniu relatywnie wysokiego tempa konsumpcji indywidualnej.

Do pozytywnych objawów w roku 2008 można zaliczyć poprawę koniunktury na rynku pracy, gdzie stopa bezrobocia w relacji do roku 2007 spadła o 1,7 punktu i wyniosła na koniec roku 9,5%. Poprawa warunków na rynku pracy związana jest głównie z nadal dobrą sytuacją w zakresie inwestycji, pomimo spowolnienia w stosunku do roku poprzedniego.

Zakłada się, że względny spadek wskaźników makroekonomicznych oraz dalsze osłabienie koniunktury utrzyma się, a nawet pogłębi w następnym roku, co spowoduje spadek rentowności w sektorze przedsiębiorstw i tym samym wzrost bezrobocia.

Pod koniec III kwartału 2008 roku nastąpiło załamanie rynku i był to krach ogólnoświatowy. Na światowych rynkach finansowych panowała w minionym roku zmienność, jakiej nie notowano od lat 30. Nadzwyczaj wysoka awersja do ryzyka w ostatnim kwartale 2008 roku doprowadziła do wyczerpania płynności finansowej, pogorszenia warunków kredytowych, problemów spółek opierających swoją działalność na transakcjach wysoko lewarowanych, upadku kilku wielkich instytucji finansowych w USA i Europie, a także dużej zmienności na światowych rynkach wschodzących. Ogólnoświatowy kryzys gospodarczy niestety dotarł także do Polski, o czym świadczą przedstawione za 2008 rok wskaźniki makroekonomiczne.

Ogólny stan gospodarki kraju i osiągnięty spadek gospodarczy, a co za tym idzie spadek produkcji przemysłowej nie znalazł odzwierciedlenia w spadku produkcji w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną. Sprzedaż energii elektrycznej w minionym okresie wzrosła w stosunku do 2007 roku, ale z racji dalszego pogłębiającego się kryzysu gospodarczego w kraju, spowoduje to w 2009 roku zmniejszenie sprzedaży energii, a co za tym idzie i jej wytwarzania.

2. Regulacje prawne i taryfy

Osiągane przez nas wyniki z działalności są zależne od szeregu regulacji i decyzji organów regulacyjnych. Na chwilę przekazania niniejszego sprawozdania mowa tutaj w szczególności o regulowanym zakresie kształtowania stawek opłat i zasad ich stosowania, według których możemy prowadzić rozliczenia z klientami za usługi dystrybucji energii elektrycznej oraz o regulowanym zakresie kształtowania cen energii elektrycznej dla odbiorców z grup taryfowych G zużywających energię na potrzeby gospodarstw domowych.

Nasza działalność jest prowadzona w otoczeniu podlegającym szczególnej regulacji prawnej. Na naszą sytuację mają w szczególności wpływ przepisy Prawa Energetycznego oraz regulacje Unii Europejskiej, w szczególności z zakresu ochrony środowiska. Przedmiotowe regulacje prawne podlegają częstym zmianom, których nie jesteśmy w stanie przewidzieć, a które mogą skutkować brakiem spójności przepisów, na podstawie których prowadzimy działalność.

Organem do spraw regulacji sektora energetycznego w Polsce jest Prezes URE. Do kluczowych kompetencji Prezesa URE należy zatwierdzanie taryf i kontrola ich stosowania, a także zwalnianie oraz cofanie zwolnień z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzenia, udzielanie i cofanie koncesji, wyznaczanie podmiotów na operatorów systemów, uzgadnianie planów rozwoju, nakładanie kar pieniężnych oraz kontrola wykonywania przez przedsiębiorstwa energetyczne obowiązków określonych w Prawie Energetycznym. Poza Prezesem URE również inne organy wykonując swoje kompetencje kontrolne i regulacyjne mogą wywierać znaczący wpływ na naszą działalność. Należą do nich w szczególności Prezes UOKiK oraz Komisja Europejska, które posiadają istotne kompetencje w procesie liberalizacji sektora energetycznego oraz w zakresie nadzoru nad jego realizacją. Kompetencje kontrolne i regulacyjne Prezesa URE oraz innych organów umożliwiają im wywieranie znaczącego wpływu na naszą działalność, a w szczególności na wysokość osiąganych przez nas przychodów. Zakres tych kompetencji może ulec w przyszłości zmianie na skutek czego organy te mogą uzyskać dodatkowe uprawnienia w zakresie prowadzonej przez nas działalności. Decyzje podejmowane przez te organy mogą mieć istotny negatywny wpływ na wysokość osiąganych przez nas przychodów.

Taryfy zatwierdzane przez Prezesa URE, które stosujemy w naszej działalności są kalkulowane na podstawie elementów, których wysokość charakteryzuje się dużym stopniem uznaniowości ze strony Prezesa URE

Jesteśmy zobowiązani do przedkładania do zatwierdzenia przez Prezesa URE taryf w zakresie sprzedaży energii elektrycznej gospodarstwom domowym oraz w zakresie dystrybucji energii dla odbiorców przyłączonych do naszej sieci dystrybucyjnej. Sposób kalkulacji taryf, zgodnie z przepisami prawa, ma zapewniać przedsiębiorstwu energetycznemu: (i) pokrycie planowanych na dany okres taryfowy kosztów uznanych przez Prezesa URE za uzasadnione; oraz (ii) uzyskanie określonej marży (w obrocie) lub zwrotu z kapitału (w dystrybucji) przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony odbiorców przed nieuzasadnionym poziomem cen i stawek opłat. Niektóre elementy kalkulacji taryf są wyliczane na podstawie przyjętych przez Prezesa URE modeli ekonomicznych i innych założeń, które nie uwzględniają rzeczywistych kosztów naszej działalności i wartości naszych aktywów wykazywanej w naszych sprawozdaniach finansowych. W konsekwencji elementy kalkulacji taryfy są przedmiotem, często długotrwałych, uzgodnień z Prezesem URE, które mogą nie doprowadzić do osiągnięcia zakładanych przez nas przychodów, co może negatywnie wpłynąć na poziom uzyskiwanych przez nas marż oraz zwrotu z kapitału.

W praktyce taryfy są zatwierdzane najczęściej na okres jednego roku. Dodatkowo Prezes URE wyznacza długość okresów regulacyjnych (od 3 do 5 lat), dla których określa modelowy poziom kosztów uznanych za uzasadnione w zakresie związanym z dystrybucją energii. W przypadku poniesienia w trakcie okresu regulacyjnego dodatkowych kosztów, które nie zostały uwzględnione w modelu lub zostały uwzględnione w niższej wysokości, mamy ograniczone możliwości uwzględnienia takich kosztów w taryfie. W praktyce Prezes URE akceptuje korektę taryfy tylko w przypadku znaczącego wzrostu kosztów z przyczyn od nas niezależnych. Przykładowo, z taką sytuacją mieliśmy do czynienia na początku 2008 roku, kiedy to ENEA Operator wystąpiła z wnioskiem o podwyższenie stawek opłat za usługi dystrybucji energii elektrycznej. Wnioskowana zmiana taryfy dla tej spółki została zatwierdzona przez Prezesa URE w dniu 16 kwietnia 2008 r. i obowiązuje od 1 maja 2008 r. Nie ma jednak pewności, że Prezes URE podzieli nasze stanowisko również w innych przypadkach wzrostu naszych kosztów i wystąpienia z wnioskiem o korektę taryfy i wyda decyzję zmieniającą ją w sposób dla nas zadowalający.

Ponadto, w przypadku braku zatwierdzenia nowej taryfy przez Prezesa URE po danym okresie taryfowym, co do zasady jesteśmy zobowiązani do stosowania dotychczasowej taryfy, która może nie uwzględniać zwiększenia kosztów naszej działalności. Wystąpienie takiej sytuacji w przyszłości może mieć negatywny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju.

Do dnia 31 grudnia 2007 r. działalność ENEA S.A. w zakresie sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym była objęta obowiązkiem przedstawiania taryf do zatwierdzania Prezesowi URE. Na dzień przekazania niniejszego sprawozdania, w wyniku decyzji Prezesa URE z dnia 14 maja 2008 r., jesteśmy zwolnieni z obowiązku przedkładania do zatwierdzania Prezesowi URE taryf dla energii elektrycznej z wyłączeniem taryfy dla odbiorców z grup taryfowych G (gospodarstw domowych) przyłączonych do sieci ENEA Operator. Na dzień przekazania niniejszego sprawozdania stan prawny w przmiotowym zakresie nie uległ zmianie.

W dniu 17 stycznia 2008 r. Prezes URE zatwierdził „Taryfę dla energii elektrycznej” ENEA S.A. dla odbiorców zużywających energię na potrzebę gospodarstw domowych, która zaczęła obowiązywać od 1 lutego 2008 r. i była ważna do dnia 31 grudnia 2008 r. Taryfa ta została zmieniona decyzją Prezesa URE z dnia 16 kwietnia 2008 r. Zmiana dotyczyła cen energii i zaczęła obowiązywać od 1 maja 2008 r. Ponadto Prezes URE decyzją z dnia 7 października 2008 r. zatwierdził kolejną zmianę tej taryfy w zakresie cen energii. „Taryfa dla energii elektrycznej” dla gospodarstw domowych zawiera dwa pakiety taryfowe: pakiet domowy i pakiet przedpłatowy, w ramach których występują odpowiednio trzy i dwie grupy taryfowe.

W zakresie sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom innym niż gospodarstwa domowe (zespoły grup taryfowych A, B i C) od 1 stycznia 2008 r. obowiązywała „Taryfa dla energii elektrycznej” zatwierdzona uchwałą Zarządu, zmieniona w zakresie cen energii elektrycznej od 1 kwietnia 2008 r. oraz od 1 listopada 2008 r.

W zakresie sprzedaży dla odbiorców z zespołu grup taryfowych G na 2009 rok dnia 7 listopada 2008 roku ENEA S.A. wystąpiła do Prezesa URE z wnioskiem o zatwierdzenie „Taryfy dla energii elektrycznej” dla grup taryfowych G na rok 2009. Postępowanie administracyjne w sprawie zatwierdzenia „Taryfy dla energii elektrycznej” dla grup taryfowych G na rok 2009 zakończyło się wydaniem Decyzji nr DTA-4211-127(14)/2008/2688/II/BM z dnia 2 stycznia 2009 r., którą Prezes URE zatwierdził Taryfę dla grup taryfowych G na okres do 31 grudnia 2009 r. Taryfa ta, zgodnie z Uchwałą Zarządu ENEA S.A. nr 2/2009 z dnia 5 stycznia 2009 r., zaczęła obowiązywać od dnia 17 stycznia 2009 r.

W zakresie sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom innym niż gospodarstwa domowe (zespoły grup taryfowych A, B i C) na 2009 rok W dniu 25 listopada 2008 r. Uchwałą nr 786/2008 Zarząd ENEA S.A. zatwierdził „Taryfę dla energii elektrycznej” dla zespołów grup taryfowych A, B i C, obowiązującą od 1 stycznia 2009 r.

3. Ceny hurtowe energii elektrycznej

Ceny hurtowe energii elektrycznej zależą od wielu czynników w tym czynników rynkowych i regulacyjnych. Ponieważ nasze koszty, związane głównie z wytwarzaniem energii elektrycznej, mają w znacznym stopniu charakter stały, nie mamy możliwości ich obniżenia w okresach spadku cen energii elektrycznej. Ponadto w chwili obecnej hurtowy rynek obrotu energią jest w pełni zliberalizowany, tak więc osiągany przez nas poziom przychodów jest uzależniony od cen energii elektrycznej obowiązujących w danym momencie na rynku. Ponieważ wolny rynek energii elektrycznej w Polsce funkcjonuje od niedawna, trudno przewidzieć jak będą kształtowały się ceny energii elektrycznej w przyszłości. W przypadku, gdy ceny detaliczne sprzedaży energii na wolnym rynku nie będą wystarczające, aby pokryć nasze przyszłe koszty, może to mieć negatywny wpływ na osiągnięte przez nas marże lub perspektywy rozwoju.

4. Dostawy i ceny węgla kamiennego oraz innych paliw

Podstawowym paliwem używanym do wytwarzania energii elektrycznej przez nasze podstawowe aktywa wytwórcze, tj. Elektrownię Kozienice, jest węgiel kamienny. W 2008 roku koszty węgla stanowiły około 53% kosztów operacyjnych Elektrowni. W zakresie dostaw węgla jesteśmy uzależnieni od czterech dostawców: Lubelskiego Węgla „Bogdanka” S.A., który dostarczył nam w 2007 roku ponad 57%, a w 2008 r. 54% tego surowca w ujęciu ilościowym, Katowickiego Holdingu Węglowego S.A, Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. oraz Kompanii Węglowej S.A.. Polski rynek dostaw węgla jest wysoce zmonopolizowany przez spółki należące do Skarbu Państwa, naszego głównego

akcjonariusza, które kontrolują zdecydowaną większość krajowych dostaw węgla w ujęciu ilościowym. Nie ma pewności, że obowiązujące w chwili obecnej umowy na dostawę węgla, które zawarliśmy z naszymi głównymi dostawcami, nie zostaną rozwiązane, ani czy zostaną przedłużone po upływie okresu ich obowiązywania. Ponadto zgodnie z tymi umowami cena oraz ilość dostarczanego węgla są corocznie ustalane w drodze negocjacji. Nie ma pewności, że wynik takich negocjacji zawsze będzie dla nas korzystny. Jeżeli nie będziemy w stanie zawrzeć umów na dostawę węgla do Elektrowni Kozienice lub dostawy węgla zostaną zawieszane lub przerwane z innego powodu (np. w wyniku strajku pracowników kopalń), Elektrownia Kozienice może zostać zmuszona do sprowadzania węgla z odleglejszych terenów po wyższych cenach, wstrzymania lub ograniczenia wytwarzania energii elektrycznej do czasu wznowienia dostaw węgla lub przystosowania swoich aktywów wytwórczych do wykorzystywania alternatywnych paliw, co może spowodować wzrost ponoszonych przez nią kosztów. Wzrost kosztów w Elektrowni Kozienice zostałby odzwierciedlony w cenach sprzedawanej przez nas energii elektrycznej, co mogłoby spowodować, że nasze ceny stałyby się niekonkurencyjne w stosunku do cen energii elektrycznej sprzedawanej przez naszych konkurentów na rynku. Ponadto brak zdolności do utrzymywania zapasów węgla kamiennego na odpowiednim poziomie wymaganym przez prawo może z kolei skutkować nałożeniem na nas kar administracyjnych w wysokości do 15% naszych przychodów z działalności koncesjonowanej w poprzednim roku podatkowym.

W styczniu 2008 roku Elektrownia rozpoczęła wytwarzanie energii, przy współspalaniu biomasy jako paliwa. Współspalanie biomasy jest dokonywane w ośmiu blokach 200-225 MW. Jako biomasa są używane, w szczególności pelety z trocin, trociny, pelety ze słonecznika. Elektrownia posiada obecnie umowy z około dwudziestoma dostawcami biomasy. W roku 2008 zużycie biomasy wyniosło 98.657,2 ton. Na rok 2009 planowane jest współspalenie 100.000 ton biomasy.

5. Obowiązki w zakresie uzyskania świadectw pochodzenia energii

Przepisy prawa nakładają na nas obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia potwierdzających: (i) wytworzenie energii elektrycznej w odnawialnych źródłach; oraz (ii) wytworzenie energii elektrycznej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła (kogeneracji) lub, w razie nieuzyskania i nieprzedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia w wymaganej ilości, do wniesienia opłat zastępczych. Ilość niezbędnych do uzyskania i umorzenia świadectw pochodzenia wynika z przepisów prawa i jest obliczana, jako procentowy udział energii elektrycznej sprzedanej odbiorcom końcowym. Udział ten będzie rósł w kolejnych latach. Ponadto wzrastać może ilość energii elektrycznej sprzedawanej przez nas odbiorcom końcowym. Posiadane przez nas źródła energii odnawialnej lub wytwarzanej w kogeneracji, pozwalają jedynie w niewielkim stopniu na wykonanie przez nas obowiązków w zakresie umorzenia świadectw pochodzenia. W konsekwencji jesteśmy zmuszeni zaopatrywać się w świadectwa pochodzenia od osób trzecich lub wnosić opłaty zastępcze, których wysokość corocznie się zwiększa. Z uwagi na brak wystarczającego potencjału źródeł wytwarzających taką energię w Polsce, należy liczyć się ze wzrostem cen świadectw pochodzenia na rynku, co może skutkować znaczącym wzrostem kosztów naszej działalności. Nie ma pewności, że zwiększone ceny takich świadectw lub wnoszone przez nas opłaty zastępcze, będą mogły zostać odzwierciedlone w cenie energii elektrycznej sprzedawanej odbiorcom końcowym. Jeżeli nie będziemy w stanie pozyskać odpowiedniej liczby świadectw pochodzenia na korzystnych warunkach lub jeżeli warunki rynkowe uniemożliwią nam przeniesienie na odbiorców końcowych wyższych kosztów ponoszonych przez nas w związku z nabywaniem świadectw pochodzenia, może to mieć negatywny wpływ na nasze przepływy pieniężne oraz osiągnięte przez nas marże.

6. Limity uprawnień do emisji dwutlenku węgla i ich ceny rynkowe

Nasza działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej jest uzależniona od poziomu przydzielonych nam uprawnień do emisji dwutlenku węgla i innych gazów oraz substancji na określony okres rozliczeniowy. Przydział uprawnień do emisji dwutlenku węgla jest dokonywany na podstawie wspólnotowego systemu handlu uprawnieniami do emisji. Na drugi okres rozliczeniowy handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla (2008-2012), Elektrowni Kozienice zostały przyznane uprawnienia do emisji dwutlenku węgla w ilości 9,6 mln ton rocznie, co stanowi spadek o 8,6% w stosunku do średniorocznego przydziału w okresie od 2005 do 2007 roku. Przy uwzględnieniu obecnej wielkości i sprawności mocy wytwórczych Elektrowni Kozienice, ten poziom uprawnień do emisji dwutlenku węgla odpowiada produkcji energii elektrycznej na poziomie około 11,0 TWh brutto rocznie, tj. o 6,7% mniej niż energia elektryczna, którą Elektrownia Kozienice wytworzyła w 2008 roku. Począwszy od roku 2013 spodziewane jest całkowite zniesienie nieodpłatnych przydziałów uprawnień do emisji dwutlenku węgla dla sektora energetycznego i zastąpienie ich systemem licytacji uprawnień do emisji. W związku z powyższym koszty wytwarzania energii elektrycznej znacząco wzrosną.

Możemy ponadto zostać zmuszeni do ponoszenia innych niemożliwych do przewidzenia kosztów w związku z uprawnieniami do emisji lub zmianami przepisów prawa i wynikających z nich wymagań w tym zakresie. Z uwagi na to możemy być zmuszeni do zmniejszenia ilości wytwarzanej energii lub do zwiększenia kosztów produkcji, co może mieć negatywny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju.

7. Kontrakty długoterminowe

W latach '90 XX wieku wprowadzony został w Polsce system kontraktów długoterminowych (KDT), który miał w założeniu umożliwić wytwórcom energii elektrycznej pozyskanie finansowania koniecznego dla przeprowadzenia niezbędnych w sektorze energetycznym inwestycji w aktywa wytwórcze. W związku z postępującą liberalizacją sektora energetycznego oraz zastrzeżeniami zgłaszanymi przez Komisję Europejską, w 2007 roku Polska wdrożyła program przedterminowego rozwiązania kontraktów długoterminowych poprzez uchwalenie Ustawy o Rozwiązaniu KDT. Elektrownia Kozienice była stroną kontraktu długoterminowego, na mocy którego sprzedawała około 40% wytwarzanej energii elektrycznej. W związku z wejściem w życie Ustawy o Rozwiązaniu KDT, kontrakt ten uległ przedterminowemu rozwiązaniu z dniem 1 kwietnia 2008 r. W konsekwencji energia elektryczna, która dotychczas była sprzedawana na podstawie kontraktu długoterminowego jest sprzedawana na wolnym rynku, gdzie cena może odbiegać od ceny dotychczas ustalonej w kontrakcie długoterminowym. Na podstawie Ustawy o Rozwiązaniu KDT będziemy mieli możliwość uzyskania rekompensat na pokrycie tzw. kosztów osieroconych, tj. wydatków niepokrytych przychodami uzyskanymi ze sprzedaży wytworzonej energii elektrycznej, rezerw mocy i usług systemowych na rynku konkurencyjnym po przedterminowym rozwiązaniu kontraktu długoterminowego, wynikających z nakładów poniesionych do dnia 1 maja 2004 r. na majątek związany z wytwarzaniem energii elektrycznej. Rekompensaty są wypłacane w trakcie roku w formie zaliczek, których wysokość może podlegać korekcie na mocy decyzji Prezesa URE na warunkach określonych w Ustawie o Rozwiązaniu KDT. W przypadku, jeżeli różnica między kwotą uzyskanych zaliczek za dany rok oraz należną w danym roku kwotą kosztów osieroconych przekroczy 35% wówczas naliczane są odsetki. Łączna wysokość tych rekompensat, zdyskontowana na dzień 1 stycznia 2007 r., nie może przekroczyć maksymalnej wysokości tych kosztów określonej w Ustawie o Rozwiązaniu KDT. Dla Elektrowni Kozienice maksymalna wysokość kosztów osieroconych została ustalona na kwotę 623,6 mln zł (wysokość ta została określona dla okresu 2007-2014). Nie ma pewności jak będzie się kształtowała cena energii w przyszłości i że rekompensaty, które otrzymamy w przyszłości w pełni pokryją nasze koszty osierocone, co może mieć negatywny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową i wyniki finansowe.

Ustawa o Rozwiązaniu KDT przyznaje ponadto Prezesowi URE uprawnienia do kontroli wielkości sprzedaży energii elektrycznej w danym roku w stosunku do roku poprzedniego, kosztów związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej w danym roku w stosunku do roku poprzedniego oraz średniej ceny sprzedanej energii elektrycznej w danym roku w stosunku do ceny rynkowej. W przypadku odchylenia się wyżej wskazanych parametrów od wielkości granicznych określonych w ustawie istnieje ryzyko zwiększenia przez Prezesa URE kwoty korekty (w przypadku jej ujemnej wartości) bądź zmniejszenia kwoty korekty (w przypadku jej dodatniej wartości) w wysokości do 25% kwoty kosztów osieroconych określonych w Ustawie o Rozwiązaniu KDT.

Przepisy Ustawy o Rozwiązaniu KDT mają na celu zapewnienie neutralności podatkowej po stronie wytwórców energii elektrycznej, w związku z otrzymywaniem przez nich środków na pokrycie kosztów osieroconych. W myśl art. 42 ust. 1 Ustawy o Rozwiązaniu KDT, otrzymanie przez wytwórcę środków finansowych na pokrycie kosztów osieroconych uznaje się dla celów podatku dochodowego od osób prawnych za zwolniony z opodatkowania zwrot wydatków związanych z nabyciem albo wytworzeniem we własnym zakresie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej, od których dokonuje się odpisów amortyzacyjnych. Zwolnienie od podatku przysługuje do określonego limitu, a nadwyżka ponad tę kwotę stanowi podlegający opodatkowaniu przychód wytwórcy. Wskazać jednak należy, że przepisy Ustawy o Rozwiązaniu KDT dotyczące zagadnień podatkowych są nieprecyzyjne i stwarzają potencjalne pole do rozbieżnych interpretacji. Z tego względu, do czasu ugruntowania praktyki organów podatkowych lub wyjaśnienia niejasnych przepisów przez Ministra Finansów, zastosowanie wskazanych przepisów może nieść określone ryzyko interpretacyjne dla wytwórców energii.

8. Wartość regulacyjna aktywów

W związku z pracami Zespołu, powołanego przez PTPIREE z udziałem przedstawicieli Prezesa URE, wypracowano ujednoczone zasady wyznaczania wartości majątku sieciowego dla potrzeb kalkulacji taryf dystrybucyjnych. Zasady te, w postaci opracowania „Metoda ustalania wartości regulacyjnej aktywów i zwrotu zaangażowanego kapitału” z dnia 19.11.2008r. zostały zaakceptowane przez Zarządy Spółek Dystrybucyjnych pełniących rolę operatorów systemów dystrybucyjnych, poprzez stosowne uchwały.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przekazał w/w opracowanie, jako oficjalny dokument, określający nowe zasady wyznaczania wielkości zwrotu z kapitału do kalkulacji przychodu regulowanego wraz z pismem z dnia 23 grudnia 2008r.

Na dzień 30 czerwca 2008r. ENEA Operator przeprowadziła test na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych. Na podstawie przeprowadzonego testu nie stwierdzono na dzień 30 czerwca 2008r. utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych związanych z dystrybucją.

Nowe zasady regulacyjne w zakresie wyznaczania zwrotu z kapitału spowodowały, że doszło do zmian w stosunku do założeń przyjętych do przeprowadzonego na dzień 30 czerwca 2008 r. testu. Na dzień 31.12.2008r. Spółka dokonała oszacowania wpływu zmian w otoczeniu regulacyjnym na jej wartość. Do analizy przyjęto dostosowane do nowej sytuacji prognozy kosztów operacyjnych, uwzględniając podjęte przez Zarząd działania zmierzające do zminimalizowania wpływu zmian regulacyjnych na wynik finansowy Spółki, a tym samym na jej wartość. W wyniku przeprowadzonej analizy, nie stwierdzono na dzień 31 grudnia 2008 r. utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych związanych z dystrybucją.

Przyjęta przez Prezesa URE obecna wartość WRA jest taka sama jak wartość przyjęta w wyżej wymienionej analizie, natomiast wydłużeniu uległ okres dochodzenia do wartości godziwej.

9. Obsługa klientów

Możemy być zobowiązani do zmian w organizacji obsługi klientów w naszej Grupie, co może skutkować koniecznością przeprowadzenia wewnętrznej reorganizacji w Grupie, która może spowodować zwiększenie kosztów działalności oraz powstanie sporów z pracownikami objętymi taką reorganizacją

Obsługa klientów w naszej Grupie jest prowadzona przez ENEA Operator oraz ENEA. Fakt prowadzenia obsługi klientów przez ENEA Operator budzi wątpliwości Prezesa URE co do zgodności z przepisami Prawa Energetycznego. Zdaniem Prezesa URE operatorzy systemów dystrybucyjnych nie mogą wykonywać zadań właściwych dla podmiotu zajmującego się obrotem energią elektryczną. W przypadku przedsiębiorstw zintegrowanych pionowo, zdaniem Prezesa URE, zasadne jest utworzenie centrów kompleksowej obsługi klientów, jednakże, wobec powołanych powyżej regulacji, centra takie nie mogą być ulokowane w strukturach operatorów systemów dystrybucyjnych. W przypadku struktur powstałych w rezultacie wydzielenia operatorów systemów dystrybucyjnych optymalnym rozwiązaniem, zdaniem Prezesa URE, jest ulokowanie czynności w zakresie obsługi klientów w podmiocie odrębnym od operatora systemu dystrybucyjnego i spółki zajmującej się obrotem energią elektryczną. Nie ma pewności, że w przyszłości nie zostaniemy zobowiązani na skutek decyzji Prezesa URE lub zmiany ustawy Prawo energetyczne do wprowadzenia zmian w organizacji obsługi klientów w naszej Grupie. Ewentualne zmiany w tym obszarze mogą skutkować zwiększeniem kosztów działalności oraz powstaniem sporów z pracownikami objętymi taką reorganizacją, które mogą spowodować zakłócenia w naszej działalności.

10. Proces wytwarzania i dystrybucji energii

Istnieje wiele ryzyk związanych z wytwarzaniem i dystrybucją energii elektrycznej, które mogą spowodować naszą odpowiedzialność lub prowadzić do nałożenia na nas kar

Wytwarzanie, jak również dystrybucja energii elektrycznej, stanowi działalność niebezpieczną, w szczególności w związku z takimi czynnościami, jak transport i rozładunek paliw, operowanie ciężkim sprzętem, dostarczanie energii elektrycznej do systemów przesyłowych i dystrybucyjnych. Niebezpieczeństwa takie jak pożar, wybuchy i awarie sieci stanowią nieodłączne ryzyko naszej działalności, które mogą wystąpić w szczególności w wyniku niezachowania procedur wewnętrznych, wad technologicznych, błędów ludzkich czy zdarzeń zewnętrznych. Wystąpienie którychkolwiek z powyższych niebezpieczeństw może spowodować uszkodzenia ciała lub śmierć, szkody lub zniszczenia mienia, zakładów lub sprzętu, zanieczyszczenia lub szkody w środowisku, a także

przerwy w działalności, co może z kolei spowodować naszą znaczącą odpowiedzialność lub prowadzić do nałożenia na nas kar.

11. Liberalizacja rynku

W zakresie sprzedaży energii elektrycznej możemy utracić naszych dotychczasowych klientów na rzecz konkurencji w związku z liberalizacją rynku energii elektrycznej oraz narastającą konkurencją

W związku z liberalizacją rynku energii elektrycznej i narastającą konkurencją w tym sektorze, ENEA S.A. jest narażona na ryzyko utraty klientów w zakresie obrotu energią elektryczną. Od dnia 1 lipca 2007 r. wszyscy odbiorcy energii elektrycznej są uprawnieni do wyboru sprzedawcy energii elektrycznej. W związku z tym istnieje ryzyko, że inne przedsiębiorstwa energetyczne zaoferują naszym klientom warunki korzystniejsze i w efekcie przejmą naszych klientów, co może doprowadzić do spadku naszych przychodów. Jednakże, nawet w przypadku wyboru przez naszych dotychczasowych klientów innego sprzedawcy energii elektrycznej, nasza Grupa będzie w dalszym ciągu uzyskiwać przychody z tytułu dystrybucji energii do klientów przyłączonych do naszej sieci dystrybucyjnej.

Równocześnie ENEA S.A. jest aktywnym uczestnikiem rynku konkurencyjnego, podejmując działania zmierzające do sprzedaży energii klientom przyłączonym do sieci innych operatorów niż ENEA Operator. W 2008 r. sprzedaliśmy takim klientom 952,9 GWh.

12. Nabywanie energii od podmiotów zewnętrznych

Energia elektryczna wytwarzana przez Elektrownię Kozienice stanowi około 52% sprzedawanej przez nas energii elektrycznej. Pozostałą część energii jesteśmy zmuszeni nabywać od osób trzecich. W związku z tym istnieje ryzyko, że w sytuacjach nadwyżki popytu nad podażą nie będziemy w stanie nabyć energii po konkurencyjnych cenach. Wiąże się to z makroekonomiczną prognozą wzrostu zużycia energii elektrycznej przy jednoczesnym niewystarczającym zwiększaniu mocy wytwórczych w Polsce, co w praktyce może skutkować wzrostem ceny energii elektrycznej. Sytuacja ta spowoduje, że w porównaniu z wytwórcami lub innymi grupami energetycznymi posiadającymi większy potencjał wytwórczy nasza oferta może być mniej atrakcyjna. Może to w szczególności skutkować utratą odbiorców i rynków zbytu, a w konsekwencji może mieć negatywny wpływ na poziom naszych przychodów.

13. Dominująca pozycja na rynku lokalnym

Z uwagi na posiadaną przez nas pozycję dominującą na lokalnym rynku w zakresie świadczenia usług dystrybucji podlegamy dodatkowym ograniczeniom prawnym oraz możemy podlegać szczególnej kontroli organów antymonopolowych

Posiadamy pozycję dominującą w zakresie świadczenia usług dystrybucji na lokalnym rynku obejmującym obszar północno-zachodniej Polski. W tej sytuacji podejmowane przez nas czynności podlegają kontroli polskich i europejskich instytucji antymonopolowych (w tym Prezesa UOKiK oraz Komisji Europejskiej). Stwierdzenie przez te organy stosowania praktyk monopolistycznych będzie skutkowało wydaniem decyzji nakazującej zaniechanie ich stosowania oraz może spowodować nałożenie na nas kary pieniężnej. Ponadto czynności prawne będące przejawem nadużywania pozycji dominującej będą w całości lub w odpowiedniej części nieważne. Na dzień 31.12.2008 r. przeciwko ENEA Operator nie toczyło się żadne postępowanie prowadzone przez Prezesa UOKiK. Ewentualne decyzje wydane przez Prezesa UOKiK lub Komisję Europejską mogą mieć negatywny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju.

14. Koncesje

Wygaśnięcie lub cofnięcie posiadanych przez nas koncesji może ograniczyć lub uniemożliwić prowadzenie przez nas podstawowej działalności

Prowadzona przez nas działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej, dystrybucji energii elektrycznej oraz obrotu energią elektryczną wymaga uzyskania koncesji udzielanych przez Prezesa URE. Zgodnie z Prawem Energetycznym, co do zasady koncesje są udzielane na okres od 10 do 50 lat. W ramach naszej Grupy posiadamy w szczególności następujące koncesje: (i) ENEA posiada koncesję na obrót energią elektryczną ważną do końca 2025 roku; (ii) EnergoPartner posiada koncesję na obrót energią elektryczną ważną do końca 2025 roku; (iii) ENEA Operator posiada

koncesję na dystrybucję energii elektrycznej ważną do połowy 2017 roku; (iv) Elektrownia Kozienice posiada koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej ważną do końca 2025 roku oraz na obrót energią elektryczną ważną do końca 2012 roku; a (v) Elektrownie Wodne posiadają koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej ważną do 30 marca 2011 r.

Prawo Energetyczne przyznaje Prezesowi URE kompetencje do cofnięcia koncesji, w szczególności w przypadku wydania prawomocnego orzeczenia zakazującego przedsiębiorcy wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją lub gdy przedsiębiorca trwale zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej objętej koncesją. Prezes URE ma również prawo do cofnięcia koncesji lub zmiany jej warunków w przypadku rażącego naruszenia warunków określonych w koncesji lub innych warunków wykonywania działalności koncesjonowanej oraz w przypadku, gdy przedsiębiorca koncesjonowany w wyznaczonym terminie nie doprowadził do stanu zgodnego z warunkami określonymi w koncesji lub z przepisami regulującymi działalność koncesjonowaną. Prezesowi URE przysługuje także prawo do cofnięcia koncesji lub zmiany jej zakresu ze względu na zagrożenie obronności i bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa obywateli, a także w razie ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy, jego podziału lub połączenia z innym podmiotem.

Nie ma także pewności, że po upływie okresu, na jaki koncesje zostały udzielone będziemy w stanie uzyskać przedłużenie okresu ich obowiązywania, ani też co do warunków, na jakich koncesje zostaną przedłużone.

Nieprzedłużenie lub cofnięcie posiadanych przez nas koncesji ograniczy, a w skrajnych przypadkach uniemożliwi nam prowadzenie działalności, co w rezultacie może mieć istotny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju.

15. Transport węgla kamiennego

Jesteśmy uzależnieni od jednego przewoźnika kolejowego w zakresie transportu węgla kamiennego

Podstawowym środkiem transportu, wykorzystywanym dla dostaw węgla kamiennego do Elektrowni Kozienice, jest transport kolejowy. Ponad 90% dostaw tego surowca do Elektrowni Kozienice jest realizowanych przez państwowego przewoźnika PKP Cargo, największego przewoźnika kolejowego w Polsce. Potencjał przewozowy pozostałych przewoźników jest w wielu przypadkach niewystarczający do zaspokojenia naszych potrzeb w zakresie transportu węgla. Nie ma pewności, że w przypadku wystąpienia nieprzewidzianych zakłóceń w działalności PKP Cargo lub w przypadku rozwiązania umowy z PKP Cargo, będziemy w stanie zapewnić ciągłość dostaw węgla kamiennego do Elektrowni Kozienice, w wyniku czego możemy zostać zmuszeni do, choćby przejściowego, ograniczenia produkcji energii elektrycznej, co z kolei może mieć negatywny wpływ na nasze przychody.

16. Realizacja strategii

Możemy nie być w stanie zrealizować naszej strategii rozwoju oraz planowanych nakładów inwestycyjnych, z uwagi na czynniki, które pozostają poza naszą kontrolą

Nasza strategia rozwoju przewiduje realizację określonych celów i obejmuje w szczególności podnoszenie efektywności operacyjnej, zwiększenie istniejących oraz pozyskanie nowych mocy wytwórczych, dalszą integrację pionową naszej działalności, inwestycje w odnawialne źródła energii. Na realizację naszej strategii ma wpływ szereg czynników, z których większość jest od nas niezależna, w szczególności decyzje naszego większościowego Akcjonariusza, tj. Skarbu Państwa, działania podejmowane przez naszych konkurentów koniunktura na rynku oraz zmiany w obowiązującym prawie. Kluczowym aspektem realizacji strategii jest konieczność zapewnienia odpowiedniego finansowania na korzystnych dla nas warunkach. Nie mamy pewności, iż takie finansowanie będzie dla nas dostępne. W konsekwencji możemy zostać zmuszeni do opóźnienia realizacji niektórych celów strategicznych, jak również ograniczenia lub rezygnacji z planowanych nakładów inwestycyjnych, co w rezultacie może mieć istotny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju.

17. Rezultat synergii

Planowane przez nas akwizycje i inwestycje kapitałowe mogą nie przynieść oczekiwanych rezultatów

Planujemy przejąć pakiety kontrolne lub dokonać innych inwestycji kapitałowych w kilku spółkach działających w sektorze elektroenergetycznym. Nie ma pewności, czy ze względu na czynniki od nas niezależne, w tym konkurencję ze strony innych przedsiębiorstw energetycznych, nasze plany zostaną zrealizowane. Wycena naszych przyszłych akwizycji czy inwestycji zależeć będzie od warunków

rynkowych, jak również od innych czynników pozostających poza naszą kontrolą i może okazać się, że nie będziemy w stanie prawidłowo oszacować wartości dokonanych akwizycji i inwestycji. Ponadto wyniki osiągnięte przez spółki, w które zainwestujemy mogą okazać się gorsze od naszych początkowych szacunków, co może skutkować obniżeniem stopy zwrotu z tych transakcji w stosunku do pierwotnie oczekiwanych. Ponadto w wyniku poczynionych akwizycji czy inwestycji, będziemy zmuszeni do podjęcia kroków w celu reorganizacji struktur organizacyjnych tych podmiotów, integracji poszczególnych obszarów biznesowych, centralizacji zarządzania aktywami i pasywami oraz integracji systemów informatycznych. Procesy te mogą okazać się czasochłonne i kosztowne i nie ma pewności, czy zostaną zrealizowane zgodnie z zamierzonym harmonogramem lub w zaplanowany sposób lub czy zostaną zrealizowane w ogóle. Procesy integracyjne w ramach poszczególnych spółek mogą doprowadzić również do wystąpienia trwałych różnic w stosowanych w Grupie procedurach lub do utraty istniejących klientów czy partnerów biznesowych. Niemożność efektywnego przeprowadzenia integracji przejmowanych podmiotów w wyniku zaistnienia opisanych powyżej zdarzeń czy z jakiegokolwiek innego powodu, może mieć negatywny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju.

18. Modernizacja aktywów wytwórczych

Możemy nie być w stanie przeprowadzić odpowiednich modernizacji naszych aktywów wytwórczych i dystrybucyjnych, jak również zakończyć naszych inwestycji, z uwagi na zdarzenia pozostające poza naszą kontrolą, w tym działania osób trzecich

Nasza działalność w zakresie wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej wymaga przeprowadzania stałych, regularnych remontów, modernizacji, jak również dokonywania nowych inwestycji w aktywa wytwórcze i dystrybucyjne. Takie przedsięwzięcia są obarczone istotnymi ryzykami. Ryzyka te dotyczą w szczególności niekorzystnych warunków pogodowych, opóźnień w realizacji prac budowlanych, remontowych i modernizacyjnych, wzrostu planowanych kosztów inwestycji, niewypłacalności wykonawców lub podwykonawców, sporów pracowniczych u wykonawców lub podwykonawców, niedoboru materiałów lub sprzętu budowlanego, nieszczęśliwych wypadków, nieprzewidzianych trudności technicznych lub braku możliwości uzyskania wymaganych pozwoleń. Wystąpienie któregoś z tych ryzyk może prowadzić do opóźnień lub niemożności realizacji planów modernizacji naszych aktywów dystrybucyjnych lub wytwórczych, co może mieć negatywny wpływ na nasze wyniki finansowe i perspektywy rozwoju.

19. Wystąpienie siły wyższej i awarie

Zdarzenia siły wyższej lub inne awarie należącej do nas lub do innych przedsiębiorstw energetycznych infrastruktury elektroenergetycznej lub aktywów wytwórczych mogą prowadzić do niedotrzymania przez nas warunków dostaw energii, naszej odpowiedzialności lub nałożenia na nas kar administracyjnych.

Utrzymanie sprawności systemu elektroenergetycznego oraz naszej infrastruktury dystrybucyjnej ma kluczowe znaczenie dla naszej działalności. Ponadto przepisy prawa nakładają na nas określone obowiązki w zakresie utrzymania i naprawy istotnych elementów naszej infrastruktury elektroenergetycznej. Ewentualna awaria systemu energetycznego (w tym sieci przesyłowych lub dystrybucyjnych, jak również aktywów wytwórczych należących do osób trzecich) lub naszej infrastruktury elektroenergetycznej może, między innymi, uniemożliwić lub ograniczyć nabycie lub sprzedaż energii elektrycznej, usług systemowych oraz świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej. Nasza infrastruktura dystrybucyjna starzeje się, pomimo jej okresowych modernizacji. Ponad 50% naszych linii elektroenergetycznych oraz ponad 40% stacji elektroenergetycznych ma więcej niż 30 lat, co powoduje, że jesteśmy dodatkowo narażeni na ryzyko wystąpienia awarii. W przypadku ewentualnej awarii infrastruktury dystrybucyjnej, spowodowanej jej obecnym stanem technicznym, problemami z tym związanymi lub działaniem siły wyższej, z uwagi na wynikający z przepisów Prawa Energetycznego obowiązek ENEA Operator do utrzymania oraz naprawy sieci dystrybucyjnej, może powstać konieczność poniesienia nieprzewidzianych znaczących kosztów. Z taką sytuacją mieliśmy do czynienia w kwietniu 2008 roku, kiedy w wyniku działania siły wyższej (dużych opadów wilgotnego śniegu) nastąpiło wyłączenie linii przesyłowych należących do PSE-Operator i dystrybucyjnych należących do ENEA Operator zasilających lewobrzeżną część Szczecina, w wyniku czego prawie cały Szczecin i jego okolice zostały pozbawione energii elektrycznej na wiele godzin.

Kluczowe znaczenie dla naszej działalności w zakresie wytwarzania ma zapewnienie ciągłości dostaw energii elektrycznej i regulacyjnych usług systemowych (RUS), zgodnie z warunkami zawartych umów

i zapotrzebowaniem rynku. Sytuacja taka oznacza konieczność utrzymywania niskiej awaryjności urządzeń wytwórczych. Ze względu na prawdopodobieństwo wystąpienia awarii urządzeń wytwórczych, zwłaszcza tych, które są w części wyeksploatowane, istnieje ryzyko niedotrzymania warunków dostaw energii, co może skutkować znaczącymi kosztami napraw, karami umownymi oraz kosztami awaryjnych zakupów na rynku bilansującym.

Awarie naszej infrastruktury dystrybucyjnej lub aktywów wytwórczych mogą prowadzić do powstania po naszej stronie odpowiedzialności wobec osób trzecich, co w konsekwencji może skutkować obowiązkiem wypłaty znaczących odszkodowań. Dodatkowo, ewentualne awarie naszej infrastruktury dystrybucyjnej lub wytwórczej mogą być podstawą nałożenia na nas kary przez Prezesa URE do wysokości 15% naszego przychodu z działalności koncesjonowanej.

20. Ubezpieczenie działalności

Zawarte na naszą rzecz ubezpieczenia mogą nie pokryć strat poniesionych w związku z naszą działalnością

Nasza działalność wiąże się z wieloma ryzykami. Między innymi, awarie systemu elektroenergetycznego mogą uniemożliwić nam sprzedaż energii elektrycznej lub rodzić konieczność poniesienia nieprzewidzianych kosztów w celu naprawy infrastruktury dystrybucyjnej. Nasze istotne aktywa, w szczególności aktywa wytwórcze, linie energetyczne lub jednostki transformatorowe, mogą ulec zniszczeniu na skutek działania siły wyższej lub innych zdarzeń, w tym pożaru, innych katastrof naturalnych lub ataku terrorystycznego. Działalność naszej Grupy może także skutkować podniesieniem roszczeń z tytułu szkód wyrządzonych osobom trzecim. Zakres posiadanych przez nas ubezpieczeń odpowiada zakresowi ubezpieczeń posiadanych przez inne przedsiębiorstwa energetyczne w Polsce, natomiast może być różny od zakresu ubezpieczeń posiadanych przez podmioty zagraniczne. Nie ma pewności, że zawarte na naszą rzecz ubezpieczenia będą wystarczające, by pokryć wszelkie poniesione przez nas lub przez osoby trzecie straty w związku z naszą działalnością. W konsekwencji wystąpienie którejkolwiek z powyższych okoliczności lub okoliczności podobnych może spowodować, że nie będziemy w stanie wznowić działalności w pełnym zakresie w rozsądnym czasie lub w ogóle, co może mieć negatywny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju.

21. Kadra kierownicza

Możemy mieć trudności z pozyskaniem i zatrzymaniem odpowiednio wykwalifikowanej kadry kierowniczej

Przyszły sukces naszej Grupy zależy od jej zdolności do zatrudnienia i zatrzymania kadry kierowniczej o rozległym doświadczeniu w zakresie zarządzania przedsiębiorstwami energetycznymi oraz identyfikacji, nabywania, finansowania, realizacji projektów energetycznych, a także kadry technicznej o odpowiednim profilu wykształcenia energetycznego. Istotnymi czynnikami w tym zakresie jest nasilająca się konkurencja w sektorze elektroenergetycznym oraz obowiązywanie w stosunku do spółek naszej Grupy przepisów Ustawy Kominowej, która ogranicza wysokość wynagrodzenia osób zajmujących niektóre stanowiska kierownicze. W dniu 13 czerwca 2008 r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji oraz niektórych innych ustaw, która następnie w dniu 26 czerwca 2008 r. została przyjęta bez zmian przez Senat. Zgodnie z proponowanymi zmianami przepisy Ustawy Kominowej nie będą miały zastosowania do członków organów zarządzających oraz organów nadzorczych między innymi jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, jak również do spółek, w których udział Skarbu Państwa przekracza 50%. W dniu 24 lipca 2008 r. ww. ustawa zmieniająca została zawetowana przez Prezydenta RP. Nie ma pewności, że ustawa zostanie ponownie uchwalona przez Sejm i wejdzie w życie.

Jeżeli nie uda nam się pozyskać i zatrzymać odpowiedniej kadry, może to mieć negatywny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju.

22. Spory i porozumienia zbiorowe

Spory zbiorowe z pracownikami mogą powodować zakłócenia w naszej działalności

Okolo 70% naszych pracowników należy do związków zawodowych. Pozycja związków zawodowych w sektorze elektroenergetycznym jest szczególnie silna ze względu na wielkość zatrudnienia w sektorze oraz jego strategiczny wpływ na funkcjonowanie gospodarki. Ponadto oczekiwania związków zawodowych bazują na warunkach uzyskanych przez pracowników innych zakładów energetycznych

lub wytwórców energii w umowach zawartych w związku z wcześniejszą prywatyzacją tych spółek. Pomimo, że staramy się utrzymywać dobre relacje z naszymi pracownikami i na bieżąco rozwiązywać wszelkie zaistniałe problemy, nie możemy wykluczyć, że w przyszłości będą miały miejsce spory zbiorowe. Spory zbiorowe z pracownikami mogą prowadzić do zakłóceń w naszej bieżącej działalności, w szczególności przestojów, a także skutkować zwiększeniem kosztów wynagrodzeń, co może mieć negatywny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju.

W okresie od maja do czerwca 2008 roku Spółka prowadziła ze związkami zawodowymi działającymi w Spółce rozmowy w przedmiocie uregulowania kwestii Akcji Pracowniczych, w tym między innymi, w przedmiocie, wypłaty świadczeń pieniężnych z tytułu utraty praw do części Akcji Pracowniczych będącej następstwem procesów restrukturyzacyjnych w Grupie oraz wypłaty świadczeń pieniężnych pracownikom Spółki nieuprawnionym do nabycia Akcji Pracowniczych. W efekcie prowadzonych rozmów w dniu 28 maja 2008 r. zostało podpisane pomiędzy Spółką a stroną społeczną porozumienie kończące spór zbiorowy w wyżej wspomnianym zakresie. Z uwagi na fakt niepodpisania przez Ministra Skarbu Państwa załącznika do porozumienia z dnia 28 maja 2008 r. stanowisko części z organizacji związkowych, które podpisały porozumienie w przedmiocie zakończenia ww. sporu jest odmienne od stanowiska Spółki w ww. kwestii. W związku z powyższym istnieje ryzyko ponownego wszczęcia sporu zbiorowego w tym zakresie, które mogą prowadzić do zakłóceń w naszej bieżącej działalności, w szczególności przestojów, co może mieć negatywny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju.

Nasza zdolność do poprawy wydajności i obniżenia kosztów poprzez restrukturyzację zatrudnienia jest ograniczona poprzez porozumienia zbiorowe

Jeżeli uznamy, że poprawa naszej rentowności i zdolności do skutecznego konkurowania dzięki bardziej efektywnym działaniom wiąże się z koniecznością redukcji zatrudnienia, nasze wysiłki będą podlegały ograniczeniu wynikającym z porozumień zbiorowych zawartych ze związkami zawodowymi działającymi w Grupie. W szczególności, zgodnie z porozumieniem zawartym ze związkami zakładowymi dnia 18 grudnia 2002 r., nasi pracownicy są objęci określonymi gwarancjami zachowania warunków pracy i płacy, a także gwarancją trwałości stosunku pracy. Na mocy tego porozumienia zobowiązaliśmy się zapłacić pracownikowi, w razie rozwiązania stosunku pracy, odprawę w wysokości iloczynu indywidualnego miesięcznego wynagrodzenia pracownika i okresu pozostałego do wygaśnięcia okresu zagwarantowanego przez porozumienie – 80% płatne jednorazowo lub 100% jeżeli płatne miesięcznie. Ponadto niektórzy z naszych obecnych lub byłych pracowników kadry zarządzającej wyższego szczebla będą korzystać z gwarancji pracowniczych do dnia 31 grudnia 2018 r.

23. Postępowania sądowe i administracyjne

Obecnie jesteśmy i w przyszłości możemy być stroną postępowań sądowych i administracyjnych

W przypadku prowadzenia przeciwko nam postępowań administracyjnych przez Prezesa URE lub Prezesa UOKiK, w razie uznania naszych czynności za niezgodne z prawem, może zostać nałożona na nas kara do wysokości 15% przychodu z działalności koncesjonowanej, natomiast w przypadku uznania naszych działań za naruszające warunki koncesji istnieje ryzyko cofnięcia nam koncesji. Podobne ryzyko istnieje w odniesieniu do naszych spółek zależnych, posiadających koncesje.

24. Ochrona środowiska

Istniejące oraz zmieniające się uwarunkowania w zakresie ochrony środowiska mogą nas zmuszać do ponoszenia dodatkowych nakładów inwestycyjnych, a także mogą skutkować ponoszeniem przez nas odpowiedzialności, nakładaniem na nas kar lub wstrzymaniem eksploatacji niektórych instalacji

Nasza działalność znacząco wpływa na środowisko naturalne oraz wymaga posiadania szeregu pozwoleń na korzystanie ze środowiska. W szczególności działalność Elektrowni Kozienice oparta jest na posiadanym pozwoleniu zintegrowanym. Pozwolenie to, posiadamy 3 lata. Brak przestrzegania tych obowiązków lub cofnięcie tych pozwoleń mogą skutkować ponoszeniem przez nas odpowiedzialności, nakładaniem na nas kar lub mogą skutkować wstrzymaniem eksploatacji niektórych instalacji. Działalność ENEA Operator wymaga z kolei dokonywania pomiarów emisji pól elektromagnetycznych.

Przepisy w zakresie ochrony środowiska ulegają częstym zmianom

Uwarunkowania prawne, w tym uwarunkowania Unii Europejskiej dotyczące ochrony środowiska, podlegają częstym zmianom, przy czym istnieje tendencja do stopniowego zwiększania wymagań w zakresie korzystania ze środowiska, w szczególności w odniesieniu do podmiotów z sektora elektroenergetycznego. Takie rosnące wymagania mogą w przyszłości wpłynąć na konieczność poniesienia przez nas dodatkowych nakładów inwestycyjnych. Niedostosowanie się do nowych przepisów prawa w zakresie ochrony środowiska może skutkować nałożeniem na nas znacznych kar pieniężnych. Wystąpienie którejkolwiek z powyższych okoliczności może istotnie zwiększyć nasze koszty i ograniczyć nasze możliwości w zakresie prowadzenia naszej działalności.

25. Nieruchomości

Do części nieruchomości, z których korzysta ENEA Operator, spółka nie posiada odpowiedniego tytułu prawnego, a ponadto nieruchomości, z których korzysta ENEA Operator mogą być przedmiotem roszczeń reperywacyjnych

W związku z prowadzoną po II wojnie światowej powszechną elektryfikacją oraz nacjonalizacją, jak również w związku z brakiem odpowiednich regulacji prawnych w zakresie korzystania z nieruchomości na potrzeby rozwoju sieci dystrybucyjnych, ENEA Operator korzysta z wielu nieruchomości, na których posadowione są jej urządzenia elektroenergetyczne służące do dystrybucji energii, bez odpowiedniego tytułu prawnego. Dotyczy to około 35% wszystkich nieruchomości, na których znajduje się infrastruktura elektroenergetyczna (za wyjątkiem linii elektroenergetycznych). Według stanu na dzień 31.12. 2008 r. dane te przedstawiają się następująco:

- obiekty sieciowe uznane przez nas za kluczowe (stacje elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia, GPZ) – około 12% spośród 212 GPZ znajduje się na nieruchomościach, w stosunku do których ENEA Operator nie posiada odpowiedniego tytułu prawnego;
- stacje transformatorowe kubaturowe średniego i niskiego napięcia – około 39% spośród blisko 14.100 stacji kubaturowych znajduje się na nieruchomościach, w stosunku do których ENEA Operator nie posiada odpowiedniego tytułu prawnego;
- linie elektroenergetyczne - szacujemy, że ENEA Operator nie posiada odpowiedniego tytułu prawnego w stosunku do przeważającej większości nieruchomości, przez które przebiegają linie elektroenergetyczne.

Szczególne kategorie spraw stanowią roszczenia z tytułu korzystania z gruntów leśnych będących w zarządzie Lasów Państwowych na potrzeby linii elektroenergetycznych stanowiących własność ENEA Operator.

W odniesieniu do nieruchomości, z których korzysta ENEA Operator bez odpowiedniego tytułu prawnego, jesteśmy narażeni na ryzyko ich zwrotu właścicielom oraz podniesienia przez osoby trzecie roszczeń z tytułu bezumownego korzystania z takich nieruchomości. W latach 2005-2008 łączne koszty zapłaconych przez naszą Grupę odszkodowań z tego tytułu wyniosły nieco ponad 3 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2008 r. spółki naszej Grupy (ENEA i ENEA Operator) były stroną 211 postępowań sądowych dotyczących bezumownego korzystania z nieruchomości, których łączna wartość przedmiotu sporu wynosi około 16,32 mln zł oraz stroną sporów przedsądowych. Łączna wartość rezerwy na roszczenia (w tym roszczenia związane z bezumownym korzystaniem z nieruchomości) będące przedmiotem prowadzonych postępowań sądowych oraz na roszczenia o charakterze przedsądowym wynosiła 72,7 mln zł na dzień 30 czerwca 2008 r.

Rezerwy na zobowiązania wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Nie tworzymy rezerwy na potencjalne roszczenia właścicieli nieruchomości, z których korzystamy, w przypadku gdy status nieruchomości nie jest nam znany, w szczególności wówczas, gdy nie jesteśmy w stanie określić rodzaju roszczenia, które może zostać wniesione przeciwko nam, albowiem uniemożliwia to nam oszacowanie maksymalnej kwoty potencjalnego roszczenia. Rozmiar zasądzonych odszkodowań z tytułu takich roszczeń może być dla nas znaczący z uwagi na liczbę przedmiotowych nieruchomości, jednak nie jesteśmy w stanie oszacować maksymalnej kwoty takich odszkodowań.

Ponadto, w wyniku prowadzonej w Polsce w latach powojennych nacjonalizacji, wiele nieruchomości i przedsiębiorstw znajdujących się w rękach osób prawnych i fizycznych zostało przejętych na rzecz Skarbu Państwa. Przejmowanie mienia w wielu przypadkach odbywało się bądź bez podstawy prawnej, bądź z naruszeniem obowiązującego prawa. Na dzień 31.12.2008 r. toczy się 11 postępowań

administracyjnych w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji administracyjnych wydanych przez organy administracji publicznej, wszczętych na wniosek właścicieli nieruchomości lub ich następców prawnych, na mocy których nieruchomości wykorzystywane aktualnie przez ENEA Operator zostały im odebrane. Jest to:

- 10 postępowań dotyczących nieruchomości pod stacjami transformatorowymi średniego i niskiego napięcia;
- 1 postępowanie dotyczące nieruchomości pod pozostałymi obiektami.

Nie można wykluczyć, że w przyszłości będziemy zobowiązani do ponoszenia dalszych kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, co w konsekwencji będzie miało negatywny wpływ na naszą działalność oraz osiągnięte przez nas wyniki finansowe. Nie ma również pewności, że nie zostaną przeciwko nam wszczęte postępowania zmierzające do uniemożliwienia nam dalszego korzystania z nieruchomości, do których nie przysługuje nam odpowiedni tytuł prawny lub do zmiany sposobu korzystania z takich nieruchomości, co może skutkować koniecznością poniesienia przez nas znaczących kosztów.

26. Modernizacja i rozwój

Jeżeli nie pozyskamy kapitału na korzystnych warunkach może to istotnie i negatywnie wpłynąć na naszą zdolność do modernizacji lub rozwoju, a tym samym obniżyć efektywność naszej działalności

Bieżące utrzymanie, ale przede wszystkim modernizacja i rozbudowa Elektrowni Kozienice oraz linii energetycznych wymaga regularnego ponoszenia istotnych nakładów inwestycyjnych. Przewidujemy, że nasze nakłady inwestycyjne w okresie najbliższych lat będą finansowane głównie ze środków finansowych generowanych z działalności operacyjnej oraz finansowania dłużnego. Nasza zdolność do pozyskania finansowania oraz koszt kapitału zależą od wielu czynników, z których wiele jest poza naszą kontrolą, a w szczególności: (i) ogólne warunki rynkowe i sytuacja na rynkach kapitałowych; (ii) dostępność kredytów bankowych; (iii) zaufanie inwestorów; (iv) nasza sytuacja finansowa, wyniki i perspektywy rozwoju; oraz (v) przepisy podatkowe i dotyczące obrotów papierami wartościowymi.

Powyższe źródła finansowania mogą być niedostępne dla nas w całości lub w wymaganej kwocie, skutkując brakiem możliwości realizacji wszystkich planowanych przez nas nakładów inwestycyjnych. W wyniku powyższego nie możemy zapewnić, że będziemy zdolni do wygenerowania wystarczających przepływów pieniężnych albo posiadać dostęp do wystarczających alternatyw finansowania w celu utrzymania lub rozwoju naszej aktualnej działalności. W efekcie możemy być zmuszeni do opóźnienia lub rezygnacji z planowanych inwestycji, co może mieć istotny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju.

W przyszłości możemy zaciągnąć nowe istotne zadłużenie, które może istotnie i negatywnie wpłynąć na naszą sytuację finansową, zdolność do pozyskania dodatkowego finansowania oraz naszą zdolność do reagowania na zmiany w naszej działalności

W związku z realizacją naszej strategii, możemy starać się pozyskać dodatkowe pożyczki i kredyty lub inne instrumenty dłużne. W konsekwencji możemy być zmuszeni do przeznaczenia istotnej części naszych przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej na obsługę kosztów oprocentowania i spłat kapitału z tytułu naszego zadłużenia, co w przypadku braku alternatywnych źródeł finansowania obniży naszą zdolność do finansowania kapitału obrotowego, wydatków kapitałowych oraz innych ogólnych celów korporacyjnych. Jeżeli nie będziemy zdolni do spełnienia zobowiązań wobec naszych wierzycieli, całość lub część zadłużenia może zostać postawiona w stan natychmiastowej wymagalności, a jeżeli nie będziemy mogli refinansować takiego zadłużenia może to mieć negatywny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki działalności lub perspektywy rozwoju.

Nasze zadłużenie może także zwiększyć naszą wrażliwość na niekorzystne trendy makroekonomiczne lub gospodarcze, a także niekorzystnie wpłynąć na naszą konkurencyjność w stosunku do innych spółek. Nasza elastyczność operacyjna może także zostać ograniczona, a w szczególności nasza zdolność do pozyskania dodatkowego finansowania, które może być wymagane dla naszego rozwoju lub reagowania na zmiany w naszej działalności lub branży.

27. Czynniki związane z działalnością gospodarczą

Czynniki ryzyka związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w Polsce.

Wyniki naszej działalności, jak również sytuacja finansowa oraz perspektywy rozwoju w znaczącym stopniu narażone są na zmiany sytuacji ekonomicznej, politycznej i prawnej w Polsce.

Wyniki naszej działalności, jak również sytuacja finansowa oraz nasze perspektywy rozwoju zależą od wielu czynników, na które wpływ wywierają zarówno stan polskiej gospodarki, jak i regionalna sytuacja ekonomiczna. Powyższe czynniki obejmują, między innymi, wzrost lub spadek produktu krajowego brutto, produkcji przemysłowej, inflacji, bezrobocia, średniego wynagrodzenia, wielkość i charakterystykę demograficzną populacji, a także rozwój sektora usług i przemysłu. Wszelkie przyszłe niekorzystne zmiany jednego lub kilku z powyższych czynników, w szczególności pogorszenie stanu polskiej gospodarki, mogą mieć negatywny wpływ na wyniki i sytuację finansową naszej Grupy.

Ponadto na naszą działalność, jako podmiotu sektora elektroenergetycznego uznanego za strategiczny, wpływ mogą mieć decyzje o charakterze politycznym. Chodzi tu głównie o kierunki polityki energetycznej kraju oraz decyzje strukturalne i własnościowe dotyczące przedsiębiorstw energetycznych kontrolowanych przez Skarb Państwa. Czynniki te mogą mieć istotny i negatywny wpływ na przychody z tytułu sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usług dystrybucji, w szczególności w odniesieniu do odbiorców indywidualnych.

Otoczenie prawno-regulacyjne, w którym prowadzimy działalność podlega zmianom.

Nasza Grupa jest narażona na ryzyko zmian otoczenia prawno-regulacyjnego. Otoczenie prawno-regulacyjne w Polsce, a w szczególności prawo dotyczące sektora energetycznego podlega zmianom (w ciągu ostatnich 11 lat Prawo Energetyczne było nowelizowane ponad pięćdziesiąt razy). W konsekwencji regulacje prawne nie są interpretowane przez sądy oraz instytucje administracji publicznej w sposób jednolity.

Polska stosunkowo niedawno uchwaliła ramy prawne regulujące funkcjonowanie sektora energetycznego w obecnym kształcie. Wiąże się z tym brak wypracowanej, jednolitej interpretacji prawa w ww. zakresie. W związku z powyższym istnieje duża niepewność, co do sposobu rozwiązania kwestii dotyczących naszej działalności w przypadku, gdyby stały się one przedmiotem postępowania sądowego. Dlatego też istnieje ryzyko niespodziewanych i niekorzystnych rozstrzygnięć, które mogłyby mieć negatywny wpływ na naszą działalność, wyniki finansowe, sytuację finansową lub perspektywy rozwoju.

Działalność naszej Grupy pozostaje również pod silnym wpływem zmian w zakresie prawa podatkowego. System podatkowy w Polsce podlega dynamicznym zmianom, wynikającym z potrzeby dostosowania tych regulacji do wymogów wynikających z prawa Unii Europejskiej. Rodzaj i zakres takich zmian, a także trudności interpretacyjne związane ze stosowaniem prawa podatkowego, utrudniają zarówno codzienną działalność, jak i właściwe planowanie podatkowe. Praktyka organów skarbowych, jak i orzecznictwo sądowe w tej dziedzinie nie są jednolite. Przyjęcie przez organy podatkowe odmiennej niż nasza interpretacji przepisów podatkowych może mieć negatywny wpływ na naszą działalność, sytuację finansową, wyniki finansowe lub perspektywy rozwoju.

2. Strategia rozwoju

Jednym z podstawowych czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej i jej perspektyw jest realizacja strategii Grupy Kapitałowej, na którą składa się podejmowanie działań m.in. w zakresie:

- Dokonywania dalszych inwestycji dotyczących modernizacji Elektrowni „Kozienice” S.A. zmierzających do utrzymania optymalnej sprawności wytwarzania energii elektrycznej i podniesienia niezawodności jej wytwarzania oraz ograniczenia stopnia oddziaływania na środowisko naturalne. W tym celu Spółka planuje, między innymi, budowę do 2011 roku instalacji odsiarczania spalin oraz modernizację elektrofiltrów;
- Zakończenia procesu integracji działalności wytwórczej z obrotem, w tym integracji systemów informatycznych Spółki i Elektrowni „Kozienice” S.A., co pozwoli na większą kontrolę wykorzystania mocy produkcyjnych w Elektrowni „Kozienice” S.A.;
- Usprawnienia obsługi klienta, między innymi, poprzez wprowadzenie rozwiązań informatycznych klasy CRM (tj. wspomagających zarządzanie relacjami z klientem);
- Nabywania kolejnych podmiotów prowadzących działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w oparciu o źródła konwencjonalne;

- Budowy nowych bloków, w tym na terenie Elektrowni „Kozienice” S.A.;
- Kontynuacji zawierania długoterminowych kontraktów zakupu świadectw potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii oraz w kogeneracji od podmiotów zewnętrznych;
- Inwestycji w odnawialne źródła energii w szczególności w farmy wiatrowe;
- Kontynuacji działań związanych z nabywaniem udziałów i akcji w wyselekcjonowanych spółkach energetyki cieplnej, które Spółka zamierza następnie modernizować i przekształcać w elektrociepłownię.

Osiągnięcie przez Spółkę zamierzonych celów strategicznych w zakresie realizacji strategii rozwoju uzależnione jest jednak od szeregu czynników zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych (opisanych w pkt 1 powyżej), na które składają się m.in.: zmiany w obowiązującym prawie (w tym regulacji UE), działania podejmowane przez konkurentów ENEA S.A., koniunktura na rynku, działalności związków zawodowych oraz decyzje większościowego Akcjonariusza, tj. Skarbu Państwa.

Jednym z kluczowych aspektów realizacji strategii jest konieczność zapewnienia odpowiedniego finansowania na korzystnych dla ENEA S.A. warunkach. Zdolność Spółki do pozyskania finansowania oraz koszt kapitału zależą od wielu czynników, a w szczególności: (i) ogólnych warunków rynkowych i sytuacji na rynkach kapitałowych; (ii) dostępności kredytów bankowych; (iii) zaufania inwestorów; (iv) sytuacji finansowej Spółki; oraz (v) przepisów podatkowych i dotyczących obrotów papierami wartościowymi.

Działalność Spółki jest prowadzona w otoczeniu podlegającym szczególnej regulacji prawnej. Na sytuację ENEA S.A. mają w szczególności wpływ przepisy Prawa Energetycznego oraz regulacje Unii Europejskiej, w tym z zakresu ochrony środowiska. Przedmiotowe regulacje prawne podlegają częstym zmianom (których ENEA S.A. nie jest w stanie przewidzieć), przy czym istnieje tendencja do stopniowego zwiększania wymagań w zakresie korzystania ze środowiska, w szczególności w odniesieniu do podmiotów z sektora elektroenergetycznego. Takie rosnące wymagania mogą w przyszłości wpłynąć na konieczność poniesienia przez Spółkę dodatkowych nakładów inwestycyjnych. Ponadto Przepisy prawa nakładają na Spółkę obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia potwierdzających: (i) wytworzenie energii elektrycznej w odnawialnych źródłach; oraz (ii) wytworzenie energii elektrycznej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła (kogeneracji) lub, w razie nieuzyskania i nieprzedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia w wymaganej ilości, do wniesienia opłat zastępczych. Działania podejmowane przez Spółkę w zakresie strategii rozwoju uzależnione są również od poziomu przydzielonych uprawnień do emisji dwutlenku węgla i innych gazów oraz substancji na określony okres rozliczeniowy.

Planowane przez Spółkę działania w zakresie akwizycji i inwestycji kapitałowych mogą nie osiągnąć spodziewanego efektu z uwagi na czynniki niezależne od ENEA S.A. takie jak konkurencja ze strony innych przedsiębiorstw energetycznych oraz warunki rynkowe. Ponadto wyniki osiągane przez spółki, w które ENEA S.A. zainwestuje mogą okazać się gorsze od początkowych szacunków, co może skutkować obniżeniem stopy zwrotu z tych transakcji w stosunku do pierwotnie oczekiwanych. W wyniku poczynionych akwizycji czy inwestycji, Spółka będzie zmuszona także do podjęcia kroków w celu reorganizacji struktur organizacyjnych tych podmiotów, integracji poszczególnych obszarów biznesowych, centralizacji zarządzania aktywami i pasywami oraz integracji systemów informatycznych. Procesy te mogą okazać się czasochłonne i kosztowne i nie ma pewności, czy zostaną zrealizowane zgodnie z zamierzonym harmonogramem lub w zaplanowany sposób, mogą również doprowadzić do wystąpienia trwałych różnic w procedurach stosowanych w Grupie Kapitałowej ENEA. Powyższe działania uzależnione są również od zachowań strony społecznej zaangażowanej w przeprowadzane akwizycje oraz inwestycje kapitałowe.

Działalność ENEA S.A. w zakresie modernizacji aktywów wytwórczych, jak również dokonywania nowych inwestycji w aktywa wytwórcze uzależniona jest od warunków pogodowych, przebiegu realizacji prac budowlanych, remontowych i modernizacyjnych, wzrostu planowanych kosztów inwestycji, warunków na rynku, konieczności uzyskania wymaganych pozwoleń.

Na realizację celów strategicznych w zakresie rozwoju ma również wpływ stan polskiej gospodarki, jak i regionalna sytuacja ekonomiczna w tym w szczególności: wzrost lub spadek produktu krajowego brutto, produkcji przemysłowej, inflacji, bezrobocia, średniego wynagrodzenia, wielkość i charakterystykę demograficzną populacji, a także rozwój sektora usług i przemysłu.

Opisane na wstępie działania Grupy Kapitałowej wpisują się w cztery zasadnicze płaszczyzny rozwoju Grupy Kapitałowej:

1. Podnoszeniu efektywności operacyjnej poprzez redukcję kosztów, a w konsekwencji zwiększenie rentowności działalności, w tym w szczególności: dokonywanie dalszych inwestycji w zakresie modernizacji Elektrowni „Kozienice” S.A. zmierzających do utrzymania optymalnej sprawności wytwarzania energii elektrycznej i podniesienia niezawodności jej wytwarzania oraz ograniczenia stopnia oddziaływania na środowisko naturalne, zakończenie procesu integracji działalności wytwórczej z obrotem oraz usprawnienie obsługi klienta (co powinno zabezpieczyć Spółkę przed utratą klientów w związku z liberalizacją rynku energii elektrycznej oraz narastającą konkurencją);
2. Zwiększaniu istniejących oraz pozyskaniu nowych mocy wytwórczych poprzez nabywanie podmiotów prowadzących działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej oraz poprzez budowę nowych bloków, w tym na terenie Elektrowni „Kozienice” S.A.;
3. Inwestycjach w odnawialne źródła energii oraz w źródła wytwarzania energii w kogeneracji w celu zabezpieczenia wykonania obowiązków w zakresie świadectw pochodzenia, w tym w szczególności: inwestycje w projekty farm wiatrowych na różnych etapach realizacji, nabywanie ciepłowni oraz elektrociepłowni;
4. Integracji pionowej działalności w drodze uzyskania dostępu do własnych złóż węgla poprzez przejęcia spółek zajmujących się wydobywaniem węgla co umożliwi ENEA S.A. uzyskanie kontroli kosztów paliw, a co za tym idzie ograniczy ryzyka związane z możliwym znaczącym wzrostem ich ceny w przyszłości.

Podnoszenie efektywności operacyjnej

Podstawowym elementem strategii Spółki jest stałe podnoszenie efektywności operacyjnej zmierzające do redukcji kosztów, a w konsekwencji do zwiększenia rentowności działalności prowadzonej przez Spółkę. W tym celu Spółka zamierza w najbliższych latach, między innymi:

- dokonywać dalszych inwestycji w zakresie modernizacji Elektrowni „Kozienice” S.A. zmierzających do utrzymania optymalnej sprawności wytwarzania energii elektrycznej i podniesienia niezawodności jej wytwarzania oraz ograniczenia stopnia oddziaływania na środowisko naturalne. W tym celu Spółka planuje, między innymi, budowę w latach 2008-2011 instalacji odsiarczania spalin oraz modernizację elektrofiltrów;
- zakończyć proces integracji działalności wytwórczej z obrotem, w tym w zakresie integracji systemów informatycznych Spółki i Elektrowni „Kozienice” S.A., co pozwoli na większą kontrolę wykorzystania mocy produkcyjnych w Elektrowni „Kozienice” S.A.;
- usprawnić obsługę klienta, między innymi, poprzez wprowadzenie rozwiązań informatycznych klasy CRM (tj. wspomagających zarządzanie relacjami z klientem).

Zwiększenie istniejących oraz pozyskanie nowych mocy wytwórczych

Długoterminowym celem strategicznym Spółki jest uzyskanie dostępu do własnych źródeł wytwarzania energii o potencjale, który umożliwiłby, co najmniej zaspokojenie zapotrzebowania na energię elektryczną wszystkich klientów Grupy.

Pierwszym krokiem w celu realizacji tej strategii było nabycie w październiku 2007 roku Elektrowni Kozienice, największej w Polsce pod względem mocy osiągalnej elektrowni opalanej węglem kamiennym. Obecnie prowadzone są analizy dotyczące możliwości nabycia kolejnych podmiotów prowadzących działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w oparciu o źródła konwencjonalne.

Niezależnie od możliwości pozyskania dodatkowych mocy wytwórczych poprzez przejęcia istniejących podmiotów, Spółka planuje zwiększenie mocy wytwórczych poprzez budowę nowych bloków, w tym na terenie Elektrowni Kozienice, gdzie do 2014 roku planujemy wybudowanie nowego bloku o łącznej mocy osiągalnej około 1.000 MW, a do roku 2015 – kolejnego bloku o łącznej mocy osiągalnej około 1.000 MW. Spółka analizuje także możliwości budowy nowych bloków wykorzystujących paliwa importowane drogą morską.

Inwestycje w odnawialne źródła energii oraz w źródła wytwarzania energii w kogeneracji

Obecnie aktywa wytwórcze w Grupie pozwalają jedynie w niewielkim stopniu spełniać wymagania w zakresie obowiązku uzyskania świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych oraz wytwarzanej w kogeneracji. W związku z przewidywanymi zwiększającymi się obowiązkami w zakresie odnawialnych źródeł energii oraz energii wytwarzanej w kogeneracji Spółka podejmuje działania mające na celu zwiększenie kontroli kosztów związanych z realizacją obowiązków

wynikających z przepisów prawa w tym zakresie. W tym celu Spółka planuje kontynuować zawieranie długoterminowych kontraktów zakupu świadectw potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej w odnawialnych źródłach energii oraz w kogeneracji od podmiotów zewnętrznych oraz dokonywać bezpośrednich inwestycji w takie źródła. Spółka koncentruje działania przede wszystkim na inwestycjach w farmy wiatrowe zlokalizowane na terenie północno-zachodniej Polski, szczególnie na wybrzeżu Morza Bałtyckiego charakteryzującym się korzystnymi warunkami atmosferycznymi dla budowy farm wiatrowych. Zamiarem Spółki jest inwestowanie w projekty już rozpoczęte o różnym stopniu zaawansowania poprzez przejmowanie istniejących podmiotów lub inwestowanie we współpracy z podmiotami zewnętrznymi. W 2008 roku Spółka nabyła: udziały w spółce Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą w Obornikach oraz w spółce Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. z siedzibą w Pile, a także pakiety akcji spółki Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Śremie Spółka Akcyjna z siedzibą w Śremie i spółki Elektrociepłownia Białystok S.A. z siedzibą w Białymstoku. W najbliższych latach Spółka planuje kontynuować działania związane z nabywaniem udziałów i akcji w wyselekcjonowanych spółkach energetyki ciepłej. Nabywane ciepłownie Spółka zamierza modernizować i przekształcać w elektrociepłownie, które będą wytwarzać energię elektryczną w kogeneracji, co umożliwi uzyskanie dodatkowych świadectw pochodzenia energii. Zakłada się, że moc zainstalowana pojedynczych elektrociepłowni nie będzie przekraczać 50 MW.

Dalsza integracja pionowa naszej działalności

W związku z postępującą liberalizacją rynku oraz planami prywatyzacyjnymi polskiego rządu, Spółka bada możliwości uzyskania dostępu do własnych złóż węgla w drodze przejęcia istniejących kopalni zarówno węgla kamiennego, jak i węgla brunatnego. Spółka w odpowiedzi na zaproszenie do rokowań wystąpiła z ofertą wstępną dotyczącą nabycia od Kompanii Węglowej S.A. zorganizowanej części przedsiębiorstwa Kompanii Węglowej S.A. pod nazwą Ruch II Silesia KWK „Brzeszcze-Silesia”. Spółka także rozważa nabycie pakietu akcji kopalni Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A., która jest głównym dostawcą węgla kamiennego do Elektrowni „Kozienice” S.A. Ponadto w dniu 8 września 2008 r. Spółka zawarła z Kopalnią Węgla Brunatnego „KONIN” w Kleczewie S.A. spółkę pod firmą „PWE Gubin” Sp. z o.o. z siedzibą w Sękowicach, której celem będzie poszukiwanie złóż węgla brunatnego na terenie gmin Gubin i Brody położonych w bliskim sąsiedztwie granicy polsko-niemieckiej, a w dalszej kolejności budowa kopalni odkrywkowej oraz elektrowni o mocy osiągalnej około 800MW. Dalsza integracja pionowa naszej działalności poprzez przejęcia kopalń umożliwi większą kontrolę kosztów paliw, a co za tym idzie powinna prowadzić do ograniczenia ryzyk związanych z możliwym znaczącym wzrostem ich ceny w przyszłości.

3. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

W aspekcie przyjętego Planu Inwestycyjnego ENEA S.A. na rok 2009 oraz Kierunków Inwestowania ENEA S.A. w roku 2009 Spółka ma zabezpieczone środki własne na realizację wskazanych w ww. dokumentach zadań. Nie zmienia to faktu, że w celu efektywnego wykorzystania środków, Spółka w danych działaniach inwestycyjnych (w szczególności w zakresie akwizycji) zamierza wspomagać się finansowaniem dłużnym w celu wykorzystania efektu dźwigni finansowej.

4. Opis wykorzystania przez emitenta wpływów z emisji

W wyniku przeprowadzenia emisji akcji serii C Spółki, ENEA S.A. pozyskała środki finansowe w wysokości 1.940.235 tys. zł netto.

Planowany sposób wykorzystania środków z emisji akcji serii C opisany został szczegółowo w prospekcie emisyjnym sporządzonym w związku z emisją tychże akcji. Zgodnie z zapisami prospektu do czasu wydatkowania środków pozyskanych z emisji będą one umieszczane na lokatach bankowych na warunkach rynkowych. W okresie od 17.11.2008 do 08.02.2009 r. środki uzyskane z wpływów z emisji znajdowały się na rachunku zastrzeżonym oraz rachunku zastrzeżonym opcji. Wpływy z lokat negocjowanych w/w okresie wyniosły 26 676 511,90 zł. Od dnia 09.02.2009 r. środki pieniężne pochodzące z emisji w kwocie 1.900.000 tys. zł, zarządzane są przez wyspecjalizowaną firmę zewnętrzną. Inwestowane są w instrumenty o minimalnym ryzyku, tj. instrumenty dłużne emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa, oraz depozyty bankowe. Pozostała kwotę tj. 67.525 tys. zł ulokowano na rachunkach bankowych ENEA S.A..

5. Władze ENEA S.A.

1. Skład osobowy, zasady powoływania oraz opis zakresu uprawnień

Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego, oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących Spółki oraz ich komitetów, jak również opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania ww. osób oraz ich uprawnień, w szczególności prawo do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji znajduje się w pkt 8 pt.: „Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego”.

2. Zasady wynagradzania

Wynagrodzenie Członków Zarządu ustalane jest zgodnie z ustawą z dnia 3 marca 2000 r. o wynagrodzeniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi. Zgodnie z art. 8 pkt 3) dla osób zatrudnionych w jednoosobowych spółkach prawa handlowego utworzonych przez Skarb Państwa, maksymalna wysokość wynagrodzenia miesięcznego nie może przekroczyć sześciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto, Członkom Zarządu może być przyznana nagroda roczna na umotywowany wniosek Rady Nadzorczej w wysokości nieprzekraczającej 3-krotności przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego pracownika w roku poprzedzającym przyznanie nagrody oraz inne świadczenia, wynikające z ZUZP. ZUZP nie obejmuje natomiast zasad wynagradzania Członków Zarządu i Rady Nadzorczej. Członkom Zarządu poza wynagrodzeniem zasadniczym oraz nagrodą roczną przysługuje odprawa w wysokości 3-krotności wynagrodzenia miesięcznego w razie odwołania lub rozwiązania stosunku pracy. Ponadto pomiędzy Członkami Zarządu a Spółką jest zawarta umowa o zakazie konkurencji. Poprzez zawarcie umowy Pracodawca zobowiązuje się na czas powstrzymywania się pracownika od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec Spółki, wypłacania przez okres 6 miesięcy, comiesięcznego odszkodowania, w wysokości równej wartości wynagrodzenia miesięcznego, otrzymanego za ostatni pełny miesiąc obowiązywania umowy o pracę.

ENEA S.A. nie zawarła z osobami zarządzającymi żadnych umów, przewidujących rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie.

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej ustalone jest na podstawie oświadczenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 20 czerwca 2000 r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia członków Rad Nadzorczych w jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa i ustalone jest w wysokości jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

3. Wysokość wynagrodzeń

Wynagrodzenie członków Zarządu ENEA.S.A w roku obrotowym 2008 przedstawia poniższa tabela.

Członek Zarządu	Funkcja	Współczynnik	Świadczenia podstawowe **	Świadczenia dodatkowe ***	Ogółem
Mortas Paweł	Prezes Zarządu	6	223 410,24	0,00	223 410,24
Hermach Marek	Członek Zarządu	5,9	269 624,82	1 370,51	270 995,33
Kolltermann Czesław	Członek Zarządu	5,9	221 186,21	16 299,28	237 485,49
Piętka Zbigniew	Członek Zarządu	5,9	164 420,31	8 969,60	173 389,91
Koczorowski Piotr	Członek Zarządu	5,9	18 307,23	0,00	18 307,23
Malinowski Marek	Członek Zarządu	5,9	18 307,23	1 281,51	19 588,74
Jankiewicz Sławomir	Członek Zarządu	5,9	18 307,23	0,00	18 307,23
Czech Renata	Członek Zarządu	5,9	129 569,92	8 775,49	138 345,41
Razem	-	-	1 063 133,19	36 696,39	1 099 829,58

* Współczynnik – określany jest, jako krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wysokość współczynnika wynika z Ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.

** Świadczenia podstawowe, czyli:

- wynagrodzenie miesięczne,
- nagroda roczna,
- odprawa z tytułu odwołania z funkcji Członka Zarządu
- nagroda jubileuszowa

*** Świadczenia dodatkowe – rozumie się przez to

- zwrot częściowych kosztów użytkowania udostępnionego lokalu mieszkalnego,
- świadczenia związane z korzystaniem z taryfy energetycznej
- składki odprowadzane na Pracowniczy Program Emerytalny

Wartość wynagrodzeń z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek podporządkowanych

Paweł Mortas	37 235,04
Renata Czech	23 789,04
Marek Hermach	37 235,04
Marek Malinowski	13 446,00
Czesław Koltermann	28 236,58

Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej ENEA S.A. w roku obrotowym 2008 przedstawia poniższa tabela.

LP.	NAZWISKO I IMIĘ	2008
1	ŁAGODA MICHAŁ	31 236,06
2	DACHOWSKI TADEUSZ	37 235,04
3	BEGIER PIOTR	31 236,06
4	JANAS MARIAN	31 236,06
5	KŁYSZ MARIAN	25 030,22
6	ŁOPUSZKO ANDRZEJ	37 235,04
7	PAWLIOTTI WIESŁAW	31 236,06
8	PLUCIŃSKI MIECZYŚLAW	37 235,04
9	LEMKOWSKI MARCIN	7 713,92
10	MISIOŁEK KRZYSZTOF	5 895,53
11	METENIOWSKI PIOTR	5 895,53
12	RAWA MIROSŁAW	5 895,53
13	KARUSEWICZ TOMASZ	5 895,53
14	GAJDA MARZENA	37 235,04
15	JASTRZĘBSKI JACEK	5 895,53
16	RAZEM	336 106,19

4. Wykaz akcji i udziałów podmiotów z Grupy Kapitałowej ENEA w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Na dzień przekazania niniejszego sprawozdania Pan Tadeusz Dachowski, Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Spółki posiada 200 sztuk akcji ENEA S.A.

Ponadto na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji, Pan Czesław Koltermann, uprawniony jest do nieodpłatnego nabycia akcji pracowników ENEA S.A.

Na dzień przekazania niniejszego sprawozdania osoby zarządzające i nadzorujące ENEA S.A. nie posiadają akcji lub udziałów w podmiotach zależnych ENEA S.A.

6. Struktura kapitału zakładowego oraz akcjonariatu ENEA S.A.

1. Struktura kapitału zakładowego

W związku z przeprowadzeniem oferty publicznej akcji serii C, w dniu 13 stycznia 2009 r. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego na posiedzeniu niejawnym zarejestrował podwyższenie kapitału zakładowego Emitenta z kwoty 337.626.428 zł do kwoty 441.442.578 zł, w drodze emisji 103.816.150 akcji zwykłych na okaziciela serii „C”.

Po rejestracji podwyższenia wysokość kapitału zakładowego Emitenta wynosi 441.442.578 zł. Ogólna liczba głosów wynikających ze wszystkich wyemitowanych akcji Emitenta wynosi 441.442.578.

Struktura kapitału zakładowego po rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego Emitenta przedstawia się następująco:

- 295.987.473 akcje zwykłe na okaziciela serii „A”,
- 41.638.955 akcji zwykłych imiennych serii „B”, oraz
- 103.816.150 akcji zwykłych na okaziciela serii „C”.

2. Akcje własne

W okresie od 17 listopada 2008 r. do 16 grudnia 2008 r. Credit Suisse Securities (Europe) Limited działając, jako menedżer stabilizujący podejmował działania stabilizujące kurs praw do akcji serii C Spółki zgodnie z zasadami przedstawionymi w prospekcie emisyjnym opublikowanym w dniu 23 października 2008 r. Credit Suisse Securities (Europe) Limited, jako menedżer stabilizujący wykonywał opcję stabilizacyjną na podstawie umowy subemisji (ang. Underwriting Agreement) zawartej w dniu 22 października 2008 r. pomiędzy Spółką, menedżerem stabilizującym, Bankiem Zachodnim WBK S.A. oraz Domem Maklerskim BZ WBK S.A. W ramach wykonania ww. opcji stabilizacyjnej, menedżer stabilizujący sprzedał Spółce łącznie 1.129.608 praw do akcji serii C o wartości nominalnej 1.129.608 zł z całkowitej maksymalnej liczby 1.557.242 praw do akcji serii C objętych tą opcją. Jednostkowa cena nabycia praw do akcji serii C wyniosła 15,40 zł.

W wyniku opisanych powyżej działań oraz rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego przez sąd ENEA S.A. posiada obecnie 0,26% akcji własnych nabytych w ramach opcji stabilizacyjnej.

Nabywanie praw do akcji serii C w ramach transakcji stabilizacyjnych odbyło się na podstawie §2 uchwały nr 4 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 10 października 2008 r. w sprawie ubiegania się o dopuszczenie i wprowadzenie akcji oraz praw do akcji do obrotu na rynku regulowanym, dematerializacji akcji i praw do akcji oraz upoważnienia do zawarcia umowy z Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych S.A., zmienionej uchwałą nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 3 listopada 2008 r., zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 2273/2003 z dnia 22 grudnia 2003 r. wykonującym Dyrektywę 2003/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zwolnień dla programów odkupu i stabilizacji instrumentów finansowych.

Pozostałe informacje dotyczące warunków i zasad wykonywania opcji stabilizacyjnej zostały zamieszczone w prospekcie emisyjnym akcji serii C.

Prawa do akcji serii C nabyte przez Spółkę w ramach transakcji stabilizacyjnych zostaną umorzone przez Spółkę zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa.

3. Struktura akcjonariatu

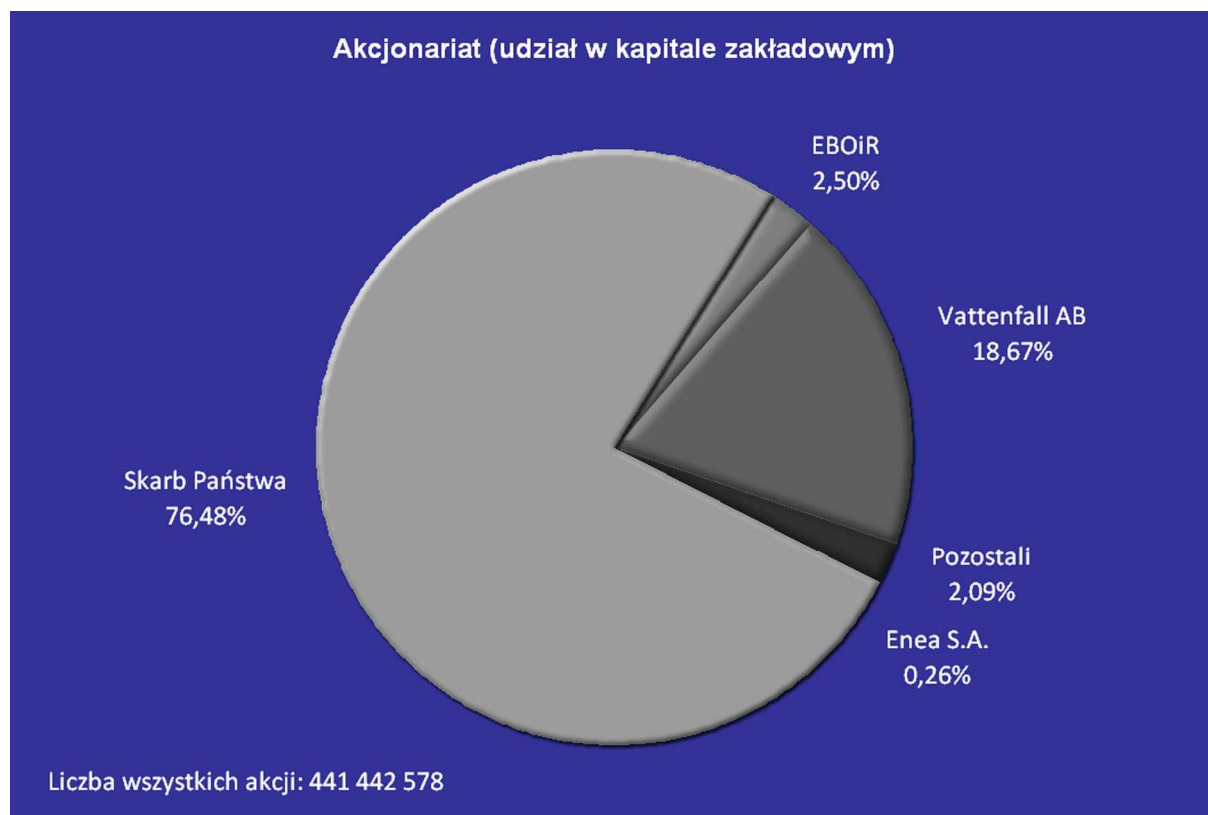
Na dzień 31 grudnia 2008 r., po uwzględnieniu podwyższenia kapitału z tytułu emisji akcji zarejestrowanego 13 stycznia 2009 r., struktura akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji Emitenta przedstawia się następująco:

Nazwa akcjonariusza	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w ogólnej liczbie głosów %
Skarb Państwa	337 626 428	337 626 428	76,48	76,48
Vattenfall AB	82 395 573	82 395 573	18,67	18,67
EBOiR	11 038 962	11 038 962	2,50	2,50
Pozostali	10 381 615	10 381 615	2,35	2,35

W ramach akcjonariuszy posiadających poniżej 5% w ogólnej liczbie głosów znajduje się również ENEA S.A., która posiada 0,26% akcji własnych. Akcje te nabyte zostały w ramach wykonywania opcji stabilizacji, o której mowa w ppkt 2 powyżej.

W okresie od zakończenia roku obrotowego nastąpiły zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji ENEA S.A. Na dzień 31 grudnia 2008 r., zgodnie z rejestrem KRS, akcjonariuszem posiadającym 100% głosów na Walnym Zgromadzeniu ENEA S.A. był Skarb Państwa. Skarb Państwa był właścicielem 337.626.428 akcji uprawniających do 337.626.428 głosów na Walnym Zgromadzeniu ENEA S.A., stanowiących 100% dotychczasowego kapitału zakładowego i uprawniających do wykonywania 100% głosów na Walnym Zgromadzeniu ENEA S.A. W związku z przeprowadzeniem oferty publicznej akcji serii C oraz rejestracją w dniu 13 stycznia 2009 r. przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu podwyższenia kapitału zakładowego, kapitał zakładowy ENEA S.A. dzieli się obecnie na 441.442.578 akcji, którym odpowiada 441.442.578 głosów na Walnym Zgromadzeniu ENEA S.A. Struktura akcjonariatu po rejestracji podwyższenia kapitału odzwierciedlona jest powyżej.

Strukturę akcjonariatu przedstawia poniższy wykres:

4. Potencjalne zmiany w strukturze akcjonariatu

Spółce nie są znane umowy, w wyniku których w przyszłości mogłyby nastąpić zmiany w proporcjach akcji posiadanych przez dotychczasowych akcjonariuszy.

Niemniej jednak Spółka zwraca uwagę, iż zgodnie z programem prywatyzacyjnym, Ministerstwo Skarbu Państwa docelowo zamierza zbyć cały posiadany pakiet akcji w spółce ENEA S.A. (przy czym 41.638.955 akcji serii B, tj. 9,43 % kapitału zakładowego stanowią akcje pracownicze). Rozważany tryb zbycia akcji to zaproszenie do negocjacji lub odpowiedź na wezwanie ogłoszone przez akcjonariusza.

7. Oświadczenie o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego

1. Określenie stosowanego zbioru zasad

Zarząd ENEA S.A. oświadcza, iż stosuje zasady ładu korporacyjnego, które zostały opisane w zbiorze przyjętym Uchwałą Rady Nadzorczej GPW nr 12/1170/2007 z dnia 4 lipca 2007 roku, noszącym tytuł: "Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW" (Zasady Ładu Korporacyjnego) i zostały opublikowane na stronie internetowej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (<http://corp-gov.gpw.pl>). Powyżej przedstawiony zbiór Zasad Ładu Korporacyjnego zawiera część pt. „Rekomendacje dotyczące dobrych praktyk spółek giełdowych” opisującą te zasady dobrych praktyk, na których stosowanie Emitent może się dobrowolnie zdecydować.

2. Zasady, od stosowania których odstąpiono

Zarząd ENEA S.A. oświadcza, że stan faktyczny istniejący w Spółce w dniu sporządzenia niniejszego raportu powoduje nie stosowanie następującej zasady Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW:

Zasada nr 6 części III Dobrych Praktyk:

"Przynajmniej dwóch członków rady nadzorczej powinno spełniać kryteria niezależności od spółki i podmiotów pozostających w istotnym powiązaniu ze spółką. W zakresie kryteriów niezależności członków rady nadzorczej powinien być stosowany Załącznik II do Zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów niewykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej). Niezależnie od postanowień pkt b) wyżej wymienionego Załącznika osoba będąca pracownikiem spółki, podmiotu zależnego lub podmiotu stowarzyszonego nie może być uznana za spełniającą kryteria niezależności, o których mowa w tym Załączniku. Ponadto za powiązanie z akcjonariuszem wykluczające przymiot niezależności członka rady nadzorczej w rozumieniu niniejszej zasady rozumie się rzeczywiste i istotne powiązanie z akcjonariuszem mającym prawo do wykonywania 5 % i więcej ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu."

Intencją Zarządu Spółki było stosowanie wszystkich zasad ładu korporacyjnego i w związku z powyższym rekomendował Akcjonariuszom powołanie dwóch niezależnych członków Rady Nadzorczej. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki z dnia 25 lutego 2009 r., w którego porządku obrad znajdował się m.in. punkt dotyczący powołania nowych członków Rady Nadzorczej, powołało do jej składu jedynie jednego członka Rady Nadzorczej spełniającego kryteria niezależności wskazane w treści ww. zasady ładu korporacyjnego i w chwili obecnej jedynie jeden członek spośród członków Rady Nadzorczej spełnia kryteria niezależności.

Ewentualne przywrócenie stosowania zasady części III pkt 6 Dobrych Praktyk uzależnione jest od podjęcia decyzji przez Akcjonariuszy działających, jako Walne Zgromadzenie Spółki.

Zamiarem Zarządu jest, aby Spółka stosowała w przyszłości wszystkie z zasad zawartych w Dobrych Praktykach. Zwracamy jednak uwagę, że ostateczna decyzja, co do przestrzegania poszczególnych zasad Dobrych Praktyk będzie należała do naszych akcjonariuszy, w szczególności w zakresie funkcjonowania w ramach Rady Nadzorczej komitetu audytu oraz wyboru określonej liczby członków Rady Nadzorczej spełniających kryteria niezależności od Spółki i podmiotów pozostających w istotnym powiązaniu ze Spółką. Nasz Statut nie obliguje akcjonariuszy do wyboru co najmniej dwóch niezależnych członków Rady Nadzorczej, tak jak tego wymagają Dobre Praktyki. Zgodnie z postanowieniami Statutu Spółki, począwszy od upływu jednego miesiąca od dnia pierwszego notowania Akcji na rynku regulowanym, co najmniej jeden członek Rady Nadzorczej spośród

powołanych przez Walne Zgromadzenie powinien: (i) spełniać warunki niezależności; (ii) zostać wybrany przez Walne Zgromadzenie w odrębnym głosowaniu; oraz (iii) nie być pracownikiem Spółki lub jej jednostek zależnych lub stowarzyszonych.

Regulamin Rady Nadzorczej ENEA S.A. przewiduje również powołanie dwóch Komitetów Rady Nadzorczej, tj. Komitetu ds. Audytu oraz Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń. W ramach Rady Nadzorczej działa obecnie Komitet ds. Audytu, w skład którego weszli wszyscy obecni Członkowie Rady.

3. Akcjonariusze posiadający znaczne pakiety akcji

Na dzień 31 grudnia 2008 r., po uwzględnieniu podwyższenia kapitału z tytułu emisji akcji zarejestrowanego 13 stycznia 2009 r., struktura akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji Emitenta przedstawia się następująco:

Nazwa akcjonariusza	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów	Udział w kapitale zakładowym	Udział w ogólnej liczbie głosów
Skarb Państwa	337 626 428	337 626 428	76,48%	76,48%
Vattenfall AB	82 395 573	82 395 573	18,67%	18,67%
EBOiR	11 038 962	11 038 962	2,50%	2,50%
Pozostali	10 381 615	10 381 615	2,35%	2,35%

Szczegółowe informacje nt. struktury akcjonariatu przedstawione zostały w punkcie 6.3 powyżej.

4. Posiadacze papierów wartościowych dających specjalne uprawnienia kontrolne

ENEA S.A. nie emitowała żadnych papierów wartościowych, które mogłyby dawać szczególne uprawnienia kontrolne wobec Emitenta.

5. Ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu

W spółce nie występują żadne ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu, poza tymi, które wynikają z powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

6. Ograniczenia dotycząc przenoszenia prawa własności papierów wartościowych

Na dzień sporządzenia niniejszego raportu w spółce nie występują żadne ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Emitenta.

W wyniku prowadzonej prywatyzacji Spółki, która zgodnie z ustawą z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji, powadzić będzie do nieodpłatnego nabycia akcji przez uprawnionych pracowników, mogą jednak w przyszłości wystąpić ograniczenia w przenoszeniu prawa własności akcji Emitenta. W przypadku bowiem nieodpłatnego nabycia akcji przez pracowników nie mogą one być przedmiotem obrotu przed upływem dwóch lat od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych, z tym że akcje nabyte przez pracowników pełniących funkcje członków zarządu Spółki nie mogą być zbyte przed upływem trzech lat od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych.

7. Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających

W myśl §12 ust. 1 Statutu Zarząd Spółki składa się z 3 do 8 osób, w tym Prezesa Zarządu. Członków Zarządu powołuje się na okres wspólnej kadencji, która trwa trzy lata.

Członków Zarządu lub cały Zarząd powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza. Przy powoływaniu Członków Zarządu, Rada Nadzorcza stosuje się do zasad zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia

18 marca 2003r. w sprawie przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka zarządu w niektórych spółkach handlowych. Zgodnie z przepisami ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, jeżeli średnioroczne zatrudnienie w Spółce wynosi 500 pracowników, Rada Nadzorcza powołuje w skład Zarządu jedną osobę wybraną przez pracowników Spółki na okres kadencji Zarządu. Statut Spółki określa następujące zasady oraz tryb wyboru członka zarządu wybieranego przez pracowników:

1. Kandydatem może być osoba zgłoszona w trybie określonym w pkt 2 i 3 poniżej.
2. Prawo zgłaszania kandydatów przysługuje każdej organizacji związkowej działającej w Spółce oraz grupom pracowników liczącym, co najmniej 300 osób. Pracownik może udzielić poparcia tylko jednemu kandydatowi.
3. Kandydatów należy zgłaszać pisemnie do Głównej Komisji Wyborczej najpóźniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem głosowania.
4. W przypadku niedokonania wyboru w pierwszej turze wyborów (aby doszło do wyboru Członka Zarządu w pierwszej turze wyborów, kandydat musi uzyskać bezwzględną większość głosów przy udziale w wyborach co najmniej 50% wszystkich pracowników), przystępuje się do drugiej tury wyborów, w której uczestniczy dwóch kandydatów, którzy w pierwszej turze uzyskali największą ilość głosów.
5. Druga tura wyborów przeprowadzana jest zgodnie z trybem ustalonym dla tury pierwszej z uwzględnieniem zmian wynikających z pkt 4.
6. Po ustaleniu ostatecznych wyników wyborów Główna Komisja Wyborcza (powołana przez Radę Nadzorczą) stwierdzi ich ważność, a następnie dokona stosownego ogłoszenia oraz przekazuje dokumentację wyborów Radzie Nadzorczej.
7. Niezwłocznie po otrzymaniu dokumentacji wyborów Rada Nadzorcza powołuje Członka Zarządu wybranego przez pracowników.

Na pisemny wniosek co najmniej 15% ogółu pracowników Spółki Rada Nadzorcza zarządza głosowanie w sprawie odwołania Członka Zarządu wybranego przez pracowników Spółki. Wynik głosowania jest wiążący dla Rady Nadzorczej pod warunkiem udziału w nim, co najmniej 50% wszystkich pracowników i uzyskania większości niezbędnej jak przy wyborze. Wniosek w sprawie odwołania członka Zarządu wybranego przez pracowników składa się do Zarządu Spółki, który niezwłocznie przekazuje go Radzie Nadzorczej.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia, poza sprawami określonymi w bezwzględnie obowiązujących przepisach prawa oraz innych postanowieniach Statutu, należy m.in. decyzja o emisji obligacji zamiennych lub wymiennych oraz innych instrumentów uprawniających do nabycia albo objęcia akcji Spółki.

8. Uprawnienia osób zarządzających

Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę.

Uchwały Zarządu wymagają wszystkie sprawy przekraczające zakres zwykłych czynności Spółki, a w szczególności:

1. przyjęcie regulaminu organizacyjnego przedsiębiorstwa Spółki, z zastrzeżeniem zatwierdzenia go przez Radę Nadzorczą,
2. tworzenie i likwidacja oddziałów,
3. powołanie prokurenta i ustanowienie pełnomocnika, za wyjątkiem pełnomocnika procesowego, przy czym powołanie prokurenta wymaga zgody wszystkich członków Zarządu,
4. zaciąganie kredytów i pożyczek,
5. przyjęcie rocznych planów rzeczowo-finansowych, w tym planów inwestycyjnych, oraz strategicznych planów wieloletnich, z zastrzeżeniem zatwierdzenia ich przez Radę Nadzorczą,
6. zaciąganie zobowiązań warunkowych, w tym udzielanie przez Spółkę gwarancji, poręczeń oraz wystawianie weksli,
7. nabycie, zbycie lub obciążenie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziałów w nieruchomości, na podstawie jednej albo wielu czynności prawnych w okresie 12 następujących po sobie miesięcy, o wartości równej lub przekraczającej równowartość 50.000 EUR,

8. oddanie w leasing, dzierżawę, najem, użyczenie, użytkowanie lub oddanie do jakiegokolwiek innego używania nieruchomości Spółki,
9. wzięcie w leasing, dzierżawę, najem, użytkowanie lub przyjęcie do jakiegokolwiek innego używania nieruchomości, na podstawie jednej albo wielu czynności prawnych w okresie 12 następujących po sobie miesięcy, o wartości czynszu za okres 12 następujących po sobie miesięcy równej lub przekraczającej równowartość 50.000 EUR
10. nabycie, zbycie lub obciążenie składnika aktywów trwałych, z wyjątkiem nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziałów w nieruchomości, na podstawie jednej albo więcej czynności prawnych w okresie 12 następujących po sobie miesięcy, o wartości równej lub przekraczającej równowartość 50.000 EUR,
11. oddanie w leasing, dzierżawę, najem, użyczenie, użytkowanie lub oddanie do jakiegokolwiek innego używania aktywów trwałych, z wyjątkiem nieruchomości
12. wzięcie w leasing, dzierżawę, najem, użytkowanie lub do jakiegokolwiek innego używania składnika aktywów trwałych, z wyjątkiem nieruchomości, na podstawie jednej albo więcej czynności prawnych w okresie 12 miesięcy, o wartości czynszu za okres 12 następujących po sobie miesięcy równej lub przekraczającej równowartość 50.000 EUR,
13. sprawy, o których rozpatrzenie Zarząd zwraca się do Rady Nadzorczej lub Walnego Zgromadzenia.
14. określenie sposobu wykonywania przez Spółkę prawa głosu na walnym zgromadzeniu lub na zgromadzeniu wspólników Istotnych Jednostek Zależnych, z zastrzeżeniem § 20 ust. 6 pkt. 5

Poza wskazanymi powyżej, Statut Spółki nie zawiera zapisów przyznających osobom zarządzającym dodatkowych uprawnień, w tym uprawnień do podejmowania decyzji o emisji lub wykupie akcji.

9. Opis zasad zmiany statutu ENEA S.A.

Zmiana Statutu Spółki, zgodnie z Kodeksem spółek handlowych następuje w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia oraz wpisu do rejestru.

Zgodnie ze Statutem Spółki uchwała Walnego Zgromadzenia Spółki zmieniająca następujące brzmienie §32 Statutu Spółki:

„Uchwały dotyczące następujących spraw mogą być podjęte jeżeli na Walnym Zgromadzeniu reprezentowana jest co najmniej połowa kapitału zakładowego Spółki i wymaga większości czterech piątych głosów w sytuacji, kiedy Skarb Państwa przestanie posiadać w kapitale zakładowym powyżej 50%:

- 1) rozwiązanie Spółki,
- 2) przeniesienie siedziby Spółki za granicę,
- 3) zmiana przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki ograniczająca możliwość prowadzenia przez Spółkę działalności w zakresie, o którym mowa w § 5 pkt 1-4 Statutu Spółki,
- 4) zbycie i wydzierżawienie przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części, przedmiotem której jest działalność, o której mowa w § 5 pkt 1-4 Statutu Spółki, oraz ustanowienie na przedsiębiorstwie Spółki lub takiej jego zorganizowanej części ograniczonego prawa rzeczowego,
- 5) połączenie Spółki poprzez przeniesienie całego jej majątku na inną spółkę,
- 6) podział Spółki,
- 7) uprzywilejowanie akcji,
- 8) utworzenie spółki europejskiej, przekształcenie w taką spółkę lub przystąpienie do niej,”

może zostać podjęta jeżeli na walnym zgromadzeniu reprezentowana jest co najmniej połowa kapitału zakładowego Spółki i wymaga większości czterech piątych głosów w sytuacji, kiedy Skarb Państwa przestanie posiadać w kapitale zakładowym powyżej 50%.

Poza wskazanymi powyżej, Statut Spółki nie zawiera zapisów odmiennych od przepisów Kodeksu spółek handlowych

10. Sposób działania i zasadnicze uprawnienia walnego zgromadzenia oraz opis praw akcjonariuszy i sposób ich wykonywania

Zgodnie ze Statutem Spółki, Zarząd Spółki zwołuje Walne Zgromadzenie w przypadkach określonych w przepisach prawa oraz postanowieniach Statutu, a także w razie złożenia pisemnego żądania akcjonariusza Skarbu Państwa.

Skarb Państwa, tak długo, jak pozostaje akcjonariuszem Spółki, niezależnie od udziału w kapitale zakładowym, może żądać stosownie do art. 400 § 2 Kodeksu spółek handlowych zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia, jak również umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia. Skarb Państwa składa takie żądanie na piśmie Zarządowi, najpóźniej na miesiąc przed proponowanym terminem Walnego Zgromadzenia. Jeżeli żądanie, o którym mowa w ust. 1, zostanie złożone po ogłoszeniu o zwołaniu Walnego Zgromadzenia, wówczas zostanie potraktowane, jako wniosek o zwołanie kolejnego Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia.

W przypadku, gdy Walne Zgromadzenie nie zostanie zwołane w terminie dwóch tygodni od daty złożenia żądania, akcjonariusz Skarb Państwa uzyskuje prawo do zwołania Walnego Zgromadzenia stosownie do art. 354 § 1 Kodeksu spółek handlowych.

Odwołanie terminu odbycia Walnego Zgromadzenia, w którego porządku obrad na wniosek uprawnionych podmiotów umieszczono określone sprawy lub które zwołane zostało na wniosek uprawnionych podmiotów możliwe jest tylko za zgodą wnioskodawców. W innych przypadkach termin odbycia Walnego Zgromadzenia może być odwołany, jeżeli jego odbycie napotyka na nadzwyczajne przeszkody (siła wyższa) lub stanie się oczywiście bezprzedmiotowe. Odwołanie następuje w taki sam sposób, jak zwołanie, zapewniając przy tym jak najmniejsze ujemne skutki dla spółki i dla akcjonariuszy, w każdym razie nie później niż na trzy tygodnie przed pierwotnie planowanym terminem. Zmiana terminu odbycia Walnego Zgromadzenia następuje w tym samym trybie, co jego odwołanie, choćby proponowany porządek obrad nie ulegał zmianie.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia, poza sprawami określonymi w bezwzględnie obowiązujących przepisach prawa, należą w szczególności:

- 1) powoływanie i odwoływanie członków Rady Nadzorczej, z zastrzeżeniem zapisów Statutu Spółki uprawniających akcjonariusza Skarb Państwa do powoływania i odwoływania jednego członka rady nadzorczej (stosowanie do art. art. 354 § 1 Kodeksu spółek handlowych),
- 2) uchwalanie regulaminu Walnego Zgromadzenia określającego szczegółowe zasady prowadzenia obrad i podejmowania uchwał,
- 3) emisja obligacji zamiennych lub wymiennych oraz innych instrumentów uprawniających do nabycia albo objęcia akcji Spółki.

Nie wymagają zgody Walnego Zgromadzenia nabycie i zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości tj. czynności określone w art. 393 pkt 4 Kodeksu spółek handlowych.

Tak długo jak Skarb Państwa posiada ponad połowę ogólnej liczby akcji Spółki, zgody Walnego Zgromadzenia wymagają czynności, o których mowa w art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji, z wyjątkiem:

1. czynności, na dokonanie których Statut wymaga zgody Rady Nadzorczej, a Rada Nadzorcza taką zgodę wyraziła,
2. czynności innych, niż określone w pkt. 1 powyżej, jeżeli czynności te polegają na:
3. zawiązaniu lub przystąpieniu przez Spółkę do innej spółki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli cena nabycia lub objęcia udziału (udziałów) lub akcji lub wkładu na poczet udziału w spółce osobowej nie przekracza 5.000.000 EUR,
4. obejmowaniu albo nabywaniu akcji (udziałów) gdy ich wartość nominalna nie przekracza 5.000.000 EUR,
5. zbywaniu lub obciążaniu nabytych lub objętych akcji (udziałów) innej spółki, jeżeli ich wartość nominalna nie przekracza 5.000.000 EUR,
6. nabywaniu akcji (udziałów) za wierzycielności Spółki w ramach postępowań ugodowych, naprawczych lub upadłościowych.

Poza wskazanymi powyżej, Statut Spółki nie zawiera zapisów dotyczących sposobu działania Walnego Zgromadzenia i jego uprawnień, które nie wynikałyby wprost z przepisów prawa.

Na dzień sporządzenia niniejszego raportu, Regulamin Walnego Zgromadzenia nie został w spółce uchwalony.

11. Skład osobowy i jego zmiany oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących ENEA S.A.

Zarząd

Aktualny Zarząd Emitenta został powołany na wspólną trzyletnią kadencję, która upływa w dniu 28 czerwca 2010 r. Mandaty członków Zarządu wygasną najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2009 rok.

Od początku 2008 roku Zarząd VI kadencji działał w następującym składzie:

- Paweł Mortas – Prezes Zarządu,
- Renata Czech - Członek Zarządu ds. Ekonomicznych,
- Marek Hermach – Członek Zarządu ds. Handlowych,
- Zbigniew Piętka – Członek Zarządu ds. Infrastruktury,
- Czesław Koltermann – Członek Zarządu wybierany przez pracowników.

Uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 03.06.2008r., odwołano Członka Zarządu ds. Infrastruktury ENEA S.A. - Pana Zbigniewa Piętkę z pełnionej przez niego funkcji. W dniu 15.07.2008r. Rada Nadzorcza odwołała p. R. Czech z funkcji Członka Zarządu ds. Ekonomicznych. W dniu 29.11.2008r., w wyniku przeprowadzonych postępowań kwalifikacyjnych, Rada Nadzorcza podjęła uchwały w przedmiocie powołania w skład Zarządu VI kadencji następujących osób:

- Sławomir Jankiewicz - Członek Zarządu ds. Ekonomicznych,
- Piotr Koczorowski - Członka Zarządu ds. Korporacyjnych,
- Marek Malinowski - Członka Zarządu ds. Strategii i Rozwoju.

W związku z powyższym, skład Zarządu od dnia powołania ww. osób do końca 2008r. przedstawiał się następująco:

- Paweł Mortas – Prezes Zarządu,
- Marek Hermach – Członek Zarządu ds. Handlowych,
- Czesław Koltermann – Członek Zarządu wybierany przez pracowników Spółki,
- Sławomir Jankiewicz - Członek Zarządu ds. Ekonomicznych,
- Piotr Koczorowski - Członka Zarządu ds. Korporacyjnych,
- Marek Malinowski - Członka Zarządu ds. Strategii i Rozwoju.

W dniu 26.03.2009r. Rada Nadzorcza Emitenta podjęła uchwały o odwołaniu p. Pawła Mortasa ze stanowiska Prezesa Zarządu oraz p. Marka Hermacha ze stanowiska Członka Zarządu ds. Handlowych oraz podjęła uchwałę o tymczasowym powierzeniu pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu Enea S.A. p. Piotrowi Koczorowskiemu pełniącemu dotychczas funkcję Członka Zarządu Spółki ds. Korporacyjnych. Jednocześnie Rada Nadzorcza wszczęła postępowania kwalifikacyjne na stanowiska Prezesa Zarządu Spółki i Członka Zarządu Spółki ds. Handlowych.

Na dzień sporządzenia niniejszego Raportu, Zarząd Spółki działa w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Funkcja
Piotr Koczorowski	Pełniący obowiązki Prezesa Zarządu
Czesław Koltermann	Członek Zarządu wybrany przez pracowników Spółki
Sławomir Jankiewicz	Członek Zarządu ds. Ekonomicznych
Marek Malinowski	Członek Zarządu ds. Strategii i Rozwoju

Zarząd kieruje działalnością oraz reprezentuje Spółkę w relacjach ze stronami trzecimi. Do składania oświadczeń w imieniu Spółki uprawnionych jest dwóch Członków Zarządu działających razem lub jeden Członek Zarządu działający łącznie z prokurentem. Uprawnienia, organizacja oraz zasady działania Zarządu określone są przez Statut, Regulamin Zarządu oraz Kodeks spółek handlowych.

Zgodnie z Regulaminem Zarządu, posiedzenia Zarządu odbywają się, co do zasady raz w tygodniu w siedzibie Spółki. Udział w posiedzeniach Zarządu jest obowiązkowy. Posiedzenia Zarządu Spółki zwołuje z własnej inicjatywy lub na wniosek dwóch Członków Zarządu Prezes Zarządu, a w razie jego nieobecności Członek Zarządu wyznaczony do wykonywania tej czynności przez Radę Nadzorczą.

Na posiedzenia Zarządu mogą być zaproszeni pracownicy Spółki, eksperci i doradcy zewnętrzeni.

Program i niezbędne dokumenty na posiedzenie Zarządu dostarczane są przez Biuro Zarządu, co najmniej jeden dzień roboczy przed posiedzeniem Zarządu. Z ważnych powodów posiedzenie może być zwołane w trybie natychmiastowym i bez przekazania materiałów. Warunkiem odbycia posiedzenia doraźnego jest skuteczne zawiadomienie wszystkich członków Zarządu o posiedzeniu.

Decyzje Zarządu związane z prowadzeniem spraw Spółki, o których mowa w Statucie Spółki, podejmowane są w formie uchwał Zarządu. Zarząd podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna, co najmniej połowa jego członków, a wszyscy członkowie zostali prawidłowo zawiadomieni o posiedzeniu. Zarząd podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów, to jest większością więcej niż połowy głosów oddanych, przy czym głos „wstrzymujący się” uważa się jako oddany przeciw uchwale. W przypadku równości głosów przy podejmowaniu uchwały przez Zarząd decyduje głos Prezesa Zarządu. Zarząd może podejmować uchwały w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Podjęcie uchwały w tym trybie wymaga uzasadnienia oraz uprzedniego przedstawienia projektu uchwały wszystkim członkom Zarządu. Uchwały podjęte w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość zostają przedstawione na najbliższym posiedzeniu Zarządu z podaniem wyniku głosowania.

Rada Nadzorcza

Członkowie Rady Nadzorczej VI kadencji zostali powołani uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki w dniu 30.06.2006r. na wspólną trzyletnią kadencję, która upływa 30 czerwca 2009r. Mandaty członków Rady Nadzorczej wygasną najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2008 rok.

W okresie od 01.01.2008r. do 28.02.2008r. skład osobowy Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco: p. Krzysztof Misiólek, p. Tadeusz Dachowski, p. Piotr Meteniowski, p. Marzena Gajda, p. Jacek Jastrzębski, p. Tomasz Karusewicz, p. Andrzej Łopuszko, p. Mieczysław Pluciński, p. Mirosław Rawa.

W dniu 28 lutego 2008 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki odwołało ze składu Rady: p. Krzysztofa Misiółka, p. Piotra Meteniowskiego, p. Jacka Jastrzębskiego, p. Tomasza Karusewicza oraz p. Mirosława Rawę i jednocześnie powołało: p. Michała Łagodę, p. Piotra Begiera, p. Mariana Janasa, p. Mariana Kłysza, p. Wiesława Pawliotti oraz p. Marcina Lemkowskiego. Wszyscy Członkowie Rady Nadzorczej powołani w tym dniu, za wyjątkiem p. Mariana Kłysza i p. Marcina Lemkowskiego do dnia dzisiejszego sprawują swoje funkcje. W dniu 13.05.2008r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki odwołało ze składu Rady p. Marcina Lemkowskiego, natomiast p. Marian Kłysz zrezygnował z zasiadania w Radzie Nadzorczej z dniem 31 października 2008 r.

W dniu 25 lutego 2009 roku Pani Marzena Gajda złożyła rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej Spółki. W tym samym dniu, Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki powołało w skład Rady Nadzorczej p. Wojciecha Chmielewskiego, p. Marcina Bruszewskiego oraz p. Graham'a Wood'a.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania Rada Nadzorcza naszej Spółki działa w następującym składzie:

Imię i nazwisko	Funkcja
Michał Łagoda	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Tadeusz Dachowski	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Piotr Begier	Sekretarz Rady Nadzorczej
Marcin Bruszewski	Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Chmielewski	Członek Rady Nadzorczej
Marian Janas	Członek Rady Nadzorczej
Andrzej Łopuszko	Członek Rady Nadzorczej
Wiesław Pawliotti	Członek Rady Nadzorczej
Mieczysław Pluciński	Członek Rady Nadzorczej
Graham Wood	Członek Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Do szczególnych obowiązków Rady Nadzorczej należy ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, oraz wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty, a także składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników tej oceny. Uprawnienia, organizacja oraz zasady działania Rady Nadzorczej określone są przez Statut, *Regulamin Rady Nadzorczej ENEA S.A. w Poznaniu* oraz Kodeks Spółek Handlowych.

Zgodnie ze Statutem Spółki, Rada Nadzorcza składa się z sześciu do piętnastu członków powoływanych przez: (i) Walne Zgromadzenie, (ii) pracowników Spółki – w zakresie przyznanym pracownikom przez przepisy Ustawy o Komerccjalizacji i Prywatyzacji (pracownicy mogą wybrać dwóch, trzech albo czterech członków Rady Nadzorczej, w przypadku, gdy, odpowiednio, Rada Nadzorcza liczy do sześciu, od siedmiu do dziesięciu albo powyżej jedenastu członków), oraz (iii) Skarb Państwa – Skarb Państwa ma prawo do powoływania jednego członka Rady Nadzorczej. Ponadto, w myśl zapisów Statutu Spółki, począwszy od upływu jednego miesiąca od dnia pierwszego notowania Akcji na rynku regulowanym, co najmniej jeden członek Rady Nadzorczej spośród powołanych przez Walne Zgromadzenie powinien: (i) spełniać warunki niezależności; (ii) zostać wybrany przez Walne Zgromadzenie w odrębnym głosowaniu; oraz (iii) nie być pracownikiem Spółki lub jej jednostek zależnych lub stowarzyszonych. Członek Rady Nadzorczej, o którym mowa w zdaniu poprzednim, wybierany jest przez Walne Zgromadzenie w odrębnym głosowaniu. Każdy akcjonariusz Spółki, obecny na Walnym Zgromadzeniu Spółki, którego przedmiotem jest wybór niezależnego członka Rady Nadzorczej, reprezentujący na tym zgromadzeniu, co najmniej 1% ogólnej liczby głosów reprezentowanych na danym Walnym Zgromadzeniu, ma prawo zgłoszenia jednego kandydata na takiego członka Rady Nadzorczej. W przypadku braku zgłoszeń kandydatów na niezależnych członków Rady Nadzorczej, kandydatów na takich członków zgłasza Rada Nadzorcza i poddaje je pod głosowanie Walnego Zgromadzenia. Liczbę członków Rady Nadzorczej określa Walne Zgromadzenie. W dniu 25 lutego 2009 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki, zgodnie z ww. zapisami Statutu, dokonało wyboru niezależnego Członka Rady Nadzorczej, którym został Pan Graham Wood.

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej, Rada odbywa posiedzenia, co najmniej raz na dwa miesiące. Posiedzenia Rady zwołuje Przewodniczący Rady lub Wiceprzewodniczący, przedstawiając szczegółowy porządek obrad. Posiedzenie Rady powinno być zwołane na żądanie każdego z członków Rady lub na wniosek Zarządu. Posiedzenie Rady zwołuje się w terminie dwóch tygodni od dnia otrzymania wniosku. Do zwołania posiedzenia Rady wymagane jest pisemne zaproszenie wszystkich członków Rady na, co najmniej 7 dni przed posiedzeniem Rady. Z ważnych powodów Przewodniczący Rady może skrócić ten termin do 2 dni określając sposób przekazania zaproszenia. W zaproszeniu na posiedzenie Rady Przewodniczący określa termin posiedzenia, miejsce obrad oraz szczegółowy projekt porządku obrad. Wraz z zaproszeniem przesyła się materiały dotyczące spraw objętych przedmiotem porządku obrad.

Posiedzenia Rady prowadzi Przewodniczący Rady, a w przypadku jego nieobecności Wiceprzewodniczący. Zmiana zaproponowanego porządku obrad może nastąpić, gdy na posiedzeniu obecni są wszyscy członkowie Rady i nikt nie wnosi sprzeciwu, co do porządku obrad. Sprawa nie uwzględniona w porządku obrad jest włączana do porządku obrad następnego posiedzenia. Udział w

posiedzeniu Rady jest obowiązkiem członka Rady. Członek Rady podaje przyczyny swojej nieobecności na piśmie. Usprawiedliwienie nieobecności członka Rady wymaga uchwały Rady.

Rada podejmuje uchwały, jeżeli na posiedzeniu jest obecna, co najmniej połowa jej członków, a wszyscy jej członkowie zostali zaproszeni. Rada podejmuje uchwały bezwzględną większością oddanych głosów, to jest większością więcej niż połowy głosów oddanych, przy czym głos „wstrzymujący się” uważa się, jako oddany przeciw uchwale. W przypadku równości głosów przy podejmowaniu uchwały przez Radę Nadzorczą decyduje głos Przewodniczącego. Ponadto, Rada Nadzorcza może podejmować uchwały w trybie pisemnym w drodze zamieszczenia podpisów na tym samym egzemplarzu (egzemplarzach) projektu uchwały albo na odrębnych dokumentach o tej samej treści albo z wykorzystaniem telefonu, lub za pomocą innych środków porozumiewania się na odległość, w sposób umożliwiający bezpośrednie porozumienie się wszystkich uczestniczących w nim Członków. Podjęcie uchwały w tym trybie wymaga uprzedniego sporządzenia jej uzasadnienia oraz przedstawienia projektu uchwały wszystkim członkom Rady Nadzorczej wraz z uzasadnieniem. Podejmowanie uchwał w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość nie dotyczy wyborów Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady, powołania członka Zarządu oraz odwołania i zawieszenia w czynnościach tych osób. Uchwały podjęte w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość zostają przedstawione na najbliższym posiedzeniu Rady Nadzorczej z podaniem wyniku głosowania.

Regulamin Rady Nadzorczej ENEA S.A. przewiduje również powołanie dwóch Komitetów Rady Nadzorczej, tj. Komitetu ds. Audytu oraz Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń.

W myśl Regulaminu Rady Nadzorczej, w skład komitetu wchodzi, co najmniej trzech członków powoływanych przez Radę spośród jej członków na okres odpowiadający długości kadencji Rady. Członkowie komitetu wybierają ze swojego grona przewodniczącego komitetu. Przewodniczący komitetu kieruje pracami komitetu, sprawuje nadzór nad pracą komitetu, w szczególności nad organizacją i przebiegiem posiedzeń komitetu. Posiedzenia komitetu zwołuje jego przewodniczący, a w razie jego nieobecności – wskazany przez niego członek Rady. Pierwsze posiedzenie komitetu zwołuje Przewodniczący Rady lub wskazany przez niego członek Rady. Do zawiadamiania o posiedzeniach komitetu stosuje się odpowiednio postanowienia dotyczące zawiadamiania o posiedzeniach Rady, z tą zmianą, że posiedzenia komitetów powinny odbywać się raz na kwartał, przed opublikowaniem przez Spółkę sprawozdań finansowych. W posiedzeniach komitetów mogą brać udział jedynie osoby zaproszone przez przewodniczącego. Uchwały komitetów są podejmowane zwykłą większością głosów. W przypadku równej ilości głosów, głos przewodniczącego komitetu jest decydujący. Uchwały komitetów są podejmowane na posiedzeniach lub za pomocą środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Przewodniczący komitetu przedkłada Radzie uchwały, wnioski i sprawozdania w sprawach objętych porządkiem obrad Rady a także inne wnioski, w tym wnioski dotyczące konieczności opracowania dla potrzeb komitetu ekspertyzy lub opinii dotyczącej zakresu zadań komitetu lub zatrudnienia doradcy.

Zadaniem Komitetu ds. Audytu jest doradzanie Radzie w zakresie wewnętrznej polityki i procedur budżetowych przyjętych przez Spółkę oraz ich kontrola i doradztwo w zakresie kontaktów Spółki z biegłym rewidentem, w tym w szczególności:

- a) monitorowanie rzetelności informacji finansowych przedstawianych przez Spółkę, w szczególności w drodze przeglądu stosowności i konsekwencji stosowania metod rachunkowości przyjętych przez Spółkę i jej grupę (w tym kryteriów konsolidacji sprawozdań finansowych spółek w grupie);
- b) omawianie wszelkich problemów lub zastrzeżeń, które mogą wynikać z badania sprawozdań finansowych;
- c) omawianie z biegłymi rewidentami Spółki, przed rozpoczęciem każdego badania rocznego sprawozdania finansowego, charakteru i zakresu badania oraz monitorowanie koordynacji prac między biegłymi rewidentami Spółki;
- d) przegląd, przynajmniej raz w roku, systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem, pod kątem zapewnienia, że główne ryzyka (w tym związane z przestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa i regulacji) są prawidłowo identyfikowane, zarządzane i ujawniane;
- e) zapewnienie skuteczności funkcji audytu wewnętrznego w drodze wydania rekomendacji dotyczących wyboru, powołania, ponownego powołania i odwołania szefa działu audytu wewnętrznego oraz dotyczących budżetu tego działu, a także monitorowanie reakcji Zarządu Spółki na jego ustalenia i zalecenia;

- f) analizowanie raportów audytorów wewnętrznych Spółki i głównych spostrzeżeń innych analityków wewnętrznych oraz odpowiedzi Zarządu na te spostrzeżenia, łącznie z badaniem stopnia niezależności audytorów wewnętrznych;
- g) monitorowanie pracy biegłych rewidentów i przedstawianie Radzie rekomendacji dotyczących wyboru, powołania, ponownego powołania i odwołania rewidenta zewnętrznego przez organ do tego uprawniony oraz dotyczące zasad i warunków jego zatrudnienia;
- h) monitorowanie niezależności rewidenta zewnętrznego oraz jego obiektywizmu, w szczególności w drodze przeglądu przestrzegania przez firmę audytorską obowiązujących wytycznych dotyczących rotacji partnerów audytu, wysokości opłat wnoszonych przez Spółkę oraz wymogów regulacyjnych w tym zakresie;
- i) kontrolowanie charakteru i zakresu usług pozarewidenckich, w szczególności na podstawie ujawnienia przez rewidenta zewnętrznego sumy wszystkich opłat wniesionych przez Spółkę i jej grupę na rzecz firmy audytorskiej i jej sieci, pod kątem zapobieżenia istotnej sprzeczności interesów na tym tle;
- j) prowadzenie przeglądu skuteczności procesu kontroli zewnętrznej i monitorowanie reakcji Zarządu Spółki na zalecenia przedstawione przez zewnętrznych rewidentów w piśmie do Zarządu;
- k) badanie kwestii będących powodem rezygnacji z usług rewidenta zewnętrznego i wydawanie zaleceń w sprawie wymaganych czynności;
- l) współpraca z komórkami organizacyjnymi Spółki odpowiedzialnymi za audyt i kontrolę oraz okresowa ocena ich pracy;
- m) przegląd systemu rachunkowości zarządczej Spółki.

Zadaniem Komitetu ds. Nominacji i Wynagrodzeń jest wspomaganie osiągania celów strategicznych Spółki poprzez przedstawianie Radzie opinii i wniosków dotyczących struktury zatrudnienia oraz wynagradzania kadry Spółki, w tym w szczególności kadry kierowniczej. W szczególności do zadań Komitetu należą:

- a) analizowanie rozwiązań w zakresie systemu nominacji członków Zarządu oraz polityki Zarządu dotyczącej wyboru i powoływania kadry kierowniczej wysokiego szczebla;
- b) analizowanie proponowanych przez Zarząd rozwiązań w zakresie systemu zarządzania Spółką, pod kątem zapewnienia efektywności, spójności i bezpieczeństwa zarządzania Spółką;
- c) przedstawianie Radzie propozycji dotyczących wynagrodzenia oraz form zatrudnienia członków Zarządu z uwzględnieniem ich dotychczasowych osiągnięć;
- d) przedstawianie Radzie Nadzorczej opinii dotyczących uzasadnienia przyznania wynagrodzenia uzależnionego od wyników a także bodźców motywacyjnych opartych na akcjach Spółki w kontekście oceny stopnia realizacji określonych zadań i celów Spółki oraz propozycji we wskazanym powyżej zakresie;
- e) ocena systemu zarządzania zasobami ludzkimi w Spółce;
- f) okresowa ocena umiejętności, wiedzy i doświadczenia poszczególnych członków Zarządu i kadry kierowniczej i przedstawianie wyników oceny Radzie.

W dniu 9.03.2009r. Rada Nadzorcza powołała Komitet Rady Nadzorczej ds. Audytu, w skład którego weszli wszyscy obecni Członkowie Rady.

8. Pozostałe informacje

1. Opis głównych cech stosowanych w przedsiębiorstwie emitenta systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem

Zarząd Spółki ENEA S.A. jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej w Spółce i jego skuteczność w procesie sporządzania sprawozdań finansowych i raportów okresowych. Zadaniem efektywnego systemu kontroli wewnętrznej w sprawozdawczości finansowej jest zapewnienie adekwatności i poprawności informacji finansowych zawartych w sprawozdaniach finansowych i raportach okresowych.

W chwili obecnej Grupa Kapitałowa nie posiada formalnego kompleksowego procesu zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych emitenta. Zarząd Emitenta

zamierza jednak dokonać wszelkich starań w celu zaktualizowania i sformalizowania procesu zarządzania ryzykiem, w tym związanym ze sporządzaniem sprawozdań finansowych, obejmującego wszystkie spółki Grupy Kapitałowej ENEA S.A.,

Niezależnie od powyższego, w celu zapewnienia prawidłowości i rzetelności prowadzenia ksiąg rachunkowych Grupy Kapitałowej ENEA S.A. w oparciu o stałe zasady oraz generowania na ich podstawie wysokiej jakości danych finansowych, wprowadzono do stosowania wspólną Politykę Rachunkowości dla ENEA S.A., Instrukcję Jednostkowego Pakietu Konsolidacyjnego Grupy Kapitałowej ENEA S.A. oraz szereg procedur wewnętrznych w zakresie systemów kontroli wynikających z działalności ENEA S.A. i Grupy Kapitałowej, a także ustalono zakres i zasady raportowania finansowego w oparciu o Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej, zatwierdzone przez Unię Europejską.

Dane finansowe będące podstawą sprawozdań finansowych i raportów okresowych oraz stosowanej przez ENEA S.A. miesięcznej sprawozdawczości zarządczej i operacyjnej pochodzą z systemu finansowo-księgowego Spółki. Po wykonaniu wszystkich, z góry określonych procesów zamknięcia ksiąg na koniec każdego miesiąca sporządzane są szczegółowe finansowo-operacyjne raporty zarządcze. Raporty te sporządzane są przez Biuro Kontrollingu przy współudziale kierownictwa średniego i wyższego szczebla poszczególnych komórek organizacyjnych. W odniesieniu do zakończonych okresów sprawozdawczych szczegółowej analizie podlegają wyniki finansowe Spółki w porównaniu do założeń budżetowych, jak również do prognoz wykonanych w miesiącu poprzedzającym analizowany okres sprawozdawczy, a zidentyfikowane odchylenia są odpowiednio wyjaśniane.

Spółki Grupy Kapitałowej przetwarzają i prezentują dane finansowe w oparciu o własne procedury identyfikacji, ewidencji i kontroli operacji gospodarczych. Spółki przyjmują także własne procedury kontroli wewnętrznej i oceny ryzyk wynikających z działalności. Zakres i zasady raportowania są ustalane w porozumieniu z jednostką dominującą.

Grupa stosuje rozwiązania organizacyjne oraz systemowe w zakresie zapewnienia właściwego użytkowania i ochrony systemów, danych, zabezpieczenia dostępu do danych oraz sprzętu komputerowego. Dostęp do zasobów systemu ewidencji finansowo-księgowej oraz sprawozdawczości finansowej – jednostkowej i skonsolidowanej ograniczony jest odpowiednimi uprawnieniami, które nadawane są upoważnionym pracownikom wyłącznie w zakresie wykonywanych przez nich obowiązków.

Istotnym elementem zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych Grupy Kapitałowej ENEA S.A. jest również wewnętrzna kontrola sprawowana przez audyt wewnętrzny. Do podstawowych zadań audytu wewnętrznego należy między innymi badanie i ocena mechanizmów kontrolnych, które mają na celu zminimalizowanie prawdopodobieństwa materializacji ryzyk w procesach, które mają bezpośredni lub pośredni wpływ na prawidłowość sporządzenia sprawozdań finansowych. W związku z tym, w trakcie realizacji zadań audytu wewnętrznego oceniane są procesy zarządzania ryzykiem dotyczące tych ryzyk, które mają pośredni oraz bezpośredni wpływ na sprawozdanie finansowe, a także procesy i funkcjonujące w nich kontrole, których celem jest między innymi zapewnienie prawidłowej ewidencji transakcji gospodarczych.

Audyt wewnętrzny funkcjonuje w oparciu o zatwierdzony przez Zarząd jednostki dominującej „Regulamin audytu wewnętrznego Grupy Kapitałowej ENEA S.A.” opracowany w oparciu o Międzynarodowe Standardy Profesjonalnej Praktyki Audytu Wewnętrznego. Audyt wewnętrzny zajmuje się kontrolą procesów zachodzących w jednostce dominującej oraz w pozostałych spółkach wchodzących w skład Grupy, zgodnie z zatwierdzonym przez Zarząd jednostki dominującej planem audytu.

W wyniku realizacji zadań audytowych na rok 2008 dokonano między innymi kontroli procesu windykacji należności ENEA S.A. oraz audytu procesu sprzedaży, systemu bilingowego i jego współpracy z systemem finansowo – księgowym w szczecińskim oddziale ENEA Operator Sp. z o.o.

W jednostce dominującej dokonuje się corocznych przeglądów strategii i planów ekonomiczno-finansowych. W proces szczegółowego planowania i budżetowania, obejmujący wszystkie obszary funkcjonowania ENEA S.A. zaangażowane jest kierownictwo średniego i wyższego szczebla.

Przygotowany przez Biuro Kontrollingu na kolejny rok plan ekonomiczno-finansowy przyjmowany jest przez Zarząd Spółki i zatwierdzany przez Radę Nadzorczą. W trakcie roku Zarząd ENEA S.A. analizuje bieżące wyniki finansowe porównując je z przyjętym planem ekonomiczno-finansowym, prezentując wykonanie i odchylenia Radzie Nadzorczej, która pełni obowiązki Komitetu Audytu. Wykorzystuje do tego stosowaną w Spółce sprawozdawczość zarządczą, która zbudowana jest w oparciu o zasady rachunkowości zbieżne z przyjętą polityką rachunkowości finansowej Spółki (Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej UE) i uwzględnia format i szczegółowość danych finansowych prezentowanych w okresowych sprawozdaniach finansowych ENEA S.A. i Grupy Kapitałowej ENEA S.A.

2. Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych

ENEA S.A. prowadzi rejestr osób uprawnionych do nieodpłatnego nabycia akcji pracowniczych Spółki. Jednocześnie posiadamy rejestr osób, które jako ewentualną rekompensatę za utracone prawo do akcji (zatrzymanie zegara stażowego) bądź w ogóle brak prawa do otrzymania akcji otrzymałyby ekwiwalent. Na mocy uchwały Zarządu ENEA S.A. został powołany zespół, który odpowiada za sprawy związane z akcjami pracowniczymi.

Za realizację programu akcji pracowniczych w Elektrowni „Kozienice” S.A. odpowiada Wydział Zatrudnienia, Kadr i Szkolenia podlegający bezpośrednio Prezesowi Zarządu.

Imienne wykazy osób uprawnionych do ekwiwalentu/akcji są przechowywane w Elektrowni „Kozienice” S.A. w wersji papierowej i elektronicznej. Każda z uprawnionych osób posiada oddzielnie zgromadzoną i przechowywaną dokumentację. Dodatkowo cały zbiór osób uprawnionych do ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji jest ewidencjonowany w odrębnym programie stworzonym na potrzeby przeprowadzenia procesu wypłaty ekwiwalentu zapewniający pełną kontrolę nad jego przebiegiem.

3. Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

Uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 6 września 2008 r. KPMG Audyt Sp. z o.o. została wybrana do przeprowadzenia badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego ENEA S.A. za rok 2008. Umowa na badanie sprawozdań finansowych została podpisana w dniu 9 października 2008 r. Badanie rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego ENEA S.A. za rok 2007 zostało przeprowadzone również przez KPMG Audyt Sp. z o.o. zgodnie z umową z dnia 5 października 2007 r., która została zawarta na podstawie uchwały Rady Nadzorczej z dnia 20 sierpnia 2007 r.

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie netto należne KPMG Audyt Sp. z o.o. z tytułu świadczonych usług dla ENEA S.A. dotyczących danego roku obrotowego (dane w tys. zł):

	01.01.2008 - 31.12.2008	01.01.2007 - 31.12.2007
Wynagrodzenie KPMG Audyt Sp. z o.o. z tytułu badania rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego ENEA S.A.	374	473
Wynagrodzenie KPMG Audyt Sp. z o.o. z tytułu innych usług poświadczających dla ENEA S.A., w tym przeglądu sprawozdań finansowych	2 006	215
Wynagrodzenie KPMG Audyt Sp. z o.o. z tytułu świadczenia pozostałych usług dla ENEA S.A.	1 083	-
Razem	3 463	688

4. Osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

Grupa Kapitałowa nie posiada znaczących osiągnięć w dziedzinie badań i rozwoju.

5. Zagadnienia dotyczące środowiska naturalnego

Kluczowe dla Spółki aspekty związane z ochroną środowiska naturalnego opisane zostały w pkt 4.1.24 niniejszego sprawozdania. Ponadto warto zwrócić uwagę na zagadnienia wskazane poniżej.

ENEA S.A., jako podmiot gospodarczy korzystający ze środowiska musiał spełniać określone przepisami wymogi prawne. W zakresie ochrony środowiska Spółkę obowiązywały następujące podstawowe akty prawne:

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska z późn. zmianami (tekst jednolity ogłoszono Dz.U. Nr 129, poz. 902 z 2006r.),

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach z późn. zmianami,
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne z późn. zmianami (tekst jednolity Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 listopada 2005r. Dz. U. Nr 239, poz. 2019),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495 z 2005r.)
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. O udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z 2008 r.)

ENEA S.A. jest właścicielem budynków biurowych, a także ośrodków wczasowych. Spółka korzysta ze środowiska poprzez:

- a) pobór wody z ujęć własnych,
- b) odprowadzanie ścieków bytowych do rzeki,
- c) emisja zanieczyszczeń do powietrza poprzez,
  - spalanie paliw w silnikach pojazdów Spółki,
  - spalanie paliw w urządzeniach grzewczych..

Kotłownie eksploatowane w obiektach ENEA S.A. nie wymagały pozwoleń i nie musiały być też zgłoszone do starosty zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2004r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia (Dz. U. Nr 283, poz. 2839 z 2004r.).

ENEA S.A. wywiązywała się z obowiązków wynikających z przepisów ochrony środowiska, w związku z czym w 2008 roku nie było zagrożeń sankcjami karnymi na skutek niedopełnienia wymogów z zakresu przepisów ochrony środowiska i nie nałożono na Spółkę żadnych kar.

Specyfikacja i charakter działalności Elektrowni „Kozienice” S.A.

Elektrownia „Kozienice” S.A. jest Elektrownią kondensacyjną, w której do produkcji energii elektrycznej, jako paliwo podstawowe wykorzystywany jest węgiel kamienny.

Główne oddziaływanie Elektrowni „Kozienice” związane jest z emisją zanieczyszczeń do atmosfery, składowaniem odpadów paleniskowych, poborem wody oraz odprowadzaniem ścieków. Do najważniejszych zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery należy dwutlenek siarki, tlenki azotu, pył i dwutlenek węgla.

Wielkość emisji zanieczyszczeń w 2008 roku wyniosła:

- SO₂ – 32 595 Mg
- NO_x - 21 824 Mg
- pył - 1 570 Mg
- CO - 1 497 Mg
- CO₂– 10 004 616 Mg
- odpady (mieszanina popiołowo-żużlowa) – 340 123 Mg.

Ograniczanie emisji zanieczyszczeń

Elektrownia posiada instalacje odpylania spalin składające się z wysokosprawnych elektrofiltrów zamontowanych na wszystkich blokach energetycznych. W 2006 roku wymieniono elektrofiltry na

bloku nr2, na bloku nr 1 w 2007 roku, a w 2008 roku na bloku nr 6. Dzięki posiadanym instalacjom dotrzymywane są wymagane stężenia dopuszczalne na poziomie 50 mg/Nm³

W Spółce funkcjonują instalacje pierwotnej redukcji tlenków azotu, ograniczające stężenia tlenków azotu do gwarantowanego poziomu 500 mg/Nm³, opierające się m. in. na palnikach niskoemisyjnych typu ROBTAS oraz układzie dysz powietrza zainstalowanych na ścianie przedniej i tylnej kotłów nad strefą palnikową (tzw. dysz OFA, SOFA).

Ograniczenie emisji SO₂ zapewniają instalacje odsiarczania spalin metodą mokrą wapienną: IOS I dla 500 MW mocy zainstalowanej, obejmującej bloki nr 9, 10 oraz IOS II dla 800 MW mocy zainstalowanej, obejmującej bloki 200 MW nr 2-8. W celu dostosowania emisji SO₂ do zaostrzonych norm wynikających z wdrożenia obowiązujących w tym zakresie postanowień prawa Wspólnotowego, rozpoczęto w 2008 roku inwestycję w zakresie budowy instalacji odsiarczania spalin metodą mokrą wapienną dla bloku 500MW nr 10 z planowanym terminem zakończenia inwestycji w 2011 roku.

Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami prowadzona jest zgodnie z obowiązującymi przepisami, tj. zgodnie z Ustawą z dnia 21 kwietnia 2001 roku o odpadach Spółka posiada składowisko popiołu i żużla o czynnej powierzchni składowania 313 ha, składającej się z sześciu pól składowych, z którego wydzielone zostały ponadto magazyn odpadów paleniskowych oraz składowisko i magazyn gipsów z Instalacji Odsiarczania Spalin.

W 2008 r. realizowano działania zmierzające do jak największego wykorzystywania powstających odpadów paleniskowych, wskaźnik wykorzystania tych odpadów wyniósł 65,08 %. W 2008 r. zagospodarowano 157,2 tys. ton gipsu powstałego z pracy IOS (ilość wytworzona to 159,3 tys. ton). Wokół składowisk odpadów prowadzony jest systematyczny monitoring, jakości środowiska zgodny z obowiązującymi w tym względzie przepisami, prowadzone są badania własności fizykochemicznych popiołów i żużli oraz badania jakości środowiska wodnego. Wyniki prowadzonych badań charakteryzują się niewielką uciążliwością dla środowiska.

Elektrownia realizuje działania zapobiegające wtórnemu pyleniu poprzez okresowe zraszanie pól, zalewanie pól nieeksploatowanych oraz zabezpieczanie powierzchni preparatami błonotwórczymi.

Gospodarka paliwami w aspekcie wymogów handlu uprawnieniami do emisji CO₂, wytwarzania energii elektrycznej w wysokosprawnej kogeneracji oraz produkcji z odnawialnych źródeł energii (OZE)

W efekcie dostosowania prawodawstwa polskiego do wymogów Dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady Europy w energetyce, w tym w Elektrowni „Kozienice” S.A. realizowane są zadania wynikające z wprowadzenia:

- systemu handlu uprawnieniami do emisji CO₂
- produkcji z odnawialnych źródeł energii
- wytwarzania energii elektrycznej

Dla potrzeb handlu emisjami realizowany jest monitoring emisji CO₂ z wykorzystaniem od 2008 roku własnego laboratorium chemicznego posiadającego certyfikat akredytacji. Wszystkie raporty roczne, w tym za 2008 rok (pierwszy rok II okresu rozliczeniowego), zostały zweryfikowane pozytywnie.

Wybudowana w 2007 roku instalacja współspalania biomasy stałej umożliwiła produkcję energii elektrycznej z OZE - w 2008 roku w wysokości 160 455,218 MWh. Jej rozbudowa w 2009 roku jak również planowane uruchomienie w najbliższym czasie instalacji do współspalania biomasy płynnej umożliwi nam zwiększenie produkcji energii z OZE.

W roku 2008 spalono 98 656,4 Mg biomasy. Taka ilość spalonej biomasy skutkuje emisją unikniętą dwutlenku węgla w wysokości 151 138Mg.

Elektrownia w okresie wcześniejszym przeprowadziła modernizację części NP. na blokach 200 MW i 500 MW skutkującą zmniejszeniem jednostkowego zużycia węgla dającego efekty w postaci zmniejszenia zużycia węgla a tym samym ograniczenia emisji CO₂.

6. Informacja o zatrudnieniu

Kluczowe dla Spółki aspekty związane z zatrudnieniem opisane zostały w pkt 4.1.21 niniejszego sprawozdania.

Poniższa tabela przedstawia średnie zatrudnienie w ENEA S.A. w podziale na obrót i pozostałą działalność.

	średniorocznie
OBRÓT	98,31
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ	171,21
OGÓŁEM	269,52

Poniższa tabela przedstawia zatrudnienie w Spółkach zależnych w roku 2008.

Wyszczególnienie	stan zatrudnienia na koniec m-ca w etatach	średnie zatrudnienie narastająco
Elektrownie Wodne	165,00	164,90
NZOZ Centrum Rehabilitacyjno - Wczasowe Energetyk	85,00	84,75
STEREN	94,50	92,29
ZUP ENERGOTRANS GORZÓW	41,00	45,42
ENEOS	115,80	111,85
ENTUR	5,00	5,00
ZUT ZZE ITSERWIS	113,75	119,12
ZHU AUTO STYL	51,00	47,75
FINEA	8,00	5,26
ENERGOMIAR	98,75	101,27
B H U	194,00	187,55
B U T	3,50	2,83
Hotel EDISON	22,00	21,73
Zakład Transportu	62,25	66,68
EnergPartner	9,00	2,83
ENERGO-TOUR	23,50	22,67
EWiNN	69,25	71,09
EP PUE ENERGOBUD Leszno	516,05	517,01
ENEA Operator Sp. z o.o.	5 880,99	5 845,21
Spółka Elektrownia "Kozienice" S.A.	2 391,00	2 344,00
Kozienice II	7,00	4,70
RAZEM SPÓŁKI	9 956,34	9 863,91

Podpisy Zarządu

p.o. Prezes Zarządu   Piotr Koczorowski

Członek Zarządu   Sławomir Jankiewicz

Członek Zarządu   Marek Malinowski

Członek Zarządu   Czesław Koltermann

Poznań, 17 kwietnia 2009 r.

OŚWIADCZENIA ZARZĄDU
W SPRAWIE RZETELNOŚCI SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA
FINANSOWEGO ORAZ W SPRAWIE PODMIOTU UPRAWNIIONEGO DO BADANIA SPRAWOZDAŃ
FINANSOWYCH

Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego:

Zarząd ENEA S.A. oświadcza, że wedle jego najlepszej wiedzy:

- skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe oraz dane porównywalne zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej ENEA oraz wynik finansowy Grupy Kapitałowej ENEA za prezentowane okresy,
- sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej ENEA w roku 2008 zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy Kapitałowej ENEA, włączając w to opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Oświadczenie Zarządu w sprawie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych:

Zarząd ENEA S.A. oświadcza, że KPMG Audyt Sp. z o.o., podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ENEA został wybrany zgodnie ze znajdującymi zastosowanie przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący badania tego sprawozdania spełniali warunki do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, zgodnie z właściwymi przepisami prawa i normami zawodowymi.

Piotr Koczorowski – p.o. Prezesa Zarządu

Czesław Koltermann – Członek Zarządu wybierany przez pracowników

Sławomir Jankiewicz – Członek Zarządu ds. Ekonomicznych

Marek Malinowski – Członek Zarządu ds. Strategii i Rozwoju